

แผนสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ ฉบับที่ 2 (พ.ศ. 2552 - 2556)

แผนสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ ฉบับที่ 2
(พ.ศ. 2552-2556)

คำนำ

โครงการการจัดทำแผนสัทธิมนุษยชนแห่งชาติ ฉบับที่ 2 (พ.ศ. 2552-2556) โดยกระบวนการมีส่วนร่วมจากทุกภาคส่วน เป็นโครงการที่มีเป้าหมาย คือ ทุกภาคส่วนทั้งภาครัฐ ภาคธุรกิจเอกชน องค์กรพัฒนาเอกชน สถาบันการศึกษา และองค์กรภาคประชาชนที่ได้มีบทบาทในการวางแผนสัทธิมนุษยชนแห่งชาติร่วมกัน ได้เรียนรู้หลักการการจัดทำแผนกลยุทธ์ร่วมวางแผน และสามารถเป็นพลังในการขับเคลื่อนแผนสัทธิมนุษยชนแห่งชาติ ฉบับที่ 2 (พ.ศ. 2552-2556) นี้ไปสู่การปฏิบัติ รวมทั้งการติดตามและประเมินผลความสำเร็จของแผน ทั้งนี้ภายใต้ทิศทางการทำงาน โดยองค์กรเครือข่ายสัทธิมนุษยชน

โครงการนี้ประกอบด้วยเอกสารรายงาน 5 ฉบับ ดังนี้

1. เอกสารหลักสูตรและคู่มือการจัดทำแผนสัทธิมนุษยชนแห่งชาติ ฉบับที่ 2 สำหรับวิทยากรภาคสนาม
2. เอกสารชุดความรู้เชื่อมโยงประเด็นสัทธิมนุษยชนกับปฏิญญาสากล สันธิสัญญาระหว่างประเทศด้านสัทธิมนุษยชนกับบทบัญญัติรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ.2550 (ฉบับปรับปรุง)
3. รายการขั้นตอนและกระบวนการจัดทำแผนสัทธิมนุษยชนแห่งชาติ ฉบับที่ 2 และผลการศึกษา
4. รายงานผลการวิเคราะห์ร่างแผนสัทธิมนุษยชนแห่งชาติ ฉบับที่ 2
5. แผนสัทธิมนุษยชนแห่งชาติ ฉบับที่ 2 (พ.ศ. 2552-2556)

เอกสารแผนสัทธิมนุษยชนแห่งชาติ ฉบับที่ 2 (พ.ศ. 2552-2556) นี้ ประกอบด้วย

บทที่ 1 บทนำ

บทที่ 2 การวิเคราะห์สภาพแวดล้อมและการกำหนดยุทธศาสตร์ขององค์กรเครือข่ายสัทธิมนุษยชน

บทที่ 3 ทิศทางขององค์กรเครือข่ายสัทธิมนุษยชน

บทที่ 4 การบริหารจัดการเพื่อการขับเคลื่อนแผนไปสู่การปฏิบัติ

คณะที่ปรึกษา ขอขอบคุณเป็นอย่างยิ่งต่อทุกท่านที่มีบทบาทเกี่ยวข้องกับการจัดทำแผนสัทธิมนุษยชนแห่งชาติ ฉบับที่ 2 (พ.ศ. 2552-2556) ฉบับนี้ และคาดหวังว่าแผนสัทธิมนุษยชนแห่งชาติ ฉบับที่ 2 (พ.ศ. 2552-2556) เมื่อผ่านการประกาศใช้อย่างเป็นทางการแล้วจะเป็นมาตรการ และเครื่องมือที่สำคัญให้องค์กรเครือข่ายสัทธิมนุษยชนที่เกี่ยวข้องได้นำไปปฏิบัติในการป้องกัน คุ้มครอง เยียวยา และส่งเสริมพัฒนาสัทธิมนุษยชนแก่ประชาชนด้วยหลักประกันที่เสมอภาคและเป็นธรรมอย่างทั่วถึง เพื่อเป้าหมายที่เป็นประโยชน์สูงสุด คือสถานการณ์การละเมิดสัทธิมนุษยชนของประเทศไทยมีแนวโน้มที่ลดลง

ศูนย์บริการวิชาการแห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ธันวาคม 2551

สารบัญ

คำนำ	หน้า
บทที่ 1 บทนำ	
1.1 หลักการและเหตุผล	1
1.2 ที่มาและแนวทางการจัดทำแผนสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ ฉบับที่ 2 (พ.ศ. 2552-2556)	2
1.3 วัตถุประสงค์การจัดทำแผนสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ ฉบับที่ 2 (พ.ศ. 2552-2556)	5
1.4 กรอบแนวคิดในการจัดทำแผนสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ ฉบับที่ 2 (พ.ศ. 2552-2556)	5
1.5 หลักการแนวคิดและวิธีการจัดทำแผนสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ ฉบับที่ 2 (พ.ศ. 2552-2556)	8
บทที่ 2 การวิเคราะห์สภาพแวดล้อมและการกำหนดยุทธศาสตร์ขององค์กรเครือข่ายสิทธิมนุษยชน	21
ยุทธศาสตร์ที่ 1 ป้องกันการละเมิดสิทธิมนุษยชนเพื่อให้เกิดความเสมอภาคตามความเป็นจริง นอกเหนือจากความเสมอภาคทางกฎหมาย	21
ยุทธศาสตร์ที่ 2 ค้ำครองสิทธิมนุษยชนในทุกกลุ่มเป้าหมายให้เป็นไปตามหลักสิทธิมนุษยชน	23
ยุทธศาสตร์ที่ 3 พัฒนากฎหมายและกลไกทางกฎหมาย รวมทั้งการบังคับใช้กฎหมาย เพื่อส่งเสริมและค้ำครองสิทธิมนุษยชน	26
ยุทธศาสตร์ที่ 4 พัฒนาองค์กรเครือข่ายทุกภาคส่วนให้มีศักยภาพในการส่งเสริมและค้ำครองสิทธิมนุษยชน ให้มีความเข้มแข็งในการค้ำครองสิทธิมนุษยชน และพัฒนาไปสู่มาตรฐานสากล	30
บทที่ 3 ทิศทางขององค์กรเครือข่ายสิทธิมนุษยชน	32
3.1 วิสัยทัศน์	33
3.2 พันธกิจ	33
3.3 เป้าประสงค์	33
3.4 ประเด็นยุทธศาสตร์	33
3.5 ยุทธศาสตร์	33
3.6 ยุทธศาสตร์ กลยุทธ์ และกลวิธี (ระดับปฏิบัติการ)	34
3.7 ตัวชี้วัด และ โครงการสำคัญ	39

บทที่ 4 การบริหารจัดการเพื่อขับเคลื่อนแผนไปสู่การปฏิบัติ	97
4.1 การกำหนดหน่วยงานรับผิดชอบและแนวทางประสานงาน	97
4.2 การจัดทำแผนปฏิบัติการในระดับต่างๆ	104
4.3 การติดตามและประเมินผล	104
4.4 ความแตกต่างของการติดตามผลกับการประเมินผล	105
4.5 แนวทางการออกแบบระบบการติดตามและประเมินผล	107
บรรณานุกรม	108
บัญชีรายชื่อและอักษรย่อ กระทรวง หน่วยงานของรัฐและคณะกรรมการต่างๆ	116

บทที่ 1

บทนำ

บทที่ 1

บทนำ

1.1 หลักการและเหตุผล

หากมองย้อนไปในอดีต จะเห็นได้ว่า รัฐคือกลไกสำคัญในการพัฒนาประเทศที่นำพาชีวิตประชาชนไปยัง จุดมุ่งหมายปลายทางที่รัฐต้องการ ซึ่งอาจไม่ใช่ความต้องการที่แท้จริงของประชาชน เนื่องจากแนวทางการพัฒนาที่ ผ่านมานั้น เน้นการพัฒนาด้านวัตถุโดยมีการกำหนดเป้าหมายการพัฒนาไว้ตายตัวจากส่วนกลาง และมีการดำเนินงาน พัฒนาแบบแยกส่วน ต่างคนต่างงานไม่ประสานให้เชื่อมโยงกัน ดังนั้น รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2540 ซึ่งเป็นรัฐธรรมนูญฉบับแรกในประวัติศาสตร์การปกครองของไทยที่ภาครัฐได้พยายามส่งเสริมและ เปิดโอกาสให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมตั้งแต่กระบวนการร่าง ส่งผลให้รัฐธรรมนูญฉบับนี้มีบทบัญญัติที่ให้ หลักประกันสิทธิเสรีภาพของประชาชนอย่างกว้างขวางที่สุด โดยเฉพาะอย่างยิ่งได้ให้การรับรองศักดิ์ศรีของความเป็นมนุษย์ อย่างไรก็ตาม จึงเป็นหน้าที่ของรัฐโดยตรงในการที่จะต้องบัญญัติรับรองสิทธิของประชาชนไว้ใน กฎหมายเพื่อให้มีผลบังคับใช้อย่างเป็นรูปธรรม ในการปกป้องคุ้มครองสิทธิมนุษยชนให้แก่ประชาชน

ด้วยเหตุนี้ เพื่อให้สอดคล้องกับบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญในโอกาสฉลองครบรอบ 50 ปี ปริญญาสาเกล้า ว่าด้วยสิทธิมนุษยชนขององค์การสหประชาชาติ ประเทศไทยจึงได้จัดทำแผนสิทธิมนุษยชนแห่งชาติฉบับแรก ขึ้น โดยใช้ชื่อว่า “นโยบายและแผนปฏิบัติการแม่บทแห่งชาติด้านสิทธิมนุษยชน (แผนสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ ฉบับที่ 1)” และคณะรัฐมนตรีได้ให้ความเห็นชอบ เมื่อวันที่ 17 ตุลาคม 2543 ซึ่งในระยะเริ่มต้น สำนัก เลขาธิการคณะรัฐมนตรีเป็นศูนย์กลางในการประสานและติดตามการดำเนินงาน ต่อมาเมื่อกรมคุ้มครองสิทธิ และเสรีภาพ กระทรวงยุติธรรมได้จัดตั้งขึ้น จึงได้โอนภารกิจดังกล่าวให้กรมคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพ ดำเนินการนับตั้งแต่วันที่ 10 ตุลาคม 2545 เป็นต้นมา ภายหลังจากนโยบายและแผนฯ ฉบับแรกได้หมดวาระ ลง เมื่อปี พ.ศ. 2548 ในระหว่างที่มีการจัดทำแผนสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ ฉบับที่ 2 (พ.ศ. 2552-2556) เพื่อให้ การปกป้องคุ้มครองสิทธิเสรีภาพให้แก่ประชาชนเกิดความต่อเนื่อง คณะรัฐมนตรีได้มีมติเมื่อวันที่ 18 เมษายน 2550 เห็นชอบให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องดำเนินการตามนโยบายและแผนฯ ฉบับแรกต่อไปก่อนจนกว่าแผนฯ ฉบับที่ 2 จะแล้วเสร็จและประกาศใช้ พร้อมทั้งให้มีการติดตามประเมินความก้าวหน้าในการปฏิบัติตามแผนฯ ฉบับแรก เพื่อประกอบการจัดทำแผนฯ ฉบับที่ 2

ต่อมา เมื่อรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2550 มีผลบังคับใช้อย่างเป็นทางการ ซึ่งเป็นการ ตราขึ้นเพื่อแก้ไขปัญหาของรัฐธรรมนูญฯ พ.ศ. 2540 ที่ก่อให้เกิดการผูกขาดอำนาจรัฐและการใช้อำนาจ อย่างไม่เป็นธรรม ทำให้การดำเนินการทางการเมืองขาดความโปร่งใส ไม่มีคุณธรรมและจริยธรรม ระบบการ ตรวจสอบการใช้อำนาจรัฐที่ล้มเหลวและการใช้สิทธิเสรีภาพของประชาชน ยังไม่ได้รับการคุ้มครองและ ส่งเสริมเท่าที่ควร เมื่อเป็นเช่นนั้น รัฐธรรมนูญฯ พ.ศ. 2550 จึงได้คุ้มครองส่งเสริมและขยายสิทธิเสรีภาพของ

ประชาชนอย่างเต็มที่ ด้วยการเพิ่มประเภทสิทธิและเสรีภาพให้มากขึ้นกว่าเดิมให้การใช้สิทธิและเสรีภาพของประชาชนง่ายขึ้น มีประสิทธิภาพและมีมาตรการคุ้มครอง ทำให้แนวโน้มนโยบายพื้นฐานแห่งรัฐมีความชัดเจนรอบด้านและผูกพันรัฐมากกว่าเดิม พร้อมทั้งให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการบริหารงานของท้องถิ่นและกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเพิ่มขึ้น เพื่อเป็นฐานของการปกครองในระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข

เนื่องจากการจัดทำแผนสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ ฉบับที่ 2 (พ.ศ. 2552-2556) มีช่วงระยะเวลาคาบเกี่ยวระหว่างรัฐธรรมนูญทั้ง 2 ฉบับ ซึ่งล้วนแล้วแต่ให้ความสำคัญในการปกป้อง คุ้มครองสิทธิและเสรีภาพให้กับประชาชน และสนับสนุนให้ภาคประชาชนเข้ามามีส่วนร่วม ดังนั้น แนวคิดในการจัดทำแผนสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ ฉบับที่ 2 ก็เช่นเดียวกันที่พยายามส่งเสริม สนับสนุนให้ทุกภาคส่วนเข้ามามีส่วนร่วม โดยจากผลการประชุมเชิงปฏิบัติการ “สิทธิมนุษยชนสังคมไทย : มาตรฐานสู่การปฏิบัติ” เมื่อวันที่ 6 สิงหาคม 2548 ซึ่งนายกรัฐมนตรี เป็นประธานในการประชุมและได้มอบหมายให้กระทรวงยุติธรรมดำเนินการจัดทำแผนสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ ฉบับที่ 2 (พ.ศ. 2552-2556) ด้วยกระบวนการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วน อีกทั้งให้หารือร่วมกับคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ เพื่อให้กระบวนการจัดทำแผนเกิดการเรียนรู้ร่วมกันของทุกภาคส่วนและพร้อมรับฟังความคิดเห็นอย่างทั่วถึง กว้างขวาง ดังนั้น จึงต้องเริ่มตั้งแต่ประชาชนสะท้อนปัญหา ร่วมคิด ร่วมทำ ร่วมตัดสินใจ และร่วมร่างแผนสิทธิมนุษยชนในระดับพื้นที่ครอบคลุมทั้ง 4 ภูมิภาค และกรุงเทพมหานคร แล้วพัฒนาเป็นแผนสิทธิมนุษยชนในระดับประเทศ ภายใต้ชื่อว่า “แผนสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ ฉบับที่ 2 (พ.ศ. 2552-2556)”

1.2 ที่มาและแนวทางการจัดทำแผนสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ ฉบับที่ 2 (พ.ศ. 2552-2556)

ภายหลังจากการได้รับมอบนโยบายดังกล่าวข้างต้น ตั้งแต่ปีงบประมาณ 2549 เป็นต้นมา กรมคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพได้ร่วมกับจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ดำเนินการศึกษาเพื่อกำหนดแนวทางในการจัดทำแผนสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ ฉบับที่ 2 ในช่วงระหว่างปี 2549 – 2550 โดยการติดตามผลการปฏิบัติงานตามนโยบายและแผนปฏิบัติการแม่บทแห่งชาติด้านสิทธิมนุษยชน (แผนสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ ฉบับที่ 1) เพื่อรวบรวมข้อมูลผลผลิตการดำเนินงานของหน่วยงานต่างๆ ตามนโยบายพื้นฐานแห่งรัฐในบทบัญญัติรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2550 ที่ปรากฏในเอกสารการติดตามผลการปฏิบัติงานและผลการใช้จ่ายงบประมาณประจำปี พ.ศ. 2548 ตลอดจนการวิเคราะห์สถานการณ์ด้านสิทธิมนุษยชนในประเทศไทย ประจำปี พ.ศ. 2548

อนึ่งการที่คณะที่ปรึกษากำหนดกรอบ ขอบเขตการศึกษาโดยใช้ข้อมูลจากเอกสารที่เป็นข้อมูลระดับทุติยภูมิ ทั้งนี้ข้อจำกัดของนโยบายและแผนปฏิบัติการแม่บทแห่งชาติด้านสิทธิมนุษยชน (แผนสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ ฉบับที่ 1) ที่ทางกรมคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพนำมาให้คณะที่ปรึกษาใช้สำหรับการติดตามผล

การดำเนินงานของส่วนราชการที่มีภารกิจด้านสิทธิมนุษยชนไม่ได้มีการนำไปปรับใช้ในแผนปฏิบัติการของหน่วยงานในช่วงเวลาที่แผนฯ ระบุไว้คือ ระหว่างปี 2544 – 2548 ดังกล่าว

ผลการศึกษาการดำเนินงานดังกล่าวนำไปสู่การสรุปว่า ต้องปรับเปลี่ยนแผนปฏิบัติการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ ฉบับที่ 2 (พ.ศ. 2552-2556) ตามด้านที่นโยบายและแผนปฏิบัติการแม่บทแห่งชาติด้านสิทธิมนุษยชน (แผนสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ ฉบับที่ 1) กำหนดไว้ 11 ด้าน ให้เป็น 10 ด้าน ส่วนแผนปฏิบัติการสิทธิมนุษยชนตามกลุ่มเป้าหมายจำนวน 20 กลุ่มเป้าหมายไม่คงไว้ เนื่องจากกลุ่มเป้าหมายทั้งหมดจะถูกกำหนดให้อยู่ในแผนปฏิบัติการตามด้านแต่ละด้านตามหลักการของการจัดทำแผนกลยุทธ์และภายใต้ยุทธศาสตร์การจัดสรรงบประมาณของรัฐ ดังนี้

1. แผนปฏิบัติการสิทธิมนุษยชนด้านการศึกษา การเรียนรู้ วัฒนธรรม และศาสนา
2. แผนปฏิบัติการสิทธิมนุษยชนด้านอาชีพ และแรงงาน
3. แผนปฏิบัติการสิทธิมนุษยชนด้านสาธารณสุข
4. แผนปฏิบัติการสิทธิมนุษยชนด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม
5. แผนปฏิบัติการสิทธิมนุษยชนด้านที่อยู่อาศัย
6. แผนปฏิบัติการสิทธิมนุษยชนด้านการได้รับข้อมูลข่าวสารของทางราชการ และการคุ้มครองผู้บริโภค
7. แผนปฏิบัติการสิทธิมนุษยชนด้านสิทธิเสรีภาพในการสื่อสารและสื่อมวลชน
8. แผนปฏิบัติการสิทธิมนุษยชนด้านการเมืองการปกครอง (รวมถึงสิทธิเสรีภาพในการรวมกลุ่มและการกระจายอำนาจสู่ท้องถิ่น)
9. แผนปฏิบัติการสิทธิมนุษยชนด้านกระบวนการยุติธรรม
10. แผนปฏิบัติการสิทธิมนุษยชนด้านสิทธิชุมชน

เนื่องจากผลการศึกษาผลการดำเนินงานมีเพียงระดับผลผลิตที่ยังไม่เป็นการแสดงผลสำเร็จของการดำเนินงานของหน่วยงานภาครัฐที่ได้รับการจัดสรรงบประมาณแผ่นดิน ซึ่งจะต้องแสดงผลสำเร็จของงานสิทธิมนุษยชน ทั้งในระดับผลผลิต และผลลัพธ์ ดังนั้นขณะที่ปรึกษาจึงได้นำข้อมูลสถานการณ์การละเมิดสิทธิมนุษยชนในประเทศไทยในช่วงปี 2546 - 2548 ซึ่งเป็นข้อมูลจากมุมมองของกระทรวงการต่างประเทศ สหรัฐอเมริกาที่นำเสนอไว้ใน Website : <http://bangkok.usembassy.gov> เป็นการรายงานการปฏิบัติการด้านสิทธิมนุษยชนประจำปี 2548 ของประเทศไทย โดยกระทรวงการต่างประเทศ สหรัฐอเมริกา มาจัดทำวิเคราะห์โดยใช้เทคนิควิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) ทั้งนี้เพื่อแสดงถึงลำดับความรุนแรงของสถานการณ์สิทธิมนุษยชนของประเทศไทยที่จะเป็นแนวทางในการดำเนินงานจัดทำแผนสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ ฉบับที่ 2 (พ.ศ. 2552-2556) ต่อไป โดยผลการศึกษาพบว่า เมื่อจัดลำดับสถานการณ์สิทธิมนุษยชนตามแผนปฏิบัติการทั้ง 10 ประเด็นข้างต้นนั้น แผนปฏิบัติการสิทธิมนุษยชนด้านกระบวนการยุติธรรมจัดอยู่ในอันดับแรก (ร้อยละ 42.1) แต่ปรากฏว่าในนโยบายและแผนปฏิบัติการแม่บทแห่งชาติ

ด้านสิทธิมนุษยชน (แผนสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ ฉบับที่ 1) ไม่มีแผนปฏิบัติการสิทธิมนุษยชนด้านกระบวนการยุติธรรมรองรับ

ขั้นตอนต่อจากนั้น คณะที่ปรึกษาได้นำประเด็นสิทธิมนุษยชนทั้ง 10 ด้านมาเป็นประเด็นพิจารณาแนวทาง/แผนปฏิบัติการสิทธิมนุษยชนแต่ละด้านกับหน่วยงานภาครัฐและภาคเอกชนที่เกี่ยวข้องเพื่อการมีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็นในการจัดทำกรอบนโยบายและแนวทางแผนปฏิบัติการสิทธิมนุษยชนด้านต่าง ๆ ร่วมกัน โดยการจัดประชุมเชิงปฏิบัติการ (Focus Group) แบ่งเป็น 10 กลุ่มย่อยตามจำนวนแผนทั้ง 10 ประเด็นดังกล่าวกับกลุ่มผู้ที่เกี่ยวข้องที่เป็นบุคคลหลักจากองค์กรภาครัฐ องค์กรพัฒนาเอกชน และองค์กรภาคประชาชนที่ปฏิบัติงานตามด้านต่างๆ ในแต่ละด้าน โดยมีการวิเคราะห์ถึงความสัมพันธ์เชื่อมโยงกับสิทธิและเสรีภาพตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย สนธิสัญญาระหว่างประเทศด้านสิทธิมนุษยชน เพื่อกำหนดเป็นเค้าโครงและแนวทางการจัดทำแผนสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ ฉบับที่ 2 (พ.ศ. 2552-2556) ที่มีแผนปฏิบัติการสิทธิมนุษยชน 10 ด้าน ตามที่ปรากฏในแผนฉบับนี้

อนึ่ง คณะที่ปรึกษาพบว่าในการระดมความคิดเห็นยังมีข้อจำกัด ในด้านการมีส่วนร่วมในการวิเคราะห์ความเชื่อมโยงและแสดงความคิดเห็นอย่างเต็มที่ ทั้งนี้เนื่องจากผู้แทนของหน่วยงานที่มีความหลากหลายทั้งในด้านความเข้าใจที่มีต่อประเด็นเนื้อหาสิทธิมนุษยชน ประเด็นการเชื่อมโยงแผนปฏิบัติการกับการบริหารงานเชิงกลยุทธ์ด้านสิทธิมนุษยชน นอกจากนี้บางหน่วยงานยังมีความสงสัยในที่มาของนโยบายและแผนปฏิบัติการแม่บทแห่งชาติด้านสิทธิมนุษยชน (แผนสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ ฉบับที่ 1) เพราะไม่เคยรับทราบว่าการจัดทำแผนดังกล่าว จึงมีผลต่อการอภิปรายเพื่อให้ได้ข้อสรุปในเชิงสถานการณ์การดำเนินภารกิจด้านสิทธิมนุษยชนของประเทศไทยที่ผ่านองค์กรภาครัฐ เพื่อกำหนดเป็นกรอบนโยบายและแนวทางแผนสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ ฉบับที่ 2 (พ.ศ. 2552-2556) อย่างไรก็ตาม ผลการดำเนินงานในครั้งนี้มีประเด็นข้อเสนอแนะที่สำคัญประเด็นหนึ่งคือ การจัดทำแผนสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ ฉบับที่ 2 (พ.ศ. 2552-2556) ควรกำหนดให้มีวิธีการและกระบวนการจัดทำแผนที่มุ่งเน้นการมีส่วนร่วมจากทุกภาคส่วนในทุกระดับและทุกขั้นตอนของกระบวนการดำเนินงาน ซึ่งเป็นที่มาของแนวทางในการจัดทำแผนครั้งนี้

ในขณะเดียวกัน กระทรวงยุติธรรม โดยกรมคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพได้ดำเนินการแต่งตั้งคณะกรรมการแห่งชาติว่าด้วยนโยบายและแผนสิทธิมนุษยชน และการศึกษาสิทธิเสรีภาพขั้นพื้นฐานตามกรอบรัฐธรรมนูญในบริบทของสังคมไทยและมาตรฐานสากลระหว่างประเทศด้านสิทธิมนุษยชน เพื่อเป็นกลไกและฐานข้อมูลในการจัดทำแผนสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ ฉบับที่ 2 (พ.ศ. 2552-2556)

ต่อมาในปีงบประมาณ พ.ศ. 2550-2551 ได้มีการดำเนินการจัดทำแผนสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ ฉบับที่ 2 (พ.ศ. 2552-2556) ฉบับนี้อย่างต่อเนื่อง ดังที่กำหนดไว้ในวัตถุประสงค์ของการจัดทำแผนฯ ฉบับที่ 2 ในหัวข้อที่ 3 ต่อไป ที่ประกอบด้วยกิจกรรมต่างๆ เพื่อให้ได้มาซึ่งแผนสิทธิมนุษยชนในระดับพื้นที่ ทั้ง 4 ภูมิภาค และกทม. แล้วพัฒนายกเป็นร่างแผนในระดับชาติ เพื่อนำเสนอให้คณะกรรมการแห่งชาติว่าด้วยนโยบายและแผนสิทธิมนุษยชน และคณะรัฐมนตรีพิจารณา ในปีงบประมาณ พ.ศ. 2552 ต่อไป โดยในแต่ละ

กิจกรรมได้มีการส่งเสริมและมุ่งเน้นให้ทุกภาคส่วนเข้ามามีส่วนร่วมในทุกระดับและทุกขั้นตอนของกิจกรรม เพื่อให้การจัดทำแผนสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ ฉบับที่ 2 (พ.ศ. 2552-2556) เกิดจากกระบวนการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วนอย่างแท้จริง ทั้งนี้แผนสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ ฉบับที่ 2 (พ.ศ. 2552-2556) จะประกอบด้วย 3 ระดับ คือ ระดับยุทธศาสตร์ ระดับกลยุทธ์ และระดับปฏิบัติการ ดังที่จะได้เสนอในบทที่ 3 ต่อไป

ดังนั้น แผนสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ ฉบับที่ 2 (พ.ศ. 2552-2556) นี้จึงเป็นมาตรการหนึ่งในการให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องได้มีเครื่องมือที่จะนำไปใช้ป้องกัน คุ้มครองและส่งเสริมสิทธิมนุษยชนให้แก่ประชาชน โดยคาดหวังว่า เมื่อแผนสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ ฉบับที่ 2 (พ.ศ. 2552-2556) มีการประกาศใช้อย่างเป็นทางการแล้ว จะสามารถทำให้ประชาชนมีหลักประกันและความเป็นธรรมในการที่จะได้รับการป้องกัน ส่งเสริมและคุ้มครองสิทธิ เสรีภาพจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในทุกภาคส่วน โดยสิ่งสำคัญที่สุดที่จะทำให้แผนสิทธิมนุษยชนแห่งชาติเกิดประโยชน์สูงสุด นั่นคือ การที่หน่วยงานต่างๆ ได้นำแผนไปสู่การปฏิบัติอย่างเป็นรูปธรรม ซึ่งจะส่งผลให้สถานการณ์การละเมิดสิทธิมนุษยชนของประเทศไทยมีแนวโน้มในทางที่ลดลง อันเป็นเป้าหมายสุดท้ายที่มุ่งหวังไว้

1.3 วัตถุประสงค์การจัดทำแผนสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ ฉบับที่ 2 (พ.ศ. 2552-2556)

- 1) เพื่อสรรหาวิทยากรในการเป็นแกนกลางให้ความรู้เกี่ยวกับสิทธิมนุษยชน และกระบวนการจัดทำแผนสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ ฉบับที่ 2 (พ.ศ. 2552-2556)
- 2) เพื่อให้ได้หลักสูตรและคู่มือการฝึกอบรมความรู้เกี่ยวกับสิทธิมนุษยชนและการจัดทำแผนสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ ฉบับที่ 2 (พ.ศ. 2552-2556) สำหรับให้วิทยากรในระดับภาคสนาม (ภูมิภาค) จัดกระบวนการให้เกิดแผนสิทธิมนุษยชนในระดับพื้นที่กับประชาชนกลุ่มเป้าหมายจากทุกภาคส่วน
- 3) เพื่อให้ได้แผนสิทธิมนุษยชนในระดับพื้นที่ ครอบคลุมทั้ง 4 ภูมิภาคและกรุงเทพมหานครด้วยกระบวนการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วน
- 4) เพื่อให้ได้ร่างแผนสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ ฉบับที่ 2 (พ.ศ. 2552-2556)

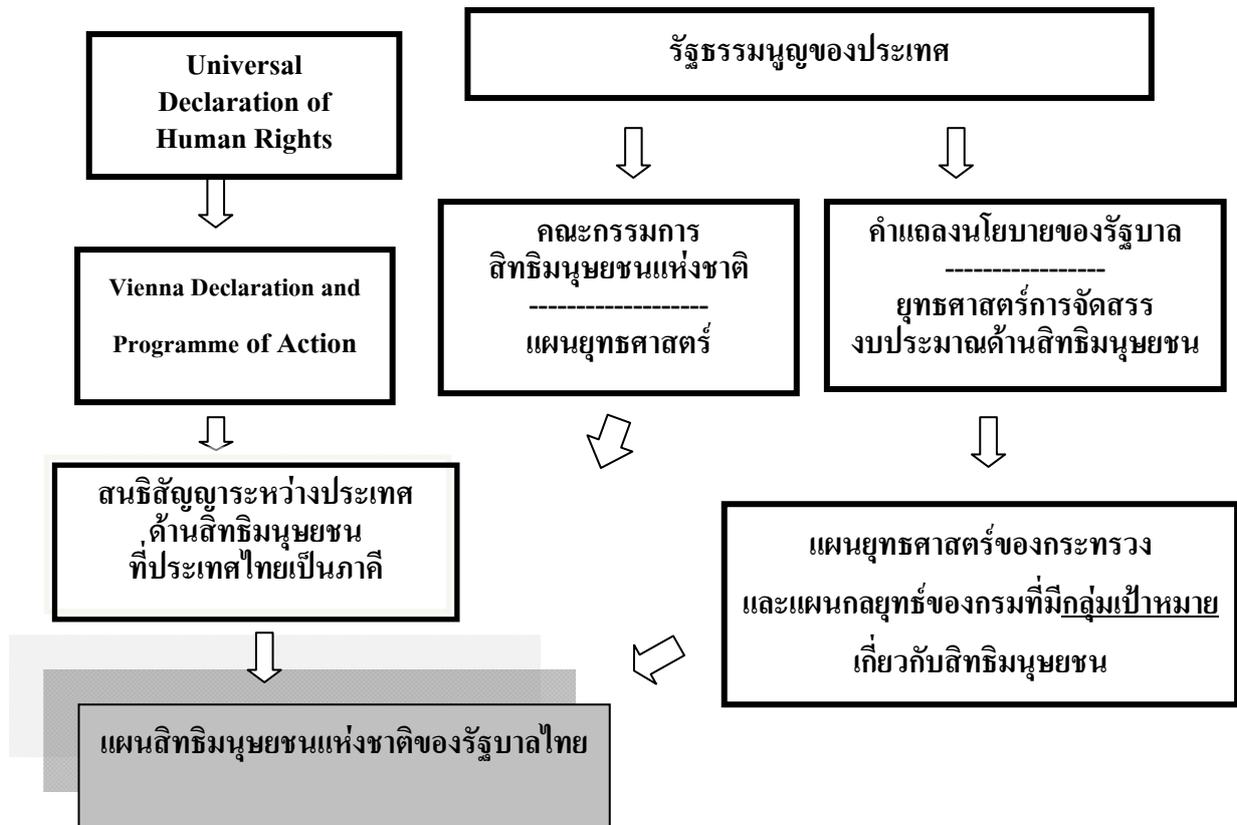
1.4 กรอบแนวคิดในการจัดทำแผนสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ ฉบับที่ 2 (พ.ศ. 2552-2556)

กระแสการตื่นตัวของประชาคมโลก เกี่ยวกับแนวคิดเรื่องแผนปฏิบัติการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ ได้พัฒนามาจากส่วนหนึ่งของการประชุมระดับโลกว่าด้วยสิทธิมนุษยชนที่จัดขึ้นในกรุงเวียนนาเมื่อปี 1993 ซึ่งการประชุมในครั้งนี้ ได้มีการทบทวนความก้าวหน้าด้านสิทธิมนุษยชนอย่างกว้างขวาง นับตั้งแต่ภายหลังการรับรองปฏิญญาสากลว่าด้วยสิทธิมนุษยชน (Universal Declaration of Human Rights) และมีการรับรองปฏิญญาเวียนนาและแผนปฏิบัติการ (Vienna Declaration and

Programme of Action) โดยในข้อ 71 ของปฏิญญาเวียนนาได้เสนอแนะให้แต่ละรัฐ พิจารณาความจำเป็นในการวางแผนปฏิบัติการแห่งชาติ เพื่อกำหนดวิธีการที่แต่ละรัฐจะต้องปรับปรุงการส่งเสริมและการให้ความคุ้มครองในเรื่องสิทธิมนุษยชน ซึ่งจากกรอบแนวคิดดังกล่าว องค์การสหประชาชาติได้จัดทำคู่มือ (Handbook on National Human Rights Plans of Action) ที่กำหนดแนวทางหรือกระบวนการจัดทำแผนปฏิบัติการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติของสหประชาชาติ โดยมีวัตถุประสงค์ให้แต่ละประเทศได้นำมาปรับใช้เพื่อกำหนดเป็นกรอบแนวทางในการจัดทำแผนให้เหมาะสมกับบริบทของแต่ละประเทศ โดยคำนึงถึงสนธิสัญญาระหว่างประเทศด้านสิทธิมนุษยชนที่ประเทศภาคีสมาชิกได้ลงนามรับรองไว้ ทั้งนี้ประเทศไทยลงนามไว้แล้ว 7 ฉบับ ได้แก่ กติการะหว่างประเทศว่าด้วยสิทธิพลเมือง และสิทธิทางการเมือง กติการะหว่างประเทศว่าด้วยสิทธิทางเศรษฐกิจ สังคม และวัฒนธรรม อนุสัญญาระหว่างประเทศว่าด้วยการจัดการเลือกปฏิบัติทางเชื้อชาติในทุกรูปแบบ อนุสัญญาว่าด้วยสิทธิเด็ก อนุสัญญาว่าด้วยการจัดการเลือกปฏิบัติต่อสตรีในทุกรูปแบบ อนุสัญญาต่อต้านการทรมานและการประติบัติหรือการลงโทษอื่นที่โหดร้าย ไร้มนุษยธรรม หรือย่ำยีศักดิ์ศรี อนุสัญญาคนพิการ

ในขณะเดียวกัน ประเทศไทยได้บัญญัติเรื่องที่เกี่ยวข้องกับสิทธิและเสรีภาพไว้ในรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2550 อันเป็นแนวคิดรากฐานอ้างอิงเพื่อนำสู่การบังคับใช้ของแนวคิดที่เชื่อมโยงกับแผนสิทธิมนุษยชนระดับชาติ และให้มีคณะกรรมการแห่งชาติว่าด้วยนโยบายและแผนสิทธิมนุษยชน เพื่อกำกับดูแลให้ประชาชนได้รับการคุ้มครองตามหลักสิทธิมนุษยชน อีกทั้งรัฐบาลก็ต้องให้ยุทธศาสตร์ด้านสิทธิมนุษยชนเป็นส่วนหนึ่งของยุทธศาสตร์สำคัญที่นอกเหนือไปจากยุทธศาสตร์ด้านเศรษฐกิจ ด้านสังคม ด้านความมั่นคง และด้านสิ่งแวดล้อม ในแผนบริหารราชการแผ่นดินที่รัฐบาลต้องจัดทำตามพระราชกฤษฎีกาว่าด้วยหลักเกณฑ์และวิธีการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี พ.ศ.2546 เพื่อให้กระทรวงได้นำไปบรรจุในแผนยุทธศาสตร์กระทรวงและถ่ายทอดลงมายังกลยุทธของกรม เพื่อให้กรมจัดทำคำของบประมาณสำหรับดำเนินกิจกรรมตอบสนองต่อกลุ่มเป้าหมายที่กรมต้องรับผิดชอบ ซึ่งจะต้องบูรณาการแผนในระดับกรมร่วมกันให้เป็นแผนปฏิบัติการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติทั้ง “งาน” และ “เงิน” เพื่อให้สามารถดำเนินการได้จริงในทางปฏิบัติ

รูปที่ 1 กรอบแนวคิดการจัดทำแผนยุทธศาสตร์สิทธิมนุษยชนแห่งชาติ ฉบับที่ 2 (พ.ศ. 2552-2556)

นอกจากแผนปฏิบัติการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติจะมีที่มาจากข้อตกลงในระดับนานาชาติ และกฎหมายสูงสุดของประเทศแล้ว ยังมีที่มาจากส่วนอื่น ๆ โดยเฉพาะส่วนที่เกี่ยวข้องจากแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 10 และอำนาจหน้าที่ของส่วนราชการที่กำหนดตามกฎหมายว่าด้วยการแบ่งส่วนราชการ รวมทั้งความต้องการของประชาชนกลุ่มต่างๆ ในสังคม ตลอดจนการเตือนภัยของนักวิชาการที่เกี่ยวข้องกับสิทธิมนุษยชนอีกด้วย

หลักการของการจัดทำแผนปฏิบัติการ (Action Plan) ซึ่งเป็นระดับรูปธรรมจะต้องถ่ายทอดมาจากแผนนโยบาย (Policy Plan) ที่เป็นหลักยึกระยะยาวในระดับนามธรรม การจัดทำแผนยุทธศาสตร์จึงต้องกำหนดขึ้นก่อนเพื่อให้เป็นที่ยอมรับโดยทั่วไปในสังคมนั้นๆ ว่านโยบายแห่งชาติที่รัฐบาลพึงต้องให้การส่งเสริมและสนับสนุน ประกอบด้วยนโยบายในเรื่องใดบ้าง มีทิศทางอย่างไร และจะวัดผลความสำเร็จตามเป้าประสงค์เชิงนโยบายอย่างไร รวมทั้งการถ่ายทอดแผนนโยบายสู่ภาคปฏิบัติเป็นแผนปฏิบัติการที่สามารถวัดความสำเร็จในระดับผลลัพธ์หรือผลประโยชน์ที่มีต่อกลุ่มสังคมจากการใช้กลยุทธ์ต่างๆ และสามารถวัดความสำเร็จในระดับผลผลิตจากการจัดทำกิจกรรมของพื้นที่ที่เกี่ยวข้อง

ดังนั้นการจัดทำแผนปฏิบัติการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ จึงเริ่มต้นจากการจัดทำแผนยุทธศาสตร์ด้านสิทธิมนุษยชน เพื่อบรรจุในแผนบริหารราชการแผ่นดิน ซึ่งเป็นแผนยุทธศาสตร์ของรัฐบาล และถ่ายทอดมายังแผนยุทธศาสตร์ของกระทรวง อย่างไรก็ตาม เนื่องจากสภาพแวดล้อมของพื้นที่ต่างๆ ของประเทศมีความแตกต่างกันทั้งในด้านเศรษฐกิจ ชุมชน วัฒนธรรมท้องถิ่น และการเมืองท้องถิ่น จึงต้องวิเคราะห์สภาพแวดล้อมในระดับพื้นที่เพื่อกำหนดทิศทางของยุทธศาสตร์และกลยุทธ์ของแต่ละพื้นที่ โดยองค์การของผู้มีส่วนได้ส่วนเสียของแต่ละพื้นที่

1.5 หลักการแนวคิดและวิธีการจัดทำแผนสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ ฉบับที่ 2 (พ.ศ. 2552-2556)

หลักการ แนวคิด และวิธีการจัดทำแผนสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ ฉบับที่ 2 (พ.ศ. 2552-2556) ประกอบด้วย

1.5.1 การจัดทำแผนยุทธศาสตร์ มีวิธีการดังนี้

(1) กำหนดองค์กรเครือข่ายที่มีภารกิจด้านสิทธิมนุษยชน โดยทางคณะที่ปรึกษาได้กำหนดที่มาและความหมายไว้ดังนี้

ภารกิจสิทธิมนุษยชนเป็นภารกิจที่รัฐมีหน้าที่ที่จะต้องปฏิบัติให้เป็นที่ไปตามบทบัญญัติในรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2550 ที่มีสถานะเป็นกฎหมายสูงสุดของประเทศให้เป็นรูปธรรมประกอบกับประเทศไทยได้ลงนามในปฏิญญาสากลว่าด้วยสิทธิมนุษยชนและเป็นภาคีสมาชิกสนธิสัญญาต่างๆ ระหว่างประเทศด้านสิทธิมนุษยชนจำนวน 7 ฉบับ ที่เป็นหลักการสิทธิมนุษยชนที่มีสถานะทางกฎหมายเป็นกฎหมายระหว่างประเทศที่มีผลบังคับประเทศภาคีสมาชิกที่ถือเป็นพันธกิจร่วมกัน จึงนับได้ว่า “ภารกิจสิทธิมนุษยชน” จึงเป็นภารกิจสำคัญที่รัฐบาลไทยจะต้องดำเนินการในการที่จะป้องกัน คุ้มครอง เยียวยา และส่งเสริมพัฒนาความตระหนักและสำนึกในสิทธิมนุษยชนให้กับพลเมืองของประเทศ รวมทั้งบูรณาการระบบโครงสร้างและกลไกในการขับเคลื่อนของทุกภาคส่วนภายในประเทศให้สามารถนำไปสู่การปฏิบัติการสิทธิมนุษยชนให้ประสบความสำเร็จตามมาตรฐานสากล

ด้วย กระแสการเคลื่อนไหวของภาคประชาชนที่เป็นกระบวนการสากลที่เกิดขึ้นทั่วโลก ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการโลกาภิวัตน์ทางสังคม ประกอบกับการสนับสนุนแนวคิดธรรมาภิบาล ได้แก่ ความโปร่งใส การตรวจสอบได้ การมีส่วนร่วม คุณธรรม จริยธรรม และหลักนิติรัฐ ซึ่งรัฐจะต้องลดบทบาทของกลไกภาครัฐลง โดยเน้นการกระจายอำนาจ และการตัดสินใจไปยังราชการส่วนท้องถิ่น ซึ่งรัฐบาลไทยได้ยอมรับตั้งแต่แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติตั้งแต่ฉบับที่ 6 แล้วว่าภาครัฐจะทำหน้าที่ในการสนับสนุนทั้งในการจัดสรรงบประมาณ และปรับกลไกให้เอื้อต่อการทำงานพร้อมกับภาคองค์กรพัฒนาสังคม และองค์กรสาธารณประโยชน์ (สกว., องค์กรสาธารณประโยชน์ในประเทศไทย : 2546, หน้า 226-229) นอกจากนี้ยังมีแนวคิดด้านการบริหารรัฐกิจแนวใหม่ (New Public Management) ที่หน่วยงานส่วนกลางของรัฐบาลควรลดบทบาทในการดำเนินงานภาคสนามหรือปฏิบัติงานในชุมชนเอง

แต่ทำหน้าที่กำกับดูแลให้เป็นที่ไปตามกฎหมายของประเทศและนโยบายของรัฐบาล โดยสนับสนุนให้เครือข่ายพหุภาคีมาทำหน้าที่ปฏิบัติงานในระดับชุมชนแทน (Steering rather than Rowing) โดยเฉพาะการถ่ายโอนอำนาจสู่ท้องถิ่น การร่วมดำเนินการกับธุรกิจเอกชน และการสนับสนุนให้องค์กรพัฒนาเอกชนและองค์กรภาคประชาชนจัดทำโครงการ โดยขอรับเงินอุดหนุนจากรัฐบาล ยกเว้นการปฏิบัติการกิจในฐานะเจ้าพนักงานตามกฎหมายให้เป็นผู้บังคับใช้กฎหมายซึ่งไม่สามารถมอบต่อให้ผู้อื่นทำได้

ดังนั้นภารกิจสิทธิมนุษยชนจึงควรเป็นภารกิจที่องค์กรภาครัฐ องค์กรนอกภาครัฐมาร่วมรับผิดชอบโดยกำหนดให้องค์กรเครือข่ายสิทธิมนุษยชน คือ องค์กรภาครัฐ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น องค์กรพัฒนาเอกชน มูลนิธิ สมาคม และองค์กรสาธารณประโยชน์ที่มีสถานภาพจดทะเบียนเป็นนิติบุคคล และหรือเป็นองค์กรเครือข่ายที่เป็นสมาชิกขององค์กรดังกล่าว

(2) กำหนดผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย การวิเคราะห์ผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย (Stakeholders Analysis) ในแต่ละพื้นที่มีส่วนช่วยที่จะให้พื้นที่นั้นๆ กำหนดวิสัยทัศน์ พันธกิจ และเป้าประสงค์หลักของการดำเนินงานได้ถูกต้องชัดเจนและตอบสนองความต้องการของประชาคมในสังคมนั้น ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียต่อองค์กร (Stakeholders Influence) ซึ่งมีอิทธิพลต่อการวางแผนและการดำเนินงานขององค์กร จำแนกได้เป็น 3 ประเภท ดังนี้

- ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียภายในองค์กร (Internal Stakeholders) ได้แก่ บุคลากรของพื้นที่ ภาครัฐ ภาคเอกชน องค์กรพัฒนาเอกชน และภาคประชาชนที่ทำหน้าที่ดำเนินงานต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกัสิทธิมนุษยชนในพื้นที่นั้นๆ
- ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียโดยตรงในการรับบริการ (Marketplace Stakeholders) ได้แก่ ผู้ที่ต้องได้รับความคุ้มครองและได้รับสิทธิประโยชน์ในพื้นที่นั้น ๆ
- ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียในสังคมแต่อยู่นอกองค์กร (External Stakeholders) ได้แก่ หน่วยงานกลางของภาครัฐ ภาคเอกชน และภาคประชาชนที่ทำหน้าที่กำกับดูแลและป้องกันและแก้ไขข้อขัดแย้งหรือข้อร้องเรียน เพื่อให้เกิดความเป็นธรรมของทั้งสองกลุ่มแรกข้างต้น เช่น ศาลยุติธรรม และศาลปกครอง

(3) กำหนดทิศทางขององค์กรเครือข่ายสิทธิมนุษยชน วิสัยทัศน์ พันธกิจ เป้าประสงค์ และประเด็นยุทธศาสตร์ โดยใช้วิธีการ 3 วิธี ประกอบด้วย

(3.1) วิธีการกำหนดทางตรง (Direct Approach) เป็นวิธีการที่กำหนดจากแนวคิดการจัดการเชิงกลยุทธ์ที่ว่าทิศทางขององค์กรจะปรับไปตามสภาพแวดล้อมที่เปลี่ยนแปลงไป จึงต้องวิเคราะห์สภาพแวดล้อมก่อนแล้วจึงประเมินสถานภาพขององค์กร จากนั้นจึงเลือกกลยุทธ์ที่เหมาะสมที่สามารถนำไปปฏิบัติได้จริง โดยเริ่มต้นด้วยการวิเคราะห์ Strengths-Weaknesses-Opportunities-Threats หรือที่เรียกว่าการวิเคราะห์ SWOT โดยพิจารณาความสัมพันธ์ระหว่างผลการประเมินสถานภาพของสภาพแวดล้อมภายในระหว่างจุดแข็งและจุดอ่อน (จากการวิเคราะห์โครงสร้าง/นโยบายขององค์กร กระบวนการทำงาน/

การบริการ บุคลากรและความเชี่ยวชาญ ประสิทธิภาพการเงิน วัสดุ-อุปกรณ์ และ การบริหารจัดการ) และ ผลการประเมินสถานภาพของสภาพแวดล้อมภายนอกระหว่างโอกาสและภัยอุปสรรคเพื่อออกแบบกลยุทธ์ (จากการวิเคราะห์สังคมและวัฒนธรรม เทคโนโลยี เศรษฐกิจ การเมือง และกฎหมายภายในประเทศและระหว่างประเทศ) ทั้งนี้ ได้ใช้วิธีการนี้โดยการประชุมเชิงปฏิบัติการเพื่อการวิเคราะห์ SWOT และพิจารณาความสัมพันธ์ระหว่างผลการประเมินสถานภาพของสภาพแวดล้อมภายใน และผลการประเมินสถานภาพของสภาพแวดล้อมภายนอกขององค์กรเครือข่าย ซึ่งดำเนินการในภูมิภาคต่างๆ ทั่วประเทศ หลังจากนั้น จึงได้จัดวางทิศทางขององค์กรเครือข่าย ได้แก่ วิทยาลัยฯ พันธกิจ และเป้าประสงค์หลัก รวมทั้งกำหนดกลยุทธ์จากการสังเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากผู้มีส่วนได้ส่วนเสียจากทุกภาคส่วนที่เข้าร่วมในการประชุมเชิงปฏิบัติการ

(3.2) การกำหนดและปรับวิสัยทัศน์ (Vision of Success Approach) โดยผู้บริหารของ องค์กรจะเป็นผู้กำหนดวิสัยทัศน์ในลักษณะที่เพ้อฝัน (Imaginary Vision) ก่อน แล้วจึงตรวจสอบโดย วิเคราะห์สภาพแวดล้อมว่ามีความเป็นไปได้มากน้อยเพียงใดในระยะยาว (ประมาณ 15-20 ปี) และระยะสั้น (ประมาณ 4-5 ปี) จากนั้นก็ปรับวิสัยทัศน์ให้ใกล้เคียงกับความเป็นจริงว่าจะสามารถบรรลุผลได้ โดยเฉพาะ วิสัยทัศน์ที่จะประสบความสำเร็จได้จริงในระยะสั้นตามวาระของแผนที่กำหนด (เช่น 5 ปี) ทั้งนี้ ได้ใช้วิธีการนี้ โดยการประชุมเชิงปฏิบัติการเพื่อกำหนดวิสัยทัศน์ พันธกิจและเป้าประสงค์หลัก รวมทั้งกลยุทธ์ที่เสนอ

(3.3) วิธีที่กำหนดกลยุทธ์ให้สอดคล้องกับเป้าประสงค์ของกฎหมายที่มอบอำนาจไว้ (Goal approach) เป็นวิธีการที่กำหนดจากอำนาจหน้าที่ที่ได้รับมอบหมายและนโยบาย ทั้งกฎหมายใน ประเทศและระหว่างประเทศ รวมทั้งนโยบายของรัฐบาล ซึ่งมีเป้าประสงค์ (Goal) ที่กำหนดไว้ชัดเจน แล้วจึง วิเคราะห์สภาพแวดล้อมและประเมินสถานภาพขององค์กร จากนั้นจึงเลือกกลยุทธ์ที่เหมาะสมที่สามารถ นำไปปฏิบัติได้จริง ทั้งนี้ ได้ใช้วิธีการนี้โดยการวิจัยเอกสารและการสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญด้านกฎหมายและ นโยบายสาธารณะ เพื่อระบุกลยุทธ์เฉพาะที่กฎหมายและนโยบายกำหนดไว้แล้ว เพื่อประกอบการกำหนด กลยุทธ์เพิ่มเติมนอกเหนือไปจาก 2 วิธีข้างต้น

(4) การจัดทำตัวชี้วัดระดับยุทธศาสตร์และระดับกลยุทธ์ ซึ่งระดับยุทธศาสตร์เป็นการจัดทำ ตัวชี้วัดความสำเร็จในภาพรวมที่มีต่อผลประโยชน์ของกลุ่มสังคมที่เป็นเป้าหมาย และระดับกลยุทธ์ของ หน่วยปฏิบัติ เป็นการจัดทำตัวชี้วัดความสำเร็จของกรมที่มีต่อกลุ่มเป้าหมายผู้รับบริการและลักษณะ ผลประโยชน์เฉพาะ

1.5.2 แนวคิด วิธีการและแนวทางขั้นตอนการดำเนินงาน

(1) หลักการและแนวคิดการมีส่วนร่วม

การจัดทำแผนสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ ฉบับที่ 2 (พ.ศ. 2552-2556) ใช้แนวคิดการมี ส่วนร่วมในการจัดทำแผนเป็นกรอบแนวทางการดำเนินงานเพื่อให้แผนฯ ฉบับที่ 2 เกิดจากกระบวนการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วนในทุกๆ ระดับ และทุกขั้นตอนของการจัดทำแผนอย่างแท้จริง โดยเริ่มจากการ

จัดทำแผนในระดับพื้นที่ 5 พื้นที่ ครอบคลุมทั้ง 4 ภูมิภาค และ กทม. เพื่อพัฒนาเป็นร่างแผนสิทธิมนุษยชนในระดับประเทศ โดยมีเทคนิควิธีการและกระบวนการดังต่อไปนี้

(1.1) กำหนดให้มีวิทยากรภาคสนามจำนวน 75 คนจำแนกเป็นพื้นที่ๆ ละ 15 คนที่เป็นผู้ที่มาจากภาคส่วนราชการ องค์กรพัฒนาเอกชน องค์กรอิสระ และสถาบันการศึกษา โดยผ่านการปรึกษาหารือกับทางกรมคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพ กระทรวงยุติธรรม และคณะวิทยากรกลางที่กำหนดขึ้นมาจากผู้ทรงคุณวุฒิ นักวิชาการ และนักสิทธิมนุษยชน จำนวน 20 คน ประกอบกับวิทยากรสนามต้องมีการแสดงเจตจำนงที่จะทำกิจกรรม การทำแผนสิทธิมนุษยชนเพื่อนำไปสู่การปฏิบัติเมื่อได้รับการติดต่อเป็นวิทยากรสนามและพร้อมเข้ารับการอบรมเชิงปฏิบัติการเป็นเวลา 5 วันในด้านการจัดทำแผนกลยุทธ์สิทธิมนุษยชน ซึ่งดำเนินการฝึกอบรมจากคณะวิทยากรกลาง

(1.2) กำหนดกลุ่มผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย จำนวน 2,000 คน ตามข้อกำหนดของโครงการ โดยจำแนกตามพื้นที่ ดังนี้

(1) พื้นที่กรุงเทพมหานคร จำนวน 500 คน จำแนกเป็น

(1.1) กลุ่มผู้บริหารในระดับนโยบายจากกระทรวง กรม ที่เกี่ยวข้องกับการกิจด้านสิทธิมนุษยชน จำนวน 100 คน

(1.2) กลุ่มผู้บริหารระดับกลางและระดับผู้ปฏิบัติจากหน่วยงานของรัฐ และ กทม. องค์กรพัฒนาเอกชน องค์กรภาคธุรกิจที่เกี่ยวข้องกับการกิจด้านสิทธิมนุษยชน จำนวน 150 คน

(1.3) กลุ่มผู้ปฏิบัติงานในระดับพื้นที่ ได้แก่ ผู้บริหารในระดับเขตของ กทม. ผู้นำชุมชนของเขตต่างๆ องค์กรพัฒนาเอกชน และผู้ที่ถูกละเมิดสิทธิมนุษยชน จำนวน 250 คน

(2) พื้นที่ภูมิภาคทั้ง 4 ภูมิภาค ได้แก่ ภาคเหนือ ภาคกลาง ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ และภาคใต้ จำนวนภูมิภาคละ 375 คน จำแนกเป็น

(2.1) กลุ่มข้าราชการระดับผู้บริหารในระดับนโยบายและระดับผู้ปฏิบัติจากหน่วยงานของรัฐที่เกี่ยวข้องกับการกิจด้านสิทธิมนุษยชนจำนวน 120 คน

(2.2) กลุ่มองค์กรพัฒนาเอกชน องค์กรภาคธุรกิจที่เกี่ยวข้องกับการกิจด้านสิทธิมนุษยชน สื่อมวลชน จำนวน 120 คน

(2.3) กลุ่มผู้ปฏิบัติงานในระดับพื้นที่ ได้แก่ ผู้นำชุมชนที่เกี่ยวข้องกับองค์กรพัฒนาเอกชนและประชาชนผู้ถูกละเมิดสิทธิ ในระดับจังหวัด ในแต่ละภูมิภาค จำนวน 135 คน

(1.3) จัดทำเอกสารชุดความรู้ประเด็นสิทธิมนุษยชนที่เชื่อมโยงกับปฎิญาสากล สันติสัญญาระหว่างประเทศด้านสิทธิมนุษยชนฉบับต่างๆ กับบทบัญญัติรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2550 เพื่อส่งมอบให้กลุ่มผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย 2,000 คน ได้ศึกษาก่อนและนำมาในวันที่มีการประชุมเชิงปฏิบัติการเพื่อจัดทำแผนกลยุทธ์ในระดับพื้นที่นั้นว่าเป็นวิธีการหนึ่งของการให้ความรู้สิทธิมนุษยชนแบบมีส่วนร่วมต่อกลุ่มผู้ร่วมกำหนดแผน

(2) กระบวนการจัดทำแผนสิทธิมนุษยชนในระดับพื้นที่ ทั้ง 5 พื้นที่

(2.1) พื้นที่กรุงเทพมหานคร

จัดประชุมเชิงปฏิบัติการจัดทำร่างแผนกลยุทธ์สิทธิมนุษยชน ระดับพื้นที่ กรุงเทพมหานคร จำแนกเป็น 3 ครั้งดังนี้

ครั้งที่ 1 วันที่ 5 มิถุนายน 2551 ประชุมเชิงปฏิบัติการเพื่อกำหนดทิศทางของแผนสิทธิมนุษยชนแห่งชาติฉบับที่ 2

1. ผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย คือ ผู้บริหารระดับนโยบายเข้าร่วมประชุมเชิงปฏิบัติการเพื่อกำหนดทิศทางของแผนสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ ฉบับที่ 2 ประกอบด้วยอธิบดี รองอธิบดี ผู้ช่วยอธิบดี และหรือที่อธิบดีมอบหมายไม่ต่ำกว่าระดับ 9 ของส่วนราชการที่เกี่ยวข้อง จำนวน 96 คน

2. กระบวนการกำหนดทิศทางของแผนสิทธิมนุษยชนแห่งชาติฉบับที่ 2 โดยมีวิธีการ ดังนี้

(2.1) การบรรยายความเป็นมา กรอบแนวทางการจัดทำแผนสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ ฉบับที่ 2 ระหว่างปัญญาสากลว่าด้วยสิทธิมนุษยชน สนธิสัญญาระหว่างประเทศด้านสิทธิมนุษยชน กับรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2550 รวมทั้งกรอบแนวคิดในการจัดทำวิสัยทัศน์ พันธกิจ และเป้าประสงค์ โดยวิทยากรกลาง

(2.2) ระดมความคิดเห็นในการกำหนดวิสัยทัศน์ พันธกิจ และเป้าประสงค์ ในนามของ “องค์กรเครือข่ายสิทธิมนุษยชนของประเทศไทย” โดยให้ผู้เข้าร่วมประชุมเชิงปฏิบัติการเขียนข้อความลงในบัตรคำที่แจกตามสีที่กำหนด แล้วให้วิทยากรสนาม กทม. รวบรวมให้วิทยากรกลางเป็นผู้สรุปและนำเสนอต่อเวทีเพื่อการอภิปราย แลกเปลี่ยนพร้อมทั้งขอความเห็นชอบจากที่ประชุม และสรุปไว้ดังนี้

วิสัยทัศน์

“เป็นองค์กรเครือข่ายในการส่งเสริมและคุ้มครองสิทธิมนุษยชนบนพื้นฐานของการอยู่ร่วมกันอย่างเคารพศักดิ์ศรีของความเป็นมนุษย์ตามมาตรฐานสากล”

พันธกิจ

- ส่งเสริม ปกป้อง และปกป้องสิทธิของประชาชนไม่ให้ถูกล่วงละเมิด
- คุ้มครองเหยี่ยวา ผู้ถูกละเมิดสิทธิมนุษยชนอย่างเป็นธรรม

เป้าประสงค์

- สังคมไทยเป็นสังคมแห่งการเคารพศักดิ์ศรีของความเป็นมนุษย์ตามมาตรฐานสากล
- เครือข่ายสิทธิมนุษยชนเข้มแข็งในทุกภูมิภาคและมีความตื่นตัวในเรื่องสิทธิมนุษยชนและพัฒนาไปสู่มาตรฐานสากล

(2.3) ระดมความคิดเห็นเพื่อกำหนดยุทธศาสตร์ กลยุทธ์ของแผน สภามหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ ฉบับที่ 2 โดยให้ผู้เข้าร่วมประชุมเชิงปฏิบัติการเขียนยุทธศาสตร์ และกลยุทธ์ ลงใน บัตรคำที่เป็นกระดาษสีขาว แล้วให้วิทยากรสนาม กทม. รวบรวมและคัดแยกตามคำหลักของภารกิจ สภามหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ ได้แก่ ป้องกัน คุ่มครอง (เขียวยา) ส่งเสริม พัฒนา ทั้งนี้ทางคณะวิทยากรกลางเป็นผู้ประมวลตามคำหลักของยุทธศาสตร์และกลยุทธ์

การจัดประชุมเชิงปฏิบัติการจัดทำร่างแผน สภามหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ ในเขตพื้นที่ กรุงเทพมหานคร ในครั้งที่ 1 นี้เป็นการประชุมผู้บริหารระดับนโยบายที่เป็นผู้กำหนดทิศทางของแผน วิสัยทัศน์ พันธกิจ และเป้าประสงค์ของแผนซึ่งเป็นวิธีการกำหนดประเด็นยุทธศาสตร์คือวิธีการกำหนดและ ปรับวิสัยทัศน์ (Vision of success approach)

ครั้งที่ 2 ระหว่างวันที่ 26-27 มิถุนายน 2551 ประชุมเชิงปฏิบัติการเพื่อจัดทำแผน สภามหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ ในระดับพื้นที่

ผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย คือ ผู้บริหารระดับกลางและผู้ปฏิบัติของหน่วยงานภาครัฐและ กทม. องค์กรพัฒนาเอกชน และองค์กรภาคธุรกิจที่เกี่ยวข้อง การประชุมในครั้งนี้ พบว่ามีผู้ที่ถูกละเมิดสิทธิ บางกลุ่ม อาทิ ผู้พิการ แรงงานในระบบ ขอติดตามผู้แทนขององค์กรพัฒนาเอกชนที่ทำงานด้าน สภามหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ เข้าร่วมประชุมเชิงปฏิบัติการด้วย มีผู้เข้าร่วมประชุม จำนวน 150 คน

ครั้งที่ 3 ระหว่างวันที่ 3-4 กรกฎาคม 2551 ประชุมเชิงปฏิบัติการเพื่อจัดทำแผน สภามหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ ในระดับพื้นที่

ผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย คือ ผู้ปฏิบัติงานในระดับพื้นที่ ได้แก่ ผู้บริหารระดับเขตของ กทม. ผู้นำชุมชนของเขตต่างๆ ทั้ง 50 เขต องค์กรพัฒนาเอกชนที่ทำงานตามกลุ่มเป้าหมาย และผู้ที่ถูกละเมิด สิทธิ สภามหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ จำนวนรวม 250 คน

สำหรับกระบวนการจัดทำแผน สภามหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ ในทั้ง 2 ครั้งดังกล่าว เป็นกระบวนการ เดียวกัน มีการดำเนินการดังนี้

(1) การให้ความรู้เกี่ยวกับ สภามหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ โดย การเปิดเวทีเสวนาการให้ความรู้ เกี่ยวกับแนวคิด สภามหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ กับรัฐธรรมนูญ 2550 และสนธิสัญญาระหว่างประเทศด้าน สภามหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ รวมถึงการนำเสนอภาพชีวิตให้ผู้เข้าร่วมการประชุมได้ตอบคำถาม ซึ่งแต่ละภาพจะสื่อถึง สภามหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ สิทธิเสรีภาพตามกรอบของรัฐธรรมนูญ ผู้ดำเนินรายการคือ ตัวแทนจากคณะวิทยากรภาคสนาม

(2) การวิเคราะห์สถานการณ์ด้าน สภามหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ โดยการใช้เทคนิค SWOT

(2.1) การชี้แจงทำความเข้าใจเกี่ยวกับวิธีการจัดทำแผนกลยุทธ์ใน เบื้องต้น ซึ่งอธิบายถึงการวิเคราะห์สภาพแวดล้อมขององค์กร โดยนำเทคนิค SWOT

(2.2) การแบ่งกลุ่มผู้เข้าร่วมประชุมเชิงปฏิบัติการ 10 กลุ่มตาม ประเด็น สภามหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ ในกรอบนโยบายและแผน สภามหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ ฉบับที่ 2 ซึ่งก่อนที่จะเริ่ม

กระบวนการวิเคราะห์สภาพแวดล้อมโดยใช้เทคนิค SWOT จะให้ผู้เข้าร่วมกิจกรรมได้แนะนำตัวในแต่ละกลุ่ม พร้อมทั้งคัดเลือกประธาน เลขานุการ และผู้นำเสนอผลการระดมความคิดเห็นในแต่ละกลุ่ม แล้วคณะวิทยากรได้เริ่มกระบวนการ โดยให้ผู้เข้าร่วมการประชุมได้วิเคราะห์สภาพแวดล้อมในนามของ “องค์กรเครือข่ายด้านสิทธิมนุษยชน” เพื่อหาสาเหตุว่า ประเด็นสถานการณ์ด้านสิทธิมนุษยชนเกิดจากสาเหตุอะไร ทำไมถึงเกิดสถานการณ์นั้น และส่งผลกระทบต่อการทำงานขององค์กรเครือข่ายสิทธิมนุษยชนอย่างไร (สภาพแวดล้อมภายนอก) รวมทั้งวิเคราะห์ศักยภาพการทำงานภายในขององค์กรเครือข่ายการทำงานด้านสิทธิมนุษยชนในปัจจุบันเป็นอย่างไร (สภาพแวดล้อมภายใน)

(2.3) จากการระดมความคิดเห็นในแต่ละกลุ่ม วิทยากรภาคสนาม จะต้องมีการสังเกตการณ์ว่าในกลุ่มที่ตนเองรับผิดชอบนั้น มีการวิเคราะห์สภาพแวดล้อมในประเด็นการละเมิดสิทธิมนุษยชน ประเด็นใดที่เป็นสถานการณ์สำคัญหรือเกิดสภาวะวิกฤตมากที่สุด ที่ควรจะต้องเร่งดำเนินการปกป้องคุ้มครองสิทธิมนุษยชน เป็นลำดับต้น ๆ

(2.4) ภายหลังจากได้มีการประเมินสภาพแวดล้อมประเด็นสถานการณ์สิทธิครบทั้ง 10 ประเด็นแล้ว ให้ตัวแทนของแต่ละกลุ่มได้มีการนำเสนอผลการประเมินสภาพแวดล้อมสถานการณ์ด้านสิทธิมนุษยชน โดยให้ผู้เข้าร่วมการประชุมของทุกกลุ่มได้รับทราบ เพื่อเพิ่มเติมหรือเสนอแนะ หากมีประเด็นใดที่ยังไม่ครอบคลุมในกลุ่มนั้น ๆ เพื่อประโยชน์ต่อการกำหนดยุทธศาสตร์ในการจัดทำแผนสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ ฉบับที่ 2 จากกลุ่มตัวแทนที่หลากหลายและครอบคลุมครบทุกภาคส่วนอย่างแท้จริง

(2.5) การให้ตัวแทนของแต่ละกลุ่มได้ประชุมกลุ่มย่อยอีกครั้งหนึ่ง เพื่อประเมินสถานภาพขององค์กร ว่าสภาพแวดล้อมภายใน มีความโน้มเอียงไปทางจุดแข็งหรือจุดอ่อน และสภาพแวดล้อมภายนอก มีความโน้มเอียงไปทางโอกาสหรือภัยอุปสรรคมากกว่ากัน เพื่อเป็นข้อมูลประกอบให้คณะวิทยากรภาคสนามในการสรุปประเมินความสัมพันธ์ระหว่างสภาพแวดล้อมภายนอกและสภาพแวดล้อมภายในเพื่อมาสังเคราะห์ความสัมพันธ์ (Matching) สรุปความเป็นไปได้ที่จะมียุทธศาสตร์เชิงรุก เชิงรักษาสถานภาพความเชี่ยวชาญ เชิงปรับปรุงส่วนด้อย และเชิงตัดทอนภารกิจ เป็นต้น

(2.6) ก่อนปิดการประชุมตัวแทนจากคณะวิทยากรภาคสนาม ได้เน้นย้ำให้ผู้เข้าร่วมการประชุมได้ทราบบทบาทในการที่จะเป็นเครือข่ายเพื่อทำหน้าที่ในการกำกับ ติดตาม และการนำเสนอไปสู่การปฏิบัติที่เป็นรูปธรรม พร้อมทั้งขอให้ลงชื่อแสดงเจตจำนงไว้ และสุดท้ายได้กล่าวขอบคุณในความร่วมมือของทุกคน

(2.2) พื้นที่ภาคเหนือ จำแนกเป็น 4 ครั้งดังนี้

ครั้งที่ 1 ระหว่างวันที่ 11 -12 มิถุนายน 2551 ประชุมเชิงปฏิบัติการเพื่อจัดทำแผนสิทธิมนุษยชนในระดับพื้นที่ภาคเหนือ ตอนบน ครอบคลุมพื้นที่องค์กรเครือข่ายในจังหวัดเชียงราย พะเยา แพร่ และ จังหวัดน่าน จัดขึ้น ณ จังหวัดพะเยา

- ผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย คือ ข้าราชการทุกระดับผู้บริหารในระดับนโยบายและระดับ ผู้ปฏิบัติจากหน่วยงานของรัฐ องค์กรพัฒนาเอกชน องค์กรภาคธุรกิจ และกลุ่มผู้ปฏิบัติงานในระดับพื้นที่ ได้แก่ ผู้นำชุมชนของเขตต่างๆ และประชาชนผู้ถูกละเมิดสิทธิจากจังหวัดเชียงราย พะเยา แพร่ และจังหวัดน่าน ที่เกี่ยวข้องกับการกิจด้านสิทธิมนุษยชน จำนวน 90 คน

- กระบวนการจัดทำแผนสิทธิมนุษยชนเช่นเดียวกับ กทม.

ครั้งที่ 2 ระหว่างวันที่ 14-15 มิถุนายน 2551 ประชุมเชิงปฏิบัติการเพื่อจัดทำแผนสิทธิมนุษยชนในระดับพื้นที่ภาคเหนือ ตอนบน ครอบคลุมพื้นที่องค์กรเครือข่ายในจังหวัดเชียงใหม่ แม่ฮ่องสอน ลำพูน และ จังหวัดลำปาง จัดขึ้น ณ จังหวัดเชียงใหม่

- ผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย คือ ข้าราชการทุกระดับผู้บริหารในระดับนโยบายและระดับ ผู้ปฏิบัติจากหน่วยงานของรัฐ องค์กรพัฒนาเอกชน องค์กรภาคธุรกิจ และกลุ่มผู้ปฏิบัติงานในระดับพื้นที่ ได้แก่ ผู้นำชุมชนของเขตต่างๆ และประชาชนผู้ถูกละเมิดสิทธิจากจังหวัดเชียงใหม่ แม่ฮ่องสอน ลำพูน และ จังหวัดลำปาง ที่เกี่ยวข้องกับการกิจด้านสิทธิมนุษยชนจำนวน 101 คน

- กระบวนการจัดทำแผนสิทธิมนุษยชนเช่นเดียวกับ กทม.

ครั้งที่ 3 ระหว่างวันที่ 10-11 กรกฎาคม 2551 ประชุมเชิงปฏิบัติการเพื่อจัดทำแผนสิทธิมนุษยชนในระดับพื้นที่ภาคเหนือ ตอนล่าง ครอบคลุมพื้นที่องค์กรเครือข่ายในจังหวัดเพชรบูรณ์ พิจิตร พิษณุโลก อุตรดิตถ์ และ จังหวัดสุโขทัย จัดขึ้น ณ จังหวัดพิษณุโลก

- ผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย คือ ข้าราชการทุกระดับผู้บริหารในระดับนโยบายและระดับ ผู้ปฏิบัติจากหน่วยงานของรัฐ องค์กรพัฒนาเอกชน องค์กรภาคธุรกิจ และกลุ่มผู้ปฏิบัติงานในระดับพื้นที่ ได้แก่ ผู้นำชุมชนของเขตต่างๆ และประชาชนผู้ถูกละเมิดสิทธิจากจังหวัดเพชรบูรณ์ พิจิตร พิษณุโลก อุตรดิตถ์ และ จังหวัดสุโขทัย ที่เกี่ยวข้องกับการกิจด้านสิทธิมนุษยชน จำนวน 99 คน

- กระบวนการจัดทำแผนสิทธิมนุษยชนเช่นเดียวกับ กทม.

ครั้งที่ 4 ระหว่างวันที่ 12-13 กรกฎาคม 2551 ประชุมเชิงปฏิบัติการเพื่อจัดทำแผนสิทธิมนุษยชนในระดับพื้นที่ภาคเหนือ ตอนล่าง ครอบคลุมพื้นที่องค์กรเครือข่ายในจังหวัดนครสวรรค์ อุทัยธานี กำแพงเพชร และ จังหวัดตาก จัดขึ้น ณ จังหวัดพิษณุโลก

- ผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย คือ ข้าราชการทุกระดับผู้บริหารในระดับนโยบายและระดับ ผู้ปฏิบัติจากหน่วยงานของรัฐ องค์กรพัฒนาเอกชน องค์กรภาคธุรกิจ และกลุ่มผู้ปฏิบัติงานในระดับพื้นที่ ได้แก่ ผู้นำชุมชนของเขตต่างๆ และประชาชนผู้ถูกละเมิดสิทธิจากจังหวัดนครสวรรค์ อุทัยธานี กำแพงเพชร และจังหวัดตาก ที่เกี่ยวข้องกับการกิจด้านสิทธิมนุษยชน จำนวน 96 คน

- กระบวนการจัดทำแผนสิทธิมนุษยชนเช่นเดียวกับ กทม.

(2.3) พื้นที่ภาคกลาง จำแนกเป็น 3 ครั้ง ดังนี้

ครั้งที่ 1 วันที่ 23- 25 มิถุนายน 2551 ประชุมเชิงปฏิบัติการเพื่อกำหนดทิศทางของแผนสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ ฉบับที่ 2

- ผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย ประกอบด้วย ส่วนราชการที่เกี่ยวข้อง 36 คน ได้แก่ กระทรวงยุติธรรม ตำรวจภูธรจังหวัด กระทรวงศึกษาธิการ กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ กระทรวงมหาดไทย/กรมพัฒนาชุมชน และผู้แทนองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ทนายความ นักกฎหมาย องค์กรเอกชน/องค์กรภาคประชาชน จำนวน 38 คน รวมจำนวน 74 คน

- กระบวนการจัดทำแผนสิทธิมนุษยชนเช่นเดียวกับ กทม.

ครั้งที่ 2 วันที่ 23- 25 กรกฎาคม 2551 ประชุมเชิงปฏิบัติการเพื่อจัดทำแผนสิทธิมนุษยชนในระดับพื้นที่

- ผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย ประกอบด้วย ส่วนราชการที่เกี่ยวข้อง 29 คน ได้แก่ กระทรวงยุติธรรม ตำรวจภูธรจังหวัด กระทรวงสาธารณสุข กระทรวงแรงงาน และผู้แทนสภาพัฒนาความสหภาพแรงงาน องค์กรเอกชน/องค์กรภาคประชาชน จำนวน 52 คน รวมจำนวน 81 คน

- กระบวนการจัดทำแผนสิทธิมนุษยชนเช่นเดียวกับ กทม.

ครั้งที่ 3 วันที่ 14-16 สิงหาคม 2551 ประชุมเชิงปฏิบัติการเพื่อจัดทำแผนสิทธิมนุษยชนในระดับพื้นที่

- ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียประกอบด้วยผู้แทนส่วนราชการและหน่วยงานของรัฐที่เกี่ยวข้องในภาคกลาง ได้แก่ กระทรวงสาธารณสุข กระทรวงศึกษาธิการ กระทรวงแรงงาน กระทรวงยุติธรรม กระทรวงพาณิชย์ กระทรวงการพัฒนาสังคมฯ กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมฯ กระทรวงมหาดไทย กระทรวงวัฒนธรรม ตำรวจภูธร จำนวน 104 คน และผู้แทนหน่วยงานภาคอื่นที่ไม่ใช่ส่วนราชการ เช่น องค์กรพัฒนาเอกชน/องค์กรประชาชน สหภาพแรงงาน สื่อมวลชน /วิฑูชุมชน ทนายความ และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จำนวน 124 คน รวมจำนวน 228 คน

- กระบวนการจัดทำแผนสิทธิมนุษยชนเช่นเดียวกับ กทม.

(2.4) พื้นที่ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ จำแนกเป็น 3 ครั้งดังนี้

ครั้งที่ 1 วันที่ 2- 4 กรกฎาคม 2551 ประชุมเชิงปฏิบัติการเพื่อจัดทำแผนสิทธิมนุษยชนในระดับพื้นที่เวทีภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนกลาง

- ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียประกอบด้วยผู้แทนองค์กรชาวบ้านและองค์กรพัฒนาเอกชน จำนวน 97 คน ภาควิชาการ 10 คน องค์กรบริหารส่วนท้องถิ่น องค์กรภาครัฐที่เกี่ยวข้องกับ

ประเด็นปัญหาและการส่งเสริมคุ้มครองสิทธิมนุษยชน 16 คน ทีมประสานงานกลาง 3 คน ทีมวิทยากร 9 คน
จำแนกออกเป็นชาย 84 คน ผู้หญิง 51 คน รวมทั้งหมดจำนวน 135 คน

- กระบวนการจัดทำแผนสิทธิมนุษยชนเช่นเดียวกับ กทม.

ครั้งที่ 2 วันที่ 23 - 24 กรกฎาคม 2551 ประชุมเชิงปฏิบัติการเพื่อจัดทำแผนสิทธิมนุษยชนในระดับพื้นที่เวทีภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนบน

- ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียประกอบด้วย ผู้แทนจากกลุ่มปัญหาต่างๆ องค์กรชาวบ้าน องค์กรพัฒนาเอกชน ข้าราชการ องค์กรภาครัฐ รวมทั้งหมดจำนวน 163 คน

- กระบวนการจัดทำแผนสิทธิมนุษยชนเช่นเดียวกับ กทม.

ครั้งที่ 3 วันที่ 31 กรกฎาคม – 1 สิงหาคม 2551 ประชุมเชิงปฏิบัติการเพื่อจัดทำแผนสิทธิมนุษยชนในระดับพื้นที่เวทีภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง

- ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียประกอบด้วยกลุ่มปัญหาต่างๆ องค์กรชาวบ้าน องค์กรพัฒนาเอกชน ข้าราชการ รวมทั้งหมดจำนวน 189 คน

- กระบวนการจัดทำแผนสิทธิมนุษยชนเช่นเดียวกับ กทม.

(2.5) พื้นที่ภาคใต้ จำแนกเป็น 4 ครั้ง ได้แก่

ครั้งที่ 1 วันที่ 27 – 29 มิถุนายน 2551 การประชุมเชิงปฏิบัติการการจัดทำแผนสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ ระดับพื้นที่ ณ จังหวัดปัตตานี โดยมีผู้เข้าร่วมจากจังหวัดปัตตานี ยะลา นราธิวาส และ 4 อำเภอ จังหวัดสงขลา

- ผู้เข้าร่วมประชุมจำแนกเป็น 3 กลุ่มหลักได้แก่ (1) บุคลากรจากหน่วยงานภาครัฐในระดับผู้บริหารระดับจังหวัด และผู้ปฏิบัติการจากส่วนภูมิภาค ส่วนท้องถิ่น (เทศบาล/อบต.) (2) ภาคเอกชน ประกอบด้วยองค์กรพัฒนาเอกชน ตัวแทนเครือข่ายองค์กรชุมชน (ยุติธรรมชุมชน/นักสิ่งแวดล้อม/นักพัฒนาชุมชน) นักรูรกี (3) นักวิชาการ สื่อมวลชน นักการเมืองท้องถิ่น (4) ผู้ได้รับผลกระทบจากสถานการณ์สิทธิมนุษยชนในพื้นที่ จำนวน 101 คน

- กระบวนการจัดทำแผนสิทธิมนุษยชนเช่นเดียวกับ กทม.

ครั้งที่ 2 ระหว่างวันที่ 25-27 กรกฎาคม 2551 การประชุมเชิงปฏิบัติการการจัดทำแผนสิทธิมนุษยชนระดับพื้นที่ ณ จังหวัดกระบี่ โดยมีผู้เข้าร่วมจากจังหวัดตรัง กระบี่ ภูเก็ต และพังงา

ผู้เข้าร่วมประชุมจำแนกเป็น 3 กลุ่มหลักได้แก่ (1) บุคลากรจากหน่วยงานภาครัฐในระดับผู้บริหารระดับจังหวัด และผู้ปฏิบัติการจากส่วนภูมิภาค ส่วนท้องถิ่น(เทศบาล/อบต.) (2) ภาคเอกชน ประกอบด้วย องค์กรพัฒนาเอกชน ตัวแทนเครือข่ายองค์กรชุมชน (ยุติธรรมชุมชน/นักสิ่งแวดล้อม/นักพัฒนา

ชุมชน) นักธุรกิจ (3) นักวิชาการ สื่อมวลชน นักการเมือง (4) ผู้ได้รับผลกระทบจากสถานการณ์สิทธิในพื้นที่ จำนวน 74 คน

- กระบวนการจัดทำแผนสิทธิมนุษยชนเช่นเดียวกับ กทม.

ครั้งที่ 3 ระหว่างวันที่ 8-10 สิงหาคม 2551 การสัมมนาเชิงปฏิบัติการการจัดทำแผนสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ ฉบับที่ 2 ณ จังหวัดสงขลา โดยมีผู้เข้าร่วมจากจังหวัดสตูล พัทลุง นครศรีธรรมราช และสงขลา

- ผู้เข้าร่วมประชุมจำแนกเป็น 3 กลุ่มหลักได้แก่ (1) บุคลากรจากหน่วยงานภาครัฐในระดับผู้บริหารระดับจังหวัด และผู้ปฏิบัติการจากส่วนภูมิภาค ส่วนท้องถิ่น(เทศบาล/อบต.) (2) ภาคเอกชน ประกอบด้วย องค์กรพัฒนาเอกชน ตัวแทนเครือข่ายองค์กรชุมชน (ยุติธรรมชุมชน/นักสิ่งแวดล้อม/นักพัฒนาชุมชน) นักธุรกิจ (3) นักวิชาการ สื่อมวลชน นักการเมือง (4) ผู้ได้รับผลกระทบจากสถานการณ์สิทธิในพื้นที่ จำนวน 72 คน

- กระบวนการจัดทำแผนสิทธิมนุษยชนเช่นเดียวกับ กทม.

ครั้งที่ 4 ระหว่างวันที่ 15 -17 สิงหาคม 2551 การสัมมนาเชิงปฏิบัติการการจัดทำแผนสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ ระดับพื้นที่ ณ จังหวัดชุมพร โดยมีผู้เข้าร่วมจากจังหวัดระนอง ชุมพร และสุราษฎร์ธานี

- ผู้เข้าร่วมประชุมจำแนกเป็น 3 กลุ่มหลัก ได้แก่ (1) บุคลากรจากหน่วยงานภาครัฐในระดับผู้บริหารระดับจังหวัด และผู้ปฏิบัติการจากส่วนภูมิภาค ส่วนท้องถิ่น(เทศบาล/อบต.) (2) ภาคเอกชน ประกอบด้วย องค์กรพัฒนาเอกชน ตัวแทนเครือข่ายองค์กรชุมชน (ยุติธรรมชุมชน/นักสิ่งแวดล้อม/นักพัฒนาชุมชน) นักธุรกิจ (3) นักวิชาการ สื่อมวลชน นักการเมือง (4) ผู้ได้รับผลกระทบจากสถานการณ์สิทธิในพื้นที่ จำนวน 54 คน

- กระบวนการจัดทำแผนสิทธิมนุษยชนเช่นเดียวกับ กทม.

อนึ่ง ในการรวบรวมข้อมูลที่เป็นประเด็นสิทธิมนุษยชนของกลุ่มผู้เสียหายและผู้พิทักษ์สิทธิมนุษยชนที่ไม่ประสงค์จะเข้าร่วมประชุมเชิงปฏิบัติการ ทางคณะที่ปรึกษาได้นำวิธีการสัมภาษณ์มาใช้ดำเนินงาน ทั้งที่เป็นการสัมภาษณ์กลุ่มเจาะจง (Focus Group Interview) การสัมภาษณ์เชิงเจาะลึก (In-depth interview) ด้วยการสัมภาษณ์เฉพาะบุคคลและสัมภาษณ์ทางโทรศัพท์ รวมผู้ให้ข้อมูลด้วยเทคนิคนี้เป็นจำนวน 74 คน จำแนกเป็นกลุ่มทหาร จำนวน 6 คน กลุ่มสถานพินิจฯ 15 คน กลุ่มคนทำงานด้านกระบวนการยุติธรรม 15 คน นักวิชาการมหาวิทยาลัย 10 คน นักศึกษา 10 คน อบต. จำนวน 10 คน ผู้ติดเชื่อเอชไอวี จำนวน 6 คน และผู้พิการทางหู จำนวน 2 คน

อย่างไรก็ตาม กระบวนการจัดทำแผนสัทธิมนุษยชนในระดับพื้นที่ได้มีนำเทคนิควิธีการการประชุมกลุ่มและการนำเครื่องมือมาใช้ในการสื่อสารเพื่อเสริมสร้างความรู้ ความเข้าใจในประเด็นสัทธิมนุษยชน อาทิ การใช้การ์ตูนภาพชีวิตที่สอดคล้องกับปัญญาสากลว่าด้วยสัทธิมนุษยชนทั้ง 30 หัวข้อ ภาพวีดิทัศน์เรื่องบทบาทหญิงชาย กับสัทธิมนุษยชน เรื่อง “The Impossible Dream” การนำศิลปะการแสดงพื้นบ้าน เพื่อการถ่ายทอดความรู้ และหรือการใช้เทคนิคการเขียนบัตรคำเพื่อวิเคราะห์ประเด็นสัทธิมนุษยชนด้านต่างๆ ทั้งนี้เพื่อให้สอดคล้องและเหมาะสมกับกลุ่มผู้มีส่วนได้ส่วนเสียที่เข้าร่วมประชุมเชิงปฏิบัติการในแต่ละเวที

(3) จัดประชุมเชิงปฏิบัติการเพื่อทำร่างแผนสัทธิมนุษยชนแห่งชาติ ฉบับที่ 2

โดยคณะวิทยากรสนามและวิทยากรกลาง

จัดประชุมเชิงปฏิบัติการจัดทำร่างแผนกลยุทธ์ระดับพื้นที่ จำแนกเป็น

- (1) กรุงเทพมหานคร วันที่ 7 และ 13 กรกฎาคม 2551
- (2) ภาคเหนือ ระหว่างวันที่ 14 – 15 สิงหาคม 2551
- (3) ภาคกลาง ระหว่างวันที่ 16-17 สิงหาคม 2551
- (4) ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ระหว่างวันที่ 21-22 สิงหาคม 2551
- (5) ภาคใต้ ระหว่างวันที่ 26-27 สิงหาคม 2551

(4) จัดประชุมเชิงปฏิบัติการจัดทำร่างแผนสัทธิมนุษยชนแห่งชาติ ฉบับที่ 2

- (1) ระหว่างวันที่ 29 สิงหาคม - 1 กันยายน 2551 และ
- (2) ระหว่างวันที่ 18 กันยายน - 22 กันยายน 2551

(5) จัดประชุมเชิงปฏิบัติการเพื่อจัดเตรียมแผนปฏิบัติการสัทธิมนุษยชนแห่งชาติ

การจัดประชุมเชิงปฏิบัติการเพื่อจัดเตรียมแผนปฏิบัติการสัทธิมนุษยชนแห่งชาติในวันที่ 29 กันยายน 2551 ณ โรงแรมเดอะทวินทาวเวอร์ รongเมือง กรุงเทพมหานคร ผู้เข้าร่วมประชุมประกอบด้วยส่วนราชการในระดับกรม และส่วนราชการส่วนท้องถิ่น (กทม.) จำนวน 117 คน โดยผู้แทนส่วนราชการร่วมกันให้ข้อคิดเห็น และข้อเสนอแนะเกี่ยวกับร่างแผนฯ พร้อมทั้งร่วมกำหนดกลุ่มเป้าหมายของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เพื่อเป็นการเตรียมจัดทำแผนปฏิบัติการได้อย่างเป็นรูปธรรม เมื่อส่วนราชการต่างๆ ที่เกี่ยวข้องได้มีการจัดทำคำของบประมาณเพื่อดำเนินโครงการ/ กิจกรรมตามแผนสัทธิมนุษยชนแห่งชาติ ฉบับที่ 2 ตามที่กำหนดไว้

(6) การวิพากษ์แผนสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ ฉบับที่ 2

(6.1) จัดส่งร่างแผนสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ ฉบับที่ 2 ให้ฝ่ายการเมืองระดับชาติ หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง จำนวน 700 หน่วยงาน/ คน และเผยแพร่ผ่านทาง เว็บไซต์ กรมคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพ (www.rlpd.moj.go.th) เพื่อร่วมพิจารณาและรับฟังความคิดเห็นจากประชาชนทั่วไปเกี่ยวกับร่างแผนฯ ฉบับที่ 2

(6.2) การวิพากษ์ร่างแผนสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ ฉบับที่ 2 ในทั้ง 5 พื้นที่ โดยมีจำนวนผู้วิพากษ์ที่กำหนด 350 คน

(2.1) กรุงเทพมหานคร วันที่ 13 พฤศจิกายน 2551

(2.2) ภาคเหนือ วันที่ 18 พฤศจิกายน 2551

(2.3) ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ วันที่ 21 พฤศจิกายน 2551

(2.4) ภาคใต้ วันที่ 24 พฤศจิกายน 2551

(2.5) ภาคกลาง วันที่ 27 พฤศจิกายน 2551

เนื่องจากในกระบวนการวิพากษ์แผนสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ ฉบับที่ 2 ทั้ง 5 พื้นที่ พบว่าผู้เชี่ยวชาญด้านกฎหมายระหว่างประเทศ และกฎหมายในระดับประเทศ ไม่สามารถเข้าร่วมประชุมได้ในเวลาที่กำหนด ทางคณะที่ปรึกษาจึงได้จัดประชุมเชิงปฏิบัติการเพิ่มขึ้นอีก 1 ครั้ง เมื่อวันที่ 2 ธันวาคม 2551

(2.6) กรุงเทพมหานคร เป็นการจัดเฉพาะผู้เชี่ยวชาญด้านกฎหมายระหว่างประเทศ และกฎหมายในระดับประเทศวันที่ 2 ธันวาคม 2551

(7) การปรับแก้ร่างแผนฯ พร้อมจัดทำตัวชี้วัดระดับยุทธศาสตร์ และกลยุทธ์ และยกเป็นร่างแผนสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ ฉบับที่ 2 ฉบับสมบูรณ์ ภายในเดือนธันวาคม 2551 เพื่อกรมคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพ นำเสนอคณะรัฐมนตรีพิจารณา

บทที่ 2
การวิเคราะห์สภาพแวดล้อม
และการกำหนดยุทธศาสตร์
ขององค์กรเครือข่ายสิทธิมนุษยชน

บทที่ 2

การวิเคราะห์สภาพแวดล้อมและการกำหนดยุทธศาสตร์ กลยุทธ์ขององค์กรเครือข่ายสิทธิมนุษยชน¹

ในการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างสภาพแวดล้อมปัจจัยภายนอกที่เป็น โอกาสหรือเป็นอุปสรรคต่อการทำงานขององค์กร ได้แก่ ปัจจัยทางสังคมวัฒนธรรม เทคโนโลยี เศรษฐกิจ การเมืองและกฎหมายเหล่านี้ และปัจจัยภายในที่เป็นศักยภาพแสดงจุดแข็ง จุดอ่อนขององค์กร ได้แก่ โครงสร้าง/นโยบายขององค์กร กระบวนการให้บริการ บุคลากรและความเชี่ยวชาญ ประสิทธิภาพการเงิน วัสดุอุปกรณ์ และการบริหารจัดการองค์กร เพื่อกำหนดยุทธศาสตร์ กลยุทธ์นั้น ทางคณะที่ปรึกษาที่ประกอบด้วยทีมงานส่วนกลางและทีมงานส่วนสนาม จำนวน 95 คนได้ใช้วิธีการประชุมเชิงปฏิบัติการและสร้างข้อตกลงร่วมกันเพื่อกำหนดทิศทางขององค์กรเครือข่ายสิทธิมนุษยชน โดยนำผลจากการวิเคราะห์สภาพแวดล้อมขององค์กรเครือข่ายสิทธิมนุษยชนที่มีภารกิจสิทธิมนุษยชนของประเทศไทยจากกลุ่มผู้มีส่วนได้ส่วนเสียทั้ง 4 ภูมิภาคและกรุงเทพมหานครจำนวน 2,000 คน ประกอบกับการศึกษาเอกสาร รายงานที่เกี่ยวข้อง รายงานสถิติการร้องเรียนด้านสิทธิมนุษยชนในช่วงปี 2544-2550 ของคณะกรรมการสิทธิมนุษยชน และรายงานการร้องเรียนต่อศูนย์รับเรื่องราวร้องทุกข์ของหน่วยงานต่างๆ ด้านสิทธิมนุษยชน อาทิ สำนักงานคณะกรรมการคุ้มครองผู้บริโภค (สคบ.) เพื่อใช้ประกอบการวิเคราะห์และสังเคราะห์สภาพแวดล้อมและการกำหนดยุทธศาสตร์ (ดูรายละเอียดของการวิเคราะห์สภาพแวดล้อมภายนอกที่แสดงถึง โอกาสและอุปสรรค สภาพแวดล้อมภายในที่แสดงถึงจุดแข็ง จุดอ่อนได้ในเอกสารภาคผนวกประกอบการจัดทำแผน)

2.1 ยุทธศาสตร์การป้องกันการละเมิดสิทธิมนุษยชนเพื่อให้เกิดความเสมอภาคตามความเป็นจริง นอกเหนือจากความเสมอภาคทางกฎหมาย

การกำหนดยุทธศาสตร์การป้องกันการละเมิดสิทธิมนุษยชนเพื่อให้เกิดความเสมอภาคตามความเป็นจริงนอกเหนือจากความเสมอภาคทางกฎหมายมาจากการวิเคราะห์และสังเคราะห์เชื่อมโยงปัจจัยสภาพแวดล้อมภายนอกที่เป็นปัจจัยเอื้อกับจุดแข็งขององค์กรเครือข่ายสิทธิมนุษยชนที่เป็นศักยภาพภายในขององค์กรเครือข่ายสิทธิมนุษยชน ดังนี้

ปัจจัยภายนอกด้านสังคมวัฒนธรรม ในประเด็นของประชาชนทั่วไปยังมีความรู้ ความเข้าใจ และความใส่ใจต่อประเด็นการละเมิดสิทธิมนุษยชนในด้านต่าง ๆ ทั้ง 10 ประเด็นไม่ชัดเจนทั้งในสิทธิมนุษยชนด้านการศึกษา การเรียนรู้ ศาสนา และวัฒนธรรม ด้านอาชีพและแรงงาน ด้านสาธารณสุข ด้านทรัพยากรธรรมชาติ

¹ องค์กรเครือข่ายสิทธิมนุษยชน คือ องค์กรภาครัฐ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น องค์กรพัฒนาเอกชน มูลนิธิ สมาคม และองค์กรสาธารณประโยชน์ที่มีสถานภาพจดทะเบียนเป็นนิติบุคคล และหรือเป็นองค์กรเครือข่ายที่เป็นสมาชิกขององค์กรดังกล่าว

และสิ่งแวดล้อม ด้านที่อยู่อาศัย ด้านการรับรู้ข้อมูลข่าวสารของทางราชการและการคุ้มครองผู้บริโภค ด้านเสรีภาพในการสื่อสารและสื่อมวลชน ด้านการเมืองการปกครอง (รวมถึงสิทธิเสรีภาพในการรวมกลุ่ม และการกระจายอำนาจสู่ท้องถิ่น) ด้านกระบวนการยุติธรรม และด้านสิทธิชุมชน จึงมีผลต่อการที่มีพฤติกรรมละเมิดสิทธิมนุษยชนโดยไม่รู้ตัว นอกจากนี้ยังมีความคิดและค่านิยมเชิงลบว่าสิทธิมนุษยชนเป็นเรื่องไกลตัว หรือเป็นเรื่องผู้อื่นเป็นผู้กำหนดมิใช่เรื่องของตนในการกำหนดสิทธิ (Self determination) เหล่านี้เป็นต้น

ปัจจัยด้านเทคโนโลยีและการสื่อสารสมัยใหม่เป็นปัจจัยเอื้อต่อการกิจขององค์กรที่ทำงานด้านการป้องกันการละเมิดสิทธิมนุษยชนได้อย่างรวดเร็วทันเวลา และสามารถนำไปใช้ประโยชน์ในการค้นคว้าหาความรู้เชิงป้องกันการละเมิดสิทธิมนุษยชน รวมทั้งเป็นเครื่องมือในการถ่ายทอดความรู้เกี่ยวกับสิทธิมนุษยชนได้อย่างมีประสิทธิภาพ

อย่างไรก็ตามในการวิเคราะห์ปัจจัยภายนอกด้านเทคโนโลยีและการสื่อสารสมัยใหม่นี้ แม้ว่าจะมีประเด็นพิจารณาในแง่บวกว่า ผู้ใช้เครื่องมือสื่อสารหรือการใช้เทคโนโลยีสมัยใหม่นั้นสามารถนำไปใช้ละเมิดสิทธิมนุษยชนผู้อื่นได้อย่างรวดเร็วและง่ายดายเช่นกัน รวมถึงข้อมูลที่พบว่า กระแสการใช้สื่ออินเทอร์เน็ต ทำให้มีการละเมิดสิทธิเสรีภาพส่วนบุคคล ละเมิดสิทธิสตรี ละเมิดสิทธิเด็ก ในการนันทนาการส่งผลต่อการเจ็บป่วยทั้งทางร่างกาย และจิตวิญญาณ (ข้อมูลจากรายงานสถานการณ์สิทธิมนุษยชนในเสรีภาพการสื่อสารและสื่อมวลชน, สุริยา วีรวงศ์ และคณะ. ระหว่างปี พ.ศ. 2547 – 2550) ด้วยการวิเคราะห์สภาพแวดล้อมองค์กรจากเทคนิควิธีการนี้ จะมององค์กรเป็นหน่วยในการวิเคราะห์ จึงมีแนวคิดที่ว่า ปัญหาของสังคมที่เกิดขึ้นนั้นทำให้องค์กรต้องทำงานหรือมีภารกิจในการจัดการกับสิ่งที่เกิดขึ้น จึงเรียกได้ว่า เป็นการพลิกวิกฤตเป็นโอกาสการทำงานขององค์กร การที่องค์กรเครือข่ายสิทธิมนุษยชนมีภารกิจคือ การที่องค์กรมีโอกาในการทำงาน ดังนั้นองค์กรเครือข่ายสิทธิมนุษยชนจะต้องมีภารกิจมากขึ้นในการให้ความรู้ ความเข้าใจ รวมทั้งสร้างความตระหนักด้านสิทธิมนุษยชนให้เกิดขึ้นเพื่อการป้องกันการละเมิดสิทธิมนุษยชน

ปัจจัยทางการเมืองและกฎหมายที่เอื้อให้การทำงานด้านสิทธิมนุษยชนมีทิศทางและแนวทางการชัดเจนได้มากยิ่งขึ้น ได้แก่ รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2550 มาตรา 49 และพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 (แก้ไขเพิ่มเติมพ.ศ. 2545) มาตรา 10 ระบุให้บุคคลมีสิทธิและโอกาสเสมอกันในการได้รับการศึกษาขั้นพื้นฐานไม่น้อยกว่า 12 ปี และพระราชบัญญัติการศึกษาภาคบังคับ พ.ศ. 2545 ระบุให้เด็กที่มีอายุย่างเข้าปีที่เจ็ดจนถึงย่างเข้าอายุปีที่สิบหก ต้องได้รับการศึกษาตั้งแต่ปีที่หนึ่งถึงปีที่เก้าของการศึกษาขั้นพื้นฐานตามกฎหมายว่าด้วยการศึกษาแห่งชาติ กติการะหว่างประเทศว่าด้วยสิทธิทางเศรษฐกิจ สังคม และวัฒนธรรม ข้อ 13 และอนุสัญญาว่าด้วยสิทธิเด็ก ข้อ 28 ซึ่งประเทศไทยเป็นภาคี ได้รับรองสิทธิในการได้รับการศึกษาขั้นพื้นฐานโดยไม่เสียค่าใช้จ่าย มติคณะรัฐมนตรี 18 มกราคม 2548 เห็นชอบยุทธศาสตร์การจัดการปัญหาสถานะและสิทธิของบุคคลตามที่สภาความมั่นคงเสนอ มติคณะรัฐมนตรี 5 กรกฎาคม 2548

เห็นชอบการจัดการศึกษาแก่บุคคลที่ไม่มีหลักฐานทางทะเบียนราษฎร และให้กระทรวงมหาดไทยสำรวจจำนวนนักเรียน นักศึกษาที่เข้าเรียนโดยไม่มีหลักฐานทะเบียนราษฎรหรือไม่มีสัญชาติไทย

ปัจจัยภายในที่เป็นศักยภาพขององค์กรเครือข่ายสิทธิมนุษยชนทั้งในส่วนของภาครัฐ ภาคเอกชน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและภาคประชาชน (องค์กรประชาชน) เมื่อพิจารณาโดยภาพรวมแล้วภาครัฐมีหน่วยงานที่มีโครงสร้างและลักษณะการบริการที่เป็นจุดแข็งในการที่จัดบริการในด้านการป้องกัน โดยการสร้างความรู้ ความเข้าใจ และความตระหนักรู้ต่อประเด็นสิทธิมนุษยชนด้านต่างๆ ดังกล่าว ประกอบกับ องค์กรพัฒนาเอกชนและองค์กรชุมชนที่สามารถดำเนินการได้ในระดับพื้นที่และประชาชนสามารถเข้าถึง การบริการได้ รวมทั้งมีทักษะในการถ่ายทอดให้เหมาะสมกับสภาพท้องถิ่น ทั้งในด้านภาษาและ ขนบธรรมเนียมประเพณีที่สอดคล้องกับวัฒนธรรมพื้นถิ่น ก่อให้เกิดความครอบคลุมและทั่วถึง

2.2 ยุทธศาสตร์การคุ้มครองสิทธิมนุษยชนในทุกกลุ่มเป้าหมายให้เป็นไปตามหลักสิทธิมนุษยชน

การกำหนดยุทธศาสตร์การคุ้มครองสิทธิมนุษยชนในทุกกลุ่มเป้าหมายให้เป็นไปตามหลัก สิทธิมนุษยชน เป็นผลมาจากการวิเคราะห์และสังเคราะห์ความเชื่อมโยงปัจจัยสภาพแวดล้อมภายนอก กับปัจจัยสภาพแวดล้อมภายใน กล่าวคือ ปัจจัยสภาพแวดล้อมภายนอกคือ การที่ประเทศไทยได้ลงนามเป็น ประเทศภาคีสมาชิกในปฏิญญาสากลว่าด้วยสิทธิมนุษยชนและสนธิสัญญาต่างๆ ระหว่างประเทศด้าน สิทธิมนุษยชนจำนวน 7 ฉบับ อันได้แก่ กติการะหว่างประเทศว่าด้วยสิทธิพลเมือง และสิทธิทางการเมือง กติการะหว่างประเทศว่าด้วยสิทธิทางเศรษฐกิจ สังคม และวัฒนธรรม อนุสัญญาะหว่างประเทศว่าด้วยการ จัดการเลือกปฏิบัติทางเชื้อชาติในทุกรูปแบบ อนุสัญญาว่าด้วยสิทธิเด็ก อนุสัญญาว่าด้วยการจัดการเลือก ปฏิบัติต่อสตรีในทุกรูปแบบ อนุสัญญาต่อต้านการทรมานและการประติบัติหรือการลงโทษอื่นที่โหดร้าย ไร้มนุษยธรรม หรือย่ำยีศักดิ์ศรี และอนุสัญญาะหว่างประเทศว่าด้วยสิทธิของคนพิการ ซึ่งเป็นกฎหมาย ระหว่างประเทศที่ประเทศภาคีสมาชิกต้องนำมาปฏิบัติในการคุ้มครองสิทธิมนุษยชน โดยเคารพในศักดิ์ศรี ของความเป็นมนุษย์ ความเสมอภาค และเป็นธรรมไม่มีการเลือกปฏิบัติอันเกิดมาจากความแตกต่างทางเพศ อายุ เชื้อชาติ และศาสนา ในขณะที่ประเทศไทยได้มีการบัญญัติไว้ในรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2550 ที่มีสถานะเป็นกฎหมายสูงสุด ในหมวดที่ 3 ว่าด้วยสิทธิและเสรีภาพของชนชาวไทย มาตรา 30 ถึงมาตรา 67 และในหมวด 5 ว่าด้วยแนวนโยบายพื้นฐานแห่งรัฐที่กำหนดว่า ภาครัฐมีหน้าที่ที่ต้องปฏิบัติ ภารกิจสิทธิมนุษยชน ตามมาตรา 78 ถึงมาตรา 87

ปัจจัยทางเศรษฐกิจที่เป็นปัจจัยสภาพแวดล้อมที่ส่งผลกับการละเมิดสิทธิมนุษยชนในด้านต่างๆ โดย ตรงที่เป็นสถานการณ์ชัดเจนคือ สิทธิมนุษยชนด้านอาชีพและแรงงาน ที่พบว่า เมื่อภาวะทางเศรษฐกิจโลก ตกต่ำ การจ้างงานก็จะเริ่มลดลง มีการปลดคนงาน ดังเช่น กระแสการคาดประมาณภาวะการว่างงานของคน ไทยในช่วงหลังปี 2552 จะมีจำนวนคนว่างงานถึง 2 ล้านคน รัฐบาลจึงต้องมีนโยบายและมาตรการคุ้มครอง เยียวยากลุ่มเป้าหมายเหล่านั้นให้ได้รับความเสมอภาคและเป็นธรรม เป็นภารกิจที่ทุกองค์กรเครือข่ายด้าน

สิทธิมนุษยชน โดยเฉพาะองค์กรเครือข่ายภาครัฐ อาทิ กระทรวงแรงงาน กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ สำนักงานประกันสังคม ภายใต้สำนักนายกรัฐมนตรี ฯลฯ รวมทั้งองค์กรเครือข่ายธุรกิจภาคเอกชน องค์กรพัฒนาเอกชน

ปัจจัยด้านการเมืองและกฎหมายโดยหลักการแห่งสังคมประชาธิปไตย สิทธิเสรีภาพของสื่อมวลชนไทยได้รับรองจากปฏิญญาสากลว่าด้วยสิทธิมนุษยชน และกติการะหว่างประเทศว่าด้วยสิทธิพลเมืองและการเมืองข้อ 19 ซึ่งถือเป็นสิทธิขั้นพื้นฐานของบุคคลในการแสดงความคิดเห็น โดยปราศจากการแทรกแซงและมีเสรีภาพในการแสดงออก นอกจากนี้ยังได้รับการปกป้องและคุ้มครองภายใต้รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2540 ที่บัญญัติไว้ในมาตรา 37 ให้บุคคลย่อมมีเสรีภาพในการสื่อสารถึงกัน โดยทางที่ชอบด้วยกฎหมาย ในมาตรา 39 และ 41 ที่รับรองเสรีภาพของประชาชน และสื่อมวลชนทั้งในหน่วยงานของรัฐ รัฐวิสาหกิจ และเอกชนในการเสนอข่าวและแสดงความคิดเห็นที่ไม่ขัดต่อจรรยาบรรณแห่งการประกอบวิชาชีพ รวมถึงพระราชบัญญัติวิทยุและโทรทัศน์ พ.ศ.2550 พระราชบัญญัติองค์กรจัดสรรคลื่นความถี่กิจการกระจายเสียงและกิจการโทรทัศน์แห่งชาติ พ.ศ. 2543 ที่กำหนดให้คลื่นความถี่ที่ใช้ในการส่งวิทยุกระจายเสียง วิทยุโทรทัศน์ และวิทยุโทรคมนาคม เป็นทรัพยากรการสื่อสารของชาติเพื่อประโยชน์สาธารณะ และเมื่อมีการประกาศใช้รัฐธรรมนูญฉบับปี 2550 เมื่อ 24 สิงหาคม 2550 เนื้อหาส่วนใหญ่มีได้แตกต่างกันมากนัก ตามมาตรา 45 อย่างไรก็ตามสถานการณ์ด้านสิทธิและเสรีภาพของสื่อมวลชนในช่วงปี 2547- ต้นปี 2551 ได้มีเหตุการณ์ที่สะท้อนให้เห็นรูปแบบและผลกระทบของการคุกคามสิทธิและเสรีภาพของสื่อมวลชนที่เกิดขึ้น ดังนี้

1. การแทรกแซงสื่อเชิงโครงสร้าง เป็นการแทรกแซงในระดับโครงสร้างองค์กรของสื่อมวลชน เช่น ผ่านรูปแบบความเป็นเจ้าของธุรกิจหรือผู้ถือครองสัมปทานคลื่นวิทยุ และโทรทัศน์ ผ่านระบบอุปถัมภ์ และสนับสนุนด้านโฆษณา ผ่านการรวมศูนย์กิจการ ผ่านกลไกของรัฐ และผ่านการคอร์รัปชันเชิงนโยบายของรัฐบาลและหน่วยงานราชการ (วิลานี : 2547)

2. การแทรกแซงเชิงเนื้อหา ซึ่งเป็นผลสืบเนื่องมาจากการแทรกแซงและควบคุมสื่อในระดับโครงสร้าง ก่อให้เกิดการผูกขาดความคิดเห็นของกลุ่มที่เป็นศูนย์กลางข้อมูลข่าวสาร เช่น รัฐบาล พรรคการเมือง เป็นต้น กรณีที่เป็นตัวอย่างที่ปรากฏชัดเจน เช่น กรณีการผูกขาดความคิดเห็นผ่านข่าวไอหัดนก เมื่อต้นปี 2547 กรณีการปิดกั้นการถ่ายทอดรายการเมืองไทยรายสัปดาห์ กรณีการเซ็นเซอร์ตัวเองของสื่อ (พิชญ์ : 2550, อ่างในสุริยา วีรวงศ์ และคณะ. รายงานผลการศึกษาศถานการณ์สิทธิมนุษยชนในเสรีภาพการสื่อสารและสื่อมวลชน ระหว่างปี พ.ศ. 2548-2550. เอกสารประกอบการจัดทำแผนสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ ฉบับที่ 2) และกรณีปิดวิทยุชุมชน (ใน www.fm9225.net) และกรณีตั้งปิดเว็บไซต์ (จดหมายเปิดผนึกประชาชน ทั้งวิชาการและสื่อมวลชน มหาวิทยาลัยเที่ยงคืน 29 กันยายน 2549)

3. การคุกคามสื่อโดยกฎหมาย กลไกหนึ่งในการกำกับดูแลสื่อมวลชนโดยรัฐบาล คือ ผ่านตำรวจสันติบาล รวมทั้งการใช้กระบวนการยุติธรรมด้านการใช้วิธีการฟ้องหมิ่นประมาท

นักร้องสิทธิมนุษยชน นอกจากนี้มีข้อสังเกตว่ามีการพยายามเพิ่มความยุ่งยากให้แก่ นักร้องสิทธิมนุษยชนที่ถูกฟ้อง ทั้งกับตำรวจและองค์กรศาล หรือฟ้องในหลายๆจังหวัดเพื่อให้เสียเวลาเดินทางไปประกันตัว และเสียค่าประกันตัว (พิรธอง รามสูตร : 2547, อ้างแล้วในสุริยา วีรวงศ์ และคณะ)

นอกจากนี้ก็มีกรณีศึกษาการใช้มาตรการทางกฎหมายแทรกแซงสิทธิมนุษยชนในช่วงปี 2546-2549 คือ บริษัทชิน คอร์ปอเรชั่น ฟ้องร้องคดีหมิ่นประมาททั้งทางแพ่งและทางอาญาต่อนางสาวสุกัญญา กลางณรงค์ และผู้สื่อข่าวหนังสือพิมพ์ไทยโพสต์

4. การคุกคามด้วยกำลัง กรณีที่เกิดขึ้นในช่วง พ.ศ.2547-2549 เช่น กรณีกลุ่มคาราวานคนจนพร้อมชายฉกรรจ์จำนวนหลายร้อยคนเดินทางปิดสำนักพิมพ์ของเครือเดอะเนชั่น วันที่ 30 มีนาคม 2549 โดยได้แสดงพฤติกรรมหน่วงเหนี่ยว กักขัง ข่มขู่ พนักงานไม่ให้ออกจากตึก เช่นเดียวกับการปิดล้อมสำนักงานบ้านพระอาทิตย์ของหนังสือพิมพ์ผู้จัดการ และปิดล้อมหนังสือพิมพ์แนวหน้าของกลุ่มผู้ซึ่งจกรยานยนต์รับจ้าง เป็นต้น

ด้านสังคมวัฒนธรรม ได้แก่ กระแสการร้องเรียนจำนวนมากจากสังคมว่า สื่อมวลชนมักละเมิดสิทธิมนุษยชนของผู้อื่น โดยเฉพาะประเด็นที่สื่อมักได้รับคำวิพากษ์วิจารณ์อย่างกว้างขวาง คือ การนำเสนอข่าวที่ละเมิดสิทธิเด็ก และสิทธิสตรี สิทธิของผู้ถูกจับกุม ผู้ต้องหา ซึ่งสื่อมักเน้นการใช้ภาษาที่รุนแรง เร้าอารมณ์ ขาดความรับผิดชอบ ไม่ปกปิดข้อมูลของผู้เสียหายเท่าที่ควร รวมทั้งการใช้อคติส่วนตัวตัดสินเหตุการณ์ที่เกิดขึ้น การละเมิดจรรยาบรรณของผู้ประกอบวิชาชีพสื่อบางรายยังมีปรากฏให้เห็นเป็นประจำไม่ว่าจะเป็นกรณีที่ถูกร้องเรียนผ่านสภากาชาดหนังสือพิมพ์หรือการไม่มีหลักฐานก็ตามทั้งนี้การละเมิดสิทธิที่ผ่านมาสภากาชาดหนังสือพิมพ์พบว่าเป็นการร้องเรียนจากหน่วยงานรัฐมากที่สุด คือ ร้อยละ 46 รองลงมาคือบุคคลทั่วไปและสื่อมวลชน ร้อยละ 23 ส่วนที่เหลือคือ การร้องเรียนจากเอกชน (ข้อมูลจากสภากาชาดหนังสือพิมพ์แห่งชาติ รวบรวมและจำแนกตามประเภทการร้องเรียนในปี 2546) ดังนั้นจึงเป็นภารกิจองค์กรเครือข่ายสิทธิมนุษยชนต้องดำเนินการทำให้สื่อมวลชนมีจรรยาบรรณในวิชาชีพ และไม่ตกเป็นเครื่องมือของผู้มีอิทธิพลทั้งอำนาจเงินและอำนาจรัฐ

ปัจจัยสภาพแวดล้อมภายในที่มีลักษณะเป็นจุดแข็งที่แสดงถึงศักยภาพขององค์กรเครือข่ายสิทธิมนุษยชน อันได้แก่ ลักษณะของการบริการคุ้มครองสิทธิที่มีประสิทธิภาพโดยเกิดจากการมีการสร้างเครือข่ายการคุ้มครองสิทธิในด้านต่างๆ อันเกิดจากองค์กรพัฒนาเอกชน มูลนิธิ สมาคมองค์กรสาธารณประโยชน์ ทั้งในด้านการศึกษา สาธารณสุข อาชีพแรงงาน ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ด้านที่อยู่อาศัย การคุ้มครองผู้บริโภค ด้านกระบวนการยุติธรรม เหล่านี้เป็นต้น และมีการระดมทุน และการจัดตั้งกองทุนฯ ด้านต่างๆ อาทิ กองทุนสิ่งแวดล้อม กองทุนสุขภาพ ฯลฯ อย่างไรก็ตามยังมีประเด็นเชิงคุณภาพการบริหารจัดการกองทุน และการเข้าถึงกองทุนบางกองทุน

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2550 มาตรา 85(2) ว่าด้วยแนวนโยบายพื้นฐานแห่งรัฐ บัญญัติให้รัฐดำเนินนโยบายกระจายการถือครองที่ดินอย่างเป็นธรรม และดำเนินการให้เกษตรกรมี

กรรมสิทธิ์หรือสิทธิในที่ดิน เพื่อประกอบเกษตรกรรมอย่างทั่วถึง โดยการปฏิรูปที่ดินหรือวิธีอื่น รวมทั้งการจัดหาแหล่งน้ำเพื่อให้เกษตรกรมีน้ำใช้อย่างพอเพียง และเหมาะสมแก่เกษตรกร

ปัจจัยสภาพแวดล้อมภายในองค์กรที่ยังเป็นจุดอ่อนคือ ลักษณะของการบริการในการจัดการกระจายกรรมสิทธิ์หรือสิทธิในที่ดินเพื่อประกอบเกษตรกรรม ยังไม่สามารถทำได้อย่างครอบคลุมและทั่วถึง รวมทั้งการจัดหาแหล่งน้ำที่จะให้เกษตรกรสามารถใช้ประโยชน์ในการเกษตรกรรม ตลอดจนการให้มีการบริหารจัดการเพื่อให้เกษตรกรยังทำกินอยู่ในพื้นที่ที่ได้รับการจัดสรร โดยไม่ทิ้งถิ่นที่อยู่และหรือถ่ายโอนที่ดินให้ผู้อื่นได้ใช้สิทธิ

2.3 ยุทธศาสตร์การพัฒนากฎหมายและกลไกทางกฎหมาย รวมทั้งการบังคับใช้กฎหมาย เพื่อส่งเสริมและคุ้มครองสิทธิมนุษยชน

การกำหนดยุทธศาสตร์การพัฒนากฎหมายและกลไกทางกฎหมาย รวมทั้งการบังคับใช้กฎหมายเพื่อส่งเสริมและคุ้มครองสิทธิมนุษยชนนั้นอันเนื่องมาจากการวิเคราะห์และสังเคราะห์ความเชื่อมโยง ปัจจัยภายนอกด้านกฎหมายสูงสุดคือรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2550 ที่ประกอบด้วยมาตราต่าง ๆ ที่เกี่ยวกับการกสิกรรมในแต่ละด้าน อาทิ รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2550 มีบทบัญญัติเรื่องสิทธิชุมชนไว้ชัดเจนในหมวดที่ 3 สิทธิและเสรีภาพของชนชาวไทย ส่วนที่ 12 มาตรา 66 และ 67 และในส่วนที่ 11 มาตรา 64 หมวด 5 แนวนโยบายพื้นฐานแห่งรัฐ มาตรา 85 และ 87 และหมวด 14 การปกครองส่วนท้องถิ่น มาตรา 290 ที่เป็น “โอกาส” ให้สิทธิชุมชน ได้รับการยอมรับในกฎหมายอย่างเป็นทางการ นอกจากนี้ยังมี พระราชบัญญัติสภาองค์กรชุมชน พ.ศ.2551 ได้นิยามคำว่า “ชุมชน” ไว้ ช่วยให้ชาวชุมชนได้เข้าถึงสิทธิเสรีภาพของตนเองและมีแนวทางการพิทักษ์สิทธิของชุมชนได้มากขึ้น ประกอบกับปัจจัยทางสังคมและวัฒนธรรมในปัจจุบันที่มีกระแสการร้องเรียนการถูกละเมิดสิทธิมนุษยชนด้านต่างๆ อาทิ สิทธิด้านกระบวนการยุติธรรม ด้านแรงงาน ด้านการเมืองการปกครอง ด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ทำให้ทุกส่วนให้ความสำคัญกับเรื่องของสิทธิมนุษยชนมากขึ้น (จากข้อมูลการวิเคราะห์สถานการณ์สิทธิมนุษยชนในทั้ง 5 พื้นที่ศึกษา)

เมื่อวิเคราะห์ถึงปัจจัยภายในที่แสดงถึงจุดอ่อนของศักยภาพองค์กรเครือข่าย ได้แก่ ด้านโครงสร้างและนโยบาย กฎ ระเบียบขององค์กร ได้แก่ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่เป็นเครือข่ายด้านสิทธิมนุษยชนขององค์กรหนึ่งที่ทำให้การจัดทำภารกิจสิทธิมนุษยชนด้านสิทธิชุมชนไม่ประสบผลสำเร็จ กล่าวคือ จากการที่กฎหมายจัดตั้งองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ไม่ว่าจะเป็นพระราชบัญญัติกำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ.2542 และพระราชบัญญัติสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ. 2537 พระราชบัญญัติองค์การบริหารส่วนจังหวัด พ.ศ.2540 พระราชบัญญัติเทศบาล พ.ศ.2496 แก้ไขเพิ่มเติม ฉบับที่ 2 พ.ศ.2546 พระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการกรุงเทพมหานคร พ.ศ.2528 พระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการเมืองพัทยา พ.ศ.2542 ไม่ได้กำหนดรับรองสิทธิการมีส่วนร่วมของชุมชนในการ

อนุรักษ์และจัดการทรัพยากรธรรมชาติไว้แต่อย่างใด เพียงแต่กำหนดกว้างๆ ว่า องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จะต้องส่งเสริมการมีส่วนร่วมของราษฎรในการพัฒนาท้องถิ่น ให้การคุ้มครอง ดูแล และบำรุงรักษาป่าไม้ ที่ดิน ทรัพยากรธรรมชาติ และสิ่งแวดล้อม และบำรุงรักษาศิลปะ จารีตประเพณี ภูมิปัญญาท้องถิ่น และวัฒนธรรมอันดีของท้องถิ่น ดังนั้น ในการที่ชุมชนท้องถิ่นจะใช้สิทธิการมีส่วนร่วมในการอนุรักษ์และการจัดการทรัพยากรธรรมชาติที่มีอยู่ในชุมชนท้องถิ่นโดยอาศัยรูปแบบขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นแล้ว อาจเป็นไปได้ยากเพราะในกรณีที่อาจถูกรอบงำได้โดยองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นนั้นๆ เอง ในส่วนของกฎหมายว่าด้วยการปกครองส่วนภูมิภาค อันได้แก่ พระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน พ.ศ.2534 และพระราชบัญญัติลักษณะปกครองท้องที่ พ.ศ.2457 พบว่ากฎหมายดังกล่าวไม่ได้กำหนดรับรองสิทธิการมีส่วนร่วมของชุมชนในการอนุรักษ์และการจัดการทรัพยากรธรรมชาติไว้แต่อย่างใด (อ้างจาก พงษ์สวัสดิ์ อักษรสวัสดิ์. สิทธิการมีส่วนร่วมของชุมชนท้องถิ่นดั้งเดิมในการอนุรักษ์และการจัดการทรัพยากรธรรมชาติ. วิทยานิพนธ์มหาบัณฑิต คณะนิเทศศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, 2550 : น.102-112. อ้างในสุริยา วีรวงศ์ และคณะ. รายงานผลการศึกษาด้านการละเมิดสิทธิมนุษยชนด้านสิทธิชุมชน ระหว่างปี พ.ศ. 2548 – 2550: น. 25)

ปัจจัยสภาพแวดล้อมภายใน ศักยภาพขององค์กรเครือข่ายที่เป็นจุดอ่อนประการหนึ่งได้แก่ ด้านบุคลากรโดยเฉพาะองค์กรภาครัฐ ได้แก่ ด้านบุคลากรภาครัฐทั้งในส่วนกลาง ส่วนภูมิภาคและส่วนท้องถิ่นที่ยังมีความรู้ความเข้าใจรวมทั้งทักษะในการปฏิบัติงานในประเด็นด้านสิทธิมนุษยชนแต่ละประเด็นไม่เพียงพอ อาทิ “สิทธิชุมชน” ในการจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ฯลฯ ซึ่งสัมพันธ์กันกับประเด็นสิทธิมนุษยชนในการจัดทรัพยากรธรรมชาติ (ดิน น้ำ ป่า แหล่งแร่ เป็นต้น) ตลอดจนการบังคับใช้กฎหมายของเจ้าหน้าที่ที่มีปรากฏในลักษณะเลือกปฏิบัติ เช่น การอพยพโยกย้ายชุมชนให้ไปตั้งถิ่นฐานใหม่ เนื่องจากการมีโครงการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานของรัฐ ได้แก่ การสร้างเขื่อน โรงไฟฟ้า และหรือถนน เป็นต้น (ข้อมูลจากการร้องเรียนด้านสิทธิชุมชนต่อคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ และการประชุมเชิงปฏิบัติการในพื้นที่ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ และภาคใต้)

ปัจจัยที่เป็นอุปสรรคทางการเมืองและกฎหมายของสิทธิด้านอาชีพและแรงงานที่สำคัญประการหนึ่งแม้ว่ารัฐบาลได้อนุมัติตามรัฐธรรมนูญและกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการรวมกลุ่มของแรงงานให้ปฏิบัติตามกติการะหว่างประเทศ ว่าด้วยสิทธิพลเมืองและสิทธิทางการเมือง ข้อ 22 แต่ประเทศไทยยังไม่ได้ให้สัตยาบันต่ออนุสัญญาขององค์การแรงงานระหว่างประเทศ ฉบับที่ 87 (ว่าด้วยเสรีภาพในการสมาคมและการคุ้มครองสิทธิในการรวมกลุ่ม) และอนุสัญญา ฉบับที่ 98 (ว่าด้วยสิทธิในการรวมกลุ่มและการร่วมเจรจาต่อรอง) จึงมีผลต่อการละเมิดสิทธิเสรีภาพในการรวมตัวของแรงงาน รวมทั้งการส่งเสริมให้แรงงานมีเสรีภาพในการรวมตัวกันและมีเสรีภาพในการเจรจาต่อรอง (คณะอนุกรรมการสิทธิเสรีภาพของประชาชนตามกติการะหว่างประเทศว่าด้วยสิทธิพลเมืองและสิทธิทางการเมือง ฉบับที่ 14 ส.ค.2551 หน้า 13 และ 21) ประกอบกับศักยภาพภายในองค์กรที่เป็นจุดอ่อนจากการละเลยของเจ้าหน้าที่ของรัฐ ในประเด็นสิทธิในการ

ตั้งสมาคมสหภาพแรงงาน พบว่าสถิติน้อยกว่าร้อยละ 4 ของแรงงานทั่วประเทศ แต่เกือบร้อยละ 11 ของคนงานภาคอุตสาหกรรมและกว่าร้อยละ 50 ของคนงานรัฐวิสาหกิจเป็นสมาชิกสหภาพแรงงาน ความไม่คุ้นเคยกับแนวคิดอุตสาหกรรมสัมพันธ์และความพยายามของรัฐบาลในการลดการรวมตัวของสหภาพ ตลอดจนภาคเกษตรกรรม และภาคเศรษฐกิจที่ไม่เป็นทางการซึ่งมีขนาดใหญ่ (ซึ่งไม่อนุญาตให้มีการจัดตั้งสหภาพแรงงาน) มักถูกยกเป็นเหตุผลที่องค์กรด้านแรงงานมีจำนวนน้อย (กระทรวงการต่างประเทศสหรัฐอเมริกาในส่วนของประเทศไทย รายงานการปฏิบัติด้านสิทธิมนุษยชนของประเทศไทย ประจำปี พ.ศ.2548 นอกจากนี้การให้บริการในลักษณะส่งเสริมให้แรงงานมีเสรีภาพในการเจรจาต่อรองและรู้จักวิธีการต่อรองร่วมกันเพื่อเรียกร้องค่าจ้างและประโยชน์พิเศษอื่น โดยเฉพาะแรงงานที่ใช้ “ระบบการทำสัญญาแรงงาน” โดยคนงานจะเซ็นสัญญาเป็นรายปี แต่ไม่รับประโยชน์พิเศษใดๆ นอกจากค่าจ้าง ผู้เชี่ยวชาญของกระทรวงแรงงานระบุว่า มีบริษัทนายหน้าประเภทนี้อยู่ 38 แห่ง ซึ่งมีคนงานอยู่กว่า 10,000 คน แต่คนงานเหล่านี้ไม่รู้จักวิธีการต่อรองร่วมกันเพื่อเรียกร้องค่าจ้างและประโยชน์พิเศษอื่นๆ แม้ว่าคนเหล่านี้จะทำงานประเภทเดียวกัน (คณะอนุกรรมการสิทธิเสรีภาพของประชาชนตามกติการะหว่างประเทศว่าด้วยสิทธิพลเมืองและสิทธิทางการเมือง 14 ส.ค.51.เอกสารอัดสำเนา)

นอกจากนี้สิทธิด้านสาธารณสุขยังมีปัจจัยภายนอกในด้านการเมืองและกฎหมาย ได้แก่การที่ประเทศไทยเป็นภาคีสมาชิกปฏิญญาสากลว่าด้วยสิทธิมนุษยชนและสนธิสัญญาระหว่างประเทศ สิทธิมนุษยชนทั้ง 7 ฉบับ รวมทั้งมีกฎหมายสูงสุดของประเทศที่บัญญัติได้ในรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2550 ถึงสิทธิในการได้รับบริการสาธารณสุขและสวัสดิการจากรัฐ มาตรา 51 ถึง มาตรา 54 ด้วยความเสมอภาค ตามมาตรา 30 นับว่าเป็นโอกาสของการปฏิบัติภารกิจขององค์กรเครือข่ายสิทธิมนุษยชนทั้งภาครัฐ ภาคเอกชน และภาคประชาสังคม รวมทั้งพระราชบัญญัติต่างๆ อาทิ พระราชบัญญัติประกันสุขภาพแห่งชาติ พ.ศ. 2545 มาตรา 41 พระราชบัญญัติสุขภาพแห่งชาติ เอื้อให้ประชาชนได้รับบริการสาธารณสุขที่มีมาตรฐาน และมีคุณภาพ รวมทั้งการมีส่วนร่วมของภาคประชาชนในการกำหนดนโยบายด้านระบบสุขภาพ นอกจากนี้ยังมีกฎหมายหลายฉบับที่เอื้อต่อการตอบสนองการเข้าถึงกลุ่มเป้าหมายเฉพาะ และประชาชนที่มาขอรับบริการสาธารณสุขที่มีมาตรฐานและมีคุณภาพชีวิตคนพิการ พ.ศ. 2550 พระราชบัญญัติสุขภาพจิต พ.ศ. 2551 ให้การส่งเสริมป้องกันคุ้มครองผู้ป่วยทางจิต ประกอบกับปัจจัยทางสังคมวัฒนธรรมในด้านประชากรแฝงซึ่งไม่มีบัตรรับรองสถานะบุคคลทางกฎหมาย อาทิ คนไร้รัฐ กลุ่มชนเผ่า กลุ่มชาวเล (มอแกน มอเกีร์น) ผู้พิการ ผู้ติดเชื้อ เอชไอวี ที่ยังไม่เปิดเผยตัวและไม่ไปขึ้นทะเบียนทำให้ไม่ได้รับสิทธิการบริการทางด้านสาธารณสุข รวมทั้งผู้ที่มีปัญหาสุขภาพบางกลุ่ม อาทิ ผู้ป่วยจิตเวชที่ยังไม่สามารถเป็นผู้ประกันตนในระบบประกันสังคม นอกนั้นยังมีแรงงานต่างด้าวที่เข้าเมืองทั้งโดยถูกกฎหมายและไม่ถูกกฎหมาย ล้วนเป็นผู้ที่อยู่ในการคุ้มครองสิทธิด้านสาธารณสุข ที่รัฐจะต้องบริการให้ตามสิทธิขั้นพื้นฐาน

ปัจจัยด้านสังคมวัฒนธรรมในส่วนที่เป็นทัศนคติของสังคมไทยจากการที่ผู้ประกอบการยังมีทัศนคติเชิงลบต่อผู้บริการ ผู้ป่วยจิตเวช ผู้ป่วยยาเสพติด รักร่วมเพศ ผู้ป่วยเอดส์ (เอชไอวี) และแรงงานต่างด้าว

ประกอบกับจุดอ่อนภายในองค์กรที่พบว่า บุคลากรผู้ให้บริการสาธารณสุขบางส่วนมีทัศนคติเชิงลบกับกลุ่มผู้ป่วยบางกลุ่ม อาทิ ผู้ติดเชื้อเอชไอวี แรงงานต่างด้าว เป็นต้น รวมทั้งคุณภาพการบริการ หน่วยงานและบุคลากรที่ให้บริการทางสาธารณสุขยังคงถูกร้องเรียนโดยผ่านสื่อมวลชน และมีจำนวนหนึ่งที่ไม่ไปร้องเรียนกับสำนักงานคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ (กสม.) โดยในช่วงปี พ.ศ. 2547 – พ.ศ. 2549 มีกรณีร้องเรียนเกี่ยวกับสิทธิด้านสาธารณสุขร้อยละ 2.29, 1.05 และ 2.17 ของจำนวนเรื่องร้องเรียนทั้งหมด 34 รายการ การร้องเรียนเกิดจากผู้ร้องไม่ได้รับการบริการตามมาตรฐานทางการแพทย์ และประสบปัญหาการใช้สิทธิประกันสุขภาพ และประกันสังคมในการรักษาพยาบาลอันเนื่องมาจากข้อจำกัดการใช้สิทธิตามระเบียบกฎหมาย จึงมีผลให้องค์กรเครือข่ายจึงต้องมีการกิจกรรมในการให้ความรู้ เพื่อปรับทัศนคติเชิงลบเหล่านั้น รวมทั้งมีมาตรการทางด้านกฎหมายในการจัดการการให้บริการสาธารณสุขแก่กลุ่มเป้าหมายเพื่อส่งเสริมการคุ้มครองการละเมิดสิทธิมนุษยชน

ปัจจัยเอื้อในด้านการเมืองและกฎหมายอีกประเด็นหนึ่งคือ รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2550 มาตรา 56 และ 57 ที่เป็นหลักประกันให้บุคคลมีสิทธิได้รับทราบและเข้าถึงข้อมูลข่าวสารสาธารณะในครอบครองของหน่วยราชการ หน่วยงานของรัฐ รัฐวิสาหกิจ หรือราชการส่วนท้องถิ่นที่ต้องให้ข้อมูล/ คำชี้แจง และเหตุผลในการดำเนินงานใดๆ ที่จะก่อให้เกิดผลกระทบต่อปัญหาต่างๆ ของรัฐแก่ประชาชน ตลอดจนจนประเทศไทยมีการบังคับใช้พระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสาร นับตั้งแต่ปี พ.ศ. 2540 เป็นต้นมา โดยมีเจตนารมณ์เพื่อให้สิทธิแก่ประชาชนในการตรวจสอบรัฐ ดังจะเห็นได้จากสถิติที่รวบรวมโดยสำนักงานคณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการเรื่องร้องเรียนและอุทธรณ์ ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2542-2550 มีเรื่องร้องเรียนจำนวน 1,884 เรื่อง เรื่องอุทธรณ์จำนวน 1,176 เรื่อง ซึ่งเพิ่มขึ้นตามลำดับในแต่ละปี (รายงานการปฏิบัติตามพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของทางราชการ พ.ศ. 2540 ของคณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของทางราชการ ในปีงบประมาณ 2550 หน้า 81-93) โดยมีกลุ่มอาชีพที่ใช้กฎหมายฉบับนี้มากที่สุดคือ ประชาชนทั่วไป รองลงมาคือ อาชีพข้าราชการหรือเจ้าหน้าที่ของรัฐ

อย่างไรก็ตาม ปัจจัยภายในที่เป็นจุดอ่อนของการปฏิบัติตามกฎหมายโดยเจ้าหน้าที่ของรัฐไม่เป็นไปตามหลักการของกฎหมายทำให้ประชาชนยังคงไม่ได้รับการตอบสนองในการใช้สิทธิข้อมูลข่าวสารของทางราชการอย่างเพียงพอ (เอกสารประกอบการสัมมนาทางวิชาการ 1 ทศวรรษ : พระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารกับการสร้างความโปร่งใสในสังคมไทย) ทั้งในด้านการถูกปฏิเสธ หรือได้ข้อมูลล่าช้าในขั้นตอนการร้องเรียนและอุทธรณ์ โดยสาเหตุส่วนใหญ่คือ การที่ข้าราชการเองขาดความรู้ความเข้าใจในสาระสำคัญของพระราชบัญญัติฉบับนี้ รวมถึงแนวทางในการปฏิบัติตามกฎหมายที่ชัดเจน โดยเฉพาะประเด็นข้อกฎหมายระเบียบปฏิบัติรวมทั้งการตีความในบทบัญญัติในบางประเด็นหรือบางมาตรา (โครงการวิจัยปรับปรุงกลไกและเพิ่มประสิทธิภาพการให้บริการข้อมูลข่าวสาร โดยคณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการ, 2547 : 10)

ประเด็นที่เป็นจุดอ่อนของกลไกของรัฐในด้านการละเมิดสิทธิเกษตรกร สิทธิชุมชนในการดูแลรักษาทรัพยากรธรรมชาติ สิทธิในการรับรู้ข้อมูลข่าวสาร และการแสดงความคิดเห็น ดังที่ปรากฏในสถานการณ์ของกรณีต่างๆ ที่ร้องเรียนต่อคณะกรรมการสิทธิมนุษยชน เช่น กรณีปัญหาการประกาศเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าภูผาแดง อำเภอหล่มสัก จังหวัดเพชรบูรณ์ เป็นเหตุให้เกิดการทับซ้อนสิทธิในที่ดินทำกินของชาวบ้านห้วยระหงส์ บ้านห้วยกลทา และบ้านห้วยหวายที่ตั้งถิ่นฐานมาตั้งแต่ปี 2460 , 2506 และ 2521 ตามลำดับ (รายงานการตรวจสอบของคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ ที่ 55 / 2549. สถิติการรับเรื่องร้องเรียนปีพ.ศ.2547-2550.) กรณีปัญหาเรื่องประมงอวนรุน อวนลาก และปั่นไฟปลากระดูกกล้าเข้าทำประมงในเขตพื้นที่หวงห้ามซึ่งเป็นเขตพื้นที่ห่างจากฝั่งไม่เกิน 3,000 เมตร ทำให้ชาวบ้านที่ประกอบอาชีพประมงพื้นบ้านในพื้นที่ชายฝั่งทะเลภาคตะวันออก 4 จังหวัด ได้แก่ จังหวัดชลบุรี ระยอง จันทบุรี และตราด ได้รับความเดือดร้อน (รายงานการตรวจสอบของคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนที่ 252 / 2550. สถิติการรับเรื่องร้องเรียนปีพ.ศ.2547-2550.)

ปัจจัยสภาพแวดล้อมภายนอกที่เป็นอุปสรรคต่อสิทธิชุมชน สิทธิเกษตรกร และสิทธิในการจัดการสภาพแวดล้อม อันเนื่องมาจากนโยบายของรัฐที่มุ่งสนับสนุนการพัฒนาอุตสาหกรรมโดยจัดทำโครงการในระดับมหภาค อาทิ กรณีการคัดค้านโครงการก่อสร้างสะพาน เชื้อนกอินทรี จุดลอกทราย และท่าเทียบเรือยอร์ช บริเวณอ่าวคลองสน อำเภอเกาะยาว จังหวัดพังงา (รายงานการตรวจสอบของคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนที่ 34 / 2550. สถิติการรับเรื่องร้องเรียนปีพ.ศ.2547-2550.)

2.4 ยุทธศาสตร์การพัฒนองค์กรเครือข่ายทุกภาคส่วนให้มีศักยภาพในการส่งเสริมและคุ้มครอง

สิทธิมนุษยชน ให้มีความเข้มแข็งในการคุ้มครองสิทธิมนุษยชนและพัฒนาไปสู่มาตรฐานสากล

อันเนื่องมาจากการวิเคราะห์และสังเคราะห์เชื่อมโยงปัจจัยภายนอกและปัจจัยภายในซึ่งโดยภาพรวมแล้วพบว่า ปัจจัยภายนอกที่เป็นจุดเชื่อมต่อภารกิจสิทธิมนุษยชนที่สำคัญ คือปัจจัยด้านกฎหมายซึ่งมีทั้งกฎหมายระหว่างประเทศที่มาจากการเป็นประเทศภาคีสมาชิกตามสนธิสัญญาระหว่างประเทศด้านสิทธิมนุษยชนทั้ง 7 ฉบับ ได้แก่ กติการะหว่างประเทศว่าด้วยสิทธิพลเมือง และสิทธิทางการเมือง กติการะหว่างประเทศว่าด้วยสิทธิทางเศรษฐกิจ สังคม และวัฒนธรรม อนุสัญญาระหว่างประเทศว่าด้วยการจัดการเลือกปฏิบัติทางเชื้อชาติในทุกรูปแบบ อนุสัญญาว่าด้วยสิทธิเด็ก อนุสัญญาว่าด้วยการจัดการเลือกปฏิบัติต่อสตรีในทุกรูปแบบ อนุสัญญาต่อต้านการทรมานและการประติบัติหรือการลงโทษอื่นที่โหดร้าย ไร้มนุษยธรรม หรือย่ำยีศักดิ์ศรี อนุสัญญาคนพิการ และกฎหมายสูงสุดของประเทศคือ รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2550 ที่มีคุณสมบัติเป็น “โอกาส” ที่ส่งผลต่อการปฏิบัติภารกิจขององค์กรเครือข่ายสิทธิมนุษยชนโดยเฉพาะอย่างยิ่งรัฐธรรมนูญได้มีการกำหนดให้รับรองสิทธิเสรีภาพในการมีส่วนร่วมขององค์กรประชาชนหรือภาคประชาสังคม ในการร่วมกำหนดและตัดสินใจในภารกิจต่าง ๆ ในด้านสิทธิมนุษยชน ซึ่งเดิมมีเพียงองค์กรที่เป็นกลไกของรัฐเท่านั้นที่เป็นผู้ดำเนินการ

ปัจจัยทางสังคมวัฒนธรรมที่สังคมไทยโดยรวมเป็นสังคมที่มีวัฒนธรรมในการให้อภัยแก่กัน เป็นประโยชน์ต่อหน่วยงานในกระบวนการยุติธรรมในการนำโครงการ ใกล้เคียงข้อพิพาทหรือกระบวนการยุติธรรมเชิงสมานฉันท์มาใช้ลดความขัดแย้งในชุมชน และการที่สังคมไทยยังมีทัศนคติเชิงลบต่อการชุมชนทางการเมือง รวมทั้งการชุมนุมเพื่อเรียกร้องสิทธิที่กลุ่มเป้าหมายถูกละเมิดสิทธิ อาทิ สภาพแรงงาน ชุมชน เพื่อเรียกร้องสิทธิต่อผู้ประกอบการ เป็นต้น พบว่า องค์กรเครือข่ายมีบทบาทสำคัญในการขับเคลื่อนต่อสู้เพื่อปกป้องคุ้มครองสิทธิมนุษยชนในประเด็นต่างๆ เช่น เครือข่ายองค์กรภาคประชาชนที่ทำงานด้านสิทธิมนุษยชน สมาคมสิทธิเสรีภาพของประชาชน (สสส.) มูลนิธิพิทักษ์สิทธิเด็ก มูลนิธิเพื่อผู้บริโภค มูลนิธิผู้หญิง มูลนิธิเพื่อนหญิง เป็นต้น องค์กรภาคประชาชนที่ทำงานด้านสิทธิชุมชน เช่น เครือข่ายป่าชุมชน เครือข่ายลุ่มน้ำ เครือข่ายองค์กรพัฒนาเอกชนด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม เครือข่ายปฏิรูปที่ดิน เครือข่ายสลัมสี่ภาค สมาพันธ์ชาวประมงพื้นบ้านภาคใต้ เป็นต้น เครือข่ายสิทธิมนุษยชนด้านแรงงาน เช่น เครือข่ายสภาพด้านแรงงาน เครือข่ายด้านแรงงานข้ามชาติ เครือข่ายสมานฉันท์แรงงานไทย และเครือข่ายบูรณาการแรงงาน เป็นต้น คณะกรรมการรณรงค์เพื่อการปฏิรูปสื่อ

เมื่อพิจารณาจากศักยภาพขององค์กรเครือข่ายที่เป็นปัจจัยภายใน บุคลากรในเครือข่ายยุติธรรมชุมชน และเครือข่ายองค์กรพัฒนาเอกชนมีการรวมตัวกันเพื่อทำหน้าที่คุ้มครองสิทธิด้านกระบวนการยุติธรรมให้กับกลุ่มเป้าหมายเฉพาะที่ถูกละเมิดสิทธิ อาทิ สิทธิเด็ก สิทธิสตรี คนพิการ ผู้เจ็บป่วยจากการทำงาน รวมทั้งการเผยแพร่ช่องทาง การร้องเรียนในกรณีถูกละเมิด นอกจากนี้ยังมีการให้ความช่วยเหลือผู้ยากจนทางด้านคดี และทนายโดยไม่เสียค่าใช้จ่ายใดๆ จากศูนย์นิติธรรมสมานฉันท์ และศูนย์ทนายความมุสลิม (ข้อมูลการวิเคราะห์สภาพแวดล้อมและศักยภาพองค์กรจากพื้นที่ภาคใต้)

อย่างไรก็ตาม จากประสบการณ์ทำงานขององค์กรภาคประชาชน และองค์กรพัฒนาเอกชนที่ร่วมกันเป็นเครือข่ายองค์กรสิทธิมนุษยชนในประเด็นต่างๆ นั้น กับหน่วยงานภาครัฐที่มีหน้าที่รับผิดชอบในการปกป้องคุ้มครองสิทธิมนุษยชนที่ยังไม่ได้พัฒนาระบบการทำงานร่วมกันกับภาคประชาชนอย่างมีประสิทธิภาพ อันเนื่องมาจากการทำงานของระบบราชการที่ยังต้องปฏิบัติตามระเบียบ คำสั่ง และรอการอนุมัติจากผู้บังคับบัญชาที่ชัดเจนจึงจะสามารถทำงานได้โดยชอบธรรม (ข้อมูลจากการวิเคราะห์สภาพแวดล้อมองค์กรและศักยภาพองค์กรในทุกพื้นที่) นอกจากนี้เจ้าหน้าที่ของรัฐผู้ปฏิบัติในงานด้านสิทธิมนุษยชนยังมีความรู้ความเข้าใจในประเด็นสิทธิมนุษยชนไม่ชัดเจน และมีทัศนคติเชิงลบต่อองค์กรเครือข่ายสิทธิมนุษยชนที่มาจากภาคองค์กรพัฒนาเอกชน และภาคประชาชน รวมทั้งการปฏิบัติตนกับกลุ่มเป้าหมายต่างๆ ที่เป็นผู้ถูกละเมิดสิทธิ เช่น กลุ่มผู้ติดเชื้อเอชไอวี แรงงานท่าวด้าว คนพิการ ผู้ติดสารเสพติด กลุ่มชาติพันธุ์ คนที่มีความหลากหลายทางเพศ เป็นต้น

บทที่ 3
ทิศทางขององค์กรเครือข่าย
สิทธิมนุษยชน

บทที่ 3

ทิศทางขององค์กรเครือข่ายสิทธิมนุษยชน

การกำหนดทิศทางขององค์กรเครือข่ายสิทธิมนุษยชน อันประกอบด้วยวิสัยทัศน์ พันธกิจ และ เป้าประสงค์หลัก รวมทั้งกลยุทธ์ ทั้ง 3 ระดับ เป็นผลมาจากการดำเนินการด้วยวิธีการกำหนดยุทธศาสตร์ ดังกล่าวแล้วข้างต้นในบทที่ 1 ได้แก่วิธีการกำหนดและปรับวิสัยทัศน์ (Vision of Success Approach) ซึ่งดำเนินการก่อน โดยจัดประชุมเชิงปฏิบัติการผู้บริหารระดับนโยบายเป็นผู้กำหนดวิสัยทัศน์ พันธกิจ เป้าประสงค์ รวมทั้งกลยุทธ์ จากนั้นจึงตรวจสอบโดยวิเคราะห์สภาพแวดล้อมว่ามีความเป็นไปได้มากน้อยเพียงใดในระยะยาว (10-15 ปี) และระยะสั้น (4-5 ปี) และก็ปรับวิสัยทัศน์ให้ใกล้เคียงกับความเป็นจริงว่าจะสามารถบรรลุผลสำเร็จได้ โดยเฉพาะวิสัยทัศน์ที่จะประสบความสำเร็จในระยะ 5 ปีตามวาระของแผนที่กำหนด (ปี พ.ศ. 2552- 2556)

วิธีการต่อมาคือวิธีการกำหนดทางตรง (Direct approach) ซึ่งเป็นวิธีการที่ให้ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียจากทุกภาคส่วนได้เข้าร่วมประชุมเชิงปฏิบัติการเพื่อวิเคราะห์ “SWOT” (Strengths-weaknesses-Opportunities-Threats) และพิจารณาความสัมพันธ์ระหว่างผลการประเมินสภาพแวดล้อมภายในที่เป็นจุดแข็ง จุดอ่อน ขององค์กรเครือข่ายสิทธิมนุษยชนและสภาพแวดล้อมภายนอกที่เป็นโอกาสและอุปสรรคขององค์กรเครือข่ายสิทธิมนุษยชน หลังจากนั้น จึงจัดวางทิศทางขององค์กรเครือข่าย ได้แก่ วิสัยทัศน์ พันธกิจ และเป้าประสงค์หลัก รวมทั้งการกำหนดกลยุทธ์จากการสังเคราะห์ข้อมูลของผู้มีส่วนได้ส่วนเสียจากทุกภาคส่วนที่เข้าร่วมประชุมเชิงปฏิบัติการ สำหรับวิธีการและกระบวนการขั้นตอนในการประชุมเชิงปฏิบัติการผู้มีส่วนได้ส่วนเสียนั้น มีเอกสารประกอบการจัดทำแผนฯ ที่เป็นชุดความรู้ประเด็นสิทธิมนุษยชนที่เชื่อมโยงกับปฏิญญาสากล สนธิสัญญาระหว่างประเทศด้านสิทธิมนุษยชนฉบับต่างๆ กับบทบัญญัติรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2550 ซึ่งเป็นวิธีที่กำหนดกลยุทธ์ให้สอดคล้องกับเป้าประสงค์ของกฎหมายที่มอบอำนาจไว้ (Goal Approach) และได้ขอให้ผู้ร่วมประชุมแสดงหลักฐานประกอบการวิเคราะห์ทั้งโดยกรณีบุคคล กรณีศึกษา เอกสารงานวิจัย และรายงานสถิติต่างๆ ที่เป็นข้อร้องเรียนต่อองค์กร หน่วยงานที่เกี่ยวข้องประกอบการวิเคราะห์ทั้งโดยการนำมาร่วมประชุม และหรือส่งมาเพิ่มเติมภายหลังอีกด้วย ทั้งนี้ เพื่อเป็นการเพิ่มความเชื่อมั่นในข้อความที่นำมาวิเคราะห์แสดงความสัมพันธ์ดังกล่าว

อย่างไรก็ตาม จากการวิพากษ์แผนฯ ผู้เชี่ยวชาญทางกฎหมายสิทธิมนุษยชนและผู้เชี่ยวชาญด้านนโยบายสาธารณะ มีข้อเสนอแนะในการจัดทำกลยุทธ์อีกวิธีการหนึ่งนอกเหนือจาก 3 วิธีข้างต้น ซึ่งเป็นการกำหนดกลยุทธ์ที่ตั้งอยู่บนประสบการณ์ของผู้เชี่ยวชาญ โดยเสนอให้มีกลยุทธ์เพื่อเร่งรัดให้เกิดการแก้ไข ปรับปรุง กฎหมาย และนโยบาย แผนงานของส่วนราชการต่างๆ อันจะส่งผลกระทบต่อให้เกิดกระบวนการนำการเปลี่ยนแปลงเพื่อส่งเสริม ค้ำครอง สิทธิมนุษยชนในลำดับต่อไป

3.1 วิสัยทัศน์ (Vision)

เป็นองค์กรเครือข่ายในการส่งเสริมและคุ้มครองสิทธิมนุษยชนบนพื้นฐานของการอยู่ร่วมกันอย่างเคารพศักดิ์ศรีของความเป็นมนุษย์ตามหลักสิทธิมนุษยชน

3.2 พันธกิจ

- ส่งเสริม ปกป้อง และปกป้องสิทธิของประชาชนไม่ให้ถูกละเมิด
- คุ้มครองและเยียวยาผู้ถูกละเมิดสิทธิมนุษยชนอย่างเป็นธรรม

3.3 เป้าประสงค์

- สังคมไทยเป็นสังคมแห่งการเคารพศักดิ์ศรีของความเป็นมนุษย์ตามหลักสิทธิมนุษยชน
- เครือข่ายสิทธิมนุษยชนเข้มแข็งในทุกภูมิภาคและมีความตื่นตัวในเรื่องสิทธิมนุษยชนและพัฒนาไปสู่มาตรฐานสากล

3.4 ประเด็นยุทธศาสตร์

- 3.4.1 การป้องกันการละเมิดสิทธิมนุษยชน
- 3.4.2 การคุ้มครองสิทธิมนุษยชนให้เป็นไปตามหลักสิทธิมนุษยชน
- 3.4.3 การส่งเสริมสิทธิมนุษยชน
- 3.4.4 การพัฒนาองค์กรเครือข่ายสิทธิมนุษยชน

3.5 ยุทธศาสตร์

- 3.5.1 ยุทธศาสตร์ป้องกันการละเมิดสิทธิมนุษยชนเพื่อให้เกิดความเสมอภาคตามความเป็นจริง นอกเหนือจากความเสมอภาคทางกฎหมาย
- 3.5.2 ยุทธศาสตร์คุ้มครองสิทธิมนุษยชนในทุกกลุ่มเป้าหมายให้เป็นไปตามหลักสิทธิมนุษยชน
- 3.5.3 ยุทธศาสตร์พัฒนากฎหมายและกลไกทางกฎหมาย รวมทั้งการบังคับใช้กฎหมาย เพื่อส่งเสริมและคุ้มครองสิทธิมนุษยชน
- 3.5.4 ยุทธศาสตร์พัฒนาองค์กรเครือข่ายให้มีศักยภาพในการส่งเสริมและคุ้มครองสิทธิมนุษยชนให้มีความเข้มแข็งในการคุ้มครองสิทธิมนุษยชนและพัฒนาไปสู่มาตรฐานสากล

3.6 ยุทธศาสตร์ กลยุทธ์ และกลวิธี (ระดับปฏิบัติการ)

(1) ยุทธศาสตร์: ป้องกันการละเมิดสิทธิมนุษยชนเพื่อให้เกิดความเสมอภาคตามความเป็นจริง นอกเหนือจากความเสมอภาคทางกฎหมาย

(1.1) กลยุทธ์: ส่งเสริมให้ประชาชนกลุ่มเปราะบางเกิดความตระหนักและจิตสำนึกในการปกป้องสิทธิมนุษยชน

- (1.1.1) ให้ความรู้เกี่ยวกับสิทธิมนุษยชนแก่ประชาชนทั่วไปทราบอย่างทั่วถึง และให้ความเข้าใจขอบเขตการใช้สิทธิและเสรีภาพ รวมทั้งหน้าที่ของการเป็นประชาชนที่มีต่อประเทศชาติ โดยผ่านช่องทางสื่อต่างๆ อย่างเหมาะสมใน แต่ละกลุ่มเปราะบาง
- (1.1.2) ให้ความรู้แก่ผู้ที่มีโอกาสละเมิดสิทธิ เกี่ยวกับการมีทัศนคติในเชิงสร้างสรรค์ ต่อกลุ่มผู้ด้อยโอกาสอย่างต่อเนื่อง
- (1.1.3) จัดการเรียนการสอนเรื่องสิทธิมนุษยชนในทุกระดับในสถานศึกษาทุกประเภท
- (1.1.4) อบรมด้านจิตใจให้ประชาชนกลุ่มเปราะบางมีมนุษยธรรม จริยธรรมและเมตตาธรรมผ่านทางสถาบันครอบครัว การศึกษา ศาสนา สื่อประชาสัมพันธ์ต่างๆ โดยสม่ำเสมอ

(1.2) กลยุทธ์: สนับสนุนการเฝ้าระวังการละเมิดสิทธิมนุษยชน

- (1.2.1) ประสานความร่วมมือกับองค์กรเครือข่ายทุกภาคส่วน โดยเฉพาะสื่อมวลชน ในการประชาสัมพันธ์สถานการณ์การละเมิดสิทธิมนุษยชน การรณรงค์และกระตุ้นการมีส่วนร่วมในการป้องกันมิให้มีการละเมิดสิทธิมนุษยชนอย่างต่อเนื่อง
- (1.2.2) เปิดช่องทางการสื่อสารของหน่วยงานภาครัฐในการเฝ้าระวังการละเมิดสิทธิมนุษยชนอย่างต่อเนื่อง

(2) ยุทธศาสตร์: คุ้มครองสิทธิมนุษยชนในทุกกลุ่มเปราะบางให้เป็นไปตามหลักสิทธิมนุษยชน

(2.1) กลยุทธ์: เสริมสร้างโอกาสการเข้าถึงการร้องเรียนและได้รับบริการอย่างมีประสิทธิภาพ

- (2.1.1) เปิดช่องทางในการร้องเรียนเมื่อมีการละเมิดสิทธิมนุษยชนในทุกด้าน
- (2.1.2) จัดทำและแจกจ่ายคู่มือการพิทักษ์สิทธิ (ช่องทางการเข้าถึงสิทธิมนุษยชน)
- (2.1.3) กำหนดวิธีให้บริการในกระบวนการทำงานของหน่วยงานภาครัฐให้ตั้งอยู่บนหลักสิทธิมนุษยชน

- (2.2) กลยุทธ์ : **คุ้มครองผู้ถูกละเมิดสิทธิและผู้ที่ได้รับผลกระทบอย่างเป็นธรรม**
- (2.2.1) จัดระบบประสานงานกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการปกป้องผู้ถูกละเมิดสิทธิมนุษยชน
 - (2.2.2) ดำเนินการแก้ไขปัญหาการละเมิดสิทธิมนุษยชนในแต่ละประเด็น โดยการมีส่วนร่วมของผู้ที่ได้รับผลกระทบจากการถูกละเมิดสิทธิมนุษยชน
 - (2.2.3) จัดหาวิธีการ และช่องทางให้ประชาชนได้รับการเยียวยาแก้ไขเมื่อมีการละเมิดสิทธิมนุษยชน
 - (2.2.4) ประสานงานกับหน่วยงานภาครัฐและเอกชนให้จัดสภาพแวดล้อมให้ทุกคนรวมถึงผู้สูงอายุและคนพิการด้านต่างๆ เข้าถึงและใช้ประโยชน์
- (2.3) กลยุทธ์ : **สนับสนุนให้ผู้ถูกละเมิดสิทธิได้รับสิทธิประโยชน์จากการฟื้นฟูและเยียวยาที่เหมาะสม**
- (2.3.1) จัดระบบการส่งต่อผู้ถูกละเมิดสิทธิมนุษยชนเพื่อการฟื้นฟูและเยียวยาอย่างทั่วถึง
 - (2.3.2) ดำเนินการฟื้นฟูและเยียวยาผู้ที่ได้รับผลกระทบจากการละเมิดสิทธิมนุษยชนตามมาตรฐาน
- (3) ยุทธศาสตร์ : **พัฒนากฎหมายและกลไกทางกฎหมาย รวมทั้งการบังคับใช้กฎหมาย เพื่อส่งเสริมและคุ้มครองสิทธิมนุษยชน**
- (3.1) กลยุทธ์ : **ปรับปรุงกฎหมายและและกลไกทางกฎหมาย รวมทั้งการบังคับใช้กฎหมาย เพื่อคุ้มครองสิทธิมนุษยชนให้สอดคล้องกับหลักสิทธิมนุษยชน**
 - (3.1.1) ปรับปรุงแก้ไขกฎหมายให้สอดคล้องกับสิทธิและเสรีภาพที่กำหนดในรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย โดยเฉพาะกฎหมายการเลือกปฏิบัติโดยไม่เป็นธรรม
 - (3.1.2) พัฒนากฎหมายที่อิงกับอนุสัญญาสิทธิมนุษยชนระหว่างประเทศที่ผ่านการรับฟังความเห็นของประชาชนกลุ่มต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง
 - (3.1.3) ปรับปรุงแก้ไขระเบียบและกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินคดีเยียวยาผู้เสียหาย
 - (3.1.4) ออกกฎหมายจัดตั้งกองทุนในด้านการคุ้มครองสิทธิมนุษยชนและกำหนดให้มีคณะกรรมการกลางแห่งชาติในการกำหนดนโยบายและดูแลการจัดสรรและการใช้เงินจากกองทุน

- (3.2) กลยุทธ์ : เสริมสร้างการบังคับใช้กฎหมายในทางปฏิบัติให้ทั่วถึงและเป็นธรรม
- (3.2.1) จัดกลไกการบังคับใช้กฎหมายให้มีประสิทธิภาพ
- (3.2.2) ดำเนินการการบังคับใช้กฎหมายเยียวยาที่ทั่วถึงและเป็นธรรม
- (4) ยุทธศาสตร์ : พัฒนางองค์กรเครือข่ายทุกภาคส่วนให้มีศักยภาพในการส่งเสริมและคุ้มครองสิทธิมนุษยชน ให้มีความเข้มแข็งในการคุ้มครองสิทธิมนุษยชนและพัฒนาไปสู่มาตรฐานสากล
- (4.1) กลยุทธ์ : พัฒนาระบบบริหารจัดการองค์กรเครือข่ายด้านสิทธิมนุษยชนทุกภาคส่วน
- (4.1.1) บูรณาการแผนขององค์กรเครือข่ายสิทธิมนุษยชนทั้งภาครัฐ ภาคเอกชน และภาคประชาชน
- (4.1.2) จัดระบบฐานข้อมูลและสารสนเทศขององค์กรเครือข่ายสิทธิมนุษยชนให้มีประสิทธิภาพ ในรูปแบบที่ประชาชนทุกกลุ่มเป้าหมายสามารถเข้าถึงและใช้ประโยชน์ได้
- (4.1.3) จัดระบบการติดตาม รวมทั้งเกณฑ์มาตรฐาน เพื่อการประเมินผลองค์กรเครือข่ายในการบริการส่งเสริม คุ้มครองสิทธิมนุษยชนให้ได้ตามเกณฑ์
- (4.2) กลยุทธ์ : ส่งเสริมการมีส่วนร่วมระหว่างองค์กรเครือข่ายด้านสิทธิมนุษยชน ทั้งภาครัฐ ภาคเอกชน และภาคประชาชน ในการทำงานส่งเสริมและคุ้มครองสิทธิมนุษยชน ให้ครอบคลุมทุกพื้นที่
- (4.2.1) ให้มีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ ภายในองค์กรเครือข่าย และระหว่างองค์กรชุมชนที่มีความแตกต่างทางชาติพันธุ์ ภาษา และศาสนา เพื่อการเสริมสร้างค่านิยม / ระบบคุณค่าที่เอื้อต่อการเคารพและคุ้มครองสิทธิมนุษยชน ในสังคมที่มีความหลากหลาย
- (4.2.2) พัฒนาความร่วมมือขององค์กรเครือข่ายที่ปฏิบัติงานด้านสิทธิมนุษยชน ทั้งภาครัฐ ภาคเอกชน และภาคประชาชน
- (4.3) กลยุทธ์ : พัฒนางค์ความรู้ด้านสิทธิมนุษยชนในบริบทของสังคมไทย
- (4.3.1) วิจัยองค์ความรู้ด้านสิทธิมนุษยชน โดยคำนึงถึงบริบทของสังคมไทย
- (4.3.2) ให้ทรัพยากรสนับสนุนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้และการจัดการความรู้ด้านสิทธิมนุษยชนทั้งภายในและระหว่างองค์กรเครือข่ายอย่างเพียงพอ
- (4.3.3) ประมวลและสังเคราะห์บทเรียนของการดำเนินการส่งเสริมและคุ้มครองสิทธิมนุษยชนและกรณีที่เกิดขึ้นทั้งบวกและลบเพื่อเผยแพร่แก่ประชาชน

- (4.4) กลยุทธ์: **พัฒนาบุคลากรทุกระดับขององค์กรเครือข่ายสิทธิมนุษยชน**
- (4.4.1) ฝึกอบรมบุคลากรขององค์กรเครือข่ายสิทธิมนุษยชนทุกระดับให้มีทักษะในการป้องกันและคุ้มครองสิทธิมนุษยชน
- (4.4.2) ให้ความรู้ในการสร้างเจตคติเชิงสร้างสรรค์ เพื่อปรับเปลี่ยนทัศนคติในเชิงลบของเจ้าหน้าที่ภาครัฐในการให้บริการกับกลุ่มผู้ด้อยโอกาส
- (4.4.3) จัดให้มีอาสาสมัคร ครอบคลุมพื้นที่ทุกระดับ รวมทั้งจัดสวัสดิการที่เหมาะสมให้แก่อาสาสมัครที่เกี่ยวข้องกับการส่งเสริม คุ้มครอง และป้องกันสิทธิมนุษยชน
- (4.5) กลยุทธ์: **ส่งเสริมการใช้อำนาจที่ถูกต้องเหมาะสมของเจ้าหน้าที่รัฐ**
- (4.5.1) ให้ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับวิถีชีวิตและวัฒนธรรมประเพณี เพื่อสร้างเจตคติในเชิงสร้างสรรค์แก่เจ้าหน้าที่ของรัฐก่อนและระหว่างการปฏิบัติงานในพื้นที่พิเศษ²
- (4.5.2) ประสานหน่วยงานกลาง³ ที่เป็นอิสระและประชาชนมีส่วนร่วมเพื่อตรวจสอบและติดตามการใช้อำนาจของหน่วยงานภาครัฐในพื้นที่พิเศษ
- (4.5.3) จัดให้มีการประเมินผลการปฏิบัติงานของหน่วยงานภาครัฐที่มีโอกาสละเมิดสิทธิมนุษยชนในพื้นที่พิเศษอย่างต่อเนื่องและเป็นระบบ
- (4.5.4) จัดให้มีระบบประสานระหว่างหน่วยงานภาครัฐที่มีโอกาสละเมิดสิทธิมนุษยชนในการปฏิบัติงานในพื้นที่พิเศษ
- (4.5.5) เปิดโอกาสให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการตรวจสอบการใช้อำนาจรัฐที่กระทบต่อสิทธิมนุษยชนของพลเมือง
- (4.5.6) กำหนดมาตรการลงโทษที่เหมาะสมสำหรับเจ้าหน้าที่หรือหน่วยงานของรัฐที่ละเมิดสิทธิของประชาชน

² พื้นที่พิเศษ หมายถึง พื้นที่ใน 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้ คือ ยะลา นราธิวาส ปัตตานีและอีก 5 อำเภอในจังหวัดสงขลา ได้แก่ อำเภोजะนะ อำเภเทพา อำเภอนาทวี อำเภอสะเดา และอำเภอสะบ้าย้อย ประกาศเลิกใช้กฎอัยการศึกในบางเขตพื้นที่ และให้ใช้กฎอัยการศึกในบางเขตพื้นที่ ราชกิจจานุเบกษา เล่ม 125/ตอนที่ 5 ก/หน้า 38/9 มกราคม 2551) รวมทั้งพื้นที่ชายแดน และพื้นที่ที่มีโอกาสเสี่ยงต่อการละเมิดสิทธิมนุษยชนด้านสิทธิชุมชน และด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

³ หน่วยงานกลาง หมายถึง องค์กรอิสระที่จัดตั้งขึ้นโดยกฎหมายหรือคำสั่งของฝ่ายบริหาร ให้มีอำนาจหน้าที่ และภารกิจตามกฎหมาย โดยสามารถบูรณาการปัญหาความไม่สงบในภาคใต้ได้อย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล

- (4.6) กลยุทธ์ : สร้างวัฒนธรรมองค์กรในภาครัฐเรื่องการเคารพและคุ้มครองสิทธิมนุษยชน
- (4.6.1) จัดกิจกรรมสร้างค่านิยมให้บุคลากรในองค์กรภาครัฐมีวัฒนธรรมการทำงานที่เคารพและคุ้มครองสิทธิมนุษยชนในประเด็นที่ครอบคลุมหลักสิทธิมนุษยชน (เช่น การเลือกปฏิบัติ)
- (4.6.2) จัดกิจกรรมปรับเปลี่ยนทัศนคติของผู้บริหารในองค์กรภาครัฐให้มีความยอมรับค่านิยมใหม่ที่ถูกต้องในการให้คุณและโทษแก่บุคลากรของหน่วยงานอย่างมีจริยธรรม
- (4.6.3) ปรับกระบวนการที่เกี่ยวข้องกับการเลื่อนขั้นและตำแหน่งของบุคลากรที่คำนึงถึงความเสมอภาคหญิงชาย
- (4.7) กลยุทธ์ : ส่งเสริมให้ภาคส่วนต่างๆ มีส่วนร่วมเกี่ยวกับประเด็นด้านสิทธิมนุษยชนทั้งในระดับชาติและระหว่างประเทศ
- (4.7.1) ประสานงานระหว่างเครือข่ายทั้งในประเทศและระดับนานาชาติ
- (4.7.2) จัดกิจกรรมการมีส่วนร่วมของภาคส่วนต่างๆ ทั้งในประเทศและระดับนานาชาติ เกี่ยวกับประเด็นด้านสิทธิมนุษยชนอย่างต่อเนื่อง

หมายเหตุ

หัวข้อนโยบายเร่งด่วน หรือประเด็นสำคัญที่ต้องดำเนินการในลำดับต้น ๆ และจัดลำดับความสำคัญที่ต้องปฏิบัติก่อนหลัง อาจให้ความสำคัญไปที่กิจกรรมหลัก โดยกำหนดไปที่แผนปฏิบัติการ ตามหลักการจัดสรรงบประมาณของสำนักงบประมาณ ซึ่งคณะที่ปรึกษาได้เรียงลำดับความสำคัญตามเลขลำดับของกิจกรรมหลักในแต่ละประเด็นกลยุทธ์ เนื่องจากแต่ละยุทธศาสตร์ทั้ง 4 ยุทธศาสตร์นั้นมีความสำคัญใกล้เคียงกัน เพราะเกิดจากการวิเคราะห์สภาพแวดล้อมขององค์กร การประเมินสถานภาพขององค์กร และนำมาสังเคราะห์ความสัมพันธ์ของปัจจัยภายนอกภายในองค์กร จนได้ยุทธศาสตร์ต่างๆ ที่กำหนดขึ้นมา ประกอบกับการวางทิศทางขององค์กรเครือข่ายสิทธิมนุษยชน วิทยุทัศน์ พันธกิจ และเป้าประสงค์ขององค์กรฯ ดังนั้นภารกิจในการปฏิบัติตามแผนยุทธศาสตร์จึงต้องปฏิบัติไปควบคู่กัน เพื่อบรรลุตามเป้าหมายที่กำหนดไว้ โดยเฉพาะอย่างยิ่งยุทธศาสตร์ทั้ง 4 ยุทธศาสตร์มีความสัมพันธ์ระหว่างกัน ขาดยุทธศาสตร์ใดยุทธศาสตร์หนึ่งไม่ได้

3.7 ตัวชี้วัด และโครงการสำคัญ

ยุทธศาสตร์ที่ 1 ป้องกันการละเมิดสิทธิมนุษยชนเพื่อให้เกิดความเสมอภาคตามความเป็นจริง นอกเหนือจากความเสมอภาคทางกฎหมาย

ตัวชี้วัดประเด็นยุทธศาสตร์	ผลงานปีปัจจุบัน (ปี 2551)	ปี 2556
<p>1. สัดส่วนของคนที่มีโอกาสถูกละเมิดสิทธิมนุษยชนในแต่ละด้านลดลง ภายในปี 2556</p> <p>(ทุกกลุ่มเป้าหมายจำแนกตามเพศ อายุ ชาติพันธุ์)</p>	<p>1. กลุ่มเป้าหมายด้านการศึกษา วัฒนธรรม ศาสนา และการเรียนรู้ เด็กทั่วไปในวัยเรียน / เด็กพิการในวัยเรียน / กลุ่มชาติพันธุ์ / กลุ่มคนไร้รัฐ / กลุ่มคนไร้สัญชาติ / ผู้ติดเชื้อ เอชไอวี / คนพิการ / กลุ่มก่อนวัยเรียน / ผู้สูงอายุ / สตรี (นักบวชสตรี) / ผู้ผ่านการบำบัดยาเสพติด</p> <p>2. กลุ่มเป้าหมายด้านอาชีพ และแรงงาน กลุ่มคนไร้รัฐ / กลุ่มคนไร้สัญชาติ / อาชีพเกษตรกร / ผู้ติดเชื้อเอชไอวี / คนพิการ / แรงงานต่างด้าว / แรงงานในและนอกระบบ (แรงงานเข้าช่วง)</p> <p>3. กลุ่มเป้าหมายด้านสาธารณสุข ผู้ป่วยเด็ก / สตรี คนพิการ / ผู้สูงอายุ / กลุ่มชาติพันธุ์ / กลุ่มคนไร้รัฐ / แรงงานอพยพ / กลุ่มคนไร้สัญชาติ / ผู้ติดเชื้อ เอชไอวี / ผู้ป่วยทางจิต / ผู้ผ่านการบำบัดยาเสพติด</p> <p>4. กลุ่มเป้าหมายด้านทรัพยากรธรรมชาติ และสิ่งแวดล้อม เด็ก เยาวชน ผู้ด้อยโอกาส คนพิการ ผู้สูงอายุ / ผู้ใช้น้ำชลประทาน ผู้ใช้ที่ดินของรัฐ / ผู้ที่อาศัยอยู่ใกล้บริเวณอุตสาหกรรม / คนไร้ที่อยู่อาศัย</p> <p>5. กลุ่มเป้าหมายด้านที่อยู่อาศัย เด็ก เยาวชน สตรี ผู้ด้อยโอกาสคนพิการ ผู้สูงอายุ / ผู้ใช้ที่ดินของรัฐ / คนไร้ถิ่น / คนจนเมือง / คนจนชนบท / กลุ่มชาติพันธุ์ / ผู้ติดเชื้อ เอชไอวี</p>	<p>1. กลุ่มเป้าหมายด้านการศึกษา วัฒนธรรม ศาสนา และการเรียนรู้ เด็กทั่วไปในวัยเรียน / เด็กพิการในวัยเรียน / กลุ่มชาติพันธุ์ / กลุ่มคนไร้รัฐ / กลุ่มคนไร้สัญชาติ / ผู้ติดเชื้อ เอชไอวี / คนพิการ / กลุ่มก่อนวัยเรียน / ผู้สูงอายุ / สตรี (นักบวชสตรี) / ผู้ผ่านการบำบัดยาเสพติด</p> <p>2. กลุ่มเป้าหมายด้านอาชีพ และแรงงาน กลุ่มคนไร้รัฐ / กลุ่มคนไร้สัญชาติ / อาชีพเกษตรกร / ผู้ติดเชื้อเอชไอวี / คนพิการ / แรงงานต่างด้าว / แรงงานในและนอกระบบ (แรงงานเข้าช่วง)</p> <p>3. กลุ่มเป้าหมายด้านสาธารณสุข ผู้ป่วยเด็ก / สตรี คนพิการ / ผู้สูงอายุ / กลุ่มชาติพันธุ์ / กลุ่มคนไร้รัฐ / แรงงานอพยพ / กลุ่มคนไร้สัญชาติ / ผู้ติดเชื้อ เอชไอวี / ผู้ป่วยทางจิต / ผู้ผ่านการบำบัดยาเสพติด</p> <p>4. กลุ่มเป้าหมายด้านทรัพยากรธรรมชาติ และสิ่งแวดล้อม เด็ก เยาวชน ผู้ด้อยโอกาส คนพิการ ผู้สูงอายุ / ผู้ใช้น้ำชลประทาน ผู้ใช้ที่ดินของรัฐ / ผู้ที่อาศัยอยู่ใกล้บริเวณอุตสาหกรรม / คนไร้ที่อยู่อาศัย</p> <p>5. กลุ่มเป้าหมายด้านที่อยู่อาศัย เด็ก เยาวชน สตรี ผู้ด้อยโอกาสคนพิการ ผู้สูงอายุ / ผู้ใช้ที่ดินของรัฐ / คนไร้ถิ่น / คนจนเมือง / คนจนชนบท / กลุ่มชาติพันธุ์ / ผู้ติดเชื้อ เอชไอวี</p>

ตัวชี้วัดประเด็นยุทธศาสตร์	ผลงานปีปัจจุบัน (ปี 2551)	ปี 2556
	<p>6. กลุ่มเป้าหมายด้านการรับรู้ข้อมูลข่าวสารการคุ้มครองผู้บริโภค ผู้บริโภคทุกคน ทุกเพศ ทุกวัน ทุกชาติพันธุ์ ทุกศาสนา ผู้ประกอบการผลิตสินค้าและบริการรวมทั้งการจัดสื่อมวลชน</p> <p>7. กลุ่มเป้าหมายด้านเสรีภาพการสื่อสารและสื่อมวลชน ผู้ประกอบการอาชีพสื่อมวลชน (นักหนังสือพิมพ์ ผู้ผลิต/ผู้จัดรายการวิทยุ/ผู้ประกอบการโฆษณา) เด็ก/เยาวชน/สตรี/คนชรา/คนพิการ/คนด้อยโอกาส/คนยากไร้</p> <p>8. กลุ่มเป้าหมายด้านการเมืองการปกครอง ประชากรสัญชาติไทย (เด็ก สตรี คนพิการ ผู้สูงอายุ คนติดเชื้อ เอชไอวี) ประชาชนกลุ่มเป้าหมาย 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้/องค์กรปกครองส่วน ท้องถิ่น/คนพิการ/คนไร้รัฐ/กลุ่มชาติพันธุ์</p> <p>9. กลุ่มเป้าหมายด้านกระบวนการยุติธรรม ผู้ด้อยโอกาส (คนพิการ/คนติดเชื้อเอชไอวี) 2 ผู้ประกอบการ/ ผู้เสพยาเสพติด/ผู้ผ่านการบำบัดยาเสพติด/เด็กและเยาวชน/ แรงงานต่างด้าว/สตรี/เยาวชนที่อยู่ในการดูแลของหน่วยงานในสังกัด/ ผู้ต้องหา ผู้ถูกจับกุม ผู้ถูกดำเนินคดี ผู้ต้องขัง ผู้อยู่ระหว่างพักโทษ</p> <p>10. กลุ่มเป้าหมายด้านสิทธิชุมชน เด็ก เยาวชน ผู้ด้อยโอกาสคนพิการ ผู้สูงอายุ/ผู้ใช้น้ำชลประทาน/ ผู้ใช้ที่ดินของรัฐ/ผู้ที่อาศัยอยู่ใกล้บริเวณอุตสาหกรรม/ ผู้ที่อยู่ในพื้นที่ที่สิ่งแวดล้อมเป็นพิษ</p>	<p>6. กลุ่มเป้าหมายด้านการรับรู้ข้อมูลข่าวสารและการคุ้มครองผู้บริโภค ผู้บริโภคทุกคน ทุกเพศ ทุกวัน ทุกชาติพันธุ์ ทุกศาสนา ผู้ประกอบการผลิตสินค้าและบริการรวมทั้งการจัดสื่อมวลชน</p> <p>7. กลุ่มเป้าหมายด้านเสรีภาพการสื่อสารและสื่อมวลชน ผู้ประกอบการอาชีพสื่อมวลชน (นักหนังสือพิมพ์ ผู้ผลิต/ผู้จัดรายการวิทยุ/ผู้ประกอบการโฆษณา) เด็ก/เยาวชน/สตรี/คนชรา/คนพิการ/คนด้อยโอกาส/คนยากไร้</p> <p>8. กลุ่มเป้าหมายด้านการเมืองการปกครอง ประชากรสัญชาติไทย (เด็ก สตรี คนพิการ ผู้สูงอายุ คนติดเชื้อ เอชไอวี) ประชาชนกลุ่มเป้าหมาย 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้/องค์กรปกครองส่วน ท้องถิ่น/คนพิการ/คนไร้รัฐ/กลุ่มชาติพันธุ์</p> <p>9. กลุ่มเป้าหมายด้านกระบวนการยุติธรรม ผู้ด้อยโอกาส (คนพิการ/คนติดเชื้อเอชไอวี) 2 ผู้ประกอบการ/ ผู้เสพยาเสพติด/ผู้ผ่านการบำบัดยาเสพติด/เด็กและเยาวชน/ แรงงานต่างด้าว/สตรี/เยาวชนที่อยู่ในการดูแลของหน่วยงานในสังกัด/ ผู้ต้องหา ผู้ถูกจับกุม ผู้ถูกดำเนินคดี ผู้ต้องขัง ผู้อยู่ระหว่างพักโทษ</p> <p>10. กลุ่มเป้าหมายด้านสิทธิชุมชน เด็ก เยาวชน ผู้ด้อยโอกาสคนพิการ ผู้สูงอายุ/ผู้ใช้น้ำชลประทาน/ ผู้ใช้ที่ดินของรัฐ/ผู้ที่อาศัยอยู่ใกล้บริเวณอุตสาหกรรม/ ผู้ที่อยู่ในพื้นที่ที่สิ่งแวดล้อมเป็นพิษ</p>
<p>2. อัตราข้อร้องเรียนการละเมิดสิทธิในแต่ละด้านในเรื่องเดิมลดลง ภายในปี 2556</p>	<p>ข้อร้องเรียนการละเมิดสิทธิในแต่ละด้าน ทั้ง 10 ด้าน ข้อมูลตัวเลขการร้องเรียนจากคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ (กสม.) /ผู้ตรวจการแผ่นดิน (จำแนกตามประเภทข้อร้องเรียน)</p>	

1.1 กลยุทธ์หลัก: ส่งเสริมให้ประชาชนกลุ่มเป้าหมายเกิดความตระหนักและจิตสำนึกในการปกป้องสิทธิมนุษยชน		
ตัวชี้วัดกลยุทธ์หลัก	กลุ่มเป้าหมาย (หน่วยงานรับผิดชอบ)	ตัวอย่างผลผลิต /โครงการสำคัญที่ควรดำเนินการ
<p>- ร้อยละที่เพิ่มขึ้นในแต่ละปีของประชาชนกลุ่มเป้าหมาย ที่ผ่านการเรียนรู้สิทธิมนุษยชน มีความตระหนักและจิตสำนึกในการปกป้องสิทธิมนุษยชนตามเกณฑ์ที่กำหนด</p> <p>(จำแนกตามประเภทประชาชนกลุ่มเป้าหมาย อาทิ เด็กและเยาวชน นักเรียน นักศึกษา ผู้ปกครอง เป็นต้น)</p>	<p>1. กลุ่มเป้าหมายด้านการศึกษา วัฒนธรรม ศาสนา และการเรียนรู้</p> <ul style="list-style-type: none"> - ประชากรกลุ่มเป้าหมายตามที่หน่วยงานกำหนด (ศธ. / พม./ อปท. - กทม./พัทยา) - ปชท. วิทยาลัย และวัยแรงงาน (สนง.เลขาฯสภาการศึกษา-สน.มาตรฐานและการเรียนรู้) - นักศึกษาและผู้ปกครอง (<u>สนง.กก.อาชีวศึกษา, สำนักงานอุดมศึกษา</u>) - นักเรียนในโรงเรียนสังกัด กทม.ที่มีเด็กเรียนร่วม (เด็กด้อยโอกาส) จำนวน 74 โรงเรียน (สำนักงานการศึกษา กทม.) และครอบคลุม ร.ร.ในสังกัดของ อปท. (อปท.) - นักเรียนในสถานศึกษาสังกัด ศธ. (สป. ศธ., สพฐ.) - สตรี กลุ่มเสี่ยง คนพิการ ผู้สูงอายุ และครอบครัว (สป. พม. (สปคม. ศูนย์การป้องกันและแก้ไขการค้ามนุษย์) พส. สท. สก. พก.กคช.) <p>2. กลุ่มเป้าหมายด้านอาชีพ และแรงงาน</p> <ul style="list-style-type: none"> - ประชากรกลุ่มเป้าหมายภาคอุตสาหกรรมและภาคเกษตรตามที่หน่วยงานกำหนด (อก. / รง. / กย./ พม./ ศธ. / สหภาพแรงงาน) - นายจ้าง ลูกจ้าง นักเรียน นักศึกษา ประชาชนกลุ่มเป้าหมายตามที่กรมฯ กำหนด (<u>กรมสวัสดิการและคุ้มครองแรงงาน</u>) - ผู้ที่อยู่ในกำลังแรงงานทุกสาขาอาชีพที่กรมพัฒนาฝีมือแรงงานฝึกอบรมให้ตามภารกิจของกรม (<u>หน่วยฝึกอบรมของกรมพัฒนาฝีมือแรงงาน</u>) - เกษตรกรทุกสาขา เช่น เกษตรกรผู้เพาะเลี้ยงสัตว์น้ำ (<u>สำนักพัฒนาและถ่ายทอดเทคโนโลยีการประมง-กรมประมง</u>) - ผู้ประกอบการ SMEs (สสว.) 	<p>1.1.1 ให้ความรู้เกี่ยวกับสิทธิมนุษยชนแก่ประชาชนทั่วไป ทั่วปรอบอย่างทั่วถึง และให้ความเข้าใจขอบเขตการใช้สิทธิและเสรีภาพ รวมทั้งหน้าที่ของการเป็นประชาชนที่มีต่อประเทศชาติ โดยผ่านช่องทางสื่อต่างๆ อย่างเหมาะสมในแต่ละกลุ่มเป้าหมาย</p> <p>1.1.2 ให้ความรู้แก่ผู้ที่มีโอกาสละเมิดสิทธิเกี่ยวกับการมีทัศนคติในเชิงสร้างสรรค์ต่อกลุ่มผู้ด้อยโอกาสอย่างต่อเนื่อง</p> <p>1.1.3 จัดการเรียนการสอนเรื่องสิทธิมนุษยชนในทุกระดับ ในสถานศึกษาทุกประเภท</p> <p>1.1.4 อบรมด้านจิตใจให้ประชาชนกลุ่มเป้าหมายมีมนุษยธรรม จริยธรรมและเมตตาธรรมผ่านทางสถาบันครอบครัว การศึกษา ศาสนา สื่อประชาสัมพันธ์ต่างๆ โดยสม่ำเสมอ</p>

1.1 กลยุทธ์หลัก: ส่งเสริมให้ประชาชนกลุ่มเป้าหมายเกิดความตระหนักและจิตสำนึกในการปกป้องสิทธิมนุษยชน		
ตัวชี้วัดกลยุทธ์หลัก	กลุ่มเป้าหมาย (หน่วยงานรับผิดชอบ)	ตัวอย่างผลผลิต /โครงการสำคัญที่ควรดำเนินการ
	<ul style="list-style-type: none"> - ลูกจ้าง ผู้ประกันตนในระบบประกันสังคม /กลุ่มผู้ประกอบการอาชีพอิสระ (ม.40)/ ผู้มีสิทธิตามกฎหมาย ปกส. และกฎหมายเงินทดแทน/ นายจ้างเจ้าของสถานประกอบการที่ขึ้นทะเบียน (สนง.ประกันสังคม) - ผู้ที่ต้องการหางานทำ (กรมจัดหางาน) - นายจ้าง ลูกจ้าง กลุ่มเป้าหมายตามที่กรมกำหนดจากสถานประกอบการที่เป็นอันตรายต่อสุขภาพ ตาม พ.ร.บ.สาธารณสุข (กรมอนามัย) - แรงงานที่เป็นสมาชิกของสหภาพแรงงาน (สหภาพแรงงาน) <p>3. กลุ่มเป้าหมายด้านสาธารณสุข</p> <ul style="list-style-type: none"> - ประชากรกลุ่มเป้าหมายตามที่หน่วยงานกำหนด (สธ. / พม. / อปท. - กทม./พทยา) - ประชาชนในทุกกลุ่มอายุทราบสิทธิการบริการและผลกระทบต่อสุขภาพจากการประกอบกิจการที่เป็นอันตรายต่อสุขภาพตาม พ.ร.บ.สาธารณสุข รวมทั้งประชาชนทั่วไป จากการเปิดสายด่วนกรมอนามัย 1675 สำหรับการร้องเรียนและรับแจ้งข้อมูล (กรมอนามัย) - กลุ่มเด็ก สตรี ผู้สูงอายุ และแรงงานต่างด้าว (กรมสนับสนุนบริการสุขภาพ) - ประชาชนทั่วไปได้ทราบสิทธิของผู้บริโภค โดยประชาสัมพันธ์ผ่านสื่อต่าง ๆ (กองพัฒนาศักยภาพผู้บริโภค -สนง.คกก.อาหารและยา) - ผู้รับบริการในสถานพยาบาล (รพ., ศูนย์บริการสาธารณสุขในสังกัด กทม / สำนักอนามัย, สำนักการแพทย์) - กลุ่มผู้ป่วยเอดส์ (องค์การเภสัชกรรม) - ผู้รับบริการและผู้ด้อยโอกาสที่มารับบริการในสถานพยาบาล ในสังกัด กทม. (สำนักอนามัย) 	

1.1 กลยุทธ์หลัก: ส่งเสริมให้ประชาชนกลุ่มเป้าหมายเกิดความตระหนักและจิตสำนึกในการปกป้องสิทธิมนุษยชน		
ตัวชี้วัดกลยุทธ์หลัก	กลุ่มเป้าหมาย (หน่วยงานรับผิดชอบ)	ตัวอย่างผลผลิต /โครงการสำคัญที่ควรดำเนินการ
	<p>4. กลุ่มเป้าหมายด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม</p> <ul style="list-style-type: none"> - ประชากรกลุ่มเป้าหมายตามที่หน่วยงานกำหนด (อก./ กษ./ ทส./ พม./ พน./ อปท. - กทม./ พัทยา) - ประชาชนกลุ่มเป้าหมาย เด็ก เยาวชน ผู้ด้อยโอกาสคนพิการ ผู้สูงอายุ (สป. พส. สท. สก. พค.) - เกษตรกรผู้ใช้น้ำชลประทาน (กรมชลฯ) - ประชาชนผู้ใช้น้ำ (นอกพื้นที่ชลประทาน) (กรมทรัพยากรน้ำ) - ประชาชนผู้ใช้ประโยชน์ในที่ดินของรัฐ (กรมที่ดิน) - ประชาชนทั่วไป (ปกป้องดูแล ทรัพยากรในพื้นที่ให้มีความเป็นธรรมในการเข้าถึง / การใช้ประโยชน์) (กรมทรัพยากรธรณี, กรมอุตสาหกรรมพื้นฐานและการเหมืองแร่) - ผู้ได้รับผลกระทบจากการระบายน้ำพิษ ((กรมควบคุมมลพิษ และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง/ สำนักสิ่งแวดล้อม (กทม.)/สำนักการระบายน้ำ (กทม.)) - ประชาชนทั่วไป ชุมชน โรงงานควบคุมอาคารควบคุม (กรมพัฒนาพลังงานทดแทนและอนุรักษ์พลังงาน) (สป. ทส. / กรมโรงงานอุตสาหกรรม/ อปท.) - ประชาชน เผยแพร่ความรู้เรื่องโรคระบาดสัตว์ (สำนักควบคุม ป้องกัน โรคระบาดสัตว์- กรมปศุสัตว์) - ประชาชน ได้รับความปลอดภัยด้านอาหาร (Food Safety) (สำนักพัฒนาระบบและควบคุม การค้าปศุสัตว์-กรมปศุสัตว์) - เกษตรกรทุกสาขา เช่น เกษตรทำประมง (สำนักพัฒนาและถ่ายทอดเทคโนโลยีประมง- กรมประมง) - สำนักงานส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการแห่งชาติ - นักเรียน (โครงการธนาคารขยะใน ร.ร.) (กรมส่งเสริมคุณภาพสิ่งแวดล้อม) 	

1.1 กลยุทธ์หลัก: ส่งเสริมให้ประชาชนกลุ่มเป้าหมายเกิดความตระหนักและจิตสำนึกในการปกป้องสิทธิมนุษยชน		
ตัวชี้วัดกลยุทธ์หลัก	กลุ่มเป้าหมาย (หน่วยงานรับผิดชอบ)	ตัวอย่างผลผลิต /โครงการสำคัญที่ควรดำเนินการ
	<p>5. กลุ่มเป้าหมายด้านที่อยู่อาศัย</p> <ul style="list-style-type: none"> - ประชากรกลุ่มเป้าหมายตามที่หน่วยงานกำหนด (มท./ พม./ อปท. - กทม./พทยา) - ประชาชนผู้ยากจนที่ไม่มีที่อยู่อาศัยและทำกิน / ประชาชนผู้ครอบครองที่ดินโดยชอบด้วยกฎหมายที่ยังไม่มีเอกสารสิทธิ์ (กรรมที่ดิน, พอช. , การเคหะฯ) - สถาปนิกด้านที่อยู่อาศัย <p>6. กลุ่มเป้าหมายด้านการรับรู้ข้อมูลข่าวสาร และการคุ้มครองผู้บริโภค</p> <ul style="list-style-type: none"> - ประชากรกลุ่มเป้าหมายตามที่หน่วยงานกำหนด <p>(สำนักงานกฤษฎีกา (นร.) /สำนักงานคณะกรรมการคุ้มครองผู้บริโภค (สคบ.) /มูลนิธิคุ้มครองผู้บริโภค</p> <ul style="list-style-type: none"> - ผู้ประกอบการผลิตสินค้าและบริการรวมทั้งการจัดสื่อมวลชน - ประชาชน องค์กรภาครัฐและเอกชน (สคบ.) - ผู้นำชุมชน/ ประชาชนกลุ่มเป้าหมาย (สป.นร.) - นักเรียนในโรงเรียนสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ระดับช่วงชั้นปีที่ 3 และชั้นปีที่ 4 (สคบ.) <p>7. กลุ่มเป้าหมายด้านเสรีภาพการสื่อสารและสื่อมวลชน</p> <ul style="list-style-type: none"> - หน่วยงานรัฐ ภาคเอกชน ภาคประชาชน (กรมประชาสัมพันธ์ (นร.02) /สำนักงานกฤษฎีกา (นร.)) - ประชาชน เด็ก เยาวชน สตรี คนชรา คนพิการ คนด้อยโอกาส คนยากไร้ คนขาดการศึกษา (กรมประชาสัมพันธ์-สวท., สทท., สนช., สทป., สปต., สปช. 1-8) - สื่อมวลชนทุกแขนง 	

1.1 กลยุทธ์หลัก: ส่งเสริมให้ประชาชนกลุ่มเป้าหมายเกิดความตระหนักและจิตสำนึกในการปกป้องสิทธิมนุษยชน		
ตัวชี้วัดกลยุทธ์หลัก	กลุ่มเป้าหมาย (หน่วยงานรับผิดชอบ)	ตัวอย่างผลผลิต /โครงการสำคัญที่ควรดำเนินการ
	<p>8. กลุ่มเป้าหมายด้านการเมืองการปกครอง</p> <ul style="list-style-type: none"> - ประชากรกลุ่มเป้าหมายตามที่หน่วยงานกำหนด ประชาชน เด็ก และเยาวชน (อปท.) (มท./ ยธ./ กสม.) - อปท. (กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น) - ประชาชนกลุ่มเป้าหมาย (กรมการปกครอง, สอบต. / กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น) - ประชาชนกลุ่มเป้าหมาย 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้ (สอบต.) <p>9. กลุ่มเป้าหมายด้านกระบวนการยุติธรรม</p> <ul style="list-style-type: none"> - ประชากรกลุ่มเป้าหมายตามที่หน่วยงานกำหนด (ยธ. และหน่วยงานในกระบวนการยุติธรรม องค์เครือข่ายด้านกระบวนการยุติธรรม / รง. / สำนักงานตรวจคนเข้าเมือง (สตม.) / พม. / อปท. / สธ.) - ผู้ประกอบการ ผู้เสียหายเสพติด เด็กและเยาวชนผู้เสียหายเสพติด (สำนักงาน ปปส. ภาค 1-9 กทม. กอนิติการและสำนักพัฒนาการป้องกันและแก้ไข) - ประชาชนกลุ่มต่าง ๆ นักเรียนนักศึกษา (สนง.ตำรวจแห่งชาติ, กรมคุ้มครองสิทธิฯ, สนง.อัยการสูงสุด (สคช.)) - แรงงานต่างด้าว (สตม.) - เด็ก/เยาวชนที่อยู่ในการดูแลของหน่วยงานในสังกัด - ผู้นำชุมชน / ประชาชนทั่วไป / เครือข่ายผู้ดูแลเด็กติดสารเสพติด (เฉพาะสิทธิเด็ก) (กรมพินิจ / ฝ่ายประชาสัมพันธ์ / กลุ่มงานประสานกิจการเด็กและเยาวชน / หน่วยงานในสังกัด / กลุ่มงานประสานกิจกรรมชุมชน) - ประชาชน เครือข่าย อาสาสมัครคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพ หน่วยงานภาครัฐ ภาคเอกชน และภาคประชาชน (กองส่งเสริมสิทธิเสรีภาพ, กรมคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพ) 	

1.1 กลยุทธ์หลัก: ส่งเสริมให้ประชาชนกลุ่มเป้าหมายเกิดความตระหนักและจิตสำนึกในการปกป้องสิทธิมนุษยชน		
ตัวชี้วัดกลยุทธ์หลัก	กลุ่มเป้าหมาย (หน่วยงานรับผิดชอบ)	ตัวอย่างผลผลิต /โครงการสำคัญที่ควรดำเนินการ
	10. กลุ่มเป้าหมายด้านสิทธิชุมชน - ประชากรกลุ่มเป้าหมายตามที่หน่วยงานกำหนด (มท./ กษ./ ทส./ พม./ อปท. - กทม./พัทยา) - เกษตรกร (ส.ป.ก.) - ผู้นำชุมชน (กรมการพัฒนาชุมชน) - กลุ่มผู้ที่อยู่ในพื้นที่เสี่ยงจากสาธารณภัยประเภทต่างๆ และกลุ่มผู้ประสบสาธารณภัยประเภทต่างๆ (กรม ปก.)	

1.2 กลยุทธ์หลัก: สนับสนุนการเฝ้าระวังการละเมิดสิทธิมนุษยชน		
ตัวชี้วัดกลยุทธ์หลัก	กลุ่มเป้าหมาย (หน่วยงานรับผิดชอบ)	ตัวอย่างผลผลิต /โครงการสำคัญที่ควรดำเนินการ
- ร้อยละที่เพิ่มขึ้นในแต่ละปีของเครือข่ายที่เกี่ยวข้องกับการเฝ้าระวังสามารถนำข่าวสารจากช่องทางเฝ้าระวังต่างๆ ไปใช้ประโยชน์ในการป้องกันการละเมิดสิทธิมนุษยชนเพิ่มขึ้น	1. กลุ่มเป้าหมายด้านการศึกษา วัฒนธรรม ศาสนา และการเรียนรู้ - ประชากรกลุ่มเป้าหมายตามที่หน่วยงานกำหนด (ศธ./ พม./ วธ./ อปท. - กทม./พัทยา) - เครือข่ายทุกภาคส่วนของ ศธ. (สพฐ. สนง.กก.อาชีวศึกษา, สำนักงานอุดมศึกษา) - เครือข่ายการป้องกันและเฝ้าระวังสิทธิเด็กใน ร.ร.สังกัด กทม. 435 เครือข่าย (สำนักงานการศึกษา กทม.) - เด็กนักเรียน เครือข่ายผู้ปกครองใน ร.ร.สังกัด กทม. (กองเทคโนโลยีเพื่อการเรียนการสอน สำนักงานการศึกษา) - ประชาชนกลุ่มเป้าหมายของ สป.วธ. (สป.วธ.) - เครือข่ายของ พม. อปท. องค์กรชุมชน ภาคประชาชน อาสาสมัคร (สป. (สมพ.) พส. สค.) - ภาครัฐ เอกชน และองค์กรระหว่างประเทศ (พส.)	1.2.1 ประสานความร่วมมือกับองค์กรเครือข่ายทุกภาคส่วน โดยเฉพาะสื่อมวลชนในการประชาสัมพันธ์สถานการณ์การละเมิดสิทธิมนุษยชน การรณรงค์และกระตุ้นการมีส่วนร่วมในการป้องกันมิให้มีการละเมิดสิทธิมนุษยชนอย่างต่อเนื่อง 1.2.2 เปิดช่องทางการสื่อสารของหน่วยงานภาครัฐในการเฝ้าระวังการละเมิดสิทธิมนุษยชนอย่างต่อเนื่อง (รายงานจากการสื่อสารของหน่วยงานภาครัฐ เอกชน และองค์กรระหว่างประเทศ)

1.2 กลยุทธ์หลัก: สนับสนุนการเฝ้าระวังการละเมิดสิทธิมนุษยชน		
ตัวชี้วัดกลยุทธ์หลัก	กลุ่มเป้าหมาย (หน่วยงานรับผิดชอบ)	ตัวอย่างผลผลิต /โครงการสำคัญที่ควรดำเนินการ
<p>(แหล่งข้อมูลในการจัดเก็บตัวชี้วัด : แบบสำรวจ ความพึงพอใจของเครือข่ายในการประสานความร่วมมือและการใช้ช่องทางการสื่อสารการเฝ้าระวัง)</p>	<p>2. กลุ่มเป้าหมายด้านอาชีพ และแรงงาน</p> <ul style="list-style-type: none"> - ประชากรกลุ่มเป้าหมายตามที่หน่วยงานกำหนด (อก. / รง. / กษ./ พม./สภาพแรงงาน) - เครือข่ายด้านแรงงาน เช่น อาสาสมัครแรงงาน คณะกรรมการความปลอดภัย/เจ้าหน้าที่ความปลอดภัยในการทำงาน (กรมสวัสดิการและคุ้มครองแรงงาน) - เกษตรกรผู้เพาะเลี้ยงสัตว์น้ำ / องค์กรเครือข่าย (สำนักประมงจังหวัด-กรมประมง) - นายจ้าง ลูกจ้าง นักเรียน นักศึกษา ประชาชนกลุ่มเป้าหมายตามที่กรมฯ กำหนด (กรมสวัสดิการและคุ้มครองแรงงาน) <p>3. กลุ่มเป้าหมายด้านสาธารณสุข</p> <ul style="list-style-type: none"> - ประชากรกลุ่มเป้าหมายตามที่หน่วยงานกำหนด (สธ. / พม. / อปท. - กทม./พทช) - หน่วยงาน, องค์กรทั้งภาครัฐและเอกชนที่เป็นเครือข่ายในการดำเนินงานด้านสาธารณสุข (สำนักอนามัย, สำนักการแพทย์, กรมการแพทย์, กรมสนับสนุนบริการสุขภาพ) - ประชาชนทั่วไป (กองพัฒนาศักยภาพผู้บริโภค – สนง.คกก.อาหารและยา) - กลุ่มเด็ก สตรี (กรมสนับสนุนบริการสุขภาพ) - สายด่วน 1669 ของศูนย์เรนทร กรณีพบเห็นเด็กและสตรีที่ถูกกระทำรุนแรง (กรมสนับสนุนบริการสุขภาพ) - ประชาชนทั่วไป โดยเปิดสายด่วน 1556 สำหรับการร้องเรียนและแจ้งข้อมูล (กองพัฒนาศักยภาพผู้บริโภค – สนง.คกก.อาหารและยา) 	

1.2 กลยุทธ์หลัก: สนับสนุนการเฝ้าระวังการละเมิดสิทธิมนุษยชน		
ตัวชี้วัดกลยุทธ์หลัก	กลุ่มเป้าหมาย (หน่วยงานรับผิดชอบ)	ตัวอย่างผลผลิต / โครงการสำคัญที่ควรดำเนินการ
	<p>4. กลุ่มเป้าหมายด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม</p> <ul style="list-style-type: none"> - ประชากรกลุ่มเป้าหมายตามที่หน่วยงานกำหนด (อก./ กษ./ ทส./ พม./อปท. - กทม./พทยา) - องค์กรเครือข่าย (สนง.ประมงจังหวัด-กรมประมง/ สป. พส. สท. สค.) - เครือข่ายด้านสิ่งแวดล้อม (กรมควบคุมมลพิษ/ กรมส่งเสริมคุณภาพสิ่งแวดล้อม) - ประชาชนกลุ่มเป้าหมาย (สำนักสิ่งแวดล้อม (กทม.) /สำนักการระบายน้ำ (กทม.)) - ภาครัฐ เอกชน องค์กรระหว่างประเทศ (สป. พส.) - ประชาชนทั่วไป (ป้องกันการละเมิดในการเข้าไปประกอบกิจการด้านทรัพยากรธรรมชาติที่อาจส่งผลกระทบต่อประชาชน) (กรมอุตสาหกรรมพื้นฐานและการเหมืองแร่) - ประชาชนผู้ได้รับผลกระทบจากการระบายมลพิษ (กรมควบคุมมลพิษ/ กรมส่งเสริมคุณภาพสิ่งแวดล้อม/ สผ. (EIA)) <p>5. กลุ่มเป้าหมายด้านที่อยู่อาศัย - ไม่มี</p> <p>6. กลุ่มเป้าหมายด้านการรับรู้ข้อมูลข่าวสาร และการคุ้มครองผู้บริโภค (สำนักงานรัฐมนตรี (นร.) /สำนักงานคณะกรรมการคุ้มครองผู้บริโภค (สคบ.))</p> <ul style="list-style-type: none"> - เครือข่ายสื่อมวลชนเพื่อการคุ้มครองผู้บริโภค / ประชาชนผู้บริโภค องค์กรภาครัฐและเอกชน (สคบ.) (มูลนิธิเพื่อผู้บริโภค) <p>7. กลุ่มเป้าหมายด้านเสรีภาพการสื่อสารและสื่อมวลชน</p> <ul style="list-style-type: none"> - ประชากรกลุ่มเป้าหมายตามที่หน่วยงานกำหนด (กรมประชาสัมพันธ์ (นร.02) /สำนักงานรัฐมนตรี (นร.)) 	

1.2 กลยุทธ์หลัก: สนับสนุนการเฝ้าระวังการละเมิดสิทธิมนุษยชน		
ตัวชี้วัดกลยุทธ์หลัก	กลุ่มเป้าหมาย (หน่วยงานรับผิดชอบ)	ตัวอย่างผลผลิต /โครงการสำคัญที่ควรดำเนินการ
	<p>- เครือข่ายประชาสังคมพื้นที่ภาครัฐ ภาคเอกชน ภาคประชาชน เครือข่ายสื่อมวลชน พาคีเครือข่าย (กรมประชาสัมพันธ์)</p> <p>- ประชาชน เด็ก เยาวชน สตรี คนชรา คนพิการ คนด้อยโอกาส คนยากไร้ คนขาดการศึกษา (กรมประชาสัมพันธ์-สวท., สทท., สปช. 1-8)</p> <p>8. กลุ่มเป้าหมายด้านการเมืองการปกครอง</p> <p>- ประชากรกลุ่มเป้าหมายตามที่หน่วยงานกำหนด (มท./ ชธ./ กสม.)</p> <p>- อปท. (กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น / สอบต.)</p> <p>9. กลุ่มเป้าหมายด้านกระบวนการยุติธรรม</p> <p>- ประชากรกลุ่มเป้าหมายตามที่หน่วยงานกำหนด</p> <p>(ชธ. /หน่วยงานในกระบวนการยุติธรรม/ สำนักงานตรวจคนเข้าเมือง (สตม.) / พม.)</p> <p>- แรงงานต่างด้าว (สตม.)</p> <p>- เด็ก/เยาวชนที่อยู่ในการดูแลของหน่วยงานในสังกัด</p> <p>- ผู้นำชุมชน / ประชาชนทั่วไป / เครือข่าย (เฉพาะสิทธิเด็ก) (กรมพินิจ / ฝ่ายประชาสัมพันธ์ / หน่วยงานในสังกัด /กลุ่มงานประสานกิจกรรมชุมชน)</p> <p>10. กลุ่มเป้าหมายด้านสิทธิชุมชน</p> <p>- ประชากรกลุ่มเป้าหมายตามที่หน่วยงานกำหนด (มท. / กษ./ ทส./ พม./ อปท. - กทม./พัทยา)</p> <p>- ผู้นำชุมชน เครือข่ายชุมชน(กรมการพัฒนาชุมชน)</p> <p>- กลุ่มผู้ที่อยู่ในพื้นที่เสี่ยงจากสาธารณภัยประเภทต่างๆ และกลุ่มผู้ประสบสาธารณภัยประเภทต่างๆ (กรม ปก.)</p>	

ยุทธศาสตร์ที่ 2 คุ้มครองสิทธิมนุษยชนในทุกกลุ่มเป้าหมายให้เป็นไปตามหลักสิทธิมนุษยชน

ตัวชี้วัดประเด็นยุทธศาสตร์	ผลงานปีปัจจุบัน (ปี 2551)	ปี 2556
<p>1. ร้อยละของประชาชนผู้ถูกละเมิดสิทธิในแต่ละด้าน ลดลง ภายในปี 2556</p>	<p>1. กลุ่มเป้าหมายด้านการศึกษา วัฒนธรรม ศาสนา และการเรียนรู้ เด็กทั่วไปในวัยเรียน / เด็กพิการในวัยเรียน / กลุ่มชาติพันธุ์ / กลุ่มคนไร้รัฐ / กลุ่มคนไร้สัญชาติ / ผู้ติดเชื้อ เอชไอวี / คนพิการ / กลุ่มก่อนวัยเรียน / ผู้สูงอายุ / สตรี (นักบวชสตรี) / ผู้ผ่านการบำบัดยาเสพติด</p> <p>2. กลุ่มเป้าหมายด้านอาชีพ และแรงงาน กลุ่มคนไร้รัฐ / กลุ่มคนไร้สัญชาติ / อาชีพเกษตรกร / ผู้ติดเชื้อเอชไอวี / คนพิการ / แรงงานต่างด้าว / แรงงานในและนอกระบบ (แรงงานเช่าช่วง)</p> <p>3. กลุ่มเป้าหมายด้านสาธารณสุข ผู้ป่วยเด็ก / สตรี คนพิการ / ผู้สูงอายุ / กลุ่มชาติพันธุ์ / กลุ่มคนไร้รัฐ / แรงงานอพยพ / กลุ่มคนไร้สัญชาติ / ผู้ติดเชื้อ เอชไอวี / ผู้ป่วยทางจิต / ผู้ผ่านการบำบัดยาเสพติด</p> <p>4. กลุ่มเป้าหมายด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม เด็ก เยาวชน ผู้ด้อยโอกาส คนพิการ ผู้สูงอายุ / ผู้ใช้น้ำชลประทาน ผู้ใช้ที่ดินของรัฐ / ผู้ที่อาศัยอยู่ในใกล้บริเวณอุตสาหกรรม / คนไร้ที่อยู่อาศัย</p> <p>5. กลุ่มเป้าหมายด้านที่อยู่อาศัย เด็ก เยาวชน สตรี ผู้ด้อยโอกาสคนพิการ ผู้สูงอายุ / ผู้ใช้ที่ดินของรัฐ / คนไร้ถิ่น / คนจนเมือง / คนจนชนบท / กลุ่มชาติพันธุ์ / ผู้ติดเชื้อ เอชไอวี /</p> <p>6. กลุ่มเป้าหมายด้านการรับรู้ข้อมูลข่าวสารและการคุ้มครองผู้บริโภค ผู้บริโภคทุกคน ทุกเพศ ทุกวัน ทุกชาติพันธุ์ ทุกศาสนา</p> <p>7. กลุ่มเป้าหมายด้านเสรีภาพการสื่อสารและสื่อมวลชน ผู้ประกอบการสื่อมวลชน</p>	<p>1. กลุ่มเป้าหมายด้านการศึกษา วัฒนธรรม ศาสนา และการเรียนรู้ เด็กทั่วไปในวัยเรียน / เด็กพิการในวัยเรียน / กลุ่มชาติพันธุ์ / กลุ่มคนไร้รัฐ / กลุ่มคนไร้สัญชาติ / ผู้ติดเชื้อ เอชไอวี / คนพิการ / กลุ่มก่อนวัยเรียน / ผู้สูงอายุ / สตรี (นักบวชสตรี) / ผู้ผ่านการบำบัดยาเสพติด</p> <p>2. กลุ่มเป้าหมายด้านอาชีพ และแรงงาน กลุ่มคนไร้รัฐ / กลุ่มคนไร้สัญชาติ / อาชีพเกษตรกร / ผู้ติดเชื้อเอชไอวี / คนพิการ / แรงงานต่างด้าว / แรงงานในและนอกระบบ (แรงงานเช่าช่วง)</p> <p>3. กลุ่มเป้าหมายด้านสาธารณสุข ผู้ป่วยเด็ก / สตรี คนพิการ / ผู้สูงอายุ / กลุ่มชาติพันธุ์ / กลุ่มคนไร้รัฐ / แรงงานอพยพ / กลุ่มคนไร้สัญชาติ / ผู้ติดเชื้อ เอชไอวี / ผู้ป่วยทางจิต / ผู้ผ่านการบำบัดยาเสพติด</p> <p>4. กลุ่มเป้าหมายด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม เด็ก เยาวชน ผู้ด้อยโอกาส คนพิการ ผู้สูงอายุ / ผู้ใช้น้ำชลประทาน ผู้ใช้ที่ดินของรัฐ / ผู้ที่อาศัยอยู่ในใกล้บริเวณอุตสาหกรรม / คนไร้ที่อยู่อาศัย</p> <p>5. กลุ่มเป้าหมายด้านที่อยู่อาศัย เด็ก เยาวชน สตรี ผู้ด้อยโอกาสคนพิการ ผู้สูงอายุ / ผู้ใช้ที่ดินของรัฐ / คนไร้ถิ่น / คนจนเมือง / คนจนชนบท / กลุ่มชาติพันธุ์ / ผู้ติดเชื้อ เอชไอวี /</p> <p>6. กลุ่มเป้าหมายด้านการรับรู้ข้อมูลข่าวสารและการคุ้มครองผู้บริโภค ผู้บริโภคทุกคน ทุกเพศ ทุกวัน ทุกชาติพันธุ์ ทุกศาสนา</p> <p>7. กลุ่มเป้าหมายด้านเสรีภาพการสื่อสารและสื่อมวลชน ผู้ประกอบการสื่อมวลชน</p>

ตัวชี้วัดประเด็นยุทธศาสตร์	ผลงานปีปัจจุบัน (ปี 2551)	ปี 2556
	<p>(นักหนังสือพิมพ์ ผู้ผลิต/ผู้จัดรายการวิทยุ/ผู้ประกอบการโฆษณา) เด็ก/เยาวชน/สตรี/คนชรา/คนพิการ/คนด้อยโอกาส/คนยากไร้</p> <p>8. กลุ่มเป้าหมายด้านการเมืองการปกครอง ประชากรสัญชาติไทย (เด็ก สตรี คนพิการ ผู้สูงอายุ คนติดเชื้อ เอชไอวี) ประชาชนกลุ่มเป้าหมาย 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้/องค์กรปกครองส่วน ท้องถิ่น/คนพิการ/คนไร้รัฐ/กลุ่มชาติพันธุ์</p> <p>9. กลุ่มเป้าหมายด้านกระบวนการยุติธรรม ผู้ด้อยโอกาส (คนพิการ/คนติดเชื้อเอชไอวี) 2 ผู้ประกอบการ/ ผู้เสพยาเสพติด/ผู้ผ่านการบำบัดยาเสพติด/เด็กและเยาวชน/ แรงงานต่างด้าว/สตรี/เยาวชนที่อยู่ในการดูแลของหน่วยงานในสังกัด/ ผู้ต้องหา ผู้ถูกจับกุม ผู้ถูกดำเนินคดี ผู้ต้องขัง ผู้อยู่ระหว่างพักโทษ</p> <p>10. กลุ่มเป้าหมายด้านสิทธิชุมชน เด็ก เยาวชน ผู้ด้อยโอกาสคนพิการ ผู้สูงอายุ/ผู้ใช้น้ำชลประทาน/ ผู้ใช้ที่ดินของรัฐ/ผู้ที่อาศัยอยู่ใกล้บริเวณอุตสาหกรรม/ ผู้ที่อยู่ในพื้นที่ที่สิ่งแวดล้อมเป็นพิษ</p> <p>(ทุกกลุ่มเป้าหมายจำแนกตามเพศ อายุ ชาติพันธุ์ เปรียบเทียบกับปี 2547)</p>	<p>(นักหนังสือพิมพ์ ผู้ผลิต/ผู้จัดรายการวิทยุ/ผู้ประกอบการโฆษณา) เด็ก/เยาวชน/สตรี/คนชรา/คนพิการ/คนด้อยโอกาส/คนยากไร้</p> <p>8. กลุ่มเป้าหมายด้านการเมืองการปกครอง ประชากรสัญชาติไทย (เด็ก สตรี คนพิการ ผู้สูงอายุ คนติดเชื้อ เอชไอวี) ประชาชนกลุ่มเป้าหมาย 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้/องค์กรปกครองส่วน ท้องถิ่น/คนพิการ/คนไร้รัฐ/กลุ่มชาติพันธุ์</p> <p>9. กลุ่มเป้าหมายด้านกระบวนการยุติธรรม ผู้ด้อยโอกาส (คนพิการ/คนติดเชื้อเอชไอวี) 2 ผู้ประกอบการ/ ผู้เสพยาเสพติด/ผู้ผ่านการบำบัดยาเสพติด/เด็กและเยาวชน/ แรงงานต่างด้าว/สตรี/เยาวชนที่อยู่ในการดูแลของหน่วยงานในสังกัด/ ผู้ต้องหา ผู้ถูกจับกุม ผู้ถูกดำเนินคดี ผู้ต้องขัง ผู้อยู่ระหว่างพักโทษ</p> <p>10. กลุ่มเป้าหมายด้านสิทธิชุมชน เด็ก เยาวชน ผู้ด้อยโอกาสคนพิการ ผู้สูงอายุ/ผู้ใช้น้ำชลประทาน/ ผู้ใช้ที่ดินของรัฐ/ผู้ที่อาศัยอยู่ใกล้บริเวณอุตสาหกรรม/ ผู้ที่อยู่ในพื้นที่ที่สิ่งแวดล้อมเป็นพิษ</p> <p>(ทุกกลุ่มเป้าหมายจำแนกตามเพศ อายุ ชาติพันธุ์ เปรียบเทียบกับปี 2551)</p>
<p>2. สัดส่วนของผู้ถูกละเมิดสิทธิ ในแต่ละด้านที่ได้รับสิทธิ ประโยชน์จากการฟื้นฟูและ เยียวยาเพิ่มขึ้น ภายในปี 2556</p>	<p>ข้อมูลสถิติที่แสดงสัดส่วนที่เพิ่มขึ้นของแต่ละกลุ่มเป้าหมาย</p>	<p>ข้อมูลสถิติที่แสดงสัดส่วนที่เพิ่มขึ้นของแต่ละกลุ่มเป้าหมาย</p>

2.1 กลยุทธ์หลัก: เสริมสร้างโอกาสการเข้าถึงการร้องเรียนและได้รับบริการอย่างมีประสิทธิภาพ		
ตัวชี้วัดกลยุทธ์หลัก	กลุ่มเป้าหมาย (หน่วยงานรับผิดชอบ)	ตัวอย่างผลผลิต /โครงการสำคัญที่ควรดำเนินการ
- ร้อยละที่ลดลงในแต่ละปีของผู้ร้องเรียนในแต่ละด้าน	<p>1. กลุ่มเป้าหมายด้านการศึกษา วัฒนธรรม ศาสนา และการเรียนรู้</p> <p>กลุ่มเป้าหมาย - ผู้ถูกละเมิดสิทธิด้านการศึกษา (ศธ./ พม./ อปท. - กทม./พัทยา)</p> <p>- ผู้ได้รับผลกระทบและผู้ถูกละเมิดสิทธิเด็ก (สำนักงานการศึกษา)</p> <p>- ปชก.วัยเรียน และวัยแรงงาน (สพฐ., สนง.เลขาฯ สภาการศึกษา -สน.มาตรฐานและการเรียนรู้)</p> <p>- นักเรียนในสถานศึกษาสังกัด ศธ. (สป. ศธ., สพฐ.)</p> <p>- สตรี เยาวชน กลุ่มเสี่ยง ผู้ด้อยโอกาส คนพิการ และผู้สูงอายุ (พส. สป. (ก้ำมูนุชย์) สค.พค.)</p> <p>- นักเรียนในโรงเรียนสังกัด กทม.ที่มีเด็กเรียนร่วม (เด็กด้อยโอกาส) จำนวน 74 โรงเรียน และ ร.ร.ในสังกัด กทม. 435 ร.ร. (สำนักงานการศึกษา) รวมทั้งโรงเรียนในสังกัด อปท. (อปท.)</p> <p>- นักศึกษาและผู้ปกครอง (สนง.กก.อาชีวศึกษา, กพร.อาชีวศึกษาสำนักงานอุดมศึกษา)</p> <p>2. กลุ่มเป้าหมายด้านอาชีพ และแรงงาน - ผู้ถูกละเมิดสิทธิด้านการแรงงาน</p> <p>- ประชากรกลุ่มเป้าหมายตามที่หน่วยงานกำหนด (อก. / รง. / กษ./ พม.)</p> <p>- นายจ้าง ลูกจ้าง (กรมสวัสดิการและคุ้มครองแรงงาน)</p> <p>- ผู้ถูกโต้แย้งสิทธิตามสัญญาประกันภัย (คปภ.)</p> <p>- นายจ้างเจ้าของสถานประกอบการที่ขึ้นทะเบียน/ ลูกจ้างในระบบ ปกส./ กลุ่มผู้ประกอบการอาชีพอิสระ (ม.40) / ผู้มีสิทธิตามกฎหมาย ปกส. และกฎหมายเงินทดแทน (สนง.ประกันสังคม)</p> <p>- ผู้ที่ต้องการหางานทำ (กรมการจัดหางาน)</p>	<p>2.1.1 เปิดช่องทางในการร้องเรียนเมื่อมีการละเมิดสิทธิมนุษยชนในทุกด้าน</p> <p>2.1.2 จัดทำและแจกจ่ายคู่มือการพิทักษ์สิทธิ (ช่องทางการเข้าถึงสิทธิมนุษยชน)</p> <p>2.1.3 กำหนดวิธีให้บริการในกระบวนการทำงานของหน่วยงานภาครัฐให้ตั้งอยู่บนหลักสิทธิมนุษยชน</p>

2.1 กลยุทธ์หลัก: เสริมสร้างโอกาสการเข้าถึงการร้องเรียนและได้รับบริการอย่างมีประสิทธิภาพ		
ตัวชี้วัดกลยุทธ์หลัก	กลุ่มเป้าหมาย (หน่วยงานรับผิดชอบ)	ตัวอย่างผลผลิต /โครงการสำคัญที่ควรดำเนินการ
	<p>3. กลุ่มเป้าหมายด้านสาธารณสุข - ผู้ถูกละเมิดสิทธิด้านสาธารณสุข</p> <ul style="list-style-type: none"> - ประชากรกลุ่มเป้าหมายตามที่หน่วยงานกำหนด (สธ. (กรมสุขภาพจิต กรมการแพทย์ กรมสนับสนุนบริการสุขภาพ)/ พม./ อปท. - กทม./พทยา) - ประชาชนทั่วไป โดยเปิดสายด่วน 1556 สำหรับการร้องเรียนและแจ้งข้อมูล (กองพัฒนาศักยภาพผู้บริโภค – สนง.คกก.อาหารและยา) - ผู้ถูกระทำ/ผู้ถูกละเมิด (สำนักอนามัย, สำนักการแพทย์) - ผู้มารับบริการจากสถานพยาบาลในสังกัด กทม. (สำนักอนามัย, สำนักการแพทย์) - ประชาชนทั่วไป โดยปรับปรุงระบบการอนุมัติทะเบียนผลิตภัณฑ์ ประชาชนสามารถเข้าถึงยาใหม่หรือผลิตภัณฑ์ใหม่ๆ ได้เร็วขึ้น (กองผลิตภัณฑ์ต่างๆ เช่น กองควบคุมยา) - เด็ก สตรีที่ถูกระทำรุนแรงสามารถแจ้งเหตุด่วนโดยผ่านสายด่วน 1669 ของศูนย์เรนทรได้ ตลอด 24 ชม. (กรมสนับสนุนบริการสุขภาพ) <p>4. กลุ่มเป้าหมายด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม</p> <ul style="list-style-type: none"> - ผู้ถูกละเมิดสิทธิ/ พื้นที่ที่ถูกละเมิดสิทธิด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม อาทิ ดิน ป่า น้ำ แหล่งแร่ พันธุ์พืช พันธุ์สัตว์ (อก./ กษ./ ทส./ พม./อปท. - กทม./พทยา) - ประชาชนที่ได้รับผลกระทบจากการระบายน้ำเสียและ/หรือมลพิษจากสถานประกอบการอุตสาหกรรม (สป.อก.) - เด็ก เยาวชน สตรี ผู้ด้อยโอกาส คนพิการ ผู้สูงอายุ (สป.พส.สท.สค.) - ประชาชนที่ร้องเรียนจากผลกระทบการระบายมลพิษ (กรมควบคุมมลพิษ) - ประชาชนกลุ่มเป้าหมาย((สำนักสิ่งแวดล้อม (กทม.) /สำนักการระบายน้ำ (กทม.)) 	

2.1 กลยุทธ์หลัก: เสริมสร้างโอกาสการเข้าถึงการร้องเรียนและได้รับบริการอย่างมีประสิทธิภาพ		
ตัวชี้วัดกลยุทธ์หลัก	กลุ่มเป้าหมาย (หน่วยงานรับผิดชอบ)	ตัวอย่างผลผลิต / โครงการสำคัญที่ควรดำเนินการ
	<p>- สป. พส. สท. สค. (สป. พส. สท. สค.)</p> <p>- ประชาชนที่ร้องเรียนจากผลกระทบการระดมมลพิษ (จัดทำจรรยาบรรณและวิธีปฏิบัติงานของสำนักงานควบคุมมลพิษ-กรมควบคุมมลพิษ)</p> <p>5. กลุ่มเป้าหมายด้านที่อยู่อาศัย - ไม่มีหน่วยงานระบุส่งกลับมา แต่คณะที่ปรึกษาพบจากการวิเคราะห์ SWOT ได้แก่ หน่วยงานของ พ.ม. (การเคหะฯ, พอช.) กลุ่มเป้าหมายได้แก่ คนจนเมือง ชุมชนแออัด</p> <p>6. กลุ่มเป้าหมายด้านการรับรู้ข้อมูลข่าวสาร และการคุ้มครองผู้บริโภค - ผู้ถูกละเมิดสิทธิด้านการรับรู้ข้อมูลข่าวสาร และการคุ้มครองผู้บริโภค - ประชากรกลุ่มเป้าหมายตามที่หน่วยงานกำหนด / ประชาชนที่ร้องเรียนด้านการเข้าไม่ถึงและได้รับข้อมูลข่าวสารจากทางราชการไม่ครบถ้วน (สำนักงานรัฐมนตรี (นร.) / สำนักงานคณะกรรมการคุ้มครองผู้บริโภค (สคบ.)) - ประชาชนผู้ร้องเรียนการถูกละเมิดสิทธิด้านการบริโภค (สคบ.) - ประชาชน องค์กรภาครัฐและเอกชน (สคบ./ สป. นร.)</p> <p>7. กลุ่มเป้าหมายด้านเสรีภาพการสื่อสารและสื่อมวลชน - ผู้ถูกละเมิดสิทธิด้านการสื่อสาร และสื่อมวลชนที่ถูกละเมิดสิทธิ - ประชากรกลุ่มเป้าหมายตามที่หน่วยงานกำหนด (กรมประชาสัมพันธ์ (นร.02) / สำนักงานรัฐมนตรี (นร.) / ทก.)</p>	

2.1 กลยุทธ์หลัก: เสริมสร้างโอกาสการเข้าถึงการร้องเรียนและได้รับบริการอย่างมีประสิทธิภาพ		
ตัวชี้วัดกลยุทธ์หลัก	กลุ่มเป้าหมาย (หน่วยงานรับผิดชอบ)	ตัวอย่างผลผลิต /โครงการสำคัญที่ควรดำเนินการ
	<p>- ประชาชนผู้ได้รับความเดือดร้อนและต้องการร้องเรียน / การรับเรื่องราวร้องทุกข์ผ่านช่องทางที่จัดไว้ (ศูนย์บริการประชาชน-สป.นร./อปท. สถาบันการศึกษา องค์การภาคประชาชน)</p> <p>- ประชาชน เด็ก เยาวชน สตรี คนชรา คนพิการ คนด้อยโอกาส คนยากไร้ คนขาดการศึกษา (กรมประชาสัมพันธ์)</p> <p>8. กลุ่มเป้าหมายด้านการเมืองการปกครอง</p> <p>- ผู้ถูกละเมิดสิทธิด้านพลเมืองการเมือง การกระจายอำนาจ</p> <p>- ประชากรกลุ่มเป้าหมายตามที่หน่วยงานกำหนด (มท./ยธ./กสม.ผู้ตรวจการรัฐสภา/ศาลปกครอง ศาล รธน.)</p> <p>คนไร้สัญชาติ กลุ่มชนเผ่า เช่น มอแกน มอเกีริน (มท. กรมการปกครอง/สำนักทะเบียนราษฎร)</p> <p>9. กลุ่มเป้าหมายด้านกระบวนการยุติธรรม</p> <p>- ประชากรกลุ่มเป้าหมายตามที่หน่วยงานกำหนด</p> <p>(ยธ./หน่วยงานในกระบวนการยุติธรรม / สำนักงานตรวจคนเข้าเมือง (สตม.) / พม.)</p> <p>- แรงงานต่างด้าว (สตม.)</p> <p>- ผู้ต้องหา จำเลย ผู้เสียหาย พยาน ในคดีอาญา (กองพิทักษ์สิทธิและเสรีภาพ, สนง.ช่วยเหลือทางการเงินแก่ผู้เสียหายและจำเลยในคดีอาญา, สนง.คุ้มครองพยาน)</p> <p>- พยาน (สนง.คุ้มครองพยาน กรมคุ้มครองสิทธิฯ)</p> <p>- ประชาชน เครือข่าย อาสาสมัครคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพ หน่วยงานภาครัฐ ภาคเอกชน และภาคประชาชน(กองส่งเสริมสิทธิเสรีภาพ, กรมคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพ, กองส่งเสริมการระงับข้อพิพาท, สำนักงานเลขาธิการกรม)</p> <p>- ผู้ถูกละเมิดสิทธิตามที่เป็นการผิดมูลฐานบางประการ เช่น การค้ามนุษย์ การฉ้อโกงประชาชน</p>	

2.1 กลยุทธ์หลัก: เสริมสร้างโอกาสการเข้าถึงการเรียนและได้รับบริการอย่างมีประสิทธิภาพ		
ตัวชี้วัดกลยุทธ์หลัก	กลุ่มเป้าหมาย (หน่วยงานรับผิดชอบ)	ตัวอย่างผลผลิต /โครงการสำคัญที่ควรดำเนินการ
	<p>ความผิดเกี่ยวกับเพศ (สำนักภารกิจพิเศษ, สำนักคดี)</p> <p>- ประชาชนกลุ่มเป้าหมาย (ปปส.ภาค 1-9/กทม. กองนิติการ/ สคช.)</p> <p>- เด็ก /เยาวชน/ ประชาชนทั่วไป ที่เกี่ยวข้องกับคดี ผู้เสียหาย /พยาน</p> <p>(กรมพินิจ / กลุ่มงานประสานกิจการเด็กและเยาวชน/หน่วยงานในสังกัดกรมพินิจ/ กลุ่มงานประสานกิจกรรมชุมชน)</p> <p>- ผู้ต้องหา ผู้เสียหาย จำเลยในคดีอาญา</p> <p>(สนง.ช่วยเหลือทางการเงินแก่ผู้เสียหายและจำเลยในคดีอาญา, กองพิทักษ์สิทธิและเสรีภาพ)</p> <p>- เด็ก/เยาวชน/ ผู้ปกครอง/ผู้ที่เกี่ยวข้องกับคดี ที่อยู่ในความดูแลของหน่วยงานในสังกัด</p> <p>(กรมพินิจฯ)</p> <p>10. กลุ่มเป้าหมายด้านสิทธิชุมชน</p> <p>- กลุ่มผู้ที่อยู่ในพื้นที่เสี่ยงจากสาธารณภัยประเภทต่างๆ และกลุ่มผู้ประสบสาธารณภัยประเภทต่างๆ (กรม ปก.)</p>	

2.2 กลยุทธ์หลัก: กลุ่มครองผู้ถูกละเมิดสิทธิและผู้ที่ได้รับผลกระทบอย่างเป็นธรรม		
ตัวชี้วัดกลยุทธ์หลัก	กลุ่มเป้าหมาย (หน่วยงานรับผิดชอบ)	ตัวอย่างผลผลิต /โครงการสำคัญที่ควรดำเนินการ
<p>- ร้อยละที่เพิ่มขึ้นในแต่ละปีของผู้ถูกละเมิดในแต่ละด้านที่ได้รับสิทธิประโยชน์จากการปกป้องและแก้ไขปัญหาการละเมิดสิทธิ</p> <p>- ร้อยละที่เพิ่มขึ้นในแต่ละปีของหน่วยงานภาครัฐและเอกชนที่จัดสภาพแวดล้อมให้กลุ่มเป้าหมายเข้าถึงและใช้ประโยชน์</p>	<p>1. กลุ่มเป้าหมายด้านการศึกษา วัฒนธรรม ศาสนา และการเรียนรู้</p> <ul style="list-style-type: none"> - ผู้ถูกละเมิดสิทธิด้านการศึกษา (ศร./ พม./ วร./ อปท. - กทม./พทยา) - เครือข่ายการป้องกันและเฝ้าระวังสิทธิเด็กใน ร.ร.สังกัด กทม. 435 เครือข่าย (สำนักงานการศึกษา) - กลุ่มเสี่ยง ผู้ด้อยโอกาส คนพิการ (ภาครัฐ ภาคเอกชน องค์กรระหว่างประเทศ (พส. สท. สป. (ศปคม.)) - นักศึกษาพิการ (สนง.กค.อาชีวศึกษา,สำนักงานอุดมศึกษา) - นักเรียนพิการด้านต่างๆ ใน ร.ร. สังกัด กทม. ที่มีเด็กเรียนร่วม (เด็กด้อยโอกาส) 2,000 คน ใน 74 ร.ร. (สำนักงานการศึกษา) โรงเรียนในสังกัด อปท. (อปท.) <u>โรงเรียนในสังกัด ศร. (สพฐ.)</u> <p>2. กลุ่มเป้าหมายด้านอาชีพ และแรงงาน</p> <ul style="list-style-type: none"> - ประชากรกลุ่มเป้าหมายตามที่หน่วยงานกำหนด (อก. / รง. / กษ./ พม. /กต.) - แรงงาน ไทยในต่างประเทศ และเหยื่อค้ามนุษย์ (กรมการกงสุล) - ผู้เกี่ยวข้องกับการประกันภัย (คปภ.) - ลูกจ้าง ผู้ประกันตนที่ทุพพลภาพ และเจ็บป่วยประสบอันตราย สูญเสียอวัยวะของร่างกาย สาเหตุทั้งเนื่องและไม่เนื่องจากการทำงาน (ศูนย์ฟื้นฟูสมรรถภาพคนงานประจำภาค สนง.ประกันสังคม) - นายจ้าง ลูกจ้าง (ตรวจ กำกับดูแลด้านความปลอดภัย อาชีวอนามัย และสภาพแวดล้อมในการทำงาน) (กรมสวัสดิการและคุ้มครองแรงงาน) 	<p>2.2.1 จัดระบบประสานงานกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการปกป้องผู้ถูกละเมิดสิทธิมนุษยชน</p> <p>2.2.2 ดำเนินการแก้ไขปัญหาการละเมิดสิทธิมนุษยชนในแต่ละประเด็นโดยการมีส่วนร่วมของผู้ที่ได้รับผลกระทบจากการถูกละเมิดสิทธิมนุษยชน</p> <p>2.2.3 จัดหาวิธีการ และช่องทางให้ประชาชนได้รับการเยียวยาแก้ไขเมื่อมีการละเมิดสิทธิมนุษยชน</p> <p>2.2.4 ประสานงานกับหน่วยงานภาครัฐและเอกชนให้จัดสภาพแวดล้อมให้ทุกคน รวมถึงผู้สูงอายุและคนพิการด้านต่างๆ เข้าถึงและใช้ประโยชน์ตามมาตรฐานสากลขั้นต่ำ โดยเฉพาะอุปกรณ์และสื่อการเรียนรู้ (ด้านการศึกษาฯ) และการบริการสาธารณะ (ด้านการเมืองการปกครอง)</p>

2.2 กลยุทธ์หลัก: คุ้มครองผู้ถูกละเมิดสิทธิและผู้ที่ได้รับผลกระทบอย่างเป็นธรรม		
ตัวชี้วัดกลยุทธ์หลัก	กลุ่มเป้าหมาย (หน่วยงานรับผิดชอบ)	ตัวอย่างผลผลิต /โครงการสำคัญที่ควรดำเนินการ
	<p>3. กลุ่มเป้าหมายด้านสาธารณสุข - ผู้ถูกละเมิดสิทธิด้านสาธารณสุข</p> <ul style="list-style-type: none"> - ประชากรกลุ่มเป้าหมายตามที่หน่วยงานกำหนด (สธ. / พม. / อปท. - กทม./พทยา) - หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง โดยมีระบบประสานบริการเรื่องร้องเรียน และมีหน่วยงานรับผิดชอบด้านการประสานงาน (กองพัฒนาศักยภาพผู้บริโภค – สนง.คกก.อาหารและยา) - ผู้พิการ คนชรา ที่มารับบริการในสถานพยาบาลในสังกัด กทม. (สำนักอนามัย, สำนักการแพทย์) และสถานพยาบาลทั่วประเทศ (สธ.) - ประชาชนทุกกลุ่มอายุ รวมถึงผู้พิการ คนชรา ได้รับการบริการจากสถานที่สาธารณะที่ได้มาตรฐาน (กรมอนามัย) - กลุ่มแม่และเด็ก กำหนดหลักเกณฑ์ว่าด้วยการตลาดของสารอาหารทดแทนนมแม่ (กรมอนามัย) - กลุ่มผู้สูงอายุ กำหนดหลักเกณฑ์มาตรฐานกิจการให้บริการดูแลสุขภาพผู้สูงอายุ (กรมอนามัย) - ศูนย์บริการช่วยเหลือเด็กและสตรีในภาวะวิกฤตจากความรุนแรง (ศูนย์พึ่งได้) ใน รพ.สังกัด สธ. มีหน้าที่ในการรับแจ้งเหตุ ช่วยเหลือ และประสานหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการคุ้มครองช่วยเหลือเด็กและสตรีที่ถูกกระทำรุนแรง (กรมสนับสนุนบริการสุขภาพ) - เด็ก สตรีที่ถูกกระทำรุนแรงที่มารับบริการในศูนย์พึ่งได้ของสถานพยาบาลในสังกัด สธ. กรมสนับสนุนบริการสุขภาพ <p>4. กลุ่มเป้าหมายด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม</p> <ul style="list-style-type: none"> - ผู้ถูกละเมิดสิทธิ/ พื้นที่ที่ถูกละเมิดสิทธิด้านทรัพยากรสิ่งแวดล้อม (อก./ กษ./ ทส./ พม./อปท. - กทม./พทยา) - เด็ก เยาวชน สตรี ผู้ด้อยโอกาส คนพิการ ผู้สูงอายุ (พส.) - หน่วยงานที่มีหน้าที่ออกใบอนุญาตในการดำเนินกิจการระบายนفايات (กรมควบคุมมลพิษ) 	

2.2 กลยุทธ์หลัก: <u>คุ้มครองผู้ถูกละเมิดสิทธิและผู้ที่ได้รับผลกระทบอย่างเป็นธรรม</u>		
ตัวชี้วัดกลยุทธ์หลัก	กลุ่มเป้าหมาย (หน่วยงานรับผิดชอบ)	ตัวอย่างผลผลิต /โครงการสำคัญที่ควรดำเนินการ
	<p>กรมส่งเสริมคุณภาพสิ่งแวดล้อม)</p> <ul style="list-style-type: none"> - องค์การภาครัฐ เอกชน ประชาชน (สำนักสิ่งแวดล้อม (กทม.) /สำนักการระบายน้ำ (กทม.) - คนพิการและผู้สูงอายุ (ทุกกระทรวง) - ผู้เข้าชมนิทรรศการ /นักท่องเที่ยวในพิพิธภัณฑ์ธรณีวิทยา (สำนักวิจัยซากดึกดำบรรพ์ และพิพิธภัณฑ์ธรณีวิทยา-กรมทรัพยากรธรณี) - ประชาชนผู้ใช้น้ำที่ถูกละเมิดหรือได้รับผลกระทบจากการละเมิดสิทธิมนุษยชนที่เกี่ยวข้องกับทรัพยากรน้ำ (กรมทรัพยากรน้ำ) - ราษฎรผู้ได้รับผลกระทบจากการดำเนินโครงการ (สำนักบริหารโครงการ กรมชลประทาน) - ประชาชนที่ได้รับผลกระทบจากการระบายน้ำเสียและ/หรือมลพิษจากสถานประกอบการอุตสาหกรรม (สป.อก.) - หน่วยงานที่รับผิดชอบกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับสิ่งแวดล้อม (สป.ทรัพยากรฯ /กรมโรงงานอุตสาหกรรม /อปท.) - ผู้เข้าชมนิทรรศการ/นักท่องเที่ยวในพิพิธภัณฑ์ซากดึกดำบรรพ์ ธรณีวิทยาและธรรมชาติวิทยา (กรมทรัพยากรธรณีฯ) และเขตอนุรักษ์อื่นๆ เช่น อุทยานแห่งชาติ <p>5. กลุ่มเป้าหมายด้านที่อยู่อาศัย</p> <ul style="list-style-type: none"> - กลุ่มผู้ที่อยู่ในพื้นที่เสี่ยงจากสาธารณภัยประเภทต่างๆ และกลุ่มผู้ประสบสาธารณภัยประเภทต่างๆ (กรม ปก.) <p>6. กลุ่มเป้าหมายด้านการรับรู้ข้อมูลข่าวสาร และการคุ้มครองผู้บริโภค</p> <ul style="list-style-type: none"> - ประชากรกลุ่มเป้าหมายตามที่หน่วยงานกำหนด <p>(สำนักนายกรัฐมนตรีน (นร.) /สำนักงานคณะกรรมการคุ้มครองผู้บริโภค (สคบ.))</p>	

2.2 กลยุทธ์หลัก: <u>คุ้มครองผู้ถูกละเมิดสิทธิและผู้ที่ได้รับผลกระทบอย่างเป็นธรรม</u>		
ตัวชี้วัดกลยุทธ์หลัก	กลุ่มเป้าหมาย (หน่วยงานรับผิดชอบ)	ตัวอย่างผลผลิต /โครงการสำคัญที่ควรดำเนินการ
	<p>- หน่วยงานที่ทำงานที่ขัดขวางในการดำเนินงานด้านการคุ้มครองผู้บริโภค (สคบ.)</p> <p>- ประชาชนผู้ถูกละเมิดสิทธิด้านการบริโภค (สคบ.)</p> <p>- ประชาชนผู้ถูกละเมิดสิทธิรับรู้ข้อมูลข่าวสาร (สป.สน.นายกรัฐมนตรื)</p> <p>7. กลุ่มเป้าหมายด้านเสรีภาพการสื่อสารและสื่อมวลชน</p> <p>- ประชากรกลุ่มเป้าหมายตามที่หน่วยงานกำหนด</p> <p>(กรมประชาสัมพันธ์ (นร.02) /สำนักงานกฤษฎมนตรี (นร.) / ทก.)</p> <p>- ประชาชนผู้ใช้อินเทอร์เน็ต และบุคคล สถาบันต่าง ๆ ผู้พิการ (สป. ทก.)</p> <p>8. กลุ่มเป้าหมายด้านการเมืองการปกครอง</p> <p>- ผู้ถูกละเมิดสิทธิด้านพลเมืองการเมือง การกระจายอำนาจ</p> <p>- ประชากรกลุ่มเป้าหมายตามที่หน่วยงานกำหนด (มท./ ชช./ สมช.)</p> <p>คนไร้รัฐ กลุ่มชาติพันธุ์ (ชาวเล ชาวมอแกน มอเกรีนฯ) กลุ่มที่มีสถานะเป็นบุคคลต่างด้าว เข้าเมืองโดยชอบด้วยกฎหมาย</p> <p>- อปท. (กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น)</p> <p>- คนพิการใช้รถเข็น ในเขต กทม.(สำนักงานโยธา กทม.) (กรมโยธาธิการฯ)</p> <p>9. กลุ่มเป้าหมายด้านกระบวนการยุติธรรม</p> <p>- ผู้ถูกละเมิดสิทธิด้านกระบวนการยุติธรรม</p> <p>- ประชากรกลุ่มเป้าหมายตามที่หน่วยงานกำหนด</p> <p>(ชช./หน่วยงานในกระบวนการยุติธรรม / สำนักงานตรวจคนเข้าเมือง (สตม.) / พม.)</p> <p>- แรงงานต่างด้าว (สตม.)</p>	

2.2 กลยุทธ์หลัก: กลุ่มรองผู้ถูกละเมิดสิทธิและผู้ได้รับผลกระทบอย่างเป็นธรรม		
ตัวชี้วัดกลยุทธ์หลัก	กลุ่มเป้าหมาย (หน่วยงานรับผิดชอบ)	ตัวอย่างผลผลิต / โครงการสำคัญที่ควรดำเนินการ
	<ul style="list-style-type: none"> - ผู้ต้องหา จำเลย ผู้เสียหาย พยานในคดีอาญา (สนง.ช่วยเหลือทางการเงินแก่ผู้เสียหายและจำเลยในคดีอาญา, สนง.คุ้มครองพยาน) - ประชาชน (กองพิทักษ์สิทธิและเสรีภาพ กรมคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพ, สคช.) - ผู้ถูกละเมิดสิทธิผู้เสียหาย ผู้รับบริการ การตรวจพิสูจน์ทางด้านนิติวิทยาศาสตร์ (สถาบันนิติวิทยาศาสตร์) - บุคคลที่ถูกดำเนินคดีตาม พ.ร.บ.ป้องกันและปราบปรามการฟอกเงินและศาลยกฟ้อง (สำนักภารกิจพิเศษ, สำนักคดี) - ข้าราชการ/ผู้ปฏิบัติงานในสังกัด (กรมพินิจฯ) - ผู้ต้องหา จำเลย ผู้เสียหาย พยานในคดีอาญา (สนง.ช่วยเหลือทางการเงินแก่ผู้เสียหายและจำเลยในคดีอาญา, สนง.คุ้มครองพยาน) - ประชาชน (กองพิทักษ์สิทธิและเสรีภาพ กรมคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพ) - บุคคลที่เป็นผู้เสียหายในคดีมูลฐานบางคดีที่กฎหมายฟอกเงินกำหนด เช่น นื้อ โกงประชาชน (สคช.) - เจ้าหน้าที่ของรัฐ (สนง.ตำรวจแห่งชาติ) <p>10. กลุ่มเป้าหมายด้านสิทธิชุมชน</p> <ul style="list-style-type: none"> - ประชากรกลุ่มเป้าหมายตามที่หน่วยงานกำหนด (มท./ กษ./ ทส./ พม./ อปท. - กทม./ พัทยา) - กลุ่มผู้ที่อยู่ในพื้นที่เสี่ยงจากสาธารณภัยประเภทต่างๆ และกลุ่มผู้ประสบสาธารณภัยประเภทต่างๆ (กรม ปภ.) - เกษตรกร (ส.ป.ก.) 	

2.3 กลยุทธ์หลัก: สนับสนุนให้ผู้ถูกละเมิดสิทธิได้รับสิทธิประโยชน์จากการฟื้นฟูและเยียวยาที่เหมาะสม		
ตัวชี้วัดกลยุทธ์หลัก	กลุ่มเป้าหมาย (หน่วยงานรับผิดชอบ)	ตัวอย่างผลผลิต /โครงการสำคัญที่ควรดำเนินการ
<p>- ร้อยละที่เพิ่มขึ้นในแต่ละปีของผู้ถูกละเมิดที่ได้รับสิทธิประโยชน์จากการฟื้นฟูและเยียวยา (จำแนกตามสิทธิประโยชน์ที่พึงได้ตามมาตรฐานที่กำหนด)</p>	<p>1. กลุ่มเป้าหมายด้านการศึกษา วัฒนธรรม ศาสนา และการเรียนรู้</p> <ul style="list-style-type: none"> - ประชากรกลุ่มเป้าหมายตามที่หน่วยงานกำหนด (ศธ./ พม./ อปท. - กทม./พัทยา) - นักศึกษาและผู้ปกครอง (สนง.กก.อาชีวศึกษา, สำนักงานอุดมศึกษา) - นักเรียนผู้ได้รับผลกระทบและผู้ถูกละเมิดสิทธิ (ร.ร.ในสังกัด กทม. 435 ร.ร. (สำนักการศึกษา) โรงเรียนในสังกัด ศธ. (สพฐ.) และโรงเรียนในสังกัด อปท. (อปท.)) - เด็ก เยาวชน สตรี กลุ่มเสี่ยง ผู้ด้อยโอกาส คนพิการ และผู้สูงอายุ (พส. สค.สป. (ศปคม. ค้ำมนุษย์)) <p>2. กลุ่มเป้าหมายด้านอาชีพ และแรงงาน - ประชากรกลุ่มเป้าหมายตามที่หน่วยงานกำหนด (อก. / รง. / กษ./ พม.)</p> <ul style="list-style-type: none"> - ผู้เกี่ยวข้องกับการประกันภัย (คปภ.) - ผู้บริโภคตามสัญญาประกันภัย (คปภ.) <p>3. กลุ่มเป้าหมายด้านสาธารณสุข - ประชากรกลุ่มเป้าหมายตามที่หน่วยงานกำหนด (ศธ. / พม. / อปท. - กทม./พัทยา)</p> <ul style="list-style-type: none"> - ผู้ที่ถูกระงับการกระทำรุนแรงที่มารับบริการ ในศูนย์พิทักษ์สิทธิเด็ก และสตรี (สำนักอนามัย, สำนักการแพทย์) - ประชาชนทุกกลุ่มอายุที่ได้รับผลกระทบต่อสุขภาพ (กรมอนามัย) - เด็ก สตรีที่ถูกระงับการกระทำรุนแรงที่มารับบริการในศูนย์พึ่งได้ของสถานพยาบาลในสังกัด ศธ. (กรมสนับสนุนบริการสุขภาพ) - ผู้ถูกละเมิดสิทธิมนุษยชน (กรมสุขภาพจิต กรมการแพทย์ และกรมสนับสนุนบริการสุขภาพ) 	<p>2.3.1 จัดระบบการส่งต่อผู้ถูกละเมิดสิทธิมนุษยชนเพื่อการฟื้นฟูและเยียวยาอย่างทั่วถึง</p> <p>2.3.2 ดำเนินการฟื้นฟูและเยียวยาผู้ได้รับผลกระทบจากการละเมิดสิทธิมนุษยชนตามมาตรฐาน</p>

2.3 กลยุทธ์หลัก: สนับสนุนให้ผู้ถูกละเมิดสิทธิได้รับสิทธิประโยชน์จากการฟื้นฟูและเยียวยาที่เหมาะสม		
ตัวชี้วัดกลยุทธ์หลัก	กลุ่มเป้าหมาย (หน่วยงานรับผิดชอบ)	ตัวอย่างผลผลิต /โครงการสำคัญที่ควรดำเนินการ
	<p>4. กลุ่มเป้าหมายด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม</p> <ul style="list-style-type: none"> - ประชากรกลุ่มเป้าหมายตามที่หน่วยงานกำหนด (อก./ กษ./ ทส./ พม./อปท. - กทม./พัทยา) - ครอบครัว กลุ่มสตรี (สค.) - ประชาชนที่ได้รับผลกระทบจากการระบายมลพิษ (กรมควบคุมมลพิษ, กรมส่งเสริมคุณภาพสิ่งแวดล้อม) - ประชาชน ได้รับการชดเชยจากการทำลายสัตว์ที่เป็นโรคระบาด (สำนักควบคุมป้องกันโรคระบาดสัตว์-กรมปศุสัตว์) - เด็ก เยาวชน สตรี ผู้ด้อยโอกาส คนพิการ ผู้สูงอายุ (สป.พส.) - ประชาชนที่ร้องเรียนจากผลกระทบการระบายมลพิษ (กรมควบคุมมลพิษ) - ราษฎรผู้ได้รับผลกระทบจากการดำเนินโครงการ (กองกฎหมายและที่ดิน กรมชลประทาน) - หน่วยงานที่รับผิดชอบกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับสิ่งแวดล้อม (สป.ทรัพยากรฯ/กรมโรงงานอุตสาหกรรม / อปท.) <p>5. กลุ่มเป้าหมายด้านที่อยู่อาศัย</p> <ul style="list-style-type: none"> - กลุ่มผู้ที่อยู่ในพื้นที่เสี่ยงจากสาธารณภัยประเภทต่างๆ และกลุ่มผู้ประสบสาธารณภัยประเภทต่างๆ (กรม ปภ.) <p>6. กลุ่มเป้าหมายด้านการรับรู้ข้อมูลข่าวสาร และการคุ้มครองผู้บริโภค</p> <ul style="list-style-type: none"> - ประชากรกลุ่มเป้าหมายตามที่หน่วยงานกำหนด (สำนักงานรัฐมนตรี (นร.) /สำนักงานคณะกรรมการคุ้มครองผู้บริโภค (สคบ.)) - ประชาชน องค์กรภาครัฐและเอกชน (สคบ.) 	

2.3 กลยุทธ์หลัก: สนับสนุนให้ผู้ถูกละเมิดสิทธิได้รับสิทธิประโยชน์จากการฟื้นฟูและเยียวยาที่เหมาะสม		
ตัวชี้วัดกลยุทธ์หลัก	กลุ่มเป้าหมาย (หน่วยงานรับผิดชอบ)	ตัวอย่างผลผลิต /โครงการสำคัญที่ควรดำเนินการ
	<p>7. กลุ่มเป้าหมายด้านเสรีภาพการสื่อสารและสื่อมวลชน</p> <ul style="list-style-type: none"> - ประชากรกลุ่มเป้าหมายตามที่หน่วยงานกำหนด (กรมประชาสัมพันธ์ (นร.02) /สำนักนายกรัฐมนตรี (นร.) / ทก.) - ประชาชนผู้ใช้อินเทอร์เน็ต และบุคคล สถาบันต่าง ๆ (สป.ทก.) - ประชาชน เด็ก เยาวชน สตรี คนชรา คนพิการ คนด้อยโอกาส คนยากไร้ คนขาดการศึกษา (กรมประชาสัมพันธ์-สวท., สทท., สปข. 1-8) <p>8. กลุ่มเป้าหมายด้านการเมืองการปกครอง – ไม่มี</p> <p>9. กลุ่มเป้าหมายด้านกระบวนการยุติธรรม</p> <ul style="list-style-type: none"> - ประชากรกลุ่มเป้าหมายตามที่หน่วยงานกำหนด (ยธ. /หน่วยงานในกระบวนการยุติธรรม / สำนักงานตรวจคนเข้าเมือง (สตม.) / ปปง./ พม.) - แรงงานต่างด้าว (สตม.) - ผู้ต้องหา จำเลย ผู้เสียหาย พยาน ในคดีอาญา (กองพิทักษ์สิทธิและเสรีภาพ, <u>สนง.ช่วยเหลือทางการเงินแก่ผู้เสียหายและจำเลยในคดีอาญา,สนง.คุ้มครองพยาน</u>) - พยาน (สนง.คุ้มครองพยาน กรมคุ้มครองสิทธิฯ) - ผู้ถูกละเมิดสิทธิที่เป็นความผิดมูลฐานบางประการ เช่น การค้ามนุษย์ การฉ้อโกงประชาชน ความผิดเกี่ยวกับเพศ (สำนักภารกิจพิเศษ,สำนักคดี) - ผู้แจ้งข้อมูลเบาะแสในการปราบปรามยาเสพติดและพยานบุคคล ในคดียาเสพติด (ปปส. ภาค 1-9 กทม. กองนิติการและสำนักพัฒนาการป้องกันและแก้ไข ปัญหาเสพติด <u>สำนักตรวจสอบทรัพย์สินคดียาเสพติด</u>) - เด็ก /เยาวชน ที่อยู่ในการดูแลตามภารกิจของหน่วยงานในสังกัดกรมพินิจ 	

2.3 กลยุทธ์หลัก: สนับสนุนให้ผู้ถูกละเมิดสิทธิได้รับสิทธิประโยชน์จากการฟื้นฟูและเยียวยาที่เหมาะสม		
ตัวชี้วัดกลยุทธ์หลัก	กลุ่มเป้าหมาย (หน่วยงานรับผิดชอบ)	ตัวอย่างผลผลิต /โครงการสำคัญที่ควรดำเนินการ
	<p>- ประชาชนทั่วไป ที่เกี่ยวข้องกับคดี ผู้เสียหาย /พยาน (กรมพินิจ / กลุ่มงานประสานกิจการเด็กและเยาวชนหน่วยงานในสังกัด /กลุ่มงานประสานกิจกรรมชุมชน)</p> <p>10. กลุ่มเป้าหมายด้านสิทธิชุมชน</p> <p>- กลุ่มผู้ที่อยู่ในพื้นที่เสี่ยงจากสาธารณภัยประเภทต่างๆ และกลุ่มผู้ประสบสาธารณภัยประเภทต่างๆ (กรม ปภ.)</p>	

ยุทธศาสตร์ที่ 3 พัฒนากฎหมายและกลไกทางกฎหมาย รวมทั้งการบังคับใช้กฎหมาย เพื่อส่งเสริมและคุ้มครองสิทธิมนุษยชน

ตัวชี้วัดประเด็นยุทธศาสตร์	ผลงานปีปัจจุบัน (ปี 2551)	ปี 2556
1. สัดส่วนของกรณีการละเมิดที่ลดลงอันเนื่องมาจากการออกกฎหมาย แก้ไขกฎหมาย และการบังคับใช้กฎหมาย ภายในปี 2556	<ul style="list-style-type: none"> - กรณีการละเมิดที่ลดลงอันเนื่องมาจากการออกกฎหมาย - กรณีการละเมิดที่ลดลงอันเนื่องมาจากการแก้ไขกฎหมาย - กรณีการละเมิดที่ลดลงอันเนื่องมาจากการบังคับใช้กฎหมาย 	<ul style="list-style-type: none"> - กรณีการละเมิดที่ลดลงอันเนื่องมาจากการออกกฎหมาย - กรณีการละเมิดที่ลดลงอันเนื่องมาจากการแก้ไขกฎหมาย - กรณีการละเมิดที่ลดลงอันเนื่องมาจากการบังคับใช้กฎหมาย

3.1 กลยุทธ์หลัก : ปรับปรุงกฎหมายและและกลไกทางกฎหมาย รวมทั้งการบังคับใช้กฎหมาย เพื่อส่งเสริมและคุ้มครองสิทธิมนุษยชนให้สอดคล้องกับหลักสิทธิมนุษยชน		
ตัวชี้วัดกลยุทธ์หลัก	กลุ่มเป้าหมาย (หน่วยงานรับผิดชอบ)	ตัวอย่างผลผลิต /โครงการสำคัญที่ควรดำเนินการ
<ul style="list-style-type: none"> - จำนวนกฎหมายเกี่ยวกับการละเมิดสิทธิมนุษยชนที่ได้เข้าสู่การพิจารณาของรัฐสภา ▪ จำนวนกฎหมายเกี่ยวกับการต่อต้านการทรมานในประเทศที่จัดทำร่างได้เข้าสู่การพิจารณาของรัฐสภา 	<p>1. กลุ่มเป้าหมายด้านการศึกษา วัฒนธรรม ศาสนา และการเรียนรู้</p> <ul style="list-style-type: none"> - กฎหมาย กฎ ระเบียบที่เกี่ยวข้องกับสิทธิมนุษยชน (ศธ./ พม./ วร./ อปท. - กทม./ พัทยา) - ระเบียบให้เด็กที่ติดตามพ่อแม่ที่ย้ายถิ่นเพื่อการประกอบอาชีพ สามารถเข้าเรียนและย้ายสถานที่เรียนได้ทั่วประเทศในระดับการศึกษาภาคบังคับ - ระเบียบการถ่ายโอนการศึกษาไปยังองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ตามพ.ร.บ.กำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. 2542 มาตรา 16 - กฎหมายลำดับรองทั้งหลายที่เกี่ยวข้องอย่างเป็นระบบครบวงจรของการปฏิบัติเพื่อให้ส่วนราชการต่างๆ ปฏิบัติ - กฎหมายห้ามการเลือกปฏิบัติทางการศึกษาเพราะเหตุแห่งความแตกต่างทางเชื้อชาติ ศาสนาและวัฒนธรรม ให้สอดคล้องกับอนุสัญญาว่าด้วยการจัดการเลือกปฏิบัติทางเชื้อชาติในทุกรูปแบบ 	<ul style="list-style-type: none"> 3.1.1 ปรับปรุงแก้ไขกฎหมายให้สอดคล้องกับสิทธิและเสรีภาพที่กำหนดในรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย โดยเฉพาะกฎหมายการเลือกปฏิบัติโดยไม่เป็นธรรม 3.1.2 พัฒนากฎหมายที่อิงกับอนุสัญญาสิทธิมนุษยชนระหว่างประเทศที่ผ่านการรับฟังความเห็นของประชาชนกลุ่มต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง 3.1.3 ปรับปรุงแก้ไขระเบียบและกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินการเยียวยาผู้เสียหาย 3.1.4 ออกกฎหมายจัดตั้งกองทุนในด้านการคุ้มครองสิทธิมนุษยชนและกำหนดให้มีคณะกรรมการกลางแห่งชาติในการกำหนดนโยบายและดูแลการจัดสรร

3.1 กลยุทธ์หลัก : ปรับปรุงกฎหมายและและกลไกทางกฎหมาย รวมทั้งการบังคับใช้กฎหมาย เพื่อส่งเสริมและคุ้มครองสิทธิมนุษยชนให้สอดคล้องกับหลักสิทธิมนุษยชน		
ตัวชี้วัดกลยุทธ์หลัก	กลุ่มเป้าหมาย (หน่วยงานรับผิดชอบ)	ตัวอย่างผลผลิต /โครงการสำคัญที่ควรดำเนินการ
<ul style="list-style-type: none"> ■ กฎหมายเกี่ยวกับค่าตอบแทนผู้เสียหายและค่าทดแทนและค่าใช้จ่ายแก่จำเลยในคดีอาญาที่ได้ทบทวนแก้ไขในเรื่องหลักเกณฑ์การใช้ดุลยพินิจของคณะกรรมการและลดขั้นตอนการพิจารณาให้รวดเร็วได้เข้าสู่การพิจารณาของรัฐสภา ■ กฎหมายที่มีอัตราโทษประหารชีวิตได้เข้าสู่การพิจารณาของรัฐสภาให้มีการยกเลิกให้เป็นโทษจำคุกตลอดชีวิต ■ กฎหมายเกี่ยวกับการจัดตั้งกองทุนคุ้มครองสิทธิมนุษยชนที่จัดทำร่างได้เข้าสู่การพิจารณาของรัฐสภา 	<p>2. กลุ่มเป้าหมายด้านอาชีพ และแรงงาน</p> <ul style="list-style-type: none"> - กฎหมาย กฎ ระเบียบที่เกี่ยวข้องกับสิทธิมนุษยชน (อก. / รง. / กษ./ พม.) - พระราชบัญญัติแรงงานสัมพันธ์ พ.ศ. 2518 มาตรา 88 และมาตรา 101 (<i>กรมสวัสดิการและคุ้มครองแรงงาน</i>) - พระราชบัญญัติคุ้มครองแรงงาน พ.ศ. 2541 มาตรา119 (<i>กรมสวัสดิการและคุ้มครองแรงงาน</i>) - พระราชบัญญัติการทำงานของคนต่างด้าว พ.ศ.2521 (ฉบับที่2) พ.ศ.2544 (<i>กรมการจัดหางาน</i>) - แก้ไขกฎหมายให้สอดคล้องกับมาตรฐานองค์การแรงงานระหว่างประเทศ (อนุสัญญา ILO ฉบับที่ 138 และ 182) - แก้ไขพระราชบัญญัติยาเสพติดให้โทษ พ.ศ.2522 - แก้ไขพระราชบัญญัติวัตถุที่ออกฤทธิ์ต่อจิตและประสาท พ.ศ.2518 (สำนักงานป้องกันและปราบปรามยาเสพติด กระทรวงยุติธรรม) - การเข้าเป็นภาคีอนุสัญญาองค์การแรงงานระหว่างประเทศ 2 ฉบับ คือ 1 อนุสัญญาองค์การแรงงานระหว่างประเทศ ฉบับที่ 87 ว่าด้วยการรวมตัวและการจัดตั้งสมาคม และ 2. อนุสัญญาองค์การแรงงานระหว่างประเทศ ฉบับที่ 98 ว่าด้วยการเจรจาต่อรอง - กฎหมายห้ามการเลือกปฏิบัติทางด้านอาชีพและแรงงานเพราะเหตุแห่งความแตกต่างทางเชื้อชาติ ศาสนาและวัฒนธรรม ให้สอดคล้องกับอนุสัญญา ILO 	<p>และการใช้เงินจากกองทุน</p>

3.1 กลยุทธ์หลัก : ปรับปรุงกฎหมายและและกลไกทางกฎหมาย รวมทั้งการบังคับใช้กฎหมาย เพื่อส่งเสริมและคุ้มครองสิทธิมนุษยชนให้สอดคล้องกับหลักสิทธิมนุษยชน		
ตัวชี้วัดกลยุทธ์หลัก	กลุ่มเป้าหมาย (หน่วยงานรับผิดชอบ)	ตัวอย่างผลผลิต /โครงการสำคัญที่ควรดำเนินการ
	<p>3. กลุ่มเป้าหมายด้านสาธารณสุข</p> <ul style="list-style-type: none"> - กฎหมาย กฎ ระเบียบที่เกี่ยวข้องกับสิทธิมนุษยชน (สธ. / อปท.-กทม.) - กฎหมายห้ามการเลือกปฏิบัติทางด้านสาธารณสุขเพราะเหตุแห่งความแตกต่างทางเชื้อชาติ ศาสนาและวัฒนธรรม ให้สอดคล้องกับอนุสัญญาว่าด้วยการจัดการเลือกปฏิบัติทางเชื้อชาติในทุกรูปแบบ - มาตรการห้ามการเลือกปฏิบัติทางด้านสาธารณสุข สำหรับประชากรที่ไม่มีบัตรรับรองสถานภาพ เช่น คนไร้รัฐ กลุ่มชาติพันธุ์ กลุ่มชาวเล รวมทั้งผู้ที่มีปัญหาด้านสุขภาพบางกลุ่ม อาทิ ผู้ประกันตนในระบบประกันสังคม ผู้ป่วยทางจิต ผู้พิการ ผู้ติดเชื้อ HIV เป็นต้น ในระหว่างที่กฎหมายห้ามการเลือกปฏิบัติทางด้านสาธารณสุข ยังไม่ได้บังคับใช้ <p>4. กลุ่มเป้าหมายด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม</p> <ul style="list-style-type: none"> - กฎหมาย กฎ ระเบียบที่เกี่ยวข้องกับสิทธิมนุษยชน (อก./ กษ./ ทส./ พม./อปท. - กทม./ พญา) - พระราชบัญญัติอุทยานแห่งชาติ พ.ศ.2504 - พระราชบัญญัติป่าสงวนแห่งชาติ พ.ศ.2507 - พระราชบัญญัติสงวนและคุ้มครองสัตว์ป่าพ.ศ.2503 แก้ไข พ.ศ.2535 - พระราชบัญญัติป่าไม้ พ.ศ.2484 <p>(กฎหมายทั้ง 4 ฉบับขัดกับรัฐธรรมนูญเรื่องการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม)</p> <ul style="list-style-type: none"> - ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง - พระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง พ.ศ. 2542 	

3.1 กลยุทธ์หลัก : ปรับปรุงกฎหมายและและกลไกทางกฎหมาย รวมทั้งการบังคับใช้กฎหมาย เพื่อส่งเสริมและคุ้มครองสิทธิมนุษยชนให้สอดคล้องกับหลักสิทธิมนุษยชน		
ตัวชี้วัดกลยุทธ์หลัก	กลุ่มเป้าหมาย (หน่วยงานรับผิดชอบ)	ตัวอย่างผลผลิต /โครงการสำคัญที่ควรดำเนินการ
	<ul style="list-style-type: none"> - พระราชบัญญัติส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ พ.ศ.2535 (ประเด็น เรื่องสิทธิในการฟ้องคดีของบุคคลทั่วไปและคดีสิ่งแวดล้อม โดยต้องเป็นนิติบุคคล ทำให้ผู้มีส่วนได้เสียที่แท้จริงไม่สามารถดำเนินคดีด้วยตนเอง 5. กลุ่มเป้าหมายด้านที่อยู่อาศัย - กฎหมาย กฎ ระเบียบที่เกี่ยวข้องกับสิทธิมนุษยชน (มท./ พม./ อปท. - กทม./พทยา) - นโยบายกระจายการถือครองที่ดินอย่างเป็นธรรมและดำเนินการให้เกษตรกรมีกรรมสิทธิ์หรือสิทธิในที่ดินอย่างทั่วถึง ตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2550 มาตรา 85 (2) ซึ่งเป็นบทบัญญัติว่าด้วยแนวนโยบายพื้นฐานแห่งรัฐ ที่เป็นประโยชน์ต่อเกษตรกรที่จะได้รับสิทธิในที่ดิน จะได้มีที่ดินเป็นของตนเอง เพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตให้ดีขึ้น และไม่ต้องบุกรุกที่ดินสาธารณะหรือที่ดินเอกชน - พระราชบัญญัติการจัดสรรที่ดิน พ.ศ. 2543 พ.ร.บ.ควบคุมอาคาร พศ. 2522 และ พ.ร.บ.ผังเมือง พ.ศ. 2518 - ตามความเห็นทั่วไปของ คณะกรรมการสิทธิทางเศรษฐกิจ สังคม และวัฒนธรรม ตามกติการระหว่างประเทศว่าด้วยสิทธิทางเศรษฐกิจ สังคมและวัฒนธรรม ในการประชุมครั้งที่ 6 ของปี ค.ศ. 1991 ที่ได้ให้ความเห็นทั่วไปอย่างละเอียดเกี่ยวกับบทบัญญัติข้อที่ 11 (1) ว่าด้วยปัญหาของสิทธิในการมีที่อยู่อาศัยที่เพียงพอ (เอกสารสำเนา ฉบับร่าง เอกสารค้นคว้าเพื่อการเรียนรู้ปฏิบัติการ และการพิเคราะห์ของนักสิทธิมนุษยชน โดย ดี.เจ. ราวินดรัน (Human Rights Praxis : A Resource Book for Study, Action and Reflection by D.J. Ravindran) 	

3.1 กลยุทธ์หลัก : ปรับปรุงกฎหมายและและกลไกทางกฎหมาย รวมทั้งการบังคับใช้กฎหมาย เพื่อส่งเสริมและคุ้มครองสิทธิมนุษยชนให้สอดคล้องกับหลักสิทธิมนุษยชน		
ตัวชี้วัดกลยุทธ์หลัก	กลุ่มเป้าหมาย (หน่วยงานรับผิดชอบ)	ตัวอย่างผลผลิต /โครงการสำคัญที่ควรดำเนินการ
	<p>6. กลุ่มเป้าหมายด้านการรับรู้ข้อมูลข่าวสาร และการคุ้มครองผู้บริโภค</p> <ul style="list-style-type: none"> - กฎหมาย กฎ ระเบียบที่เกี่ยวข้องกับสิทธิมนุษยชน (สำนักนายกรัฐมนตรี (นร.) /สำนักงานคณะกรรมการคุ้มครองผู้บริโภค (สคบ.) - กฎหมายลำดับรองที่ยังเป็นช่องว่างให้หน่วยงาน หรือเจ้าหน้าที่ในระดับปฏิบัติที่ไม่สุจริตสามารถหลีกเลี่ยง ไม่ปฏิบัติให้เป็นไปตามหลักการของกฎหมายคือ เปิดเผยเป็นหลักปกปิดเป็นข้อยกเว้น ทั้งนี้สามารถที่จะศึกษาได้จากข้อร้องเรียน การอุทธรณ์ คำวินิจฉัยของคณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของทางราชการ และคำวินิจฉัยของศาล - การบัญญัติกฎหมายเพื่อจัดตั้ง องค์การเพื่อการคุ้มครองผู้บริโภคที่เป็นอิสระจากหน่วยงานของรัฐ ซึ่งประกอบด้วยตัวแทนผู้บริโภค ทำหน้าที่ให้ความเห็นเพื่อประกอบการพิจารณาของหน่วยงานของรัฐในการตราและการบังคับใช้กฎหมายและกฎ และให้ความเห็นในการกำหนดมาตรการต่างๆ เพื่อคุ้มครองผู้บริโภค ให้แล้วเสร็จตามบทเฉพาะกาลของรัฐธรรมนูญ - กฎหมายที่เกี่ยวกับกระบวนการยุติธรรมในการคุ้มครองผู้บริโภคในชั้นศาลให้เป็นศาลชำนาญพิเศษทางการคุ้มครองผู้บริโภคโดยตรง ซึ่งจะต้องมีพระราชบัญญัติในการจัดตั้งศาลคุ้มครองผู้บริโภค กฎหมายที่เกี่ยวกับวิธีพิจารณาคดีคุ้มครองผู้บริโภค <p>7. กลุ่มเป้าหมายด้านเสรีภาพการสื่อสารและสื่อมวลชน</p> <ul style="list-style-type: none"> - กฎหมาย กฎ ระเบียบที่เกี่ยวข้องกับสิทธิมนุษยชน - พรบ. การประกอบกิจการกระจายเสียงและกิจการ โทรทัศน์ พ.ศ.2551 ให้ขจัดประเด็นที่กระทบต่อสิทธิมนุษยชนและขัดแย้งกับบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2550 เพื่อให้สอดคล้องกับหลักการพื้นฐานของปฏิญญาสากลว่าด้วยสิทธิมนุษยชน 	

3.1 กลยุทธ์หลัก : ปรับปรุงกฎหมายและและกลไกทางกฎหมาย รวมทั้งการบังคับใช้กฎหมาย เพื่อส่งเสริมและคุ้มครองสิทธิมนุษยชนให้สอดคล้องกับหลักสิทธิมนุษยชน		
ตัวชี้วัดกลยุทธ์หลัก	กลุ่มเป้าหมาย (หน่วยงานรับผิดชอบ)	ตัวอย่างผลผลิต /โครงการสำคัญที่ควรดำเนินการ
	<p>กติการะหว่างประเทศว่าด้วยสิทธิทางเศรษฐกิจ สังคมและวัฒนธรรม กติการะหว่างประเทศว่าด้วยสิทธิพลเมือง และสิทธิทางการเมือง</p> <p>- มาตรา 74 และมาตรา 75 กำหนดให้ ส่วนราชการ รัฐวิสาหกิจ และหน่วยงานอื่นของรัฐ ตลอดจนผู้ได้รับอนุญาต หรือสัมปทานหรือสัญญาจากส่วนราชการได้รับการคุ้มครองสิทธิในการดำเนินกิจการจนกว่าจะมีแผนแม่บท เป็นการเลือกปฏิบัติที่ไม่เป็นธรรม แตกต่างจากผู้ต้องขออนุญาตใหม่ (ร่างรายงานการตรวจสอบการละเมิดสิทธิมนุษยชน โดยคณะอนุกรรมการสิทธิมนุษยชน)</p> <p>กฎหมายให้มือองค์กรอิสระในการจัดสรรคลื่นความถี่วิทยุโทรทัศน์และกำกับการประกอบกิจการวิทยุโทรทัศน์ ตามรัฐธรรมนูญมาตรา 47</p> <p>8. กลุ่มเป้าหมายด้านการเมืองการปกครอง - ไม่มี</p> <p>- กฎหมาย กฎ ระเบียบที่เกี่ยวข้องกับสิทธิมนุษยชน</p> <p>9. กลุ่มเป้าหมายด้านกระบวนการยุติธรรม - ไม่มี</p> <p>- กฎหมาย กฎ ระเบียบที่เกี่ยวข้องกับสิทธิมนุษยชน (ยธ./หน่วยงานในกระบวนการยุติธรรม / สำนักงานตรวจคนเข้าเมือง (สตม.) / พม.)</p> <p>10. กลุ่มเป้าหมายด้านสิทธิชุมชน</p> <p>- กฎหมาย กฎ ระเบียบที่เกี่ยวข้องกับสิทธิมนุษยชน(มท. / กษ./ ทส./ พม./ อปท. - กทม./ พัทยา)</p>	

3.1 กลยุทธ์หลัก : ปรับปรุงกฎหมายและและกลไกทางกฎหมาย รวมทั้งการบังคับใช้กฎหมาย เพื่อส่งเสริมและคุ้มครองสิทธิมนุษยชนให้สอดคล้องกับหลักสิทธิมนุษยชน		
ตัวชี้วัดกลยุทธ์หลัก	กลุ่มเป้าหมาย (หน่วยงานรับผิดชอบ)	ตัวอย่างผลผลิต /โครงการสำคัญที่ควรดำเนินการ
	(1) พระราชบัญญัติอุทยานแห่งชาติ พ.ศ. 2504 (2) พระราชบัญญัติป่าสงวนแห่งชาติ พ.ศ. 2507 (3) พระราชบัญญัติสงวนและคุ้มครองสัตว์ป่า พ.ศ.2 503 แก้ไข พ.ศ. 2535 (4) พระราชบัญญัติป่าไม้ พ.ศ. 2484 (กฎหมายทั้ง 4 ฉบับขัดกับรัฐธรรมนูญเรื่องสิทธิชุมชนมาตรา 66) - ปรับปรุงแก้ไขระเบียบและกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินการเยียวยาผู้เสียหาย - ออกกฎหมายจัดตั้งกองทุนในด้านการคุ้มครองสิทธิมนุษยชนและกำหนดให้มีคณะกรรมการกลางแห่งชาติในการกำหนดนโยบายและดูแลการจัดสรรและการใช้เงินจากกองทุน	

3.2 กลยุทธ์หลัก: เสริมสร้างการบังคับใช้กฎหมายในทางปฏิบัติให้ทั่วถึงและเป็นธรรม		
ตัวชี้วัดกลยุทธ์หลัก	กลุ่มเป้าหมาย (หน่วยงานรับผิดชอบ)	ตัวอย่างผลผลิต /โครงการสำคัญที่ควรดำเนินการ
- ร้อยละที่ลดลงในแต่ละปีของหน่วยงานที่ได้รับการร้องเรียนเกี่ยวกับการละเว้นการบังคับใช้กฎหมายให้ทั่วถึงและเป็นธรรม (ข้อมูล ศาลปกครอง)	<p>1. <u>กลุ่มเป้าหมายด้านการศึกษา วัฒนธรรม ศาสนา และการเรียนรู้ - ไม่มี</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - กฎหมาย กฎ ระเบียบที่เกี่ยวข้องกับสิทธิมนุษยชน(สช./ พม./ วร./ อปท. - กทม./พัทยา) <p>2. <u>กลุ่มเป้าหมายด้านอาชีพ และแรงงาน</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - กฎหมาย กฎ ระเบียบที่เกี่ยวข้องกับสิทธิมนุษยชน (อก. / รง. / กษ./ พม.) - ระเบียบของสถานบริการสาธารณสุขของรัฐให้สามารถคุ้มครองสิทธิในการได้รับบริการสาธารณสุขให้ทั่วถึง แก่บุคคลที่ไร้สถานะทางกฎหมาย <p>3. <u>กลุ่มเป้าหมายด้านสาธารณสุข - ไม่มี</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - กฎหมาย กฎ ระเบียบที่เกี่ยวข้องกับสิทธิมนุษยชน(สช. / อปท.-กทม.) <p>4. <u>กลุ่มเป้าหมายด้านทรัพยากรธรรมชาติ และสิ่งแวดล้อม - ไม่มี</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - กฎหมาย กฎ ระเบียบที่เกี่ยวข้องกับสิทธิมนุษยชน (อก./ กษ./ ทส./ พม./อปท. - กทม./พัทยา) <p>5. <u>กลุ่มเป้าหมายด้านที่อยู่อาศัย - ไม่มี</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - กฎหมาย กฎ ระเบียบที่เกี่ยวข้องกับสิทธิมนุษยชน(มท./ พม./ อปท. - กทม./พัทยา) <p>6. <u>กลุ่มเป้าหมายด้านการรับรู้ข้อมูลข่าวสาร และการคุ้มครองผู้บริโภค- ไม่มี</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - กฎหมาย กฎ ระเบียบที่เกี่ยวข้องกับสิทธิมนุษยชน (สำนักนายกรัฐมนตรี (นร.) /สำนักงานคณะกรรมการคุ้มครองผู้บริโภค (สคบ.)) 	<p>3.2.1 จัดกลไกการบังคับใช้กฎหมายให้มีประสิทธิภาพ</p> <p>3.2.2 ดำเนินการการบังคับใช้กฎหมายเชี่ยวชาญที่ทั่วถึงและเป็นธรรม</p>

3.2 กลยุทธ์หลัก: เสริมสร้างการบังคับใช้กฎหมายในทางปฏิบัติให้ทั่วถึงและเป็นธรรม		
ตัวชี้วัดกลยุทธ์หลัก	กลุ่มเป้าหมาย (หน่วยงานรับผิดชอบ)	ตัวอย่างผลผลิต /โครงการสำคัญที่ควรดำเนินการ
	<p>7. <u>กลุ่มเป้าหมายด้านเสรีภาพการสื่อสารและสื่อมวลชน - ไม่มี</u></p> <p>8. <u>กลุ่มเป้าหมายด้านการเมืองการปกครอง - ไม่มี</u></p> <p>9. <u>กลุ่มเป้าหมายด้านกระบวนการยุติธรรม</u> - กฎหมาย กฎ ระเบียบที่เกี่ยวข้องกับสิทธิมนุษยชน (ยร./หน่วยงานในกระบวนการยุติธรรม / สำนักงานตรวจคนเข้าเมือง (สตม.) / พม.)</p> <p>10. <u>กลุ่มเป้าหมายด้านสิทธิชุมชน</u> - กฎหมาย กฎ ระเบียบที่เกี่ยวข้องกับสิทธิมนุษยชน</p>	

ยุทธศาสตร์ที่ 4 พัฒนองค์กรเครือข่ายทุกภาคส่วนให้มีศักยภาพในการส่งเสริมและคุ้มครองสิทธิมนุษยชนให้มีความเข้มแข็งในการคุ้มครองสิทธิมนุษยชนและ
พัฒนาไปสู่มาตรฐานสากล

ตัวชี้วัดประเด็นยุทธศาสตร์	ผลงานปีปัจจุบัน (ปี 2551)	ปี 2556
1. ระดับของภาพลักษณ์ขององค์กรเครือข่ายด้านสิทธิมนุษยชนเพิ่มขึ้นภายในปี 2556	การสำรวจความคิดเห็นระดับการยอมรับองค์กรเครือข่ายสิทธิมนุษยชนของผู้มีส่วนได้ส่วนเสียปี 2551	การสำรวจความคิดเห็นระดับการยอมรับองค์กรเครือข่ายสิทธิมนุษยชนของผู้มีส่วนได้ส่วนเสียปี 2556

4.1 กลยุทธ์หลัก: พัฒนาระบบบริหารจัดการองค์กรเครือข่ายด้านสิทธิมนุษยชนทุกภาคส่วน		
ตัวชี้วัดกลยุทธ์หลัก	กลุ่มเป้าหมาย (หน่วยงานรับผิดชอบ)	ตัวอย่างผลผลิต / โครงการสำคัญที่ควรดำเนินการ
- ร้อยละที่เพิ่มขึ้นในแต่ละปีขององค์กรเครือข่ายที่สามารถให้บริการส่งเสริมและคุ้มครองสิทธิมนุษยชนผ่านเกณฑ์มาตรฐานที่กำหนด	<p>1. <u>กลุ่มเป้าหมายด้านการศึกษา วัฒนธรรม ศาสนา และการเรียนรู้</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - กลุ่มเป้าหมายตามที่หน่วยงานกำหนด - องค์กรที่ทำหน้าที่ดูแลประชากรวัยเรียน วัยแรงงาน บุคคลไร้สัญชาติ/ ผู้อพยพพลัดถิ่น (ศธ./ พม./ วร./ อปท. - กทม./ พทช.) - กพ. / กพร./ กก. - องค์กรพัฒนาเอกชน / องค์กรภาคีเครือข่ายทั้งภาครัฐและเอกชนทางการศึกษา (<u>สนง. เลขาธิการสภาการศึกษา - สำนักวิจัยและพัฒนาการศึกษาและสำนักนโยบายและแผนการศึกษา-สำนักประเมินผลการศึกษา</u>) - เครือข่ายการป้องกันและเฝ้าระวังสิทธิเด็กใน ร.ร.สังกัด กทม. 435 เครือข่าย (<u>สำนักการศึกษา</u>) และ โรงเรียนทั่วประเทศ 	<p>4.1.1 บูรณาการแผนขององค์กรเครือข่ายสิทธิมนุษยชนทั้งภาครัฐ ภาคเอกชน และภาคประชาชน</p> <p>4.1.2 จัดระบบฐานข้อมูลและสารสนเทศขององค์กรเครือข่ายสิทธิมนุษยชนให้มีประสิทธิภาพ ในรูปแบบที่ประชาชนทุกกลุ่มเป้าหมายสามารถเข้าถึงและใช้ประโยชน์ได้</p> <p>4.1.3 จัดระบบการติดตาม รวมทั้งเกณฑ์มาตรฐาน เพื่อการประเมินผลองค์กรเครือข่ายในการบริการส่งเสริมคุ้มครองสิทธิมนุษยชนให้ได้ตามเกณฑ์</p>

4.1 กลยุทธ์หลัก: พัฒนาระบบบริหารจัดการองค์กรเครือข่ายด้านสิทธิมนุษยชนทุกภาคส่วน		
ตัวชี้วัดกลยุทธ์หลัก	กลุ่มเป้าหมาย (หน่วยงานรับผิดชอบ)	ตัวอย่างผลผลิต /โครงการสำคัญที่ควรดำเนินการ
	<p>2. กลุ่มเป้าหมายด้านอาชีพ และแรงงาน</p> <ul style="list-style-type: none"> - กลุ่มเป้าหมายตามที่หน่วยงานกำหนด (อก./ รง./ กษ./ พม.) - องค์กรด้านแรงงาน เช่น สภาองค์กรนายจ้าง/ลูกจ้าง สหภาพแรงงาน คณะกรรมการความปลอดภัย - อาชีวอนามัยและสภาพแวดล้อมในการทำงาน ฯลฯ - เครือข่ายด้านแรงงาน เช่น ที่ปรึกษาแรงงานหญิงในสถานประกอบการ TBCA ฯลฯ (กรมสวัสดิการและคุ้มครองแรงงาน) <p>3. กลุ่มเป้าหมายด้านสาธารณสุข</p> <ul style="list-style-type: none"> - กลุ่มเป้าหมายตามที่หน่วยงานกำหนด (สธ./ พม./ อปท. - กทม./พัทยา) - องค์กร เครือข่ายทั้งภาครัฐและเอกชนและภาคประชาชน (สำนักอนามัย, สำนักการแพทย์) - เครือข่ายสถานบริการสาธารณสุขทุกระดับของ สธ./ องค์กรเครือข่ายภาครัฐ เอกชน และภาคประชาชนของกรมสนับสนุนบริการสุขภาพ (รายงานการให้บริการช่วยเหลือ เด็กและสตรีที่ถูกระทำรุนแรงของศูนย์พึ่งได้) <p>4. กลุ่มเป้าหมายด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม</p> <ul style="list-style-type: none"> - กลุ่มเป้าหมายตามที่หน่วยงานกำหนด (อก./ กษ./ ทส./ พม./อปท. - กทม./พัทยา) - องค์กร, หน่วยงานภาครัฐ, หน่วยงานภาคเอกชน, ประชาชน และเครือข่ายด้านสิ่งแวดล้อม (กรมควบคุมมลพิษ , กรมส่งเสริมคุณภาพสิ่งแวดล้อม) - หน่วยงานด้านสิ่งแวดล้อม (กรมควบคุมมลพิษ , กรมส่งเสริมคุณภาพสิ่งแวดล้อม) - เครือข่ายด้านสิ่งแวดล้อม (กรมส่งเสริมคุณภาพสิ่งแวดล้อม) 	

4.1 กลยุทธ์หลัก: พัฒนาระบบบริหารจัดการองค์กรเครือข่ายด้านสิทธิมนุษยชนทุกภาคส่วน		
ตัวชี้วัดกลยุทธ์หลัก	กลุ่มเป้าหมาย (หน่วยงานรับผิดชอบ)	ตัวอย่างผลผลิต /โครงการสำคัญที่ควรดำเนินการ
	<p>5. <u>กลุ่มเป้าหมายด้านที่อยู่อาศัย</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - องค์กรที่ทำหน้าที่ดูแลงานสิทธิมนุษยชนด้านที่อยู่อาศัย (พอช. / การเคหะฯ) <p>6. <u>กลุ่มเป้าหมายด้านการรับรู้ข้อมูลข่าวสาร และการคุ้มครองผู้บริโภค</u></p> <p>กลุ่มเป้าหมายตามที่หน่วยงานกำหนด</p> <p>(สำนักงานกฤษฎีกา (นร.) / สำนักงานคณะกรรมการคุ้มครองผู้บริโภค (สคบ.))</p> <ul style="list-style-type: none"> - เครือข่ายคุ้มครองผู้บริโภคภาคประชาชน (สคบ.) <p>7. <u>กลุ่มเป้าหมายด้านเสรีภาพการสื่อสารและสื่อมวลชน</u></p> <p>องค์กรที่ทำหน้าที่ดูแลงานสิทธิมนุษยชนด้านการสื่อสารและสื่อมวลชน</p> <p>8. <u>กลุ่มเป้าหมายด้านการเมืองการปกครอง</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - องค์กรที่ทำหน้าที่ดูแลผู้ถูกละเมิดสิทธิด้านพลเมืองการเมือง การกระจายอำนาจ - ประชากรกลุ่มเป้าหมายตามที่หน่วยงานกำหนด (มท./ ชธ./ กสม.) - อปท. (กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น) <p>9. <u>กลุ่มเป้าหมายด้านกระบวนการยุติธรรม</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - กลุ่มเป้าหมายตามที่หน่วยงานกำหนด (ชธ./หน่วยงานในกระบวนการยุติธรรม / สำนักงานตรวจคนเข้าเมือง (สตม.) / พม.) - น. ฝสช.และผู้บริหารส่วนกลาง (กพ. กองทัพบก) - เครือข่ายและอาสาสมัครคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพ (กองส่งเสริมการระงับข้อพิพาท, กรมคุ้มครองสิทธิฯ) 	

4.1 กลยุทธ์หลัก: พัฒนาระบบบริหารจัดการองค์กรเครือข่ายด้านสิทธิมนุษยชนทุกภาคส่วน		
ตัวชี้วัดกลยุทธ์หลัก	กลุ่มเป้าหมาย (หน่วยงานรับผิดชอบ)	ตัวอย่างผลผลิต /โครงการสำคัญที่ควรดำเนินการ
	<ul style="list-style-type: none"> - แผนป้องกันและปราบปรามยาเสพติด (สำนักยุทธศาสตร์ กองนิติการ, สำนักงาน ปปส. ภาค 1-9/กทม.) - บุคคลที่เกี่ยวข้อง (กรมพินิจฯสำนักพัฒนาระบบงานยุติธรรมเด็กและเยาวชน / กพร.) <p>10. กลุ่มเป้าหมายด้านสิทธิชุมชน</p> <ul style="list-style-type: none"> - บุคลากรของหน่วยงาน (กรม ปก.) 	

4.2 กลยุทธ์หลัก: ส่งเสริมการมีส่วนร่วมระหว่างองค์กรเครือข่ายด้านสิทธิมนุษยชน ทั้งภาครัฐ ภาคเอกชน และภาคประชาชน ในการทำงานส่งเสริมและคุ้มครองสิทธิมนุษยชน ให้ครอบคลุมทุกพื้นที่		
ตัวชี้วัดกลยุทธ์หลัก	กลุ่มเป้าหมาย (หน่วยงานรับผิดชอบ)	ตัวอย่างผลผลิต /โครงการสำคัญที่ควรดำเนินการ
<p>- ร้อยละที่เพิ่มขึ้นในแต่ละปีของพื้นที่ที่องค์กรเครือข่ายด้านสิทธิมนุษยชนมีส่วนร่วมในการดำเนินงานสิทธิมนุษยชนในแต่ละด้านร่วมกัน (พื้นที่ – จังหวัด / อำเภอ มีการดำเนินงานเรื่องสิทธิมนุษยชนร่วมกันระหว่างภาครัฐ ภาคเอกชน และภาคประชาชน)</p>	<p>1. กลุ่มเป้าหมายด้านการศึกษา วัฒนธรรม ศาสนา และการเรียนรู้</p> <ul style="list-style-type: none"> - กลุ่มเป้าหมายตามที่หน่วยงานกำหนด (ศธ./ พม./ วร./ อปท. - กทม./พัทยา) - องค์กรเครือข่ายประชากรใน 5 จังหวัด ชายแดนภาคใต้ /องค์กรเครือข่ายกลุ่มชาติพันธุ์ / องค์กรเครือข่ายด้านสิทธิมนุษยชนเพื่อผู้ไร้สัญชาติ (ศธ.-สนง.เลขาธิการสภาการศึกษา- สำนัก งานพัฒนามาตรฐานและการเรียนรู้, สำนักนโยบายและแผนการศึกษา และสำนักพัฒนากฎหมายการศึกษา) - พื้นที่พิเศษ 5 จังหวัดชายแดนภาคใต้ (ศอบต.) - ประชาชน ชุมชน เครือข่ายวัฒนธรรมในพื้นที่ (สำนักงานคณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ) - ชุมชนแออัดใน กทม. (พส.) <p>2. กลุ่มเป้าหมายด้านอาชีพ และแรงงาน</p> <ul style="list-style-type: none"> - กลุ่มเป้าหมายตามที่หน่วยงานกำหนด (อก. / รง. / กษ./ พม.) - บุคลากรสังกัดสำนักงานปลัดกระทรวงแรงงาน (โครงการส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรม- สำนักบริหารกลาง สป.แรงงาน) <p>3. กลุ่มเป้าหมายด้านสาธารณสุข</p> <ul style="list-style-type: none"> - กลุ่มเป้าหมายตามที่หน่วยงานกำหนด (ศธ. / พม. / อปท. - กทม./พัทยา) - เครือข่ายการช่วยเหลือเด็กและสตรีที่ถูกกระทำรุนแรงในระดับตำบล ได้แก่ เจ้าหน้าที่สถานีอนามัยตำบล อบต. ผอ.บ. กำนัน ผู้นำชุมชน พระภิกษุ ตำรวจ ครู อสม. (กรมสนับสนุนบริการสุขภาพ) 	<p>4.2.1 แลกเปลี่ยนเรียนรู้ ภายในองค์กรเครือข่าย และระหว่างองค์กรชุมชนที่มีความแตกต่างทางชาติพันธุ์ ภาษา และศาสนา เพื่อการเสริมสร้างค่านิยม / ระบบคุณค่า ที่เอื้อต่อการเคารพและคุ้มครองสิทธิมนุษยชนในสังคมที่มีความหลากหลาย</p> <p>4.2.2 พัฒนาความร่วมมือขององค์กรเครือข่ายที่ปฏิบัติงานด้านสิทธิมนุษยชนทั้งภาครัฐ ภาคเอกชน และภาคประชาชน</p>

4.2 กลยุทธ์หลัก: ส่งเสริมการมีส่วนร่วมระหว่างองค์กรเครือข่ายด้านสิทธิมนุษยชน ทั้งภาครัฐ ภาคเอกชน และภาคประชาชน ในการทำงานส่งเสริมและคุ้มครองสิทธิมนุษยชน ให้ครอบคลุมทุกพื้นที่		
ตัวชี้วัดกลยุทธ์หลัก	กลุ่มเป้าหมาย (หน่วยงานรับผิดชอบ)	ตัวอย่างผลผลิต /โครงการสำคัญที่ควรดำเนินการ
	<ul style="list-style-type: none"> - พัฒนาความเข้มแข็งของสหวิชาชีพในการช่วยเหลือเด็กและสตรีที่ถูกกระทำรุนแรง ได้แก่ ศูนย์พึ่งได้ของ รพ. พมจ. ตำรวจ บ้านพักเด็กและครอบครัว อัยการ ศาล ฯลฯ (กรมสนับสนุนบริการสุขภาพ) 4. <u>กลุ่มเป้าหมายด้านทรัพยากรธรรมชาติ และสิ่งแวดล้อม</u> <ul style="list-style-type: none"> - ประชากรกลุ่มเป้าหมายตามที่หน่วยงานกำหนด (อก./ กษ./ ทส./ พม./อปท. - กทม./พทยา) - ประชาชน, องค์กร และเครือข่ายด้านสิ่งแวดล้อม (กรมควบคุมมลพิษ, กรมส่งเสริมคุณภาพสิ่งแวดล้อม, สค.) - เครือข่าย สป. พส. สท. สค. ((สป. พส. สท. สค.) - องค์กร และเครือข่ายด้านสิ่งแวดล้อม (กรมควบคุมมลพิษ, กรมส่งเสริมคุณภาพสิ่งแวดล้อม) 5. <u>กลุ่มเป้าหมายด้านที่อยู่อาศัย</u> (องค์กรเครือข่ายที่ดูแลงานด้านที่อยู่อาศัย) 6. <u>กลุ่มเป้าหมายด้านการรับรู้ข้อมูลข่าวสาร และการคุ้มครองผู้บริโภค</u> <ul style="list-style-type: none"> - ประชากรกลุ่มเป้าหมายตามที่หน่วยงานกำหนด (สำนักนายกรัฐมนตรี/สำนักงานคณะกรรมการคุ้มครองผู้บริโภค (สคบ.)) - เครือข่ายคุ้มครองผู้บริโภคภาคประชาชน (สคบ.อ) 7. <u>กลุ่มเป้าหมายด้านเสรีภาพการสื่อสารและสื่อมวลชน</u> <ul style="list-style-type: none"> - กลุ่มเป้าหมายตามที่หน่วยงานกำหนด (กรมประชาสัมพันธ์ (นร.02) /สำนักนายกรัฐมนตรี (นร.) / ทก.) 	

4.2 กลยุทธ์หลัก: ส่งเสริมการมีส่วนร่วมระหว่างองค์กรเครือข่ายด้านสิทธิมนุษยชน ทั้งภาครัฐ ภาคเอกชน และภาคประชาชน ในการทำงานส่งเสริมและคุ้มครองสิทธิมนุษยชน ให้ครอบคลุมทุกพื้นที่		
ตัวชี้วัดกลยุทธ์หลัก	กลุ่มเป้าหมาย (หน่วยงานรับผิดชอบ)	ตัวอย่างผลผลิต /โครงการสำคัญที่ควรดำเนินการ
	<ul style="list-style-type: none"> - เครือข่ายสื่อมวลชน องค์กรด้านสิทธิมนุษยชนภาครัฐ ภาคเอกชน ภาคประชาชน (กรมประชาสัมพันธ์, (สนผ., สปต., สวท., สทท.,สปช. 1-8) 8. กลุ่มเป้าหมายด้านการเมืองการปกครอง <ul style="list-style-type: none"> - ผู้ถูกละเมิดสิทธิด้านพลเมืองการเมือง การกระจายอำนาจ - กลุ่มเป้าหมายตามที่หน่วยงานกำหนด (มท./ชธ./กสม.) - กลุ่มเป้าหมายของกรม (กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น) 9. กลุ่มเป้าหมายด้านกระบวนการยุติธรรม <ul style="list-style-type: none"> - ประชากรกลุ่มเป้าหมายตามที่หน่วยงานกำหนด (ชธ./หน่วยงานในกระบวนการยุติธรรม / สำนักงานตรวจคนเข้าเมือง (สตม.) / พม.) - เด็ก / เยาวชน / ผู้เยาว์ / ผู้เสียหาย/พยาน และบุคคลที่เกี่ยวข้อง ผู้ปฏิบัติงานของหน่วยงานในสังกัด (กรมพินิจฯสำนักพัฒนาระบบงานยุติธรรมเด็กและเยาวชน / กพร.) (สำนักงานกิจการยุติธรรม) 10. กลุ่มเป้าหมายด้านสิทธิชุมชน <ul style="list-style-type: none"> - ประชากรกลุ่มเป้าหมายตามที่หน่วยงานกำหนด (มท./ กษ./ ทส./ พม./ อปท. - กทม./พัทยา) - องค์กรชุมชนในพื้นที่เป้าหมาย (พอช.) - บุคลากรของหน่วยงาน (กรม ปภ.) 	

4.3 กลยุทธ์หลัก: พัฒนาองค์ความรู้ด้านสิทธิมนุษยชนในบริบทของสังคมไทย		
ตัวชี้วัดกลยุทธ์หลัก	กลุ่มเป้าหมาย (หน่วยงานรับผิดชอบ)	ตัวอย่างผลผลิต /โครงการสำคัญที่ควรดำเนินการ
<ul style="list-style-type: none"> - ร้อยละที่เพิ่มขึ้นในแต่ละปีของผลงานวิจัยองค์ความรู้ด้านสิทธิมนุษยชนได้นำไปใช้ในการส่งเสริมและคุ้มครองสิทธิมนุษยชน - ร้อยละที่เพิ่มขึ้นในแต่ละปีของบทเรียนของการดำเนินการส่งเสริมและคุ้มครองสิทธิมนุษยชนได้นำไปใช้ในการปรับแผนยุทธศาสตร์สิทธิมนุษยชน - ร้อยละที่เพิ่มขึ้นในแต่ละปีของเครือข่ายที่นำบทเรียนของการดำเนินการส่งเสริมและคุ้มครองสิทธิมนุษยชนไปถ่ายทอด 	<p>1. กลุ่มเป้าหมายด้านการศึกษา วัฒนธรรม ศาสนา และการเรียนรู้</p> <ul style="list-style-type: none"> - กลุ่มเป้าหมายตามที่หน่วยงานกำหนด - องค์กรที่ทำหน้าที่ดูแลประชากรใน 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้ กลุ่มชาติพันธุ์/ผู้ไร้สัญชาติ (ศธ.) (วธ. / พม./อปท. - กทม./พทยา) - องค์กรที่ทำหน้าที่ดูแลประชากรวัยเรียน /วัยแรงงาน /- พ่อแม่/ ผู้ปกครอง/ ครอบครัว/ชุมชน - หน่วยงานที่มีส่วนได้ส่วนเสีย - องค์กรที่ทำหน้าที่ดูแลประชากรใน 3 จว.ชายแดนภาคใต้ / ผู้อพยพลี้ภัย/ กลุ่มชาติพันธุ์ / ผู้ไร้สัญชาติ (สนง.เลขาธิการสภาการศึกษา-สำนักงานพัฒนามาตรฐานและการเรียนรู้. สำนักนโยบายและแผนการศึกษา และสำนักวิจัยและพัฒนาการศึกษา) - กลุ่มชนพื้นถิ่น/ชนพื้นเมือง/กลุ่มชาติพันธุ์ที่วัฒนธรรมเสี่ยงต่อการสูญสลาย (ส่วนวิจัยและพัฒนา สถาบันวัฒนธรรมศึกษา) - บุคลากรที่ทำหน้าที่ในการดูแลนักศึกษา (สำนักงานกรรมการอาชีวศึกษา) - เครือข่ายการป้องกันและเฝ้าระวังสิทธิเด็กใน ร.ร.สังกัด กทม. 435 เครือข่าย (สำนักการศึกษา) และโรงเรียนทั่วประเทศ - บุคลากรที่ทำหน้าที่ในการดูแลประชากรวัยเรียน /วัยแรงงาน - พ่อแม่/ ผู้ปกครอง/ ครอบครัว /ชุมชน –หน่วยงานที่มีส่วนได้ส่วนเสีย -ประชากรใน 3 จว.ชายแดนภาคใต้ / ผู้อพยพลี้ภัย/ กลุ่มชาติพันธุ์/ผู้ไร้สัญชาติ (สนง.เลขาธิการสภาการศึกษา- สำนักนโยบายและแผนการศึกษา และสำนักประเมินผลการศึกษา) <p>2. กลุ่มเป้าหมายด้านอาชีพ และแรงงาน</p> <ul style="list-style-type: none"> - กลุ่มเป้าหมายตามที่หน่วยงานกำหนด (อก. / รง. / กษ./ พม.) 	<ul style="list-style-type: none"> 4.3.1 วิจัยองค์ความรู้ด้านสิทธิมนุษยชน โดยคำนึงถึงบริบทของสังคมไทย 4.3.2 ให้ทรัพยากรสนับสนุนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้และการจัดการความรู้ด้านสิทธิมนุษยชนทั้งภายในและระหว่างองค์กรเครือข่ายอย่างเพียงพอ 4.3.3 ประมวลและสังเคราะห์บทเรียนของการดำเนินการส่งเสริมและคุ้มครองสิทธิมนุษยชนและกรณีที่เกิดขึ้นทั้งบวกและลบเพื่อเผยแพร่แก่ประชาชน

4.3 กลยุทธ์หลัก: พัฒนาองค์ความรู้ด้านสิทธิมนุษยชนในบริบทของสังคมไทย		
ตัวชี้วัดกลยุทธ์หลัก	กลุ่มเป้าหมาย (หน่วยงานรับผิดชอบ)	ตัวอย่างผลผลิต /โครงการสำคัญที่ควรดำเนินการ
	<ul style="list-style-type: none"> - องค์กรด้านแรงงาน เช่น สภาองค์กรนายจ้าง/ลูกจ้างสหภาพแรงงาน คณะกรรมการความปลอดภัย อาชีวอนามัยและสภาพแวดล้อมในการทำงาน ฯลฯ - เครือข่ายด้านแรงงาน เช่น ที่ปรึกษาแรงงานหญิงในสถานประกอบการ TBCA ฯลฯ - บุคลากรที่ทำหน้าในการดูแลนายจ้าง ลูกจ้าง (<u>กรมสวัสดิการและคุ้มครองแรงงาน</u>) <p>3. <u>กลุ่มเป้าหมายด้านสาธารณสุข – องค์กรที่ดูแลงานด้านสิทธิทางสาธารณสุข</u></p> <p>4. <u>กลุ่มเป้าหมายด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - กลุ่มเป้าหมายตามที่หน่วยงานกำหนด (อก./ กย./ ทส./ พม./อปท. - กทม./พัทยา) - องค์กร และเครือข่ายด้านสิ่งแวดล้อม (<u>กรมควบคุมมลพิษ ,กรมส่งเสริมคุณภาพสิ่งแวดล้อม</u>) - เจ้าของแหล่งกำเนิดมลพิษ (<u>กรมส่งเสริมคุณภาพสิ่งแวดล้อม</u>) <p>5. <u>กลุ่มเป้าหมายด้านที่อยู่อาศัย</u></p> <p>(พม. / พอช. / การเคหะฯ / องค์กรชุมชนผู้ปฏิบัติงานด้านที่อยู่อาศัย)</p> <p>เจ้าหน้าที่ผู้ที่เกี่ยวข้องกับงานด้านการที่อยู่อาศัย</p> <p>6. <u>กลุ่มเป้าหมายด้านการรับรู้ข้อมูลข่าวสาร</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - ประชากรกลุ่มเป้าหมายตามที่หน่วยงานกำหนด <p>(สำนักนายกรัฐมนตรี (นร.) /สำนักงานคณะกรรมการคุ้มครองผู้บริโภค (สคบ.))</p> <ul style="list-style-type: none"> - เจ้าหน้าที่ของรัฐ (<u>สป. สน.นายกรัฐมนตรี</u>) 	

4.3 กลยุทธ์หลัก: พัฒนาการความรู้ด้านสิทธิมนุษยชนในบริบทของสังคมไทย		
ตัวชี้วัดกลยุทธ์หลัก	กลุ่มเป้าหมาย (หน่วยงานรับผิดชอบ)	ตัวอย่างผลผลิต /โครงการสำคัญที่ควรดำเนินการ
	<p>7. <u>กลุ่มเป้าหมายด้านเสรีภาพการสื่อสารและสื่อมวลชน</u> -บุคลากรผู้เกี่ยวข้อง</p> <p>8. <u>กลุ่มเป้าหมายด้านการเมืองการปกครอง</u> - บุคลากรผู้เกี่ยวข้อง</p> <p>9. <u>กลุ่มเป้าหมายด้านกระบวนการยุติธรรม</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - กลุ่มเป้าหมายตามที่หน่วยงานกำหนด (ชธ./หน่วยงานในกระบวนการยุติธรรม / สำนักงานตรวจคนเข้าเมือง (สตม.) / พม.) - กพ. และครอบครัวในหน่วยทหาร (กองทัพบก,ยศง. ทบ.) - หน่วยทหาร/ และชุมชนรอบหน่วยทหาร (กองทัพบก,ยศง. ทบ.) - บุคลากรผู้เกี่ยวข้องกับเด็ก/เยาวชน ที่กระทำผิด ผู้เสียหาย พยาน และผู้ที่เกี่ยวข้อง - ผู้ปฏิบัติงานของหน่วยงานในสังกัด /นักวิชาการ/นักศึกษา (กรมพินิจฯ) <p>10. <u>กลุ่มเป้าหมายด้านสิทธิชุมชน</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - บุคลากรของหน่วยงาน (กรม ปก.) 	

4.4 กลยุทธ์หลัก: พัฒนาบุคลากรทุกระดับขององค์กรเครือข่ายสิทธิมนุษยชน		
ตัวชี้วัดกลยุทธ์หลัก	กลุ่มเป้าหมาย (หน่วยงานรับผิดชอบ)	ตัวอย่างผลผลิต /โครงการสำคัญที่ควรดำเนินการ
- ร้อยละที่เพิ่มขึ้นในแต่ละปีของบุคลากรขององค์กรเครือข่ายสิทธิมนุษยชนภาครัฐที่มีสมรรถนะในการปฏิบัติภารกิจตามหน้าที่และความรับผิดชอบในการให้บริการการป้องกันและคุ้มครองสิทธิมนุษยชน	<p>1. กลุ่มเป้าหมายด้านการศึกษา วัฒนธรรม ศาสนา และการเรียนรู้</p> <ul style="list-style-type: none"> - กลุ่มเป้าหมายตามที่หน่วยงานกำหนด - บุคลากรในสังกัด สธ. / พม. / วร. / อปท. - กทม. - บุคลากรในสังกัด สธ. (ครู / อาจารย์ /ผู้บริหารการศึกษา /สถานศึกษา / องค์กรนักศึกษาส่วนท้องถิ่น/ หน่วยงานภาครัฐที่เกี่ยวข้องในภาคปฏิบัติ (สนง.เลขาธิการสภาการศึกษา-สำนักนโยบายและแผนการศึกษา และสำนักพัฒนากฎหมายการศึกษา , สนง.กค.อาชีวศึกษา, สำนักงานอุดมศึกษา, สพฐ.) - บุคลากรในเครือข่ายการป้องกันและเฝ้าระวังสิทธิเด็ก (สธ.) - บุคลากรในเครือข่ายการป้องกันและเฝ้าระวังสิทธิเด็ก (สำนักงานการศึกษา) - Gender focal Point 19 กระทรวง 125 กรม 4 องค์กรอิสระ (สค.) <p>2. กลุ่มเป้าหมายด้านอาชีพ และแรงงาน</p> <ul style="list-style-type: none"> - กลุ่มเป้าหมายตามที่หน่วยงานกำหนด (อก. / รง. / กษ./ พม.) - คณะกรรมการความปลอดภัย/เจ้าหน้าที่ความปลอดภัยในการทำงาน (กรมสวัสดิการและคุ้มครองแรงงาน) - ข้าราชการในสังกัดของ สป.แรงงาน (โครงการพัฒนาบุคลากร-สำนักบริหารกลาง สป.แรงงาน) <p>3. กลุ่มเป้าหมายด้านสาธารณสุข</p> <ul style="list-style-type: none"> - กลุ่มเป้าหมายตามที่หน่วยงานกำหนด (สธ. / พม. / อปท. - กทม./พืทยา) - บุคลากรทุกระดับของ สธ. (แพทย์ พยาบาล นักสังคมสงเคราะห์ นักจิตวิทยา และบุคลากรที่เกี่ยวข้องในการให้บริการในสถานบริการสาธารณสุขทุกระดับของ สธ. รวมทั้ง อสม. ของ สธ.) 	<p>4.4.1 ฝึกอบรมบุคลากรขององค์กรเครือข่ายสิทธิมนุษยชนทุกระดับให้มีทักษะในการป้องกันและคุ้มครองสิทธิมนุษยชน</p> <p>4.4.2 ให้ความรู้ในการสร้างเจตคติเชิงสร้างสรรค์ เพื่อปรับเปลี่ยนทัศนคติในเชิงลบของเจ้าหน้าที่ภาครัฐในการให้บริการกับกลุ่มผู้ด้อยโอกาส</p> <p>4.4.3 จัดให้มีอาสาสมัคร ครอบคลุมพื้นที่ทุกระดับ รวมทั้งจัดสวัสดิการที่เหมาะสมให้แก่อาสาสมัครที่เกี่ยวข้องกับการส่งเสริม คุ้มครอง และป้องกันสิทธิมนุษยชน</p>

4.4 กลยุทธ์หลัก: พัฒนาบุคลากรทุกระดับขององค์กรเครือข่ายสิทธิมนุษยชน		
ตัวชี้วัดกลยุทธ์หลัก	กลุ่มเป้าหมาย (หน่วยงานรับผิดชอบ)	ตัวอย่างผลผลิต /โครงการสำคัญที่ควรดำเนินการ
	<ul style="list-style-type: none"> - บุคลากรที่เกี่ยวข้องกับการปฏิบัติงานด้านการช่วยเหลือเด็กและสตรีที่ถูกระทำรุนแรงในสถานบริการสาธารณสุขทุกระดับ (กรมสนับสนุนบริการสุขภาพ) - นักสังคมสงเคราะห์และบุคลากรด้านสาธารณสุขที่เกี่ยวข้อง (สำนักอนามัย, สำนักการแพทย์) - บุคลากรด้านสาธารณสุขและบุคลากรที่เกี่ยวข้องในการให้บริการ (สำนักอนามัย, สำนักการแพทย์) - อาสาสมัครสาธารณสุข (สำนักอนามัย) - เจ้าหน้าที่ปฏิบัติงานในสถานพยาบาลทั้งภาครัฐ เอกชน และสถานบริการสุขภาพ เช่น สปปิตเนต เป็นต้น เจ้าหน้าที่ อปท. และบุคลากรด้านอนามัยสิ่งแวดล้อมที่เกี่ยวข้อง (กรมอนามัย) <p>4. กลุ่มเป้าหมายด้านทรัพยากรธรรมชาติ และสิ่งแวดล้อม</p> <ul style="list-style-type: none"> - กลุ่มเป้าหมายตามที่หน่วยงานกำหนด (อก./ กษ./ ทส./ พม./อปท. - กทม./พัทยา) - เจ้าหน้าที่ของ สป.อก. ทั้งส่วนกลางและส่วนภูมิภาค และผู้ประกอบการอุตสาหกรรมวิสาหกิจชุมชน (สป.อก.) - บุคลากรขององค์กรเครือข่าย, ผู้นำชุมชน, อาสาสมัครหมู่บ้านด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม (กรมควบคุมมลพิษ, กรมส่งเสริมคุณภาพสิ่งแวดล้อม, สผ.) - Gender Focal Point ของทุกกระทรวง (19 กระทรวง 125 กรม 4 องค์กรอิสระ) (สค.) - อาสาสมัครหมู่บ้านด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม (กรมส่งเสริมคุณภาพสิ่งแวดล้อม, สป.กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติ) <p>5. กลุ่มเป้าหมายด้านที่อยู่อาศัย – บุคลากรผู้เกี่ยวข้องกับงานด้านที่อยู่อาศัย</p>	

4.4 กลยุทธ์หลัก: พัฒนาบุคลากรทุกระดับขององค์กรเครือข่ายสิทธิมนุษยชน		
ตัวชี้วัดกลยุทธ์หลัก	กลุ่มเป้าหมาย (หน่วยงานรับผิดชอบ)	ตัวอย่างผลผลิต /โครงการสำคัญที่ควรดำเนินการ
	<p>6. กลุ่มเป้าหมายด้านการรับรู้ข้อมูลข่าวสาร และการคุ้มครองผู้บริโภค</p> <ul style="list-style-type: none"> - กลุ่มเป้าหมายตามที่หน่วยงานกำหนด (สำนักนายกรัฐมนตรี (นร.) /สำนักงานคณะกรรมการคุ้มครองผู้บริโภค (สคบ.) - เครือข่ายคุ้มครองผู้บริโภคภาคประชาชน (สคบ.) <p>7. กลุ่มเป้าหมายด้านเสรีภาพการสื่อสารและสื่อมวลชน – บุคลากรผู้เกี่ยวข้องกับงานด้านการสื่อสารและสื่อมวลชน</p> <p>8. กลุ่มเป้าหมายด้านการเมืองการปกครอง บุคลากร /ข้าราชการ (ทุกกระทรวง)</p> <ul style="list-style-type: none"> - อปท. (กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น) <p>9. กลุ่มเป้าหมายด้านกระบวนการยุติธรรม</p> <ul style="list-style-type: none"> - กลุ่มเป้าหมายตามที่หน่วยงานกำหนด (ยธ. /หน่วยงานในกระบวนการยุติธรรม / สำนักงานตรวจคนเข้าเมือง (สตม.) / พม.) - เจ้าหน้าที่กรมสอบสวนคดีพิเศษ /เจ้าหน้าที่กรมคุ้มครองสิทธิมนุษยชน/ ประชาชน เจ้าหน้าที่ภาครัฐ เครือข่ายภาคประชาชน (กรมสอบสวนคดีพิเศษสำนักพัฒนาและสนับสนุนคดีพิเศษ) - ตำรวจ เจ้าหน้าที่ศาลยุติธรรม ที่ปรึกษากฎหมาย (สนง.ช่วยเหลือทางการเงินแก่ผู้เสียหาย และจำเลยในคดีอาญา, กองพิทักษ์สิทธิและเสรีภาพ, สำนักงานคุ้มครองพยาน) - นักเรียนทหาร/ กพ.และครอบครัวในหน่วยทหาร ชุมชนรอบหน่วยทหาร (กพ. กองทัพบก, ยศง. ทบ.) - วิทยากรชุมชน (กองส่งเสริมการระงับข้อพิพาท, กรมคุ้มครองสิทธิฯ) - ผู้ปฏิบัติงานของหน่วยงานในสังกัด (กรมพินิจฯ) - ผู้นำชุมชน (กรมพินิจฯ) 	

4.4 กลยุทธ์หลัก: พัฒนาบุคลากรทุกระดับขององค์กรเครือข่ายสิทธิมนุษยชน		
ตัวชี้วัดกลยุทธ์หลัก	กลุ่มเป้าหมาย (หน่วยงานรับผิดชอบ)	ตัวอย่างผลผลิต /โครงการสำคัญที่ควรดำเนินการ
	<ul style="list-style-type: none"> - เครือข่ายและอาสาสมัครคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพ (กองส่งเสริมการระงับข้อพิพาท, กรมคุ้มครองสิทธิฯ) 10. กลุ่มเป้าหมายด้านสิทธิชุมชน- ประชากรกลุ่มเป้าหมายตามที่หน่วยงานกำหนด (มท. / กษ./ ทส./ พม./ อปท. - กทม./พืฯ) - บุคลากรของหน่วยงาน (กรม ปก.) - บุคลากร ส.ป.ก. / อาสาสมัคร สปก. (ส.ป.ก.) 	

4.5 กลยุทธ์หลัก: ส่งเสริมการใช้อำนาจที่ถูกต้องเหมาะสมของเจ้าหน้าที่รัฐ		
ตัวชี้วัดกลยุทธ์หลัก	กลุ่มเป้าหมาย (หน่วยงานรับผิดชอบ)	ตัวอย่างผลผลิต /โครงการสำคัญที่ควรดำเนินการ
<ul style="list-style-type: none"> - ร้อยละที่ลดลงในแต่ละปีของเจ้าหน้าที่รัฐที่ถูกฟ้องร้องเกี่ยวกับการละเมิดสิทธิมนุษยชนในแต่ละด้าน - ร้อยละที่ลดลงในแต่ละปีของหน่วยงานที่ถูกฟ้องร้องเกี่ยวกับการละเมิดสิทธิมนุษยชนในแต่ละด้าน 	<ol style="list-style-type: none"> 1. กลุ่มเป้าหมายด้านการศึกษา วัฒนธรรม ศาสนา และการเรียนรู้ - ประชากรกลุ่มเป้าหมายตามที่หน่วยงานกำหนด - บุคลากรในสังกัดของหน่วยงานต่างๆ (ศธ./ พม./ วร./ อปท. - กทม./พืฯ) 2. กลุ่มเป้าหมายด้านอาชีพ และแรงงาน – บุคลากรในสังกัดของหน่วยงาน (ไม่มี) 3. กลุ่มเป้าหมายด้านสาธารณสุข –บุคลากรในสังกัดของหน่วยงาน (ไม่มี) 4. กลุ่มเป้าหมายด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม - บุคลากรในสังกัดของหน่วยงานกลุ่มเป้าหมายตามที่หน่วยงานกำหนด (อก./ กษ./ ทส./ พม./อปท. - กทม./พืฯ) - เจ้าหน้าที่งานควบคุมมลพิษ (กรมควบคุมมลพิษ) 	<ol style="list-style-type: none"> 4.5.1 ให้ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับวิถีชีวิตและวัฒนธรรมประเพณี เพื่อสร้างเจตคติในเชิงสร้างสรรค์แก่เจ้าหน้าที่ของรัฐก่อนและระหว่างการปฏิบัติงานในพื้นที่พิเศษ 4.5.2 ประสานหน่วยงานกลางที่เป็นอิสระและประชาชนมีส่วนร่วมเพื่อตรวจสอบและติดตามการใช้อำนาจของหน่วยงานภาครัฐในพื้นที่พิเศษ 4.5.3 จัดให้มีการประเมินผลการปฏิบัติงานของหน่วยงานภาครัฐที่มีโอกาสละเมิดสิทธิมนุษยชนในพื้นที่พิเศษอย่างต่อเนื่องและเป็นระบบ 4.5.4 จัดให้มีระบบประสานระหว่างหน่วยงานภาครัฐที่มีโอกาสละเมิดสิทธิมนุษยชนในการปฏิบัติงานใน

4.5 กลยุทธ์หลัก: ส่งเสริมการใช้อำนาจที่ถูกต้องเหมาะสมของเจ้าหน้าที่รัฐ		
ตัวชี้วัดกลยุทธ์หลัก	กลุ่มเป้าหมาย (หน่วยงานรับผิดชอบ)	ตัวอย่างผลผลิต /โครงการสำคัญที่ควรดำเนินการ
	<p>5. <u>กลุ่มเป้าหมายด้านที่อยู่อาศัย</u> – บุคลากรในสังกัดของหน่วยงาน <u>(ไม่มี)</u></p> <p>6. <u>กลุ่มเป้าหมายด้านการรับรู้ข้อมูลข่าวสาร และการคุ้มครองผู้บริโภค</u> – บุคลากรในสังกัดของหน่วยงาน <u>(ไม่มี)</u></p> <p>7. <u>กลุ่มเป้าหมายด้านเสรีภาพการสื่อสารและสื่อมวลชน</u> – บุคลากรในสังกัดของหน่วยงาน <u>(ไม่มี)</u></p> <p>8. <u>กลุ่มเป้าหมายด้านการเมืองการปกครอง</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - ประชากรกลุ่มเป้าหมายตามที่หน่วยงานกำหนด (มท./ ยธ./ กสม.) - ข้าราชการกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นที่จะลงไปปฏิบัติงานยังภูมิภาค (<u>กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น/ สอบต.</u>) - ประชาชนใน 5 จังหวัดชายแดนภาคใต้ (<u>สบต.</u>) <p>9. <u>กลุ่มเป้าหมายด้านกระบวนการยุติธรรม</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - กลุ่มเป้าหมายตามที่หน่วยงานกำหนด (ยธ./หน่วยงานในกระบวนการยุติธรรม / สำนักงานตรวจคนเข้าเมือง (สตม.) / พม.) - บุคลากรในสังกัดของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับเด็ก/เยาวชน ที่กระทำผิด ผู้เสียหาย พยาน และผู้ที่เกี่ยวข้อง รวมทั้งผู้ปฏิบัติงานของหน่วยงานในสังกัด (<u>กรมพินิจฯ</u>) - เจ้าหน้าที่ของรัฐ (สน.ตำรวจแห่งชาติ) - น. ฝสธ.(กพ. ทบ.) - กพ. ของหน่วยทหาร (ยก. ทบ) 	<p>พื้นที่พิเศษ</p> <p>4.5.5 เปิดโอกาสให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการตรวจสอบใช้อำนาจรัฐที่กระทบต่อสิทธิมนุษยชนของพลเมือง</p> <p>4.5.6 กำหนดมาตรการลงโทษที่เหมาะสมสำหรับเจ้าหน้าที่หรือหน่วยงานของรัฐที่ละเมิดสิทธิของประชาชน</p>

4.5 กลยุทธ์หลัก: ส่งเสริมการใช้อำนาจที่ถูกต้องเหมาะสมของเจ้าหน้าที่รัฐ		
ตัวชี้วัดกลยุทธ์หลัก	กลุ่มเป้าหมาย (หน่วยงานรับผิดชอบ)	ตัวอย่างผลผลิต /โครงการสำคัญที่ควรดำเนินการ
	<p>10. กลุ่มเป้าหมายด้านสิทธิชุมชน</p> <ul style="list-style-type: none"> - ประชากรกลุ่มเป้าหมายตามที่หน่วยงานกำหนด (มท. / กย./ ทส./ พม./ อปท. - กทม./พัทยา) - บุคลากร ส.ป.ก. (ส.ป.ก.) - บุคลากร (กรมการพัฒนาชุมชน) 	

4.6 กลยุทธ์หลัก: สร้างวัฒนธรรมองค์กรในภาครัฐ เรื่องการเคารพและคุ้มครองสิทธิมนุษยชน		
ตัวชี้วัดกลยุทธ์หลัก	กลุ่มเป้าหมาย (หน่วยงานรับผิดชอบ)	ตัวอย่างผลผลิต /โครงการสำคัญที่ควรดำเนินการ
<ul style="list-style-type: none"> - ร้อยละที่ลดลงในแต่ละปีของข้อร้องเรียนที่เกิดจากการเลือกปฏิบัติของบุคลากรในองค์กรภาครัฐ - ร้อยละที่ลดลงในแต่ละปีของข้อร้องทุกข์ที่เกี่ยวข้องกับการขาดจริยธรรมของผู้บริหารในองค์กรภาครัฐ - สัดส่วนของหญิงที่เป็นผู้บริหารในหน่วยงานภาครัฐที่เพิ่มขึ้นในแต่ละปี 	<p>1. กลุ่มเป้าหมายด้านการศึกษา วัฒนธรรม ศาสนา และการเรียนรู้</p> <ul style="list-style-type: none"> - กลุ่มเป้าหมายตามที่หน่วยงานกำหนด (ศธ./ พม./ วธ./ อปท. - กทม./พัทยา) - ผู้บริหารการศึกษา/ สถานศึกษา/ ครู/ อาจารย์/ เขตพื้นที่การศึกษา/ ผู้นำศาสนา/ ครอบครัว/ ชุมชน/ หน่วยงานภาคีเครือข่ายทางการศึกษา (หน่วยงานในสังกัด ศธ.- <u>สนง.เลขาธิการสภาการศึกษา</u>) - บุคลากรระดับปฏิบัติการและบุคลากรระดับบริหาร ทั้งที่อยู่ในพื้นที่และส่วนกลาง (<u>สน.ส่งเสริมและเผยแพร่วัฒนธรรม, สนง.คกก.วัฒนธรรมแห่งชาติ</u>) <p>2. กลุ่มเป้าหมายด้านอาชีพ และแรงงาน</p> <ul style="list-style-type: none"> - กลุ่มเป้าหมายตามที่หน่วยงานกำหนด (อก. / รง. / กย./ พม.) - บุคลากรในสังกัดของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับนายจ้าง ลูกจ้าง (กรมสวัสดิการและคุ้มครองแรงงาน) - บุคลากรในสังกัดของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับผู้ที่อยู่ในกำลังแรงงานทุกสาขาอาชีพที่ 	<p>4.6.1 จัดกิจกรรมสร้างค่านิยมให้บุคลากรในองค์กรภาครัฐ มีวัฒนธรรมการทำงานที่เคารพและคุ้มครองสิทธิมนุษยชนในประเด็นที่ครอบคลุมหลักสิทธิมนุษยชน (เช่น การเลือกปฏิบัติ)</p> <p>4.6.2 จัดกิจกรรมปรับเปลี่ยนทัศนคติของผู้บริหารในองค์กรภาครัฐให้มีขนบธรรมเนียมใหม่ที่ถูกต้องในการให้คุณและโทษแก่บุคลากรของหน่วยงานอย่างมีจริยธรรม</p> <p>4.6.3 ปรับกระบวนการที่เกี่ยวข้องกับการเลื่อนขั้นและตำแหน่งของบุคลากรที่คำนึงถึงความเสมอภาคหญิงชาย</p>

4.6 กลยุทธ์หลัก: สร้างวัฒนธรรมองค์กรในภาครัฐ เรื่องการเคารพและคุ้มครองสิทธิมนุษยชน		
ตัวชี้วัดกลยุทธ์หลัก	กลุ่มเป้าหมาย (หน่วยงานรับผิดชอบ)	ตัวอย่างผลผลิต /โครงการสำคัญที่ควรดำเนินการ
	<p>กรมพัฒนาฝีมือแรงงานฝึกอบรมให้ตามภารกิจของกรม (หน่วยตรวจสอบของกรมพัฒนาฝีมือแรงงาน)</p> <ul style="list-style-type: none"> - บุคลากรของ สสว. โดยพิจารณาบรรจุเป็นเนื้อหาในหมวดสร้างวัฒนธรรมองค์กร (สสว.) - เจ้าหน้าที่ที่ถูกร้องเรียน/กล่าวหาว่าได้กระทำผิดวินัย (กรมสวัสดิการและคุ้มครองแรงงาน) <p>3. <u>กลุ่มเป้าหมายด้านสาธารณสุข - ไม่มี</u></p> <p>4. <u>กลุ่มเป้าหมายด้านทรัพยากรธรรมชาติ และสิ่งแวดล้อม</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - ประชากรกลุ่มเป้าหมายตามที่หน่วยงานกำหนด (อก./ กษ./ ทส./ พม./อปท. - กทม./พัทยา) - บุคลากรในสังกัดที่เกี่ยวข้องกับประชาชนในพื้นที่ที่มีผลกระทบ (กรมทรัพยากรน้ำ) - บุคลากรในสังกัดที่เกี่ยวข้องกับประชาชนทั่วไป (กรมส่งเสริมคุณภาพสิ่งแวดล้อม) - บุคลากรของกรมฯเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องในการจัดการมลพิษ (กรมส่งเสริมคุณภาพสิ่งแวดล้อม, สำนักสิ่งแวดล้อม, สำนักการระบายน้ำ (กทม.)) <p>5. <u>กลุ่มเป้าหมายด้านที่อยู่อาศัย - บุคลากรในสังกัดที่เกี่ยวข้องกับงานด้านที่อยู่อาศัย</u></p> <p>6. <u>กลุ่มเป้าหมายด้านการรับรู้ข้อมูลข่าวสาร</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - กลุ่มเป้าหมายตามที่หน่วยงานกำหนด (สำนักนายกรัฐมนตรี (นร.) /สำนักงานคณะกรรมการคุ้มครองผู้บริโภค (สคบ.)) - บุคลากรในสังกัดที่เกี่ยวข้องกับประชาชนทั่วไป/เจ้าหน้าที่ของรัฐ (สป. สน.นายกรัฐมนตรี) 	

4.6 กลยุทธ์หลัก: สร้างวัฒนธรรมองค์กรในภาครัฐ เรื่องการเคารพและคุ้มครองสิทธิมนุษยชน		
ตัวชี้วัดกลยุทธ์หลัก	กลุ่มเป้าหมาย (หน่วยงานรับผิดชอบ)	ตัวอย่างผลผลิต /โครงการสำคัญที่ควรดำเนินการ
	<p>7. กลุ่มเป้าหมายด้านเสรีภาพการสื่อสารและสื่อมวลชน</p> <ul style="list-style-type: none"> - กลุ่มเป้าหมายตามที่หน่วยงานกำหนด (กรมประชาสัมพันธ์ (นร.02) /สำนักนายกรัฐมนตรี (นร.) / ทก.) - บุคลากรในสังกัดที่เกี่ยวข้องกับประชาชนที่มาร้องเรียน (สคบ.) <p>8. กลุ่มเป้าหมายด้านการเมืองการปกครอง</p> <ul style="list-style-type: none"> - ผู้ถูกละเมิดสิทธิด้านพลเมืองการเมือง การกระจายอำนาจ - ประชากรกลุ่มเป้าหมายตามที่หน่วยงานกำหนด (มท./ ชธ./ กสม.) - บุคลากรในสังกัดอปท. (กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น) (ศอบต.) <p>9. กลุ่มเป้าหมายด้านกระบวนการยุติธรรม</p> <ul style="list-style-type: none"> - กลุ่มเป้าหมายตามที่หน่วยงานกำหนด (ชธ./หน่วยงาน ในกระบวนการยุติธรรม / สำนักงานตรวจคนเข้าเมือง (สตม.) / พม.) บุคลากรในสังกัดที่เกี่ยวข้องกับกลุ่มเป้าหมายต่อไปนี้ - ประชาชน/ กพ.ของหน่วย (กพ. ทบ., กองนโยบายและมาตรการ) - เด็ก/เยาวชน ที่กระทำผิด ผู้เสียหาย พยาน และผู้ที่เกี่ยวข้อง - ผู้ปฏิบัติงานของหน่วยงานในสังกัด (กรมพินิจฯ) - กพ. ของหน่วย, กพ. ในพื้นที่, (ผู้บริหารระดับสูง (กพ. ทบ.) - เจ้าพนักงาน (ปปส. กองนิติการ สำนักปราบปรามยาเสพติด) - ผู้รับบริการ เจ้าหน้าที่กระบวนการยุติธรรม (กรมสอบสวนคดีพิเศษ) - ประชาชน ชุมชนรอบหน่วยทหาร (ยก. ทบ.) - เด็ก/เยาวชน ที่กระทำผิด ผู้เสียหาย พยาน และผู้ที่เกี่ยวข้อง - ผู้ปฏิบัติงานของหน่วยงานในสังกัด (กรมพินิจฯ) 	

4.6 กลยุทธ์หลัก: สร้างวัฒนธรรมองค์กรในภาครัฐ เรื่องการเคารพและคุ้มครองสิทธิมนุษยชน		
ตัวชี้วัดกลยุทธ์หลัก	กลุ่มเป้าหมาย (หน่วยงานรับผิดชอบ)	ตัวอย่างผลผลิต /โครงการสำคัญที่ควรดำเนินการ
	10. กลุ่มเป้าหมายด้านสิทธิชุมชน - ประชากรกลุ่มเป้าหมายตามที่หน่วยงานกำหนด (มท./ กย./ ทส./ พม./ อปท. - กทม./ พัทยา) - บุคลากรของหน่วยงาน (กรม ปก.) - ข้าราชการ ส.ป.ก. (ส.ป.ก.)	

4.7 กลยุทธ์หลัก: ส่งเสริมให้ภาคส่วนต่างๆ มีส่วนร่วมเกี่ยวกับประเด็นด้านสิทธิมนุษยชนทั้งในระดับชาติ และระหว่างประเทศ		
ตัวชี้วัดกลยุทธ์หลัก	กลุ่มเป้าหมาย (หน่วยงานรับผิดชอบ)	ตัวอย่างผลผลิต /โครงการสำคัญที่ควรดำเนินการ
- ร้อยละที่ลดลงในแต่ละปีของข้อท้วงติงจากองค์กรระหว่างประเทศเกี่ยวกับการไม่ปฏิบัติตามกติกาและอนุสัญญาสิทธิมนุษยชนระหว่างประเทศ - ร้อยละที่ลดลงในแต่ละปีของข้อท้วงติงของคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติที่มีต่อหน่วยงานในประเทศเกี่ยวกับการไม่ปฏิบัติตามกติกาและอนุสัญญาสิทธิมนุษยชนที่ปรากฏในรายงานต่อรัฐสภา	1. กลุ่มเป้าหมายด้านการศึกษา วัฒนธรรม ศาสนา และการเรียนรู้ - กลุ่มเป้าหมายตามที่หน่วยงานกำหนด - หน่วยงานของรัฐ (ศธ./ พม./ วธ./ อปท. - กทม./ พัทยา) บุคลากรในสังกัดที่เกี่ยวข้องกับกลุ่มเป้าหมายต่อไปนี้ - เครือข่าย ภาครัฐ เอกชน สตรี ประชาชนทั่วไป (สค.) - นักศึกษาและผู้ปกครอง และบุคลากรในสังกัด (สนง.กก.อาชีวศึกษา) - หน่วยงานภาคีเครือข่ายทั้งภาครัฐและเอกชน/องค์กรระหว่างประเทศ (ILO, UNICEF, UNESCO) (สนง.เลขาธิการสภาการศึกษา- สำนักพัฒนามาตรฐานการศึกษา และการเรียนรู้, สำนักนโยบายและแผนการศึกษา, สำนักวิจัยและพัฒนาการศึกษา, ศูนย์พัฒนาการศึกษาต่างประเทศ, สำนักประเมินผลการศึกษา) - เครือข่ายของ พม. (สค.) - ภาครัฐ เอกชน สตรี ประชาชนทั่วไป (สค.)	4.7.1 ประสานงานระหว่างเครือข่ายทั้งในประเทศและระดับนานาชาติ 4.7.2 จัดกิจกรรมการมีส่วนร่วมของภาคส่วนทั้งในประเทศและระดับนานาชาติ ต่างๆ เกี่ยวกับประเด็นด้านสิทธิมนุษยชนอย่างต่อเนื่อง

4.7 กลยุทธ์หลัก: ส่งเสริมให้ภาคส่วนต่างๆ มีส่วนร่วมเกี่ยวกับประเด็นด้านสิทธิมนุษยชนทั้งในระดับชาติ และระหว่างประเทศ		
ตัวชี้วัดกลยุทธ์หลัก	กลุ่มเป้าหมาย (หน่วยงานรับผิดชอบ)	ตัวอย่างผลผลิต /โครงการสำคัญที่ควรดำเนินการ
	<p>2. <u>กลุ่มเป้าหมายด้านอาชีพ และแรงงาน</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - กลุ่มเป้าหมายตามที่หน่วยงานกำหนด (อก. / รง. / กษ./ พม. /กต.) - องค์กรภาครัฐ ภาคประชาสังคม และประชาชน (กรมองค์การระหว่างประเทศ) - องค์กรด้านแรงงาน เครือข่ายด้านแรงงาน บุคลากรในสังกัดที่เกี่ยวข้องกับนายจ้าง ลูกจ้าง ฯลฯ (กรมสวัสดิการและคุ้มครองแรงงาน) <p>3. <u>กลุ่มเป้าหมายด้านสาธารณสุข</u>- กลุ่มเป้าหมายตามที่หน่วยงานกำหนด (สธ. / พม. / อปท. - กทม./พทยา)</p> <ul style="list-style-type: none"> - สถานบริการสาธารณสุขทุกระดับของ สธ. - เครือข่ายทั้งภาครัฐ เอกชน ภาคประชาชนและองค์กรระหว่างประเทศ เช่น UNICEF , WHO ฯลฯ และองค์กรด้านการช่วยเหลือเด็กและสตรีที่ถูกกระทำรุนแรง (กรมสนับสนุนบริการสุขภาพ) <p>4. <u>กลุ่มเป้าหมายด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - กลุ่มเป้าหมายตามที่หน่วยงานกำหนด (อก./ กษ./ ทส./ พม./อปท. - กทม./พทยา) - เครือข่ายจากทุกภาคส่วนที่เกี่ยวข้องกับด้านสิ่งแวดล้อม (กรมควบคุมมลพิษ, กรมส่งเสริมคุณภาพสิ่งแวดล้อม, สผ.) - ทุกภาคส่วนที่เกี่ยวข้องกับด้านการจัดการมลพิษ (กรมควบคุมมลพิษ, กรมส่งเสริมคุณภาพสิ่งแวดล้อม, สผ.) <p>5. <u>กลุ่มเป้าหมายด้านที่อยู่อาศัย</u> – บุคลากรในสังกัดที่เกี่ยวข้องกับงานด้านที่อยู่อาศัย</p>	

4.7 กลยุทธ์หลัก: ส่งเสริมให้ภาคส่วนต่างๆ มีส่วนร่วมเกี่ยวกับประเด็นด้านสิทธิมนุษยชนทั้งในระดับชาติ และระหว่างประเทศ		
ตัวชี้วัดกลยุทธ์หลัก	กลุ่มเป้าหมาย (หน่วยงานรับผิดชอบ)	ตัวอย่างผลผลิต /โครงการสำคัญที่ควรดำเนินการ
	<p>6. <u>กลุ่มเป้าหมายด้านการรับรู้ข้อมูลข่าวสาร และการคุ้มครองผู้บริโภค</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - กลุ่มเป้าหมายตามที่หน่วยงานกำหนด (สำนักงานกฤษฎีกา (นร.) /สำนักงานคณะกรรมการคุ้มครองผู้บริโภค (สคบ.)) - เครือข่ายคุ้มครองผู้บริโภคภาคประชาชน (สคบ.) <p>7. <u>กลุ่มเป้าหมายด้านเสรีภาพการสื่อสารและสื่อมวลชน</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - กลุ่มเป้าหมายตามที่หน่วยงานกำหนด (กรมประชาสัมพันธ์ (นร.02) /สำนักงานกฤษฎีกา (นร.) / ทก.) - หน่วยงานภาครัฐ ภาคเอกชน ภาคประชาชนองค์กรด้านสิทธิมนุษยชน(กรมประชาสัมพันธ์) <p>8. <u>กลุ่มเป้าหมายด้านการเมืองการปกครอง</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - ผู้ถูกละเมิดสิทธิด้านพลเมืองการเมือง การกระจายอำนาจ - กลุ่มเป้าหมายตามที่หน่วยงานกำหนด (มท./ ขธ./ กต. / กสม.) - ภาครัฐ ประชาชน ภาคประชาสังคม (กต.) - ทีมสหวิชาชีพขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น) - เจ้าหน้าที่รัฐ ภาคประชาสังคม ภาควิชาการ (กต./ ขธ.) <p>9. <u>กลุ่มเป้าหมายด้านกระบวนการยุติธรรม</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - กลุ่มเป้าหมายตามที่หน่วยงานกำหนด (ขธ./หน่วยงานในกระบวนการยุติธรรม / สำนักงานตรวจคนเข้าเมือง (สตม.) / พม.) - บุคลากรในสังกัดที่เกี่ยวข้องกับกลุ่มเป้าหมายต่อไปนี้ - น. ฝสธ., ผู้บริหารระดับกลาง – สูง (กพ. กองทัพบก) 	

4.7 กลยุทธ์หลัก: ส่งเสริมให้ภาคส่วนต่างๆ มีส่วนร่วมเกี่ยวกับประเด็นด้านสิทธิมนุษยชนทั้งในระดับชาติ และระหว่างประเทศ		
ตัวชี้วัดกลยุทธ์หลัก	กลุ่มเป้าหมาย (หน่วยงานรับผิดชอบ)	ตัวอย่างผลผลิต /โครงการสำคัญที่ควรดำเนินการ
	<ul style="list-style-type: none"> - เด็ก/เยาวชน ที่กระทำผิด ผู้เสียหาย พยาน และผู้ที่เกี่ยวข้อง - ผู้ปฏิบัติงานของหน่วยงานในสังกัด (กรมพินิจฯ) - กพ. และครอบครัวของหน่วย (กพ.ทบ.) <p>10. กลุ่มเป้าหมายด้านสิทธิชุมชน</p> <ul style="list-style-type: none"> - บุคลากรของหน่วยงาน (กรม ปภ.) 	

หมายเหตุ - ประชากรกลุ่มเป้าหมายตามที่หน่วยงานกำหนด (รวมประชากรสัญชาติไทยและคนไร้สัญชาติ)

ศูนย์ฯ นี้ได้ คือหน่วยบริการช่วยเหลือเด็กและสตรีที่ถูกกระทำรุนแรงของโรงพยาบาล จัดตั้งขึ้นในโรงพยาบาลตามมติคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ 29 มิถุนายน 2542 มีวัตถุประสงค์เพื่อให้บริการช่วยเหลือเด็กและสตรีในภาวะวิกฤติจากความรุนแรงอย่างครบวงจร โดยสหวิชาชีพ (กรมสนับสนุนบริการสุขภาพ)

หน่วยงานในกระบวนการยุติธรรมได้แก่ สนง.ตำรวจแห่งชาติ อัยการสูงสุด ศาลยุติธรรม กรมราชทัณฑ์ กรมพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชน กรมคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพ สถาบันนิติวิทยาศาสตร์ กรมคุ้มครองประพฤติ กรมสอบสวนคดีพิเศษ กรมบังคับคดี กระทรวงมหาดไทย

บทที่ 4
การบริหารจัดการเพื่อขับเคลื่อนแผน
ไปสู่การปฏิบัติ

บทที่ 4

การบริหารจัดการเพื่อขับเคลื่อนแผนไปสู่การปฏิบัติ

กล่าวนำ

จากการศึกษาวิเคราะห์และประเมินสถานการณ์ด้านสิทธิมนุษยชนในประเทศไทยในช่วงปี 2544-2551 ซึ่งเป็นการดำเนินงานด้านสิทธิมนุษยชนภายใต้นโยบายและแผนปฏิบัติการแม่บทแห่งชาติด้านสิทธิมนุษยชน (แผนสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ ฉบับที่ 1) และการจัดเวทีการมีส่วนร่วมของประชาชนในทุก ระดับและทุกพื้นที่ เพื่อร่วมกันวิเคราะห์ SWOT เครือข่ายการดำเนินงานด้านสิทธิมนุษยชนในประเทศไทย ทั้ง 10 ประเด็นสำคัญ รวมทั้งการกำหนดยุทธศาสตร์ดำเนินงานด้านสิทธิมนุษยชนของประเทศไทย รวม 4 ยุทธศาสตร์นั้น จำเป็นต้องอาศัยการดำเนินงานและความร่วมมือจากทุกภาคส่วน เพื่อขับเคลื่อนภารกิจ ให้บรรลุผลตามวิสัยทัศน์ พันธกิจ เป้าประสงค์ และตัวชี้วัดที่กำหนดไว้

ในการดำเนินงานและประสานความร่วมมือจากทุกภาคส่วน เพื่อขับเคลื่อนภารกิจด้าน สิทธิมนุษยชนในประเทศไทยอย่างมีเอกภาพ นั้น ต้องมีระบบบริหารจัดการที่ดี ทั้งเรื่องการจัดลำดับ ความสำคัญของภารกิจ ประเด็นด้านสิทธิมนุษยชนที่ดำเนินการในแต่ละปี เรื่องการกำหนดหน่วยงาน เจ้าภาพรับผิดชอบและการประสานการดำเนินงานทั้งในระดับภาพรวม ระดับพื้นที่ และสิทธิเฉพาะด้าน ที่สำคัญ เรื่องการจัดทำแผนปฏิบัติการในระดับกระทรวง กรม และหน่วยงานในพื้นที่ และเรื่องการวางระบบ การติดตามและประเมินผลการดำเนินงานอย่างเป็นระบบ ซึ่งมีสาระสำคัญในแต่ละเรื่องดังนี้

4.1 การกำหนดหน่วยงานรับผิดชอบและแนวทางประสานงาน

4.1.1 องค์กรที่เป็นอิสระจากฝ่ายบริหาร

ในสังคมการปกครองประเทศไทย ยึดถือรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยเป็นกฎหมาย หรือ กรอบกติกาหลักในทางการเมืองการปกครองประเทศ โดยเฉพาะตั้งแต่ปี 2540 เป็นต้นมา จนถึงปี 2549 เป็น ช่วงการปกครองภายใต้รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2540 ซึ่งมีการจัดตั้งองค์กรอิสระตาม รัฐธรรมนูญหลายองค์กร กำหนดให้มีการดำเนินงานตรวจสอบการใช้อำนาจของฝ่ายต่าง ๆ รวมทั้ง องค์กรส่งเสริมการเมืองภาคประชาชน โดยเฉพาะภารกิจส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชน รวมถึง ภารกิจด้านสิทธิมนุษยชน ซึ่งได้ดำเนินงานต่อเนื่องมาถึงรัฐธรรมนูญฉบับปัจจุบัน ตามบทบัญญัติของ รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2550 ได้กำหนดหน่วยงานสำคัญที่เกี่ยวข้องโดยตรงกับภารกิจด้าน สิทธิมนุษยชน คือ คณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ (กสม.) ซึ่งปรากฏอยู่ในหมวด 11 องค์กรตาม รัฐธรรมนูญ ส่วนที่ 2 องค์กรอื่นตามรัฐธรรมนูญ โดยพระมหากษัตริย์ทรงแต่งตั้งตามคำแนะนำของวุฒิสภา จากผู้ซึ่งมีความรู้หรือประสบการณ์ด้านการคุ้มครองสิทธิเสรีภาพของประชาชนเป็นที่ประจักษ์ โดยคำนึงถึง

การมีส่วนร่วมของผู้แทนจากองค์การด้านสิทธิมนุษยชนในภาคเอกชนด้วย กสม. มีอำนาจหน้าที่ที่สำคัญประกอบด้วย

- 1) ตรวจสอบและรายงานรวมเสนอมาตรการแก้ไขที่เหมาะสมในกรณีการละเมิดสิทธิมนุษยชนหรือไม่เป็นไปตามพันธกรณีระหว่างประเทศเกี่ยวกับสิทธิมนุษยชนที่ประเทศไทยเป็นภาคี
- 2) เสนอเรื่องพร้อมด้วยความเห็นต่อศาลรัฐธรรมนูญ ในกรณีที่เห็นด้วยกับข้อร้องเรียนว่าบทบัญญัติแห่งกฎหมายใดกระทบต่อสิทธิมนุษยชน และมีปัญหาเกี่ยวกับความชอบด้วยรัฐธรรมนูญ
- 3) เสนอเรื่องพร้อมความเห็นต่อศาลปกครอง ในกรณีที่เห็นชอบกับข้อร้องเรียนว่ากฎ คำสั่ง หรือการกระทำอื่นใดในทางปกครอง กระทบต่อสิทธิมนุษยชน และมีปัญหาเกี่ยวกับความชอบด้วยรัฐธรรมนูญหรือกฎหมาย
- 4) ฟ้องคดีต่อศาลยุติธรรมแทนผู้เสียหาย ในกรณีที่เห็นสมควรแก้ไขปัญหาการละเมิดสิทธิมนุษยชนเป็นส่วนรวม
- 5) เสนอแนะนโยบาย และข้อเสนอในการปรับปรุงกฎหมาย และกฎ ต่อรัฐสภา หรือ คณะรัฐมนตรี (ครม.) เพื่อส่งเสริมและคุ้มครองสิทธิมนุษยชน
- 6) ส่งเสริมการศึกษา การวิจัย และการเผยแพร่ความรู้ ด้านสิทธิมนุษยชน
- 7) ส่งเสริมความร่วมมือและการประสานงานระหว่างหน่วยราชการ องค์กรเอกชน และ องค์กรอื่น ในด้านสิทธิมนุษยชน
- 8) จัดทำรายงานประจำปีเพื่อประเมินสถานการณ์ ด้านสิทธิมนุษยชนภายในประเทศ นำเสนอต่อรัฐสภา

โดยบทบาทหน้าที่ของ กสม. ดังกล่าว นำไปสู่การกำหนดกรอบการทำงานร่วมกันระหว่าง กสม. กับหน่วยราชการ ซึ่งมีกระทรวงยุติธรรม (ยธ.) โดยกรมคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพ (กคส.) เป็นหน่วยงานเจ้าภาพในการดำเนินงานเพื่อปกป้องคุ้มครองและส่งเสริมด้านสิทธิมนุษยชน โดยทั้ง กสม. และ ยธ. โดย กคส. มีภารกิจรับผิดชอบในเรื่องเดียวกัน กล่าวคือ ภารกิจของ กสม. ในข้อ 5) ข้อ 6) และข้อ 7) สอดคล้องกับการดำเนินงานของ กคส. ที่ต้องทำงานร่วมกันในบางกรณี เช่น การจัดทำข้อเสนอในการปรับปรุงกฎหมาย กฎ ต่อ คณะรัฐมนตรี การส่งเสริมการศึกษา วิจัย และการเผยแพร่ความรู้ด้านสิทธิมนุษยชน และการส่งเสริมความร่วมมือและการประสานงานระหว่างหน่วยราชการ องค์กรเอกชน และองค์กรอื่นในด้านสิทธิมนุษยชน เป็นต้น ดังนั้น กสม. และ ยธ. โดย กคส. จำเป็นต้องมีระบบการประสานการดำเนินงานร่วมกันอย่างใกล้ชิด ทั้งการประสานงานตรวจสอบข้อมูลและการดำเนินงานร่วมกันในบางภารกิจ ในลักษณะที่สนับสนุนส่งเสริมซึ่งกันและกัน ส่วนบทบาทหน้าที่ที่ทั้ง 2 องค์กรที่แตกต่างกันในภารกิจใหญ่คือ กสม. จะทำหน้าที่ตรวจสอบการดำเนินงานด้านสิทธิมนุษยชนของรัฐบาลในภาพรวม ติดตามการปฏิบัติงานตามแผนสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ ฉบับที่ 2 เพื่อรายงานต่อรัฐสภา และรายงานผลการตรวจสอบการละเมิดสิทธิมนุษยชนเพื่อเสนอมาตรการการแก้ไขที่เหมาะสมตามพันธกรณีระหว่างประเทศและหลักสิทธิมนุษยชนสากล

4.1.2 องค์กรของฝ่ายบริหาร / รัฐบาล

ภายใต้บทบัญญัติของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยฉบับปัจจุบัน (พ.ศ. 2550) ยังได้กำหนดประเด็นที่เชื่อมโยงกับสิทธิมนุษยชนหลายเรื่อง โดยเฉพาะบทบัญญัติตามหมวด 3 สิทธิและเสรีภาพของชนชาวไทย ซึ่งมีประเด็นที่สำคัญรวม 12 ประการ และหมวด 5 แนวนโยบายพื้นฐานแห่งรัฐ ในเฉพาะแนวนโยบายกฎหมายและการยุติธรรม แนวนโยบายการมีส่วนร่วมของประชาชน และแนวนโยบายด้านที่ดิน ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ซึ่งมีองค์กร หรือหน่วยงานของรัฐที่มีภารกิจเกี่ยวข้องกับหลายหน่วยงาน โดยเฉพาะหน่วยงานในระดับกระทรวง ทบวง กรม ต่างๆ กระทรวง กรม ที่สำคัญประกอบด้วย

1) **กระทรวงยุติธรรม (ยธ.)** ถือเป็นหน่วยงานหลักในการดำเนินการที่เกี่ยวกับสิทธิมนุษยชนมากที่สุด โดยเฉพาะเรื่องกระบวนการยุติธรรม และเรื่องพัฒนาองค์ความรู้เพื่อเสริมสร้างความรู้ความเข้าใจแก่ประชาชนทุกระดับทุกพื้นที่ โดยมีหน่วยงานระดับกรม หรือหน่วยงานเทียบเท่าในสังกัด สำหรับหน่วยงานสำคัญที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินการด้านสิทธิมนุษยชนในภาพรวม คือ กรมคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพ (กคส.) ซึ่งได้รับมอบหมายจากกระทรวงยุติธรรมให้จัดทำแผนสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ ฉบับที่ 2 และอำนวยความสะดวกประสานงานกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เพื่อนำไปสู่การปฏิบัติให้เกิดผลเป็นรูปธรรม

2) **กระทรวงมหาดไทย (มท.)** เป็นหน่วยงานที่มีภารกิจดูแลความสงบเรียบร้อยและทำหน้าที่บำบัดทุกข์ บำรุงสุขให้กับประชาชนและชุมชนทุกพื้นที่ ซึ่งเกี่ยวข้องโดยตรงกับการมีส่วนร่วมของประชาชน และการกระจายอำนาจ หน่วยงานในสังกัด มท. ที่มีบทบาทสำคัญในการดูแลประชาชน ได้แก่ กรมการปกครอง (ปก.) กรมการพัฒนาชุมชน (พช.) กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น (สถ.) และกรมโยธาธิการและผังเมือง (ยพ.) ซึ่งเป็นหน่วยงานที่มีหน้าที่ให้บริการที่เกี่ยวข้องกับสิทธิมนุษยชนหลายๆ ด้าน

3) **กระทรวงสาธารณสุข (สธ.)** จัดเป็นหน่วยงานสำคัญที่มีภารกิจในเรื่องสุขภาพ และอนามัยที่ดีของประชาชนและชุมชนทุกพื้นที่ โดยไม่เลือกเชื้อชาติ ศาสนา และฐานะความเป็นอยู่ ซึ่งมีความเชื่อมโยงกับการมีส่วนร่วมของประชาชนและการสาธารณสุขในทุกพื้นที่ หน่วยงานในสังกัด สธ. ที่มีบทบาทสำคัญในการดูแลรักษาประชาชน และอยู่ใกล้ชิดประชาชน รวมทั้งมีอิทธิพลต่อการคิด และการตัดสินใจของประชาชน คือ กรมอนามัย กรมส่งเสริมและบริการสุขภาพ และกรมควบคุมโรค

4) **กระทรวงศึกษาธิการ (ศธ.)** ถือเป็นหน่วยงานใหญ่ที่มีบุคลากรจำนวนมากปฏิบัติงานอยู่ในทุกพื้นที่หมู่บ้าน เพื่อให้บริการทางการศึกษาทุกระดับแก่ประชาชน และชุมชน ซึ่งมีความเชื่อมโยงกับกระบวนการมีส่วนร่วมของประชาชน การศึกษาและศาสนา หน่วยงานในสังกัด ศธ. ที่มีบุคลากรปฏิบัติงานครอบคลุมทั้งในพื้นที่เมืองและพื้นที่ชนบท คือ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (สพฐ.) และหน่วยงานที่มีภารกิจต้องรับผิดชอบต่อประชาชนที่มักได้รับผลกระทบด้านสิทธิมนุษยชนอยู่เสมอ คือ สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ (สป.ศธ.) ซึ่งมีภารกิจให้บริการที่เรียกว่า การศึกษาตามอัธยาศัย หรือ การศึกษาตลอดชีวิต

5) **กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ (กษ.)** แม้จะเป็นหน่วยงานที่มีบุคลากรไม่มากในระดับเดียวกับกระทรวงศึกษาธิการ แต่เป็นหน่วยงานซึ่งมีภารกิจที่เป็นวิถีชีวิตโดยส่วนใหญ่ของประชาชนคือ เกษตรกรรม ซึ่งครอบคลุมสาขาการผลิต และหลากหลายรูปแบบการพัฒนาผลิตภัณฑ์ โดยมีเจ้าหน้าที่ปฏิบัติงานให้บริหารประชาชนในทุกพื้นที่ตำบล จึงมีส่วนเกี่ยวข้องกับแนวนโยบายพื้นฐานแห่งรัฐที่เชื่อมโยงไปสู่ประเด็นสิทธิมนุษยชนที่สำคัญ เช่น ด้านอาชีพและแรงงาน ด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม และด้านสิทธิชุมชน เป็นต้น หน่วยงานในสังกัด กษ. ที่มีภารกิจเกี่ยวข้องกับสิทธิมนุษยชนดังกล่าว ได้แก่ กรมส่งเสริมการเกษตร กรมชลประทาน และกรมป่าไม้ เป็นต้น

6) **กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม (ทส.)** เป็นกระทรวงที่จัดตั้งขึ้นใหม่ในช่วงการปฏิรูประบบราชการปี 2545 ซึ่งมีภารกิจโดยตรงในเรื่องทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม โดยดำเนินงานครอบคลุมทั้งในเรื่องนโยบายและแผน การปฏิบัติตามแผนที่กำหนดไว้ การกำกับดูแล รวมทั้งอำนวยความสะดวกประสานกับหน่วยงานภาครัฐและหน่วยงานนอกภาครัฐ ตลอดจนการติดตามและประเมินผลการดำเนินงาน โดยมีเครือข่ายองค์กรด้านสิ่งแวดล้อมร่วมปฏิบัติงานอย่างเป็นระบบ ซึ่งเกี่ยวข้องกับสิทธิมนุษยชนด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมด้านที่อยู่อาศัยและด้านสิทธิชุมชน หน่วยงานในสังกัด ทส. ที่มีภารกิจเกี่ยวข้องเชื่อมโยงกับสิทธิมนุษยชนเหล่านี้ได้แก่ สำนักงานนโยบายและแผนสิ่งแวดล้อม (สผ.) กรมควบคุมมลพิษ และกรมส่งเสริมสิ่งแวดล้อม เป็นต้น

7) **กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ (พม.)** จัดเป็นกระทรวงใหม่ที่จัดตั้งขึ้นภายหลังการปฏิรูประบบราชการเมื่อปี 2545 ช่วงเดียวกับการจัดตั้ง ทส. โดย พม. เป็นหน่วยงานที่มีภารกิจทันยุคสมัยเพื่อรองรับกระแสโลกที่ให้ความสำคัญกับเรื่องความมั่นคงของมนุษย์ ซึ่งมีส่วนเกี่ยวข้องโดยตรงกับสิทธิมนุษยชน โดยเฉพาะในกลุ่มเป้าหมายที่เป็นกลุ่มคนด้อยโอกาส คนพิการ ผู้สูงอายุ เยาวชน เด็กและสตรี รวมทั้งชุมชนที่จัดตั้งในรูปแบบนิคม ซึ่งกระจายอยู่ในพื้นที่ต่าง ๆ ทั่วประเทศ หน่วยงานในสังกัด พม. ที่มีภารกิจเกี่ยวข้องและมีบทบาทสำคัญ ได้แก่ กรมพัฒนาสวัสดิการและสังคม (พส.) สำนักงานสตรี สำนักงานผู้ด้อยโอกาส (สท.) และสถาบันพัฒนาองค์กรชุมชน (พอช.) ซึ่งเป็นองค์กรมหาชนที่อยู่ภายใต้การกำกับของ พม.

8) **กระทรวงพลังงาน (พน.)** ถือเป็นกระทรวงใหม่ที่จัดตั้งขึ้นภายหลังการปฏิรูประบบราชการเมื่อปี 2545 เช่นกัน พน. มีภารกิจโดยตรงด้านพลัง โดยมีอำนาจหน้าที่รับผิดชอบพลังงานหลากหลายรูปแบบ ซึ่งมีความเชื่อมโยงกับสิทธิมนุษยชนด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม และด้านสิทธิชุมชน หน่วยงานในสังกัด พน. ที่เกี่ยวข้องโดยตรงหรือดำเนินการที่กระทบกับสิทธิมนุษยชนดังกล่าวได้แก่ สำนักงานนโยบายและแผนพลังงาน (สพ.)

9) **กระทรวงอุตสาหกรรม (อก.)** เป็นหน่วยงานซึ่งมีภารกิจในการส่งเสริมและพัฒนาอุตสาหกรรมของประเทศ จากภารกิจดังกล่าวได้ส่งผลกระทบต่อสิทธิมนุษยชนในบางด้าน คือ ด้านอาชีพและแรงงาน ด้านที่อยู่อาศัย ด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม และด้านสิทธิชุมชน หน่วยงานใน

สังกัด ออ. ที่มีบทบาทสำคัญเกี่ยวข้องกับปัญหาด้านสิทธิมนุษยชนดังกล่าว ได้แก่ กรมโรงงานอุตสาหกรรม การส่งเสริมอุตสาหกรรมและการนิคมอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย (กนอ.) ซึ่งเป็นรัฐวิสาหกิจในกำกับของ ออ.

10) **กระทรวงแรงงาน (รง.)** เป็นหน่วยงานรับผิดชอบภารกิจส่งเสริมและคุ้มครองแรงงานตามกฎหมายทั้งชาวไทยและชาวต่างประเทศที่มาทำงานในประเทศไทย จึงมีส่วนเกี่ยวข้องกับภารกิจพลเมืองด้านสิทธิมนุษยชน ด้านอาชีพและแรงงาน หน่วยงานในสังกัด รง. ที่มีภารกิจและบทบาทเกี่ยวข้องกับปัญหาสิทธิมนุษยชนด้านอาชีพและแรงงาน ได้แก่ กรมจัดหางาน กรมสวัสดิการและคุ้มครองแรงงาน และสำนักงานประกันสังคม (สปส.) ซึ่งเป็นหน่วยงานในกำกับของ รง.

11) **กระทรวงกลาโหม (กห.)** เป็นหน่วยงานดูแลภารกิจในการป้องกันประเทศ โดยมีข้าราชการทหารปฏิบัติงานในทุกพื้นที่ทั่วประเทศ เพื่อดูแลทั้งการรักษาความมั่นคงภายในและการปกป้องอำนาจอธิปไตยของประเทศ โดยหน้าที่ตามภารกิจดังกล่าวได้เกิดผลเชื่อมโยงไปสู่ปัญหาสิทธิมนุษยชนบางด้าน โดยเฉพาะด้านการรับรู้ข้อมูลข่าวสาร และด้านกระบวนการยุติธรรม หน่วยงานในสังกัด กห. ที่เกี่ยวข้อง คือ เหล่าทัพ โดยเฉพาะกองทัพบก

12) **สำนักงานตำรวจแห่งชาติ (สตช.)** เป็นหน่วยงานที่มีความสำคัญอย่างยิ่งในการดำเนินงานด้านสิทธิมนุษยชน เนื่องจาก สตช. มีภารกิจดูแลความสงบเรียบร้อยให้กับประชาชนและสังคม โดยเฉพาะการใช้อำนาจหน้าที่ในการตรวจค้น จับกุมและดำเนินคดีกับผู้ต้องหา หรือผู้ต้องสงสัย หรือผู้ก่อเหตุ ซึ่งส่งผลโดยตรงต่อปัญหาสิทธิมนุษยชนด้านต่าง ๆ โดยเฉพาะด้านกระบวนการยุติธรรม ด้านสิทธิเสรีภาพของการสื่อสารและสื่อมวลชน และด้านการได้รับข้อมูลข่าวสาร

13) **กระทรวงการต่างประเทศ (กต.)** เป็นหน่วยงานที่มีภารกิจส่งเสริมสร้างความสัมพันธ์ระหว่างประเทศ รวมถึงการดำเนินการตามกฎหมายกติการะหว่างประเทศที่ประเทศไทยเป็นภาคีหรือประเทศสมาชิก โดยเฉพาะอนุสัญญาหรือกติกาดังกล่าวในรูปแบบต่าง ๆ เกี่ยวกับสิทธิมนุษยชน หน่วยงานในสังกัด กต. ที่มีบทบาทที่สำคัญกับการดำเนินการตามกฎหมายกติการะหว่างประเทศด้านสิทธิมนุษยชน คือ กรมสนธิสัญญาระหว่างประเทศ

14) **กระทรวงพาณิชย์ (พณ.)** เป็นหน่วยงานระดับกระทรวงที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับการค้าการลงทุนและการพาณิชย์ ตลอดจนการบริการที่เกี่ยวกับการค้าและการลงทุน เช่น การประกันภัย เป็นต้น ซึ่งมีหน่วยงานระดับกรมที่คอยปฏิบัติหน้าที่ปกป้อง คุ้มครองสิทธิของผู้บริโภคทั้งในและต่างประเทศ โดยเฉพาะกรมการค้าภายใน สำนักงานคณะกรรมการกำกับและส่งเสริมการประกอบธุรกิจประกันภัย และกรมเจรจาการค้าระหว่างประเทศ

15) **สำนักงานอัยการสูงสุด (อส.)** เป็นองค์กรตามรัฐธรรมนูญที่มีหน้าที่เกี่ยวข้องกับการคุ้มครองสิทธิมนุษยชน คุ้มครองสิทธิ เสรีภาพ และผลประโยชน์ของประชาชน รวมทั้งให้ความช่วยเหลือทางกฎหมาย และเผยแพร่ความรู้ทางด้านสิทธิมนุษยชนและความรู้ทางกฎหมายแก่ประชาชน ซึ่งมีการจัดโครงสร้างหน่วยงานปฏิบัติหน้าที่ให้บริการประชาชนทั้งในกรุงเทพฯ และจังหวัดต่างๆ

4.1.3 เครือข่ายองค์กรสิทธิมนุษยชนนอกภาครัฐ

นอกจากการดำเนินงานขององค์กรที่เป็นอิสระจากฝ่ายบริหาร (รัฐบาล) ซึ่งหมายถึงองค์กรอิสระ หรือองค์กรอื่นตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2550 และองค์กรภาครัฐในฝ่ายบริหาร ซึ่งกล่าวถึงในระดับกระทรวง กรมที่สำคัญแล้ว ยังมีหน่วยงานหรือองค์กรนอกภาครัฐอีกจำนวนมากที่มีภารกิจดำเนินงานเกี่ยวกับสิทธิมนุษยชน ทั้งหน่วยงานภายในประเทศและหน่วยงานที่เป็นองค์การระหว่างประเทศ ซึ่งมีการประสานการดำเนินงานโดยจัดเป็นเครือข่ายย่อย ๆ ในแต่ละประเด็นปัญหาหรือเครือข่ายดำเนินงานในลักษณะพื้นที่ โดยมีองค์กรหรือหน่วยงานที่สำคัญ เช่น

- 1) คณะกรรมการประสานงานองค์กรพัฒนาเอกชน (กป.อพช.)
- 2) เครือข่ายองค์กรภาคประชาชนที่ทำงานด้านสิทธิมนุษยชน อาทิ สมาคมสิทธิเสรีภาพของประชาชน (สสส.) มูลนิธิศูนย์พิทักษ์สิทธิเด็ก มูลนิธิเพื่อผู้บริโภค มูลนิธิผู้หญิง มูลนิธิเพื่อนหญิง
- 3) เครือข่ายองค์กรภาคประชาชนที่ทำงานสิทธิชุมชน อาทิ เครือข่ายป่าชุมชน เครือข่ายลุ่มน้ำ
- 4) เครือข่ายองค์กรพัฒนาเอกชนด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม เครือข่ายปฏิรูปที่ดิน เครือข่ายสลัมสี่ภาค สมาพันธ์ชาวประมงพื้นบ้านภาคใต้ ฯ
- 5) เครือข่ายองค์กรสิทธิมนุษยชนด้านแรงงาน อาทิ เครือข่ายสหภาพแรงงาน เครือข่ายบูรณาการแรงงาน และเครือข่ายแรงงานข้ามชาติ เครือข่ายสมานฉันท์แรงงานไทย
- 6) คณะกรรมการรณรงค์เพื่อการปฏิรูปสื่อ

4.1.4 แนวทางการประสานงาน

เพื่อให้การขับเคลื่อนแผนสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ ฉบับที่ 2 (พ.ศ. 2552 – 2556) ดำเนินไปอย่างมีประสิทธิภาพและมีประสิทธิภาพ บรรลุผลเป็นรูปธรรมตามที่แผนกำหนดไว้ จึงได้กำหนดแนวทางการประสานงานภายในระหว่างหน่วยงานภาครัฐ และการประสานงานภายนอกระหว่างหน่วยงานภาครัฐกับเครือข่ายองค์กรนอกภาครัฐ ดังนี้

1) การประสานภายในระหว่างหน่วยงานภาครัฐ

กระทรวงยุติธรรม (ยธ.) โดยกรมคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพซึ่งได้รับมอบหมายจากรัฐบาลให้เป็นหน่วยงานเจ้าภาพดำเนินภารกิจเรื่องสิทธิมนุษยชนซึ่งครอบคลุมทั้งในด้านกำหนดนโยบายและแผน และการอำนวยความสะดวกประสานงานให้ทุกภาคส่วนร่วมดำเนินงานตามที่แผนกำหนดไว้ให้บรรลุผลสำเร็จ จึงจำเป็นต้องมีกลไกบริหารจัดการและกำหนดแนวทางประสานแผนเพื่ออำนวยความสะดวกประสานงานและกำกับดูแลให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องดำเนินงานร่วมกันอย่างมีประสิทธิภาพ ดังนี้

(1) คณะกรรมการแห่งชาติว่าด้วยนโยบายและแผนสิทธิมนุษยชน โดยมีนายกรัฐมนตรีเป็นประธาน รมว.ยธ. เป็นรองประธาน กรรมการจากปลัดกระทรวง หรือผู้บริหารสูงสุดของหน่วยงานที่สำคัญ โดยมีอธิบดีกรมคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพ เป็นกรรมการและเลขานุการ กำหนดให้มีอำนาจหน้าที่พิจารณา อนุมัติ นโยบายและแผนสิทธิมนุษยชน และเสนอแนะต่อรัฐบาลในการจัดทำ ปรับปรุงกฎหมาย

กฎระเบียบ รวมทั้งริเริ่มการศึกษาวิจัยและการบริหารทรัพยากรของรัฐบาลให้สอดคล้องกับนโยบายและแผนสิทธิมนุษยชน ตลอดจนมีอำนาจจัดตั้งคณะกรรมการช่วยเหลือการปฏิบัติงานที่จำเป็น คือ

- คณะอนุกรรมการอำนวยการประสานการดำเนินงานตามนโยบายและแผนสิทธิมนุษยชน กำหนดให้ ปลัด ขธ. เป็นประธาน อนุกรรมการจากผู้แทนกระทรวง กรม และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง (โดยเฉพาะ สงป.) โดยมีอธิบดีกรมคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพ เป็นอนุกรรมการและเลขานุการ
- คณะอนุกรรมการพัฒนากฎหมายที่เกี่ยวข้องกับสิทธิมนุษยชน กำหนดให้ เลขาธิการคณะกรรมการกฤษฎีกา เป็นประธาน โดยมีรองปลัด ขธ. เป็นอนุกรรมการและเลขานุการ

(2) แนวทางการประสานงาน

เพื่อให้การจัดทำแผนในระดับกระทรวง กรม มีความชัดเจนและสอดคล้องรองรับกันทุกหน่วยงานตามกรอบนโยบายและแผนสิทธิมนุษยชน โดยเฉพาะตามที่กรอบแผนสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ ฉบับที่ 2 กำหนดไว้ กระทรวงยุติธรรมซึ่งเป็นกระทรวงเจ้าภาพต้องปรับปรุงยุทธศาสตร์หรือแผนของกระทรวงให้มีความชัดเจนในภารกิจด้านสิทธิมนุษยชน และมีแผนงานที่สำคัญสอดคล้องกับยุทธศาสตร์ของแผนสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ ฉบับที่ 2 เพื่อจัดสรรงบประมาณภาครัฐได้อย่างชัดเจน พร้อมทั้ง ประสาน สงป. กำหนดเป็นผลผลิตการใช้งบประมาณในเรื่องสิทธิมนุษยชนด้วย ทั้งนี้เพื่อให้กระทรวง กรม หรือหน่วยงานอื่น ๆ ได้มีช่องทางดำเนินการปรับแผนงาน โครงการ และเสนอของบประมาณเพื่อตอบสนองหรือสนับสนุนในผลผลิตเดียวกัน โดยมีการประสานกับองค์กรเครือข่ายนอกภาครัฐอย่างใกล้ชิด เพื่อวิเคราะห์สถานการณ์และกำหนดประเด็นปัญหาาร่วมกัน

สำหรับการจัดทำแผนงาน โครงการของหน่วยปฏิบัติทั้งในส่วนกลางและในระดับพื้นที่ ขธ. และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรจัดทำเป็นคู่มือประสานแผนและการปฏิบัติงานให้เป็นระบบ มีขั้นตอนที่เข้าใจง่ายและเชื่อมโยงข้อมูลกันได้ทุกระดับอย่างต่อเนื่อง

2) การประสานงานภายนอกระหว่างภาครัฐกับหน่วยงานของภาครัฐ

การประสานงานในส่วนนี้ต้องมีความชัดเจนทั้งการจัดกลไก ซึ่งกำหนดให้มีผู้แทนของเครือข่ายองค์กรนอกภาครัฐ เข้าร่วมเป็นกรรมการและอนุกรรมการในทุกระดับเพื่อการแลกเปลี่ยนข้อมูล การให้ข้อคิดเห็นเสนอแนะในการปฏิบัติงานและการติดตามผล รวมทั้งการเข้าร่วมปฏิบัติงานในพื้นที่หรือในกรณีปัญหาด้านสิทธิมนุษยชนเรื่องเดียวกัน และการพัฒนาระบบแผนงาน โครงการของภาครัฐที่เปิดโอกาสให้เครือข่ายองค์กรนอกภาครัฐเข้าร่วมปฏิบัติงานกับหน่วยงานภาครัฐ โดยได้รับการสนับสนุนงบประมาณจากภาครัฐด้วย

ทั้งนี้ ภาครัฐต้องเสริมสร้างบทบาทการมีส่วนร่วมขององค์กรเครือข่ายในการจัดทำแผนปฏิบัติการในระดัต่าง ๆ ที่บูรณาการเชื่อมโยงกับยุทธศาสตร์ดำเนินงานทั้ง 4 ยุทธศาสตร์ของแผนสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ ฉบับที่ 2 โดยเน้นบทบาทที่สำคัญแต่ละภาคส่วน ดังนี้

1) **ภาครัฐ** ต้องปรับบทบาทจากผู้กำกับ ควบคุม สั่งการ และดำเนินการเองมา เป็นผู้ประสานสนับสนุน บริการอำนวยความสะดวก โดยจัดระบบเป็นองค์กรเครือข่ายที่ดำเนินงานโดยคำนึงถึงความต้องการของประชาชน

2) **ภาคเอกชน** ต้องคำนึงถึงความรับผิดชอบต่อสังคม ชุมชน มีการจัดการที่โปร่งใส เป็นธรรมดำเนินการกิจ และเข้ามามีบทบาทร่วมให้บริการสังคมและจัดกิจกรรมสร้างสรรค์อื่นๆ ร่วมกับภาครัฐ

3) **ภาคสถาบันต่าง ๆ** ได้แก่ สถาบันศาสนาซึ่งจะมีบทบาทเป็นแหล่งเผยแพร่หลักธรรม ปลูกฝังทัศนคติการใช้หลักธรรมในการดำรงชีวิต การช่วยเหลือเกื้อกูลคนในสังคมและร่วมดำเนินกิจกรรมสาธารณประโยชน์ และสถาบันการศึกษาซึ่งมีบทบาทเป็นแหล่งให้ความรู้ สร้างศักยภาพและกระบวนการเรียนรู้ของเด็ก เยาวชนและคนทุกกลุ่มวัย รวมทั้งสื่อซึ่งจะมีบทบาทในการตรวจสอบเฝ้าระวัง เป็นสื่อกลางสะท้อนข้อเท็จจริง สร้างความรู้และกระแสสังคมเชิงสร้างสรรค์

4) **ภาคชุมชน** ต้องมีศักยภาพขีดความสามารถพึ่งพาตนเองได้ มีการรวมกลุ่มเสริมสร้างความเข้มแข็งให้สามารถมีบทบาทเข้าร่วมในภารกิจด้านสิทธิมนุษยชนทุกขั้นตอนอย่างมีประสิทธิภาพ

4.2 การจัดทำแผนปฏิบัติการในระดับต่าง ๆ

ภายใต้ระบบและการจัดสรรงบประมาณของภาครัฐ ที่กำหนดให้หน่วยงานภาครัฐต้องจัดทำแผนปฏิบัติการในภารกิจที่ได้รับมอบหมายเพื่อบริหารจัดการทรัพยากรที่มีจำกัด โดยเฉพาะการใช้งบประมาณอย่างมีประสิทธิภาพและเกิดผลคุ้มค่า จึงกำหนดแนวทางการจัดทำแผนปฏิบัติการในระดับต่าง ๆ ดังนี้

4.2.1 แผนปฏิบัติการในระดับกระทรวง กรม

การจัดทำแผนปฏิบัติการในระดับกระทรวง กรม หรือหน่วยงานเทียบเท่า นั้น ต้องกำหนดแผนงาน โครงการ งบประมาณให้สอดคล้องกับแผนยุทธศาสตร์ของกระทรวง กรม และให้มีความชัดเจนเกี่ยวกับผลผลิต ผลลัพธ์ และตัวชี้วัดที่สามารถวัดได้ทั้งผลผลิตและผลลัพธ์ โดยดำเนินการจัดทำตามแบบฟอร์มที่ สงป. และสำนักงาน ก.พ.ร. กำหนด

4.2.2 แผนปฏิบัติการของหน่วยงานในพื้นที่

การจัดทำแผนปฏิบัติการของหน่วยงานในพื้นที่หรือหน่วยปฏิบัติการนั้น ต้องแสดงรายละเอียดของแผนงาน โครงการ กิจกรรม พื้นที่เป้าหมาย กลุ่มเป้าหมาย งบประมาณที่ได้รับ ขั้นตอนวิชาการดำเนินงาน และผลผลิต รวมทั้งผลลัพธ์ที่ต้องการให้เกิดขึ้น โดยพิจารณาให้สอดคล้องกับแผนปฏิบัติการของกระทรวง กรม ทั้งนี้ ให้จัดทำข้อมูลตามแบบฟอร์มที่ สงป. และสำนักงาน ก.พ.ร. กำหนด

4.3 การติดตามและประเมินผล

การติดตามและประเมินผลการดำเนินงาน (Monitoring and Evaluation) เป็นกระบวนการสำคัญในการขับเคลื่อนแผนสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ ฉบับที่ 2 พ.ศ.2552-2556 ทั้งนี้เพื่อให้การดำเนินงานของหน่วยงานเจ้าภาพและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ บรรลุเป้าหมายของแผนอย่างเป็นรูปธรรม จึงได้กำหนดกรอบการดำเนินการติดตามและประเมินผลใน 2 ประการสำคัญ คือ

4.3.1 การพัฒนาระบบและการสร้างตัวชี้วัดความสำเร็จของการดำเนินงาน กล่าวคือ จำเป็นต้องดำเนินการพัฒนาระบบการติดตามและประเมินผล รวมทั้งการสร้างตัวชี้วัดความสำเร็จของการดำเนินงานในทุกระดับ ซึ่งต้องพิจารณาให้ความสำคัญ 4 เรื่อง ประกอบด้วย

1) การพัฒนาประสิทธิภาพการติดตามตรวจสอบ และประเมินผลการบริหารจัดการภาครัฐที่มุ่งผลสัมฤทธิ์ในการปฏิบัติงานตามแนวทางบริหารจัดการภาครัฐแนวใหม่ โดยเน้นการสร้างมาตรฐานการวัดผลงานที่ชัดเจน สามารถดำเนินการได้ง่าย และวัดผลได้ตั้งแต่ระดับบุคคล พื้นที่ และหน่วยงาน รวมทั้งสามารถเปรียบเทียบผลการดำเนินงาน ระหว่างหน่วยงานได้

2) การพัฒนาเข้าสู่ระบบการตรวจสอบและประเมินผลการบริหารจัดการที่ดีของภาครัฐ โดยเน้นให้ทุกหน่วยราชการ ดำเนินการอย่างมีประสิทธิภาพ มีความโปร่งใส มีความคุ้มค่า สามารถตอบสนองความต้องการที่หลากหลายของประชาชน เพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดต่อส่วนรวม

3) การพัฒนาและทำตัวชี้วัดความสำเร็จทั้งตัวชี้วัดผลผลิตและผลลัพธ์ (Output and Outcome Indicators) ตามแผนสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ ฉบับที่ 2 ในทุกระดับ ตั้งแต่ระดับภาพรวมของแผนยุทธศาสตร์ และแผนปฏิบัติการในแต่ละยุทธศาสตร์ ตลอดจนความเชื่อมโยงกับแผนหลักที่เกี่ยวข้อง เช่น แผนบริหารราชการแผ่นดิน แผนปฏิบัติราชการระดับกระทรวง / กรม และระดับหน่วยงาน โดยใช้กระบวนการมีส่วนร่วมจากทุกภาคส่วน เพื่อเสริมสร้างเครือข่ายในการติดตามและประเมินผลที่เป็นประโยชน์ร่วมกัน

4.3.2 การพัฒนาระบบฐานข้อมูลและการเชื่อมโยงเครือข่ายประสานข้อมูลระหว่างหน่วยงาน ในทุกระดับ ตั้งแต่ระดับนโยบาย ไปจนถึงระดับพื้นที่ ซึ่งจำเป็นต้องพิจารณาดำเนินการที่สำคัญ 2 เรื่อง ประกอบด้วย

1) การพัฒนาระบบฐานข้อมูลของหน่วยงานระดับต่างๆ โดยเน้นข้อมูลที่ทันสมัย ถูกต้อง เป็นที่เชื่อถือและได้มาตรฐาน รวมทั้งมีระบบจัดการไม่ซับซ้อน รวดเร็ว เพื่อใช้ประโยชน์ร่วมกันในการวางแผนสนับสนุนด้านสิทธิมนุษยชนของประเทศ ทั้งการส่งเสริม และการเฝ้าระวังการละเมิดสิทธิมนุษยชนในประเทศไทย ตลอดจนการใช้ข้อมูลเพื่อการติดตามการขับเคลื่อนนโยบาย แผนงาน และการใช้จ่ายงบประมาณที่เกี่ยวข้อง

2) การเสริมสร้างเครือข่ายข้อมูลด้านสิทธิมนุษยชน โดยกำหนดให้กรมคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพ ร่วมกับสถาบันการศึกษา หรือที่ปรึกษาที่มีความชำนาญ เพื่อจัดทำฐานข้อมูลสำหรับการ

วางแผนและการติดตามประเมินผลในระดับต่างๆ และพัฒนาเครือข่ายข้อมูลจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เพื่อประสานการขับเคลื่อนภารกิจด้านสิทธิมนุษยชน ร่วมกัน ทั้งภาครัฐและภาคส่วนอื่นๆ

4.4 ความแตกต่างของการติดตามผลกับการประเมินผล

การติดตามผล (Monitoring) หมายถึง การติดตามความก้าวหน้าในการนำทรัพยากร (บุคลากร งบประมาณ และงบลงทุน) เข้าสู่กระบวนการด้วยการบริหารจัดการ เพื่อให้ได้ผลผลิตครบถ้วนตามแผนภายในระยะเวลาที่กำหนด โดยใช้ข้อมูลจากระบบข้อมูลพื้นฐาน (Database System) เพื่อการจัดทำรายงานติดตามผล (Monitoring Reporting)

Inputs → Activities → Outputs

การประเมินผล (Evaluation) หมายถึง การวิเคราะห์ตรวจสอบความก้าวหน้าและผลสำเร็จในระดับต่างๆ โดยจำแนกรูปแบบของการประเมินผลได้ 3 แบบ ได้แก่

(1) การประเมินผลกระบวนการ (Process Evaluation) หรือการประเมินประสิทธิภาพ (Efficiency Evaluation) ซึ่งเน้นการวิเคราะห์ประสิทธิภาพของการดำเนินงานของกิจกรรมที่จะนำส่งผลผลิต (Outputs) โดยศึกษากระบวนการจัดทำกิจกรรมต่างๆ ว่ามีประสิทธิภาพมากน้อยเพียงใด มีรูปแบบดังนี้

Activities ← Outputs

(2) การประเมินผลที่ได้รับจากการให้บริการ ซึ่งเน้นการวิเคราะห์ประสิทธิผล (Effectiveness) โดยศึกษาว่า ผลผลิตที่ได้นั้นสามารถนำไปสู่การบรรลุวัตถุประสงค์ของเป้าหมายการให้บริการหรือไม่ และประชาชนได้รับประโยชน์อย่างไรจากผลลัพธ์ (Outcomes) ที่เกิดจากการให้บริการนั้น

Outputs → Outcomes

(3) การประเมินผลกระทบ (Impact Evaluation) เป็นการวิเคราะห์ผลที่ได้รับต่อเนื่องจากการวิเคราะห์ผลลัพธ์ โดยศึกษาว่าผลที่ได้รับจากการบรรลุวัตถุประสงค์สามารถเป็นส่วนหนึ่งที่จะไปช่วยสนับสนุนการบรรลุเป้าประสงค์ของยุทธศาสตร์ได้หรือไม่ เพียงใด

Outcomes → Impact

4.5 แนวทางการออกแบบระบบการติดตามและประเมินผล

การติดตามผล (Monitoring) เป็นการศึกษากระบวนการนำทรัพยากรมาดำเนินงานในกิจกรรมต่างๆ ภายในระยะเวลาที่กำหนด เพื่อให้เกิดผลผลิต โดยมองจากการจัดหาทรัพยากรว่ามีความครบถ้วน และนำเข้ากระบวนการจัดทำกิจกรรมในระยะเวลาที่กำหนดหรือไม่ ถ้าไม่มีความครบถ้วนในระยะเวลาที่กำหนดจะมีผลต่อความสำเร็จในระดับผลผลิตมากน้อยเพียงใด การติดตามผลนั้นสามารถดำเนินการเป็นรายเดือน

ในระบบงบประมาณแบบมุ่งเน้นผลงาน รูปแบบของการประเมินผลมี 3 รูปแบบ ได้แก่

- (1) การประเมินผลกระบวนการ (Process Evaluation) หรือ การประเมินประสิทธิภาพ (Efficiency Evaluation) ซึ่งเน้นผลผลิตของหน่วยงานที่สัมพันธ์กับกระบวนการจัดทำกิจกรรมและทรัพยากรนำเข้ากระบวนการจัดทำกิจกรรม และมีประเด็นที่ต้องพิจารณาเฉพาะในรูปแบบนี้ การประเมินผลกระบวนการนั้นสามารถดำเนินการเป็นรายเดือน รายไตรมาส และเมื่อการจัดทำกิจกรรมสิ้นสุดลง
- (2) การประเมินผลโครงการ (Project Evaluation) หรือ การประเมินประสิทธิผล (Effectiveness Evaluation) ซึ่งเน้นผลลัพธ์ของหน่วยงานที่สัมพันธ์กับผลผลิตของหน่วยงาน และมีประเด็นที่ต้องพิจารณาเฉพาะในรูปแบบนี้ การประเมินผลโครงการสามารถดำเนินการเมื่อสิ้นสุดโครงการแล้วระยะหนึ่งขึ้นอยู่กับประเภทของโครงการ
- (3) การประเมินผลกระทบ (Impact Evaluation) ซึ่งเน้นผลลัพธ์ของหน่วยงานว่าช่วยในการตอบสนองความสำเร็จตามเป้าประสงค์ของยุทธศาสตร์มากน้อยเพียงใด

บรรณานุกรม

บรรณานุกรม

กรมคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพ กระทรวงยุติธรรม กรุงเทพฯ. รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย

พ.ศ. 2550.

กรมราชทัณฑ์. แผนยุทธศาสตร์และแผนปฏิบัติการกรมราชทัณฑ์ 5 ปี 2547-2551.

กลุ่มแผนงานและสารสนเทศ สำนักงานพัฒนามาตรฐานแรงงาน กรมสวัสดิการและคุ้มครองแรงงาน กระทรวงแรงงาน. สถานการณ์แรงงานสูงอายุของประเทศไทย, 2550.

กฤตยา อาชวนิจกุล (บรรณาธิการ). รัฐไทยกับการปรับเปลี่ยนนโยบายเอตส์และอนามัยเจริญพันธุ์ในกลุ่มแรงงานข้ามชาติ สถาบันวิจัยประชากรและสังคม มหาวิทยาลัยมหิดล, 2550.

โครงการอนุภูมิภาคลุ่มแม่น้ำโขงเพื่อต่อต้านการค้าเด็กและหญิง สำนักแรงงานระหว่างประเทศ. งานทำทนายที่ลุ่มแม่น้ำโขง ทำงานหามรุ่งหามค่ำ สภาพแรงงานเด็กข้ามชาติที่แม่สอด ประเทศไทย, 2549.

คณะกรรมการประสานงานองค์กรสิทธิมนุษยชน (สสส.). สิทธิมนุษยชน : รวบรวมสนธิสัญญาสิทธิมนุษยชนระหว่างประเทศที่สำคัญ : มูลนิธิฟรีดริค แอแบร์ท (FES), 2547.

คณะอนุกรรมการด้านกฎหมายและกระบวนการยุติธรรม คณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ. รายงานการศึกษาตามโครงการศึกษากฎหมายที่ขัดแย้งหรือไม่สอดคล้องกับรัฐธรรมนูญและข้อตกลงระหว่างประเทศในประเด็นกลุ่มคนชายขอบ : เอกสารอัดสำเนา, 2546.

คณะอนุกรรมการสิทธิเสรีภาพของประชาชนตามกติการะหว่างประเทศว่าด้วยสิทธิพลเมืองและสิทธิทางการเมือง. รายงานการประชุม. ฉบับอัดสำเนา, 14 ส.ค.2551.

ชัยฤทธิ์ ยืนเปี่ยม. ลำดับเหตุการณ์ฟ้องกระบวนการแปลงทักษิณเป็นทุน. วารสารราชดำเนิน (ธันวาคม 2548).

ตุลสถิตย์ ทับทิม. การคุกคามสื่อในรอบปี 2549. รายงานประจำปี 2549 สมาคมนักข่าวนักหนังสือพิมพ์
แห่งประเทศไทย.

นवलน้อย ตริรัตน์ และกนกศักดิ์ แก้วเทพ. เสรีภาพสื่อไทยในยุคเศรษฐกิจการเมืองผูกขาด. กรุงเทพฯ,
2547.

บัณฑิตย์ ธนชัยเศรษฐวุฒิ. จับชีพจรการเคลื่อนไหวแรงงาน ปี 2548. กรุงเทพมหานคร :
บริษัท โปรโตไทป์ จำกัด, 2549.

บัณฑิตย์ ธนชัยเศรษฐวุฒิ. วิเคราะห์การบังคับใช้กฎหมายคุ้มครองแรงงาน. กรุงเทพมหานคร :
บริษัท โปรโตไทป์ จำกัด, 2545.

แผนงานคุ้มครองผู้บริโภคด้านสุขภาพ (คคส.) จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, Citizen Report :สิทธิพลเมือง
สิทธิผู้บริโภค 2549-2550 , พิมพ์ครั้งที่ 1, 2551.

พงศ์เทพ วิวรรณนะเดช. รายงานนอกระบบภาคเกษตร: สิทธิและสวัสดิการของเกษตรกร พันธะสัญญาและ
รับจ้าง. โครงการสร้างเสริมสุขภาพแรงงานนอกระบบ (เกษตรกร พันธะสัญญาและ/หรือรับจ้าง),
2550.

มนทกานต์ เชื้ออมจิต. สตรีกับการถูกทำให้เป็นเหยื่อในหนังสือพิมพ์ และชีวิตหลังผ่านพ้น วิทยานิพนธ์
นิเทศศาสตรมหาบัณฑิต จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2545.

วัฒนา วงศ์เกียรติรัตน์ และคณะ . การวางแผนกลยุทธ์ : ศิลปะการกำหนดแผนองค์กรสู่ความเป็นเลิศ :
บริษัท อินโนกราฟฟิกส์ จำกัด, 2546.

วิทยา กุลสมบูรณ์ และวรรณ ศรีวิทยานุภาพ, รายงานสุขภาพคนไทย ในส่วนตัวชี้วัดสุขภาพคนไทย เรื่อง
การคุ้มครองผู้บริโภค, 2549.

วิลาลินี พิพิชกุลและคณะ. รายงานสถานการณ์ด้านสิทธิเสรีภาพสื่อมวลชนในรอบปี 2546. กรุงเทพฯ
สมาคมนักข่าวนักหนังสือพิมพ์แห่งประเทศไทย, 2547.

ศิริพร สโครบานเนค และวรัญญา เกื้อนุ่น . **ชนชั้น ชายขอบ เพศสภาพ และภัยพิบัติ กรณีศึกษาเกี่ยวกับผลกระทบ ต่อผู้หญิง** . มุลนิธิผู้หญิง, 2550.

ศูนย์บริการวิชาการแห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย กรุงเทพฯ. **รายงานฉบับสมบูรณ์ โครงการศึกษาค้นคว้า ความรู้เกี่ยวกับองค์กรเครือข่ายและระบบฐานข้อมูลองค์กรเครือข่ายภาคประชาชน เสนอสำนักงาน สภาที่ปรึกษาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ.เอกสารอัดสำเนา, 2551.**

ศูนย์บริการวิชาการแห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย กรุงเทพฯ. **รายงานผลการศึกษา ระยะที่ 1 (ฉบับแก้ไข) การ จัดทำแผนสิทธิมนุษยชนแห่งชาติในประเทศไทย ฉบับที่ 2 กิจกรรมที่ 1 การวิเคราะห์สถานการณ์ด้าน สิทธิมนุษยชนในประเทศไทย, 2550.**

ศูนย์บริการวิชาการแห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย กรุงเทพฯ. **เอกสารชุดประกอบความรู้ ประเด็นสิทธิ มนุษยชนที่เชื่อมโยงกับปฏิญญาสากล สนธิสัญญาระหว่างประเทศด้านสิทธิมนุษยชนฉบับต่างๆ กับ บทบัญญัติรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2550.**

ศูนย์พิทักษ์สิทธิผู้บริโภค. **สรุปสถานการณ์และสถิติกรณีร้องเรียนของศูนย์พิทักษ์สิทธิผู้บริโภค ประจำปี 2548 และ 2549.**

สุจิตญา กลางณรงค์. **ความหมายของเสรีภาพ : 3 ปีการต่อสู้ คดีหมิ่นชินคอร์ปฯ กรณีศึกษาการปิดปากภาค สังคม. สมาคมนักข่าววิทยุและโทรทัศน์ไทย.**

สำนักคณะกรรมการข้อมูลข่าวสาร. **รายงานโครงการวิจัยปรับปรุงกลไกและเพิ่มประสิทธิภาพการให้บริการ ข้อมูลข่าวสาร, 2547**

สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย (สกว.) , **องค์กรสาธารณประโยชน์ในประเทศไทย : 2546.**

สำนักงานกิจการสตรีและสถาบันครอบครัว (สค.) กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ กรุงเทพฯ. **รายงานการอนุวัติตามอนุสัญญาว่าด้วยการจัดการเลือกปฏิบัติต่อสตรีในทุกรูปแบบ ฉบับที่ 4-5 (ฉบับรวม) .**

สำนักงานกิจการสตรีและสถาบันครอบครัว (สค.) กระทรวงพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์. **แผนพัฒนาสตรี ในช่วงแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 10 (พ.ศ.2550-2554)**

สำนักงานคณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการ, รายงานประจำปี 2549.

สำนักงานคณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการ. รายงานการปฏิบัติตามพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของทางราชการ พ.ศ. 2540. สถิติเรื่องร้องเรียนและอุทธรณ์ในปีงบประมาณ 2550.

สำนักงานคณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการ. สรุปย่อคำวินิจฉัยเกี่ยวกับการดำเนินการทางวินัย เล่ม 2 ของคณะกรรมการวินิจฉัยการเปิดเผยข้อมูลข่าวสาร ปี 2547-2548, 2549.

สำนักงานคณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการ. สรุปย่อคำวินิจฉัยเกี่ยวกับการตรวจสอบการใช้อำนาจหน้าที่ของเจ้าหน้าที่ของรัฐและหน่วยงานของรัฐของคณะกรรมการวินิจฉัยการเปิดเผยข้อมูลข่าวสาร ปี 2542-2548, 2549.

สำนักงานคณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการ. สรุปย่อคำวินิจฉัยเกี่ยวกับข้อมูลข่าวสารที่อยู่ในความครอบครองขององค์กรอิสระ ของคณะกรรมการวินิจฉัยการเปิดเผยข้อมูลข่าวสาร ปี 2547-2548, 2549.

สำนักงานคณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการ. เอกสารประกอบการสัมมนาทางวิชาการ “ 1 ทศวรรษ : พ.ร.บ.ข้อมูลข่าวสารกับการสร้างความโปร่งใสในสังคมไทย”, 2551.

สำนักงานคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ. กรณีศึกษาเรื่อง การละเมิดสิทธิแรงงานด้านการรวมตัวและการเจรจาต่อรองร่วม. พิมพ์ครั้งที่ 3. กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์เดือนตุลา, 2548.

สำนักงานคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ กรุงเทพฯ. รายงานผลการตรวจสอบกรณีเรื่องร้องเรียนของกลุ่มชาติพันธุ์ และภาคผนวก (รายงานที่ 128/2551).

สำนักงานคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ กรุงเทพฯ. แผนยุทธศาสตร์การดำเนินงานของคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ พ.ศ.2545-2550.

สำนักงานคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ กรุงเทพฯ. รายงานผลการปฏิบัติงานประจำปี 2545-2550.

สำนักงานคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ กรุงเทพฯ. รายงานการประเมินสถานการณ์สิทธิมนุษยชน
ในประเทศไทยปี 2544-2546 และ 2547-2549.

สำนักงานคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ กรุงเทพฯ. รายงานการละเมิดสิทธิมนุษยชนปัญหาที่ดิน :
พื้นที่ประสบภัยธรณีพิบัติสึนามิ, มีนาคม 2549

สำนักงานคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ กรุงเทพฯ. รายงานการศึกษาข้อมูลเชิงวิชาการ กรณีปัญหา
เหมืองแร่เพื่อกำหนดข้อเสนอเชิงนโยบาย.

สำนักงานคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ กรุงเทพฯ. รายงานสถานการณ์การละเมิดสิทธิในการ
จัดการที่ดินและป่า ปี 2545-2548.

สำนักงานคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ กรุงเทพฯ. เสียงจากประชาชน การต่อสู้เพื่อสิทธิที่ดิน
กรณีร้องเรียน 2545-2550 “ที่ดินสาธารณะและที่ราชพัสดุ”, 2551.

สำนักงานคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ กรุงเทพฯ. เสียงจากประชาชน การต่อสู้เพื่อสิทธิที่ดิน
กรณีร้องเรียน 2545-2550 “ที่ดินเอกชน”, 2551.

สำนักงานคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ กรุงเทพฯ. เสียงจากประชาชน การต่อสู้เพื่อสิทธิที่ดิน
กรณีร้องเรียน 2545-2550 และบทเรียนการตรวจสอบของคณะอนุกรรมการสิทธิในการจัดการที่ดิน
และป่า , 2551.

สำนักงานคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ กรุงเทพฯ. สถานการณ์ด้านสิทธิชุมชนกับฐานทรัพยากร
ในสถานการณ์สากล ปีพ.ศ.2547-2548.

สำนักงานคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ กรุงเทพฯ. สถิติการรับเรื่องร้องเรียนปีพ.ศ.2547-2550.

สำนักงานปลัดกระทรวงแรงงาน กระทรวงแรงงาน, สถานการณ์แรงงาน ปี 2548 (มกราคม 2548 - ธันวาคม
2548) ปีที่ 1 ฉบับที่ 2.

สำนักงานปลัดกระทรวงแรงงาน กระทรวงแรงงาน, สถานการณ์แรงงาน ปี 2549 (มกราคม 2549 - ธันวาคม 2549) ปีที่ 2 ฉบับที่ 5.

สำนักงานส่งเสริมสวัสดิภาพและพิทักษ์เด็ก เยาวชน ผู้ด้อยโอกาส คนพิการ และผู้สูงอายุ (สท.) รายงานผลการดำเนินงานของประเทศไทย ตามอนุสัญญาว่าด้วยสิทธิเด็ก (ฉบับที่ 2) เสนอต่อคณะกรรมการสิทธิเด็กแห่งสหประชาชาติ.

สำนักพัฒนามาตรฐานแรงงาน กรมสวัสดิการและคุ้มครองแรงงาน. สถิติสวัสดิการและคุ้มครองแรงงาน พ.ศ.2548.

สำนักพัฒนามาตรฐานแรงงาน กรมสวัสดิการและคุ้มครองแรงงาน. สถิติสวัสดิการและคุ้มครองแรงงาน พ.ศ.2549.

สำนักศึกษาและวิจัยการจ้างแรงงานที่เลวร้าย. รายงานการศึกษาเรื่อง การละเมิดสิทธิแรงงานในระบบจ้างเหมาค่าแรง ในอุตสาหกรรมเครื่องใช้ไฟฟ้า อิเล็กทรอนิกส์ ยานยนต์ และโลหะ. กรุงเทพมหานคร : บริษัท โปรโตไทป์ จำกัด, 2549.

สถาบันพัฒนานโยบายและการจัดการ คณะรัฐศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. รายงานการศึกษาดูตามผลการปฏิบัติตามนโยบายและแผนปฏิบัติการแม่บทแห่งชาติด้านสิทธิมนุษยชน (แผนแม่บทสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ ฉบับที่ 1), 2549.

สถาบันพัฒนาองค์กรชุมชน สำนักงานโครงการบ้านมั่นคง กรุงเทพฯ. ผลการสำรวจข้อมูลชุมชนแออัด สิงหาคม 2551.

สถาบันรามจิตติ สำนักงานกองทุนสนับสนุนการสร้างเสริมคุณภาพ (สสส.) สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย (สกว.). สมุดข้อมูลรายตัวบ่งชี้/รายจังหวัดรายงานสถานการณ์เด็กและเยาวชนปี 2548-2549.

สมาคมนักข่าวหนังสือพิมพ์แห่งประเทศไทย และสมาคมนักข่าววิทยุและโทรทัศน์ไทย. แดงการณ์ร่วมเนื่องในวันเสรีภาพสื่อมวลชนโลก - สถานการณ์สื่อมวลชนไทยในวันเสรีภาพสื่อมวลชนโลก 2549 ยุทธการสร้างอาณาจักรแห่งความกล้าและความเกลียดชัง.

สมาคมนักข่าวหนังสือพิมพ์แห่งประเทศไทย. แดงการณ์สถานการณ์สื่อมวลชนไทย ในวันเสรีภาพ
สื่อมวลชนโลก ยุคแห่งการบันทึกความน่าเชื่อถือสื่อมวลชนไทย : 3 พฤษภาคม 2548.

สมาคมนักข่าววิทยุและโทรทัศน์ไทย (2550). หนังสือรายงานประจำปี 2549 ฉบับหมาเฝ้าบ้านกับ
สุนัขจรจัด.

ศุริยา วีรวงศ์ และคณะ. รายงานผลการศึกษาศาสนาการณ์สิทธิมนุษยชนด้านสิทธิชุมชน ระหว่างปี พ.ศ.
2548-2550. เอกสารประกอบการจัดทำแผนสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ ฉบับที่ 2.

ศุริยา วีรวงศ์ และคณะ. รายงานผลการศึกษาศาสนาการณ์สิทธิมนุษยชนด้านอาชีพ และแรงงาน ระหว่างปี
พ.ศ. 2548-2550. เอกสารประกอบการจัดทำแผนสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ ฉบับที่ 2.

ศุริยา วีรวงศ์ และคณะ. รายงานผลการศึกษาศาสนาการณ์สิทธิมนุษยชนด้านสิทธิผู้บริโภค ระหว่างปี
พ.ศ. 2548-2550. เอกสารประกอบการจัดทำแผนสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ ฉบับที่ 2.

ศุริยา วีรวงศ์ และคณะ. รายงานผลการศึกษาศาสนาการณ์สิทธิมนุษยชนในเสรีภาพการสื่อสารและ
สื่อมวลชน ระหว่างปี พ.ศ. 2548-2550. เอกสารประกอบการจัดทำแผนสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ ฉบับที่ 2.

อัทธายุ อมาตยกุล. “การจ้างงาน และการคุ้มครองแรงงานคนพิการตามกฎหมายไทย: ศึกษาภายใต้กรอบ
อนุสัญญาขององค์การแรงงานระหว่างประเทศ และกฎหมายต่างประเทศ.” วิทยานิพนธ์มหาบัณฑิต
คณะนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, 2549.

อุบลรัตน์ ศิริยุวศักดิ์. ปิดหูปิดตาปิดปาก : สิทธิเสรีภาพในมือธุรกิจการเมืองสื่อ. กรุงเทพฯ, 2548.

เอกสารประกอบการประชุม โครงการเวทีรับฟังข้อเสนอแนะของภาคประชาชนและภาควิชาการในการ
จัดการปัญหาความไร้สถานะและสิทธิของบุคคลในในประเทศไทย

เวทีที่ 4 : ปัญหาความไร้สถานะและสิทธิของคนไร้เอกสารพิสูจน์ตน

เวทีที่ 5 : ปัญหาความไร้สถานะและสิทธิของคนไร้รัฐไร้สัญชาติในสถาบันการศึกษาไทย

เวทีที่ 6 : ปัญหาความไร้สถานะและสิทธิของกลุ่มชาติพันธุ์และคนบนพื้นที่สูง

Handbook on the National Human Rights Plans of Action (UN), 29 August 2002.

Human Rights Praxis: A Resource Book for Study, Action and Reflection by D.J. Ravindran.

(เอกสารสำเนา ฉบับร่าง เอกสารค้นคว้าเพื่อการเรียนรู้ปฏิบัติการ และการวิเคราะห์ของ
นักสิทธิมนุษยชน โดย ดี.เจ. ราวินดรัน

ข้อมูลจากเว็บไซต์

สำนักงานวิชาการ กรมอนามัย กระทรวงสาธารณสุข. สถานการณ์ปัญหาแรงงานเด็กในประเทศไทย

<<http://advisor.anamai.moph.go.th/factsheet/boyproblem.htm>>

<http://www.ahrchk.net/statements/mainfile.php/2006statements/856/>

<http://www.tja.or.th>

<http://www.thaibja.org>

http://newspnn.com/detail.php?dataid=2764&code=n_23032006_01&mode=th

<http://www.fm9225.net>

<http://www.prachatai.com> . สถานการณ์แรงงานกลุ่มชาติพันธุ์พม่าในไทย. 17 ธันวาคม 2549.

<http://www.prachatai.com>. แฉขบวนการค้ามนุษย์สุดโหดหลอกเด็กส่งเรือประมง. 23 พฤษภาคม 2549.

บัญชีรายชื่อและอักษรย่อ
กระทรวง หน่วยงานของรัฐและคณะกรรมการต่างๆ

บัญชีรายชื่อและอักษรย่อ กระทรวง หน่วยงานของรัฐ และคณะกรรมการต่างๆ

รายชื่อกระทรวง หน่วยงานของรัฐ และคณะกรรมการต่างๆ	อักษรย่อ
สำนักนายกรัฐมนตรี	นร.
- สำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี	สปน.
- กรมประชาสัมพันธ์	กปส.
- สำนักงานคณะกรรมการคุ้มครองผู้บริโภค	สคบ.
- สำนักงานเลขาธิการนายกรัฐมนตรี	สสน.
- สำนักงานเลขาธิการคณะรัฐมนตรี	สลค.
- สำนักข่าวกรองแห่งชาติ	สขช.
- สำนักงบประมาณ	สงป.
- สำนักงานสภาพความมั่นคงแห่งชาติ	สมช.
- สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา	สลก.
- สำนักงานคณะกรรมการข้าราชการพลเรือน	ก.พ.
- สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ	สศช.
- สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาระบบราชการ	ก.พ.ร.
- สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย	สกว.
- สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (องค์การมหาชน)	สมศ.
- สำนักงานบริหารการแปลงสินทรัพย์เป็นทุน (องค์การมหาชน)	สปท.
- องค์การบริหารการพัฒนาพื้นที่พิเศษเพื่อการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน (องค์การมหาชน)	อพท.
- สำนักงานส่งเสริมการจัดประชุมและนิทรรศการ (องค์การมหาชน)	สสปน.
- สำนักงานบริหารและพัฒนาองค์ความรู้ (องค์การมหาชน)	สปร.
กระทรวงกลาโหม	กท.
- สำนักงานปลัดกระทรวงกลาโหม	สป.กท.
- กรมราชองครักษ์	-
- กองบัญชาการทหารสูงสุด	-
- กองทัพบก	ทป.
- กองทัพเรือ	ทร.
- กองทัพอากาศ	ทอ.

บัญชีรายชื่อและอักษรย่อ กระทรวง หน่วยงานของรัฐ และคณะกรรมการต่างๆ (ต่อ)

รายชื่อกระทรวง หน่วยงานของรัฐ และคณะกรรมการต่างๆ	อักษรย่อ
กระทรวงการคลัง	กค.
- สำนักงานปลัดกระทรวงการคลัง	สป.กค.
- กรมธนารักษ์	ธร.
- กรมบัญชีกลาง	บก.
- กรมศุลกากร	ศก.
- กรมสรรพสามิต	-
- กรมสรรพากร	-
- สำนักงานคณะกรรมการนโยบายรัฐวิสาหกิจ	สคร.
- สำนักงานบริหารหนี้สาธารณะ	สบน.
- สำนักงานเศรษฐกิจการคลัง	สศค.
- สำนักงานความร่วมมือพัฒนาเศรษฐกิจกับประเทศเพื่อนบ้าน (องค์การมหาชน)	สพพ.
กระทรวงการต่างประเทศ	กต.
- สำนักงานปลัดกระทรวงการต่างประเทศ	สป.กต.
- กรมการกงสุล	-
- กรมพิธีการทูต	-
- กรมเศรษฐกิจระหว่างประเทศ	-
- กรมสนธิสัญญาและกฎหมาย	-
- กรมสารนิเทศ	-
- กรมองค์การระหว่างประเทศ	-
- กรมยุโรป	-
- กรมอเมริกาและแปซิฟิกใต้	-
- กรมอาเซียน	-
- กรมเอเชียตะวันออก	-
- กรมเอเชียใต้ ตะวันออกกลาง และแอฟริกา	-
- สำนักงานความร่วมมือเพื่อการพัฒนาระหว่างประเทศ	-

บัญชีรายชื่อและอักษรย่อ กระทรวง หน่วยงานของรัฐ และคณะกรรมการต่างๆ (ต่อ)

รายชื่อกระทรวง หน่วยงานของรัฐ และคณะกรรมการต่างๆ	อักษรย่อ
กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา	กก.
- สำนักงานปลัดกระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา	สป.กก.
- สำนักงานพัฒนาการกีฬาและนันทนาการ	สปก.
- สำนักงานพัฒนาการท่องเที่ยว	สปท.
- สถาบันการพลศึกษา	สปล.
- สำนักงานส่งเสริมการประชุมและแสดงสินค้าแห่งประเทศไทย (องค์การมหาชน)	-
กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์	พม.
- สำนักงานปลัดกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์	สป.พม.
- กรมพัฒนาสังคมและสวัสดิการ	พส.
- สำนักงานกิจการสตรีและสถาบันครอบครัว	สค.
- สำนักงานส่งเสริมสวัสดิภาพและพิทักษ์เด็ก เยาวชน ผู้ด้อยโอกาส คนพิการและผู้สูงอายุ	สท.
- สถาบันพัฒนาองค์กรชุมชน (องค์การมหาชน)	พอช.
กระทรวงเกษตรและสหกรณ์	กษ
- สำนักงานปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์	สป.กษ.
- กรมชลประทาน	ชป.
- กรมตรวจบัญชีสหกรณ์	กตส.
- กรมประมง	กปม.
- กรมปศุสัตว์	กปส.
- กรมป่าไม้	ปม.
- กรมพัฒนาที่ดิน	-
- กรมวิชาการเกษตร	-
- กรมส่งเสริมการเกษตร	-
- กรมส่งเสริมสหกรณ์	-
- สำนักงานปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม	สปก.
- สำนักงานมาตรฐานสินค้าเกษตรและอาหารแห่งชาติ	มกอช.
- สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร	-

บัญชีรายชื่อและอักษรย่อ กระทรวง หน่วยงานของรัฐ และคณะกรรมการต่างๆ (ต่อ)

รายชื่อกระทรวง หน่วยงานของรัฐ และคณะกรรมการต่างๆ	อักษรย่อ
- สถาบันวิจัยและพัฒนาพื้นที่สูง (องค์การมหาชน) - กรมการข้าว	สวพส. -
กระทรวงคมนาคม	คค.
- สำนักงานปลัดกระทรวงคมนาคม - กรมการขนส่งทางน้ำและพาณิชยนาวี - กรมการขนส่งทางบก - กรมการขนส่งทางอากาศ - กรมทางหลวง - กรมทางหลวงชนบท	สป.คค. ขน. ขบ. ขอ. ทล. ทช.
กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม	ทส.
- สำนักงานปลัดกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม - กรมควบคุมมลพิษ - กรมทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่ง - กรมทรัพยากรธรณี - กรมทรัพยากรน้ำ - กรมทรัพยากรน้ำบาดาล - กรมส่งเสริมคุณภาพสิ่งแวดล้อม - กรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่าและพันธุ์พืช	สป.ทส. คพ. ทช. ทธ. ทน. ทบ. สส. อส.
กระทรวงเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร	ทก.
- สำนักงานปลัดกระทรวงเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร - กรมอุตุนิยมวิทยา - สำนักงานสถิติแห่งชาติ - สำนักงานส่งเสริมอุตสาหกรรมซอฟต์แวร์แห่งชาติ (องค์การมหาชน)	สป.ทก. อต. สสช. สอชช.
กระทรวงพลังงาน	พน.
- สำนักงานปลัดกระทรวงพลังงาน - กรมเชื้อเพลิงธรรมชาติ	สป.พน. ชธ.

บัญชีรายชื่อและอักษรย่อ กระทรวง หน่วยงานของรัฐ และคณะกรรมการต่างๆ (ต่อ)

รายชื่อกระทรวง หน่วยงานของรัฐ และคณะกรรมการต่างๆ	อักษรย่อ
- กรมธุรกิจพลังงาน	ธพ.
- กรมพัฒนาพลังงานทดแทนและอนุรักษ์พลังงาน	พพ.
- สถาบันบริหารกองทุนพลังงาน (องค์การมหาชน)	สบพน.
กระทรวงพาณิชย์	พณ.
- สำนักงานปลัดกระทรวงพาณิชย์	สป.พณ.
- กรมการค้าต่างประเทศ	คต.
- กรมการค้าภายใน	กน.
- กรมการประกันภัย	ปก.
- กรมเจรจาการค้าระหว่างประเทศ	-
- กรมทรัพย์สินทางปัญญา	ทป.
- กรมพัฒนาธุรกิจการค้า	-
- กรมส่งเสริมการส่งออก	สอ.
- ศูนย์ส่งเสริมศิลปาชีพระหว่างประเทศ (องค์การมหาชน)	ศ.ศ.ป.
- สถาบันวิจัยและพัฒนาอัญมณีและเครื่องประดับแห่งชาติ (องค์การมหาชน)	สวอ.
กระทรวงมหาดไทย	มท.
- สำนักงานปลัดกระทรวงมหาดไทย	สป.มท.
- กรมการปกครอง	ปก.
- กรมการพัฒนาชุมชน	พช.
- กรมที่ดิน	ทด.
- กรมป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย	ปก.
- กรมโยธาธิการและผังเมือง	ยผ.
- กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น	สถ.
- กรุงเทพมหานคร	กทม.
- เมืองพัทยา	-

บัญชีรายชื่อและอักษรย่อ กระทรวง หน่วยงานของรัฐ และคณะกรรมการต่างๆ (ต่อ)

รายชื่อกระทรวง หน่วยงานของรัฐ และคณะกรรมการต่างๆ	อักษรย่อ
กระทรวงยุติธรรม	ยธ.
- สำนักงานปลัดกระทรวงยุติธรรม	สป.ยธ.
- กรมคุมประพฤติ	คป.
- กรมคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพ	-
- กรมบังคับคดี	-
- กรมพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชน	-
- กรมราชทัณฑ์	-
- กรมสอบสวนคดีพิเศษ	กสพ.
- สำนักงานกิจการยุติธรรม	สกธ.
- สถาบันนิติวิทยาศาสตร์	สนว.
- สำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด	ป.ป.ส.
กระทรวงแรงงาน	รง.
- สำนักงานปลัดกระทรวงแรงงาน	สป.รง.
- กรมการจัดหางาน	กจ.
- กรมพัฒนาฝีมือแรงงาน	กพร.
- กรมสวัสดิการและคุ้มครองแรงงาน	กสร.
- สำนักงานประกันสังคม	สปส.
กระทรวงวัฒนธรรม	วธ.
- สำนักงานปลัดกระทรวงวัฒนธรรม	สป.วธ.
- กรมการศาสนา	-
- กรมศิลปากร	-
- สำนักงานคณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ	สวช.
- สำนักงานศิลปวัฒนธรรมร่วมสมัย	สสร.
- ศูนย์มานุษยวิทยาสิรินธร (องค์การมหาชน)	ศมส.

บัญชีรายชื่อและอักษรย่อ กระทรวง หน่วยงานของรัฐ และคณะกรรมการต่างๆ (ต่อ)

รายชื่อกระทรวง หน่วยงานของรัฐ และคณะกรรมการต่างๆ	อักษรย่อ
กระทรวงวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี	วท.
- สำนักงานปลัดกระทรวงวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี	สป.วท.
- กรมวิทยาศาสตร์บริการ	-
- สำนักงานพลังงานปรมาณูเพื่อสันติ	พปส.
- สำนักงานพัฒนาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแห่งชาติ	สวทช.
- สถาบันมาตรวิทยาแห่งชาติ	มว.
- ศูนย์ปฏิบัติการวิจัยเครื่องกำเนิดแสงซินโครตรอนแห่งชาติ	ศช.
- สำนักงานนวัตกรรมแห่งชาติ	สนช.
- สำนักงานพัฒนาเทคโนโลยีอวกาศและภูมิศาสตร์สารสนเทศ (องค์การมหาชน)	สทอภ.
- สถาบันเทคโนโลยีนิวเคลียร์แห่งชาติ (องค์การมหาชน)	สทน.
กระทรวงศึกษาธิการ	ศธ.
- สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ	สป.ศธ.
- สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา	สกศ.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน	สพฐ.
- สำนักงานคณะกรรมการอาชีวศึกษา	สอศ.
- สำนักงานคณะกรรมการอุดมศึกษา	สกอ.
- สถาบันส่งเสริมการสอนวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี	สสวท.
- สถาบันระหว่างประเทศเพื่อการค้าและการพัฒนา (องค์การมหาชน)	สคพ.
- สำนักงานเลขาธิการคุรุสภา	-
- สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมสวัสดิการและสวัสดิภาพครูและบุคลากรทางการศึกษา	สกสค.
- สถาบันทดสอบทางการศึกษาแห่งชาติ (องค์การมหาชน)	สทศ.
กระทรวงสาธารณสุข	ศธ.
- สำนักงานปลัดกระทรวงสาธารณสุข	สป.ศธ.
- กรมการแพทย์	-
- กรมควบคุมโรค	-

บัญชีรายชื่อและอักษรย่อ กระทรวง หน่วยงานของรัฐ และคณะกรรมการต่างๆ (ต่อ)

รายชื่อกระทรวง หน่วยงานของรัฐ และคณะกรรมการต่างๆ	อักษรย่อ
- กรมพัฒนาการแพทย์แผนไทยและการแพทย์ทางเลือก	-
- กรมวิทยาศาสตร์การแพทย์	วพ.
- กรมสนับสนุนบริการสุขภาพ	สบส.
- กรมสุขภาพจิต	-
- กรมอนามัย	-
- สำนักงานคณะกรรมการอาหารและยา	อย.
- สถาบันพัฒนาและรับรองคุณภาพโรงพยาบาล	พรพ.
- สำนักงานปฏิรูประบบสุขภาพแห่งชาติ	สปรส.
- สำนักงานหลักประกันสุขภาพแห่งชาติ	สปสช.
- สถาบันวิจัยระบบสาธารณสุข	ศวรส.
กระทรวงอุตสาหกรรม	อก.
- สำนักงานปลัดกระทรวงอุตสาหกรรม	สป.อก.
- กรมโรงงานอุตสาหกรรม	กรอ.
- กรมส่งเสริมอุตสาหกรรม	กสอ.
- กรมอุตสาหกรรมพื้นฐานและการเหมืองแร่	กพร.
- สำนักงานคณะกรรมการอ้อยและน้ำตาลทราย	สอน.
- สำนักงานมาตรฐานผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรม	สมอ.
- สำนักงานเศรษฐกิจอุตสาหกรรม	สศอ.
- สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุน	-
ส่วนราชการไม่สังกัดสำนักนายกรัฐมนตรี กระทรวง หรือทบวง	
- สำนักงานราชเลขาธิการ	รล.
- สำนักพระราชวัง	พว.
- สำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ	พศ.
- สำนักงานคณะกรรมการพิเศษเพื่อประสานงานโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ	กร.
- สำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ	วช.
- ราชบัณฑิตยสถาน	รธ.

บัญชีรายชื่อและอักษรย่อ กระทรวง หน่วยงานของรัฐ และคณะกรรมการต่างๆ (ต่อ)

รายชื่อกระทรวง หน่วยงานของรัฐ และคณะกรรมการต่างๆ	อักษรย่อ
<ul style="list-style-type: none"> - สำนักงานตำรวจแห่งชาติ - สำนักงานป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน - สำนักงานอัยการสูงสุด - สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา - สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร - สถาบันพระปกเกล้า - สำนักงานทรัพย์สินส่วนพระมหากษัตริย์ - ธนาคารแห่งประเทศไทย - สำนักงานคณะกรรมการกำกับหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ - ตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย - สำนักงานคณะกรรมการกำกับและส่งเสริมการประกอบธุรกิจประกันภัย - สำนักงานคณะกรรมการกำกับและการซื้อขายสินค้าเกษตรล่วงหน้า - ตลาดสินค้าเกษตรล่วงหน้า 	<p>ตช. ปง. อส. สว. สม. พป. - ธปท. กตต. ตลท. คปก. ก.ส.ล. ต.ส.ล.</p>
หน่วยงานอิสระตามรัฐธรรมนูญ	
<ul style="list-style-type: none"> - สำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้ง - สำนักงานศาลปกครอง - สำนักงานศาลยุติธรรม - สำนักงานศาลรัฐธรรมนูญ - สำนักงานผู้ตรวจการแผ่นดินของรัฐสภา - สำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ - สำนักงานการตรวจเงินแผ่นดิน - สำนักงานคณะกรรมการสิทธิมนุษยชน - สำนักงานสภาที่ปรึกษาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ - สำนักงานคณะกรรมการกิจการโทรคมนาคมแห่งชาติ 	<p>กต. ศป. ศย. ศร. ผร. ป.ป.ช. สดง. สม. สสป. กทช.</p>

บัญชีรายชื่อและอักษรย่อ กระทรวง หน่วยงานของรัฐ และคณะกรรมการต่างๆ (ต่อ)

รายชื่อกระทรวง หน่วยงานของรัฐ และคณะกรรมการต่างๆ	อักษรย่อ
รัฐวิสาหกิจ	
- องค์การสื่อสารมวลชนแห่งประเทศไทย	อสมท.
- องค์การสงเคราะห์ทหารผ่านศึก	อศส.
- องค์การเบตเตอร์รี่	อ.บ.ต.
- องค์การฟอกหนัง	อ.ฟ.น.
- ธนาคารอาคารสงเคราะห์	ธอส.
- ธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร	ธกส.
- ธนาคารเพื่อการส่งออกและนำเข้าแห่งประเทศไทย	ธสน.
- ธนาคารพัฒนาวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมแห่งประเทศไทย	ธพว.
- สำนักงานสลากกินแบ่งรัฐบาล	-
- องค์การสุรา	-
- โรงงานไฟ	-
- โรงงานยาสูบ	-
- การกีฬาแห่งประเทศไทย	กกท.
- การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย	ททท.
- การเคหะแห่งชาติ	กคช.
- สำนักงานธนาคุณเคราะห์	-
- องค์การอุตสาหกรรมป่าไม้	อ.อ.ป.
- องค์การสวนยาง	อ.ส.ย.
- องค์การสะพานปลา	อสป.
- องค์การส่งเสริมกิจการโคนมแห่งประเทศไทย	อ.ส.ค.
- องค์การตลาดเพื่อเกษตรกร	อ.ต.ก.
- สำนักงานกองทุนสงเคราะห์การทำสวนยาง	สกย.
- องค์การรับส่งสินค้าและพัสดุภัณฑ์	ร.ส.พ.
- องค์การขนส่งมวลชนกรุงเทพฯ	ขสมก.
- การทางพิเศษแห่งประเทศไทย	กทพ.

บัญชีรายชื่อและอักษรย่อ กระทรวง หน่วยงานของรัฐ และคณะกรรมการต่างๆ (ต่อ)

รายชื่อกระทรวง หน่วยงานของรัฐ และคณะกรรมการต่างๆ	อักษรย่อ
- การรถไฟฟ้ายานขนส่งมวลชนแห่งประเทศไทย	รฟม.
- การรถไฟแห่งประเทศไทย	รฟท.
- การท่าเรือแห่งประเทศไทย	กทท.
- สถาบันการบินพลเรือน	สบพ.
- องค์การสวนสัตว์	อสส.
- องค์การสวนพฤกษศาสตร์	อ.ส.พ.
- องค์การจัดการน้ำเสีย	อจน.
- องค์การคลังสินค้า	อคส.
- การไฟฟ้านครหลวง	กฟน.
- การไฟฟ้าส่วนภูมิภาค	กฟภ.
- การประปานครหลวง	กปน.
- การประปาส่วนภูมิภาค	กปภ.
- องค์การตลาด	อ.ต.
- สถาบันวิจัยวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแห่งประเทศไทย	วว.
- องค์การพิพิธภัณฑ์วิทยาศาสตร์แห่งชาติ	อพวช.
- องค์การเภสัชกรรม	อภ.
- การนิคมอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย	กนอ.